SİNEMA MÜDAVİMİ • Walker Percy

Sinema müdavimi

WALKER PERCY

İngilizceden çeviren:
Gamze Varım

WALKER PERCY

Walker Alexander Percy, 1916'da Alabama, Birmingham'da dünyaya geldi. On üç yaşındayken, başarılı bir avukat olan babasının intihar etmesi, iki yıl sonra da annesinin gizemli bir trafik kazasında ölmesiyle zor bir yeniyetmelik dönemi geçirdi. Genç Walker her zaman, arabası bir köprüden aşağı yuvarlanan annesinin de kendi iradesiyle hayatına son verdiğinden kuşkulandı. Yetişkin yaşamında verdiği yapıtlarda intihar sürekli yinelenen bir tema olacaktı.

Annesiyle babasının ölümü üzerine Walker Percy ve iki erkek kardeşi babalarının yazar olan kuzeni William Alexander Percy'yle birlikte yaşamak üzere Mississippi, Greenville'e gönderildiler. Bu taşınma, Walker Percy'nin kitapların arasında ve sanatla iç içe büyümesini sağladı. "Will Amca"sının yazdığı *Lanterns on the Levee: Recollections of a Planter's Son* adlı kitabın Percy'nin yapıtlarını etkilediği söylenir. Kendisi gibi Mississippi, Greenville'de yetişen Shelby Foote da Percy'yi yazmaya teşvik etti. Aralarında yaşamları boyunca süren bir dostluk kurulan Percy ile Foote düzenli olarak mektuplaştılar. Mektupları daha sonra *Conversations between Percy and Foote* başlıklı bir kitapta toplandı.

Percy North Carolina Üniversitesi'nde kimya okuduktan sonra, Columbia Üniversitesi'nde tıp öğrenimi gördü. 1941'de tıp fakültesinden mezun oldu ve New York'taki Bellevue Hastanesi'nde staja başladı. Ancak tüberküloza yakalanmasıyla stajı yarım kaldı. 1942'de hastalığı nedeniyle hastanedeki görevini bırakmak zorunda kaldı. Daha sonra ders vermek üzere Columbia Üniversitesi'ne geri döndü.

Tüberkülozun nüksetmesi üzerine, ancak üç yıl yapabildiği doktorluk mesleğini bütünüyle bıraktığında yazarlık kariyeri başladı. 1946'da Mary Bernice Townsend'le evlendi. Bir süre New Orleans'da yaşayan Percy ve eşi Louisiana, Covington'a taşınarak, iki çocuklarını burada yetiştirdiler.

Percy'nin yazdığı altı romandan üçü çeşitli ödüllere değer görüldü. 1961 yılında yayımlanan *Sinema Müdavimi (The Moviegoer)* kurmaca dalında Ulusal Kitap Ödülü'nü, 1971'de yayımlanan *Love in the Ruins* da Ulusal Katolik Kitap Ödülü'nü aldı. *Second Coming* (1980) Los Angeles Times Kitap Ödülü'ne ve PEN/Faulkner Ödülü'ne değer görülürken, Amerikan Kitap Ödülü'ne de aday gösterildi. Percy, 1983'te yayımlanan ve denemelerinden oluşan *Lost in the Cosmos: The Last Self-Help Book* ile de St. Louis Edebiyat Ödülü'nün sahibi oldu.

Percy ayrıca *The Last Gentleman* (1966) ve *Lancelot* (1977) adlı iki romanla, bir diğer deneme kitabı *The Message in the Bottle*'ı (1975) yazdı.

Walker Percy, otuz yılı aşkın bir zaman dilimine yayılan yazarlık serüveni boyunca yazdığı romanlarda ilginç kurgularla önemli meseleleri bir araya getirdi. Hatta evrenin doğasıyla, insanın evrendeki yeriyle ilgilendiğinden, kendisine ABD'nin Güney eyaletlerinin Kierkegaard'ı anlamında "Dixie Kierkegaard" diyenler bile çıktı. Doktorluktan erken emekli olmak zorunda kalan Percy, romancının bir doktor gibi davranıp insan ruhunun açmazları konusunda bir teşhis uzmanı olması gerektiğini savundu. Percy ve yapıtları hakkında pek çok kitap ve makale yayımlandı. Kansere yakalanan yazar, 10 Mayıs 1990'da yaşama veda etti.

Ayrıntı: 446
Edebiyat dizisi: 132

Sinema Müdavimi
Walker Percy

İngilizceden çeviren
Gamze Varım

Yayına hazırlayan
Gülden Veral

Kitabın özgün adı
The Moviegoer

Vintage/1998
basımından çevrilmiştir

© Walker Percy, 1989 & Kesim Ajans

Bu kitabın Türkçe yayın hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Düzelti
Mehmet Celep

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım 2005
Baskı adedi 2000

ISBN 975-539-440-0

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

Walker Percy

Sinema Müdavimi

E D E B İ Y A T D İ Z İ S İ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◢ AĞ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Sören Kierkegaard* ◢ KONFİDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL *P./Brian O'Doherty* ◢ NİETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-Maket Seti/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCİER İLE CAMİER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ /BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ 101/2 BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİ YORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sábato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/Joanna Russ ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◢ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◢ MANTISSA/*John Fowles* ◢ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◢ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◢ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◢ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◢ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◢ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◢ İYİ İŞ/*David Lodge* ◢ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◢ TERAPİ/*David Lodge* ◢ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◢ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◢ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◢ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◢ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◢ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◢ GILLES ile JEANNE/*Michel Tournier* ◢ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◢ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◢ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walkar Percy* ◢

W.A.P.'ye şükranlarımla

... çünkü umutsuzluğun özelliği, kendinde bu umutsuzluğun var olduğunun bilinmemesidir.

Søren Kierkegaard,
*Ölümcül Hastalık Umutsuzluk**

* *Ölümcül Hastalık Umutsuzluk*, çev.: Mukadder Yakupoğlu, Ayrıntı Yayınları, 2001

Okuyacağınız hikâye hayal gücünün bir eseridir. Film yıldızları hariç, bütün karakterler ve istisnasız bütün olaylar kurmaca ürünüdür. Gerçek kişilere hiçbir benzerlik amaçlanmamıştır ya da böyle sonuçlar çıkarılmamalıdır. Film yıldızlarından söz edildiğinde, kastedilen aktörün şahsiyeti değil, perdeye yansıttığı karakterdir. New Orleans'ın ve ABD'nin güneyindeki bataklıklı bölgelerin coğrafyası biraz değişmiştir. "Feliciana Bucağı"na gelince, Doğu Feliciana ve Batı Feliciana denen bucaklar vardır, ama ben her iki bölgede de bir Allahın kulunu tanımıyorum.

Birinci Bölüm

1

Bu sabah halam bir not göndererek beni öğle yemeğine davet etti. Bunun ne anlama geldiğini biliyorum. Her pazar oraya akşam yemeğine gittiğimden, bugün de günlerden çarşamba olduğundan, bunun bir tek anlamı olabilir: Halam o ciddi konuşmalarından birini yapmak istiyor. Mesele son derece vahim olacaktır, üvey kızı Kate'le ilgili kötü bir haber, öyle değilse benimle ilgili, gelecekle ve yapmam gerekenlerle ilgili ciddi bir konuşma. Bu, herhangi bir kişinin ödünü patlatmaya yeter, yine de itiraf edeyim başıma gelecekleri bütünüyle nahoş bulmuyorum.

Ağabeyim Scott'ın zatürreeden öldüğü günü hatırlıyorum. Se-

kiz yaşındaydım. Halama emanet edilmiştim, o da beni hastanenin arka taraflarında yürüyüşe çıkarmıştı. İlginç bir caddeydi burası. Bir tarafta hastanenin her biri vınlayıp duran ve et kokusuna benzeyen buram buram bir koku çıkaran elektrik santralı, üfleyici aygıtları ve çöp yakma fırını vardı. Öbür tarafta ise sıra sıra zenci evleri. Çocuklar, yaşlı kimseler ve köpekler verandalarda oturmuş, bizi seyrediyorlardı. Emily Hala'nın dünyanın bütün zamanına sahipmiş gibi göründüğünü ve benim söz etmek istediğim her şeyden söz etmeye istekli olduğunu memnuniyetle fark ettim. Tamam, olağandışı bir şey olmuştu. Uygun adım, ağır ağır yürüyorduk. "Jack," dedi halam, beni sımsıkı tutarak ve zenci kulübelerine bakıp gülümseyerek, "sen ve ben her zaman iyi ahbap olmuşuzdur, öyle değil mi?" "Evet efeem." Kalbim yerinden fırlayacaktı ve ensem bir köpeğinki gibi iğneleniyordu. "Sana kötü bir haberim var, evlat." Beni hiç tutmadığı kadar sıkı tuttu. "Scotty öldü. Artık her şey sana bağlı. Senin için zor olacak ama biliyorum ki asker gibi davranacaksın." Bu doğruydu. Asker gibi davranmam işten bile değildi. Bütün yapmam gereken bundan mı ibaretti?

Bu bana geçen ay Pontchartrain Gölü kıyısında izlediğim bir filmi hatırlatıyor. Linda ve ben yeni banliyöde bulunan bir sinemaya gitmiştik. Birilerinin yanlış hesap yaptığı açıkça ortadaydı, zira banliyönün gelişmesi durmuştu ve bir sinema vardı, tarlanın birinde öyle bir başına duran, sıvayla kaplanmış pembe bir küp. Şiddetli rüzgâr yüzünden dalgalar kıyı setini kırbaçlıyordu; gürültü içeriden bile duyuluyordu. Film bir kazada belleğini yitiren, sonuç olarak da her şeyini, ailesini, dostlarını, parasını yitiren bir adamla ilgiliydi. Garip bir şehirde yabancı olarak buluyordu kendini. Bu noktada yeni bir başlangıç yapması, yaşamak için yeni bir yer, yeni bir iş, yeni bir kız bulması gerekmişti. Bütün bunları yitirmesi sözde bir trajedi olacaktı, üstelik adamın çok acı çekiyormuş gibi bir hali vardı. Öte yandan, her şeye rağmen işler o kadar da kötü değildi. Kaşla göz arasında yaşamak için çok pitoresk bir mekân, nehirde bir yüzer ev ve bölgenin kütüphane sorumlusu olan çok hoş bir kız buldu.

Filmden sonra Linda'yla tentenin altında durup müdürle konuş-

tuk ya da daha ziyade o sıkıntılarını anlatırken biz dinledik: Sinema neredeyse boştu ki bu benim için memnuniyet vericiydi, ama müdür için öyle değildi. Güzel bir geceydi ve kendimi çok iyi hissediyordum. Başımızın üzerinde o güne dek gördüğüm en kara gökyüzü vardı; kara bir rüzgâr gölü bize doğru itekliyordu. Dalgalar kıyı setinin üzerinden atlayıp caddeyi ıslatıyordu. Tam da başının üzerinde duran, cadde tarafındaki hoparlörden amneziye uğrayan adamla kütüphane sorumlusunun heyecanlı konuşmaları yükselirken, müdürün sesini duyurmak için avaz avaz bağırması gerekmişti. Adamın kimliğine ilişkin bir ipucu bulmak umuduyla gazete klasörlerini inceledikleri kısımdı (bir kaza olduğuna ilişkin belli belirsiz bir şeyler hatırlıyordu adam). Linda bir kenarda mutsuz mutsuz duruyordu. Beni mutlu eden sebep yüzünden mutsuzdu–çünkü civarda, taşradaki bir sinemadaydık ve arabasızdık (bir arabam var ama otobüse ve tramvaya binmeyi tercih ediyorum). Onun mutluluk kavramı arabayla şehir merkezine gidip, Roosevelt Oteli'nin Mavi Salon'unda akşam yemeği yemektir. Bunu zaman zaman yapmak zorunda kalırım. Yine de, buna değer. Böyle akşamlarda Linda benim şu anda olduğum kadar coşku doludur. Gözleri parlar, dudakları ıslanır, dans ettiğimizde de o güzel uzun bacaklarını benimkilere sürter. Böyle zamanlarda beni sahiden sever–hem de Mavi Salon'a götürüldüğü için bir ödül olarak değil. Beni sever çünkü bu romantik mekânda coşkuyla dolup taştığını hisseder, taşradaki bir sinemada değil.

Ama bütün bunlar tarih oldu. Linda ve ben ayrıldık. Yeni bir sekreterim var şimdi, Sharon Kincaid adında bir kız.

* * *

Son dört yıldır, New Orleans'ın orta sınıf bir banliyösü olan Gentilly'de, sakin bir hayat sürüyorum. İç avlulardaki muz bitkileri ve Walgreen eczanesinin vitrinindeki demirden süslü el yazısı olmasa, buranın New Orleans'ın bir parçası olduğunu asla tahmin etmezsiniz. Evlerin çoğu ya eski tarz California bungalovları ya da yeni tarz Daytona evleridir. Ama Gentilly'nin sevdiğim yanı da budur.

Fransız mahallesinin eski dünya atmosferine ya da Garden District'in yüksek tabakaya özgü cazibesine dayanamam. Fransız mahallesinde iki yıl oturdum, ama sonunda Bourbon Caddesi'nde budalalar gibi sırıtarak dolaşan Birminghamlı işadamlarından, Royal Caddesi'ndeki homoseksüellerden ve balkonlarda üstatlık taslayanlardan gına getirdim. Halamla eniştem Garden District'te görkemli bir evde oturuyorlar ve bana karşı çok müşfikler. Ama ne zaman orada yaşamayı denesem, kendimi ilkin çeşitli konularda haşin düşünceler geliştirip, gazetelerin yazı işleri müdürlerine mektuplar yazdığım yıkıcı bir öfke içinde, sonra da yatak odamın tavanındaki alçıdan kabartmalı süse gözlerimi dikerek saatlerce eğilip bükülmeksizin baston gibi yatağıma uzandığım bir depresyonun içinde bulurum.

Gentilly'de hayat çok sakindir. Eniştemin simsarlık firmasının küçük bir şubesini yönetiyorum. Evim, bir itfaiyecinin dul karısı Mrs. Schexnaydre'a ait yükseltilmiş bir bungalovun bodrum katı. Örnek bir kiracı, örnek bir yurttaşım ve benden beklenen her şeyi yerine getirmekten zevk alıyorum. Cüzdanım kimlik kartlarıyla, kütüphane kartlarıyla ve kredi kartlarıyla dolu. Geçen yıl, çok düzgün, yangına karşı tedbir olarak çok sağlam, çift duvarlı olarak inşa edilmiş, petrol yeşili düz bir kasa satın alıp, içine doğum sertifikamı, üniversite diplomamı, askerlikten onurlu terhis belgemi, G.I.* sigortamı, birkaç hisse senedi belgesini ve bana kalan mirası yerleştirdim: Güneyde St. Bernard Bucağı'nda artık var olmayan bir av kulübünün on dönümünün tapu senedi, babamın pek çok hevesinden geriye kalan yegâne yadigâr. İnsanın yurttaşlık vazifelerini yerine getirmesi, karşılık olarak da bir makbuz ya da üzerinde kişinin, deyim yerindeyse, varolma hakkını onaylayan, adının yer aldığı düzgün bir stiren kart alması bir zevktir. İlk günden taşıt pulumu ve fren muayene etiketimi almak için arzı endam ettiğimde ne kadar memnun olurum! *Tüketici Haberleri*'ne aboneyim, sonuç olarak birinci sınıf bir televizyona sahibim, sessiz çalışan bir klimam ve çok kalıcı bir deodoranım var. Koltuk altlarım hiçbir zaman kokmaz. Radyoda programların arasına serpiştirilen, akıl sağlığı, kan-

* Goverment Issue. ABD Hükümetinin sağladığı. (ç.n.)

serin yedi göstergesi ve – söylediğim gibi, genellikle otobüse binmeyi tercih etsem de – güvenli araba kullanmakla ilgili bütün anonslara dikkat ederim. Dün gözdelerimden biri, William Holden, radyoda umumi yerleri kirleten kişilerle ilgili bir duyuru yaptı. "Bununla yüzleşelim," dedi Holden. "Kimse bu konuda bir şey yapamaz–sizden ve benden başka." Bu doğru. O zamandan beri dikkat ediyorum.

Akşamları genellikle televizyon seyreder ya da sinemaya giderim. Hafta sonlarını çoğunlukla Gulf Coast'ta geçiririm. Gentilly'deki semt sinemamızın tentesinin önünde hiç değişmeyen yazı şöyledir: Mutluluğun Bedelinin Bu Denli Küçük Olduğu Yer. Gerçek şu ki film izlerken son derece mutluyum, kötü bir film olsa bile. Başkaları, okuduğuma göre, hayatlarındaki hatırlanmaya değer anları hazine gibi saklıyorlar: İnsanın gün doğumunda Parthenon'a tırmandığı an, Central Park'ta yalnız bir genç kızla tanışıp, onunla, kitaplarda söylendiği gibi tatlı ve içtenlikli bir ilişki kurduğu yaz gecesi. Bir keresinde ben de Central Park'ta bir kızla tanışmıştım, ama hatırlanacak pek bir şey yok. Benim hatırladığım John Wayne'in *Stagecoach*'da* toz toprak içindeki sokağa düşerken bir süvari tüfeğiyle üç adamı öldürdüğü an ve *The Third Man*'de** kedi yavrusunun Orson Welles'i eşikte bulduğu an.

Bu gece gezintilerinde ve hafta sonu seyahatlerinde bana genellikle sekreterim eşlik eder. Üç sekreterim olmuştur bugüne değin, Marcia ve Linda adındaki kızlar, şimdi de Sharon. Yirmi yıl önce, hemen hemen Gentilly'de doğan her iki kızdan birine Marcia adı verilmiş olmalı. Bir iki yıl sonra gözde isim Linda'ydı. Sonra da Sharon. Son yıllarda Stephanie adının moda olduğunu fark ettim. Gentilly'de üç tanıdığımın da Stephanie adında kızları var. Geçen gece televizyonda nükleer deneme sırasında meydana gelen bir patlamayla ilgili bir TV filmi seyrettim. Keenan Wynn vicdanıyla baş başa zor anlar yaşayan sıkıntılı bir fizikçiyi oynuyordu. Çölde tek başına yürüyüşlere çıkıyordu. Ama yüreğinin derinliklerinde vicdan muhasebesi yaparken çok iyi vakit geçirdiğini fark edebiliyor-

* *Posta Arabası*. Ülkemizde *Cehennem Dönüşü* adıyla da gösterilmiştir. (ç.n.)
** *Üçüncü Adam*. (ç.n.)

dunuz. "Bu yaptığımız şeyi yapmaya ne hakkımız var?" diye soruyordu meslektaşlarına buruk bir sesle. "Aslında düşündüğüm dört yaşındaki kızım yalnızca," diyordu bir başka meslektaşına ve cebinden bir şipşak fotoğraf çıkarıyordu. "Onun için nasıl bir gelecek inşa ediyoruz?" "Kızının adı ne?" diye soruyordu meslektaşı resme bakarak. "Stephanie," diyordu Keenan Wynn boğuk bir sesle. Bu ismi duymak ensemde feci bir karıncalanma hissine yol açtı. Bundan yirmi yıl sonra daktilomun başına belki de pembe yanaklı genç bir Stephanie konduracağım.

Doğal olarak bu enfes kızları, sekreterlerimi tavlayıp, birbiri ardına eski eldivenler gibi fırlatıp attığımı söylemek isterdim, ama bu tam olarak doğru olmaz. Onlara aşk maceraları denebilir, sanırım. Zaten aşk maceraları, Marcia ya da Linda ile (ama henüz Sharon'la değil) benim Gulf Coast boyunca arabayla gezdiğimiz, Ship Island'ın metruk bir koyunda kucak kucağa uzandığımız ve bu kadar şanslı olabilmemize, dünyanın böyle bir mutluluğu içine alabileceğine zor inandığımız güzel, aldırışsız vecit halleri şeklinde başladılar. Ancak Marcia ve Linda örneklerinde macera, ilişkimizin tam da en iyi evresine geldiğini düşündüğüm bir sırada bitti. Ofisteki hava suskun serzenişlerle ağırlaşmaya başlardı. Bin tane gizli anlam yüklü olmayan tek bir söz teatisi ya da bakışma olanaksızlaşırdı. Gecenin her saati telefon konuşmaları yapılırdı; hattın öbür ucundan soluk alıp vermeler ve iç çekişler dışında pek az şey duyarken, söyleyecek bir şeyler bulmak için kafa patlattığım, büyük ölçüde uzun sessizliklerden oluşan konuşmalar. Telefondaki bu uzun suskunlukların başlaması, aşkın bittiğine dair kesin bir göstergedir. Hayır, bunlara tavlama denemezdi. Zira sonunda Lindalarım ve ben birbirimizden o denli usanıyorduk ki hoşça kal demekten memnuniyet duyuyorduk.

Borsa ve tahvil simsarıyım ben. Meslek seçimimin ailemi biraz hayal kırıklığına uğrattığı doğrudur. Bir zamanlar hukuk, tıp ya da hatta nazari bilim eğitime başlamayı düşünmüştüm. Hatta büyük bir şey başarmayı düşlediğim bile oldu. Ama böyle büyük ihtiraslardan vazgeçip, akla hayale gelebilecek en sıradan hayatı, eski özlemlere yer olmayan bir hayatı yaşamak; hisse senedi, tahvil ve ya-

tırım fonları satmak; başka herkes gibi saat beşte işi paydos etmek; bir kız arkadaşa sahip olmak ve belki günün birinde bir yerlere yerleşip, Marcialardan, Sandralardan ve Lindalardan oluşan kendi sürümü yetiştirmek konusunda söylenecek çok şey var. Hem simsarlık işi düşündüğünüz kadar sıkıcı değildir. Hiç de fena bir hayat değil.

Biz, Mrs. Schexnaydre ve ben, Faubourg Ma.igny'nin işlek ana caddesi Elysian Fields* üzerinde oturuyoruz. Adaşı gibi, şehrin en büyük bulvarı olması planlanmış olsa da, bir şeyler yolunu şaşırdı ve cadde şimdi alışveriş merkezlerinin, dubleks evlerin, bungalovların ve yükseltilmiş evlerin arasında uzanıp giderek, nehirle göl arasında alelade bir rota izliyor. Ama çok ferah ve havadar, hem göğün altında gerçekten de bir tarla gibi uzanıyor sanki. Mrs. Schexnaydre'nin evinin bitişiğinde yepyeni bir okul vardır. Yaz akşamları işten sonra bir duş alıp, gömlek ve pantolonumu giyip, terk edilmiş oyun alanında gezinmek, orada okyanus dalgası** üzerinde oturup, kucağımda şehir haritası, bir yana *Times-Picayune*'un sinema sayfasını, öbür yana telefon defterini açmak âdetimdir. Seçimimi yapıp, güzergâhı – genellikle Algiers ya da St. Bernard gibi uzak bir mahalleye – belirledikten sonra, günün altın sarısı son ışıkları altında okul bahçesinde gezinir, binayı hayranlıkla seyrederim. Her şey öyle yenidir ki: Tuğla duvara tutturulmuş, gün batarken ışıl ışıl parlayan alüminyum cam çerçeveleri, çimento mozaiğinden güzel döşemeler ve kanat biçimi verilmiş sıralar. Kapının üzerine tellerle şematik türden bir kuş asılmış, Kutsal Ruh sanırım. Tuğlanın, camın ve alüminyumun bildiğimiz topraktan ayıklanıp çıkarıldığını düşünmek bana yaratılışın iyiliğine dair hoş bir duygu veriyor–gerçi Alcoa'nın birkaç hissesine sahip olduğumdan, bunun dini bir duygulanmadan ziyade mali olduğuna kuşku yok ama olsun. Alüminyum nasıl da pürüzsüzlük, uygunluk ve tutumluluk hissi veriyor.

Ama işler birden değişti. Gentilly'deki huzur dolu hayatım kar-

* Cennet Bahçeleri. Yunan mitolojisinde erdemli insanların öldükten sonra gittikleri yer. (ç.n.)

** Orijinali *ocean wave*. Bazı çocuk parklarında bulunan, atlıkarıncaya benzeyen dalga şeklindeki döner platform. (y.h.n.)

maşık bir hale geldi. Bu sabah, yıllardır ilk kez, aklıma bir arayış olasılığı geldi. Rüyamda savaşı gördüm, hayır, tam olarak rüyamda gördüm denemez ama ağzımda onun tadıyla, 1951'in ve Uzakdoğu'nun iç bulandıran buruk tadıyla uyandım. Arayışın ilk kez aklıma geldiği zamanı hatırladım. Bir chindolea çalısı altında kendime gelmiştim. Daha sonra açıklayacağım gibi, benim için her şey tersinden işlemiştir. Genel olarak en iyi dönem addedilen, benim için en kötü dönemdir, dönemlerin en kötüsü de en iyilerinden biriydi. Omzum incinmedi ancak sanki birisi üstüme oturmuş gibi şiddetle yere bastırılıp sıkışmıştı. Burnumdan on beş santim ötede bir bokböceği yaprakların altında toprağı eşeliyordu. İzlerken, içimde müthiş bir merak uyandı. Bir şeyin farkına varmıştım. Olur da bu açmazdan kurtulursam, arayışın peşinden gideceğime yemin ettim. Doğal olarak, iyileşip de eve döner dönmez, bunu bütünüyle unutmuştum. Ama bu sabah kalktığımda, her zamanki gibi giyindim ve her zamanki gibi eşyalarımı ceplerime yerleştirmeye koyuldum: cüzdan, defter (zaman zaman aklıma gelen düşünceleri yazmak için), kurşunkalem, anahtarlar, mendil, cebe sığacak boyutta sürgülü hesap cetveli (anapara üzerinden yüzde kârlarını hesaplamak için). Tüm bu eşyalar hem yabancı, aynı zamanda da ipuçlarıyla dolu gibi geldiler bana. Odanın ortasında durup, başparmağım ve işaretparmağımla oluşturduğum deliğin ortasından bakarak, o küçük yığına diktim gözlerimi. Bana tanıdık gelmeyen şey, onları görebilmemdi. Başka birine ait olabilirlerdi. Bir insan çalışma masasının üzerindeki bu küçük yığına otuz yıl boyunca bakabilir ve onu bir kere bile görmeyebilir. Yığın kendi eli kadar görünmezdir. Ancak, onu gördüğüm andan itibaren, arayış mümkün oldu. Banyo yaptım, tıraş oldum, özenle giyindim ve masama oturup, tıpkı televizyondaki detektifin kurşunkalemini köseği olarak kullanarak, ölen adamın kişisel eşyalarını karıştırması gibi, bir ipucu arayarak küçük yığını karıştırdım.

Bir arayış düşüncesi, Elysian Fields'den aşağı doğru inen Gentilly otobüsünde, halamın evine giderken, yine gelip beni buldu. Gerçek şu ki arabalardan hoşlanmam. Ne zaman araba kullansam, görünmez olduğum hissine kapılıyorum. Sokaktaki insanlar sizi

göremezler; araba yollarından çekilip gidene kadar arka çamurluğunuzu seyrederler yalnızca. Elysian Fields halamın evine giden en kısa güzergâh değildir. Ama Fransız mahallesinden geçmek için geçerli nedenlerim var. William Holden, bu sabah gazetede okudum, New Orleans'ta, *Place d'Armes*'ın birkaç sahnesini çekiyor. Onu şöyle bir görmek ilginç olur.

Kasvetli bir mart günü. Chef Menteur'deki bataklıklar hâlâ ışık saçıyor, Gentilly üzerindeki gök ise külrengi. Otobüste alışverişe çıkanlardan oluşan bir kalabalık var, hemen hepsi kadın. Camlar buğulanmış. Öndeki uzunlamasına koltukta oturuyorum. Kadınlar yanımda oturuyorlar ve tepemde dikiliyorlar. En arkadaki uzun koltukta oturan beş zenci kadın o kadar esmer ki otobüsün arka tarafı bütünüyle kararmış gibi görünüyor. Hemen yanımda, çaprazımdaki ilk koltukta, çok hoş bir kız oturuyor. Güçlü kuvvetli bir kız ama kesinlikle çok iriyarı değil, tepeden tırnağa selofana sarılı, geriye itilmiş kapüşonu pırıl pırıl siyah saçtan bir miğferi gözler önüne seriyor. Ayrık dişiyle muhteşem, Prens Val kâkülü de alnında ayrılıyor. Gri gözler, geniş siyah kaşlar, güzel bir kol ve selofan botunun üzerinde baldırının zarif şişkinliği. New York'taki 57. Cadde'de ya da Dallas'taki Nieman Marcus'ta gördüğünüz münzevi Amazonlardan biri. Gözlerimiz buluşuyor. Yanılıyor muyum, yoksa ağzının köşesi görülmemiş bir hafiflikle hareket mi ediyor, alt dudağının taç yaprağı görülmemiş bir görkemle dışarı mı kıvrılıyor? Gülümsüyor–bana! Zihnim o korkunç ayrılık anından kaçınmak için rastgele altı tane kumpas kuruyor. Teksaslı olduğuna kuşku yok. Neredeyse hiçbiri erkekler konusunda erbap değildir, bu muhteşem Amazonların. Erkeklerin çoğu onlardan korkar, böylece onlar da yollarına çıkan ilk minik Mickey Rooney'nin kurbanı olurlar. Daha iyi bir dünyada onunla konuşabilmem gerekirdi: Gel, hayatım, seni sevdiğimin farkına varabilirsin. Minik bir Mickey ile buluşmayı planlıyorsan, bunu bir kez daha düşün. Onu tanımamam, büyük olasılıkla da bir daha hiç görmeyecek olmam ne trajedi. Ne güzel vakit geçirebilirdik! Tam da bu öğleden sonra gidip Gulf Coast boyunca arabayla gezerdik. Ona nasıl da anlayış ve sevecenlik gösterirdim! Bu bir film olsaydı, yalnızca beklemem yeterdi. Otobüs

kaybolurdu ya da şehir bombalanırdı, onunla ben de yaralılara bakardık. Ama bu durumda, onu düşünmekten vazgeçsem iyi olur.

O zaman arayış fikri aklıma gelir. Beni meşgul eder ve bir iki dakika içinde kızı unuturum.

Arayışın özü nedir? diye soruyorsunuz.

Aslında çok basittir, en azından benim gibi bir adam için; o kadar basit ki gözden kaçırılması işten bile değil.

Arayış kendi gündelik hayatının olağanlığına gömülmeyecekse eğer herkesin girişeceği bir şeydir. Sözgelimi, bu sabah, garip bir adada kendime gelmişim gibi hissettim. Hem böyle bir kazazede ne yapar? Ne yapsın, civarı araştırır ve en ufak bir numarayı bile gözden kaçırmaz.

Arayışın mümkün olduğunun ayırdına varmak bir şeylerin farkında olmaktır. Bir şeylerin farkında olmamak umarsızlık içinde bulunmaktır.

Filmler arayışın farkındadır, ama onun içine ederler. Arayış her zaman umarsızlıkla biter. Filmlerde bir adamın garip bir mekânda kendine gelişini göstermekten hoşlanırlar–ama adam ne yapar? Bölgedeki kütüphaneci ile arkadaşlık kurar, bölgedeki çocuklara ne kadar nazik biri olduğunu kanıtlamaya girişir ve büyük bir hızla oraya yerleşir. İki hafta içinde gündelik hayatın olağanlığına o denli gömülür ki ölse de olur.

Aradığın ne–Tanrı mı? diye soruyorsunuz gülümseyerek.

Diğer bütün Amerikalılar kendi adlarına bu meseleyi hallettiklerinden ve böyle bir yanıt vermek kendime başka herkesin eriştiği bir hedef belirlemekle – bu yüzden de hiç kimsenin en ufak bir ilgi duymadığı bir sorunu ortaya atmakla – eşanlamlı olacağından, cevap vermekte tereddüt ediyorum. Yüz seksen milyon Amerikalının içinde kim ölen sonuncu kişi olmak ister? Zira, herkesin bildiği gibi, kamuoyu yoklamaları Amerikalıların yüzde 98'inin Tanrıya inandığını, geri kalan yüzde ikinin de ateist ve agnostik olduğunu gösteriyor–ki arayış içindeki birine tek bir yüzde bile kalmıyor. Ben kendi adıma, kamuoyu yoklamalarına katılmaktan herkes kadar hoşlanıyorum ve bütün sorulara zekice yanıtlar vermekten zevk alıyorum.

Gerçeği söylemek gerekirse, beni arayışımın amacından söz etmekten alıkoyan, kendi cehaletimi ifşa etme korkusudur. Zira, birinci sebep şu ki, bu en basit ve en temel soruya bile yanıt veremiyorum: Ben, arayışımda, Amerikalı soydaşlarımın yüz mil ilerisinde miyim, yoksa yüz mil gerisinde miyim? Başka deyişle: Amerikalıların yüzde 98'i benim aradığımı çoktan buldular mı, yoksa gündelik hayatın olağanlığına bir arayış olasılığını akıllarına bile getiremeyecek kadar mı gömüldüler?

Şerefim üzerine yemin ederim ki, yanıtı bilmiyorum.

Otobüs üst geçide, güzel bir New Orleans manzarası sunan beton tepeye tırmanırken, koyu mavimsi gri naylon çoraba sarılı genç, asil bir baldıra kaşlarımı çatarak sabit gözlerle baktığımın farkına vardım. Şimdi artık benim farkında olduğuna kuşku yok: Haşin bir hareketle yağmurluğunu çekiştiriyor ve bana rahatsız olduğunu belirten bir bakış fırlatıyor–yoksa ben bunu hayalimden mi uyduruyorum? Emin olmam gerek, bu yüzden hâlâ arkadaş olabiliriz gibilerinden şapkamı çıkarıp ona gülümsüyorum. Ama yararı yok. Onu sonsuza dek kaybettim. Şiddetli selofan hışırtıları arasında öfkeyle otobüsten dışarı fırlıyor.

Esplanade'de kavrulmuş kahve ve kreozot kokuları arasında otobüsten inip Royal Caddesi'ne yaklaşıyorum. Fransız mahallesinin aşağı kesimleri şehrin en güzel yeridir. Balkonlardaki demir süslemeler çürük danteller gibi sarkar. Küçük Fransız kulübeleri yüksek duvarların ardına saklanmıştır. Geniş, nemli taşıt yollarından geçerken balta girmemiş ormanlara dönüşmüş avlular ilişir gözünüze.

Bugün şanslıyım. Yarım blok kadar önümdeki Pirate's Alley'den kim çıksa beğenirsiniz: Willam Holden'ın ta kendisi!

Holden Royal'da karşıdan karşıya geçip, Canal'a dönüyor. Henüz fark edilmiş değil. Turistler ya antikacılara bakıyor ya da balkonların resimlerini çekiyorlar. Holden hiç kuşkusuz öğle yemeği için Galatoire's'a gidiyor. Alışıldık hoş görünümüyle, güneşten çok yanmış teniyle, yağmurluğunu omzuna atmış, elleri cebinde yürüyen çekici bir heriftir. Şu anda, genç bir çiftin yanından geçiyor, benimle onun arasındalar. Şimdi birlikte yürüyoruz, dördümüz, ara-

mızda altı metre bile yok. Çift hakkında bir fikir yürütmek için iki saniye yeter. Yaşları yirmi, yirmi bir ve balayındalar. Güneyli değiller. Büyük olasılıkla kuzeydoğulu. Çocuğun üzerinde dirsekleri deri yamalı bir ceket, dar bir pantolon, ayağında kirli beyaz ayakkabılar var ve üniversiteli kuzeyli çocuklarda görülen yuvarlana yuvarlana denizci yürüyüşünü takınmış. İkisi de yakışıklılıktan ve güzellikten nasibini almamış. Çocuk kalın dudaklı, kırpık kızıl saçlı ve saçına uyan bir cildi var. Kız da silik. Mutlu değiller aslında. Çocuk balaylarının fazla geleneksel olmasından, yalnızca bir başka balayı çifti olup çıkmalarından korkuyor. Shenandoah Vadisi'nden arabayla New Orleans'a inip, Niagara Şelaleleri ve Saratoga'daki balayı çiftlerinden kaçmanın eğlenceli olacağını hesap ettiğine kuşku yok. Şimdi evden 1500 mil uzakta kendilerini Memphis ve Chicago'dan gelmiş çiftler tarafından kuşatılmış bir halde buluyorlar. Çocuk kaygılı; dört bir yandan tehdit altında. Yanından geçtiği her yabancı onun için bir tehdit, her eşik bir tehlike. Sorun nedir? diye düşünüp duruyor. Kız da mutsuz ama başka bir sebep yüzünden, çünkü çocuk mutsuz, kız da bunu biliyor ama nedenini bilmiyor.

Derken Holden'ı tanıyorlar. Kız eşini dürtüklüyor. Oğlan bir an canlanıyor, ama Holden'ı görmek gerçekte ona pek iyi gelmiyor. Aksine. Holden'ın göz kamaştıran gerçekliğini kendi hayal gibi ve belli belirsiz varoluşuyla karşılaştırmaktan başka bir şey gelmez ki elinden. Belli ki eskisinden de daha bedbaht. Şu işe bak, diye düşünüyor olmalı, bir film yıldızının peşinden sürüklenmek–Hollywood'da onu aşırı bir merakla izliyor da olabilirdik.

Holden kibrit bulma umuduyla ceplerini yokluyor. Yaya kaldırımındaki demir mobilyalara bakan birkaç hanımefendinin ardında durdu. Alışveriş için bir günlüğüne Hattiesburg'dan gelmiş ev kadınlarına benziyorlar. Holden kibrit rica ediyor; hanımlar başlarını iki yana sallıyorlar, sonra da onu tanıyorlar. Bunu fazlasıyla kızarıp bozarma ve şaşkınlık izliyor. Ama kimse Holden için bir kibrit çöpü bulamıyor. Bu zaman zarfında çift Holden'a yetişti. Oğlan bir çakmak uzatıyor, Holden'ın teşekkür etmesi üzerine hemen başını sallayıp, onu tanıdığına dair bir kıvılcım çakmadan geçip gidiyor. Holden bir saniye kadar aralarında yürüyor; o ve oğlan kısa bir sü-

re konuşuyorlar, gökyüzüne bakıyorlar ve başlarını iki yana sallıyorlar. Holden kızla oğlanın omuzlarına hafifçe vurarak, yoluna devam ediyor.

Oğlan başardı! Hattiesburg'lu hanımlar gibi panik içinde ezilmeyi reddederek, şimdi artık Holden'ınki kadar mutlak bir varoluş olan kendi varoluşuna iyelik hakkı kazandı. O da Holden gibi bir vatandaş; bu dünyaya ait iki insan onlar. Birdenbire artık dünya emrine amade. Verandadan ya da dar sokaktan onu tehdit eden kimse yok. Sevgilisi de emrine amade. Kolunu kızın boynuna doluyor, onun saçlarını karıştırıyor. Farkı kız da hissediyor. Sorunun ne olduğunu ve nasıl düzeldiğini bilmiyordu ama her şeyin yolunda olduğunu biliyor artık.

Holden yolda ilerlerken etrafa ışık saçarak Toulouse'dan aşağı saptı. Mükemmelleştirilmiş bir gerçeklik aura'sı onunla birlikte ilerliyor ve içine düşen herkes bu aura'yı tanıyor. Artık herkes Holden'ın farkında. Koşarak ucuz barların kapılarına gelen turistlerin, barmenlerin ve bar kızlarının arasında sürekli bir girdap yaratıyor.

Film yıldızları beni cezbediyor ama bildik sebeplerle değil. Holden'la konuşmak ya da ondan imza almak gibi bir arzum yok. Benim aklımı başımdan alan kendilerine özgü o gerçeklikleri. Yanki çocuk, Holden'ı görmezden gelir gibi yapsa da, bunun adamakıllı farkında. Belli ki Holden'ı alıp, çok merasimsiz bir havada üniversitedeki erkek öğrenci derneğinde ağırlamaktan daha çok istediği bir şey yok. "Bill, Phil'le tanışmanı istiyorum. Phil, Bill Holden," diyecek ve en güzel denizci yürüyüşüyle oradan ağır ağır uzaklaşacak.

Canal Caddesi'nde öğle yemeği saati. Bir geçit resmi yapılıyor, ama kimsenin aldırdığı yok. Mardi Gras'ya hâlâ bir hafta var, bu ise yeni bir geçit resmi, Gentilly'den bir kadın krewe'i. Krewe karnaval zamanı toplanıp, geçit resmi ve balo düzenleyen bir grup insandır. Herkes bir krewe oluşturabilir. Comus, Rex, On İkinci Gece gibi eski, ünlü krewe'ler var elbette, ama onlarca başka krewe de var. Önceki gün Cezayir şehrinden bir grup Suriyeli, Isis adında bir krewe kurdu. Bugünkü krewe, bu Linda'nın krewe'i olmalı. Gelip

onu göreceğime söz vermiştim. Kırmızı traktörler süslü geçit arabalarını çekiyorlardı; gösteri platformları gıcırdıyor, kâğıt ve branda bezleri sallanıyordu. Linda, sanırım, plili kısa etekler ve çapraz bağlanmış bağcıkları çıplak baldırlarına kadar çıkan sandaletler giymiş altı çoban kızdan biri. Ama maske takmışlar ve emin olamıyorum. Eğer onlardan biriyse, bacakları o kadar da güzel değil demek. On iki bacak da zangır zangır titriyor ve ürperiyor. Birkaç işadamı durup kızları seyrediyor ve incik boncuk yakalıyor.

Güneyden gelen ılık bir rüzgâr bulutları kümeliyor ve beraberinde uzak bir gürlemeyi, yılın yağmurlu, gök gürültülü ve şimşekli ilk fırtınasını getiriyor. Cadde muazzam görünüyor. Kocaman gökyüzünün ve rüzgârın sürüklediği bulutların eski fotoğraflardaki yayalar gibi cüceleştirdiği uzaktaki insanlar minnacık ve arkaik görünüyorlar. Yanılıyor muyum, yoksa caddeye bir tedirginlik pusu, yarı saydam bir kırıklık ve keyifsizlik gazı mı çöktü? İşadamları aceleyle ofislerine, alışveriş yapanlar arabalarına, turistler de otellerine dönüyorlar. Ah, William Holden, daha şimdiden sana yine ihtiyaç duyuyoruz. Doku sensiz şimdiden yıpranarak inceliyor.

Muamma derinleşiyor. On dakikadır durmuş Eddie Lovell'la konuşuyorum ve sohbetimizin sonunda, el sıkışıp ayrıldığımızda, bana öyle geliyor ki olup bitene ilişkin en basit soruyu yanıtlayamıyorum. Eddie'nin görünüşte mantıklı konuşmasını ve uzun uzun konudan konuya atlamasını–iş, karısı Nell, yeniden donatıp döşedikleri eski ev–dinlerken, doku toparlanarak yatırımlardan, aile projelerinden, güzel eski evlerden, küçük tiyatro okumalarından ve benzeri şeylerden oluşan parlak bir nesiç olup çıkıyor. Üzerime çöküyor: İnsan böyle yaşıyor işte! Gentilly'deki sürgünlüğüm kendi kendini aldatmanın en kötüsü.

Evet! Ona bir bakın. Konuşurken, katlanmış bir gazeteyi pantolonunun bacak kısmına vuruyor, gözleri üzerimde, aynı zamanda da en küçük bir harekete dikkat kesilerek arkamdaki alanı tarıyor. Yeşil bir kamyon Bourbon Caddesi'ne kıvrılıyor; göz onu ölçüp biçiyor, onu durduruyor, ehliyet ruhsat görmek istiyor, ilerlemesi için işaret ediyor. Bir işadamı Maison Blanche binasına giriyor; göz onu tanıyor, hatta neyin peşinde olduğunu bile biliyor. Ve bütün bu sü-

re zarfında Eddie çok güzel konuşuyor. Dudakları sözcükleri memnuniyet verici şekillere sokarak, savları art arda sıralayarak, güçlü kaslarını ortaya koyarak hareket ediyor, kısa duraklamalar sırasında da–küçük bir tükürük ağı iyi durumdaki bir makinenin berrak yağı gibi bir köşede toplanırken–cazibeli bir Charles-Boyer büküşüyle dışarı kıvrılarak, titrek bir halde duruyor. Şimdi cebinin derinliklerindeki madeni paraları şıngırdatıyor. Bunda bir muamma yok!–avlanan kuşları koşup getirmek için bir tarlanın dört bir yanını dolaşan bir köpek kadar ikna edici. Etrafta olan biten her şeyi anlıyor ve etraftaki her şey de anlaşılması gereken bir şey olarak ele alınıyor.

Eddie son geçit arabasını izliyor, yamyassı olmuş boynuz şeklindeki bolluk simgesiyle kuşkulu bir olay.

"Bundan daha iyisini yapsak iyi olur."

"Yaparız."

"Neptune resmi geçit arabasına biniyor musun?"

"Hayır."

Neptune balosu için elimdeki dört davetiyeyi Eddie'ye vermeyi teklif ediyorum. Şehir dışından gelen müşteriler hep sorun oluyor, çoğunlukla Teksaslılar, özellikle de karıları. Eddie bunun için ve başka bir şey için bana teşekkür ediyor.

"Mr. Quieulle'yi bana gönderdiğin için sana teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten makbule geçti."

"Kimi?"

"Kocamış Quieulle'i."

"Evet, hatırlıyorum." Eddie derinlerden bir yerden kırpıştırdığı gözleriyle, gizemli bir halde kendi içine döndü. "Sakın bana–"

Eddie başını sallıyor.

"–çoktan kendi tröstünü kurup, sonra da öldüğünü söyleme."

Eddie hâlâ kendi içine dönük bir halde, başını sallıyor. Ona yetişmemi beklerken, beni dikkatle izliyor.

"Mrs. Quieulle'in adına mı?"

Bir baş sallayış daha; aniden çenesi dışarı fırlıyor.

"Ne büyüklükte?"

Yüzünde dans eden o aynı bakış, şu anda neredeyse alçakça.

"Dokuz yüz elli binden biraz eksik." Dili kıvrılarak ağzında dolaşıyor ve yanağının çukurunu arıyor.

"Asil bir yaşlı adam," diyorum dalgın dalgın, Eddie'nin bir piskopos kadar ciddileştiğini fark ederek.

"Sana bir şey diyeyim mi, Binx. Onu tanımış olmayı büyük bir ayrıcalık sayıyorum. Yaşlı veya genç, bu kadar büyük bir bilgi birikimine sahip bir kimse hiç tanımamıştım. Adam bana iki saat şekerin billurlaşmasının hikâyesinden söz etti ve tam bir serüvendi. Büyülenmiştim."

Eddie halama ve kuzenim Kate'e ne denli hayran olduğunu anlatıyor bana. Kate birkaç yıl önce Eddie'nin kardeşi Lyell'le nişanlıydı. Düğün arifesinde Lyell trafik kazasında öldü, aynı kazadan Kate sağ kurtuldu. Eddie şimdi pamuğu andıran saçı hafif rüzgârda uçuşarak, bana dönüyor. "O kadın hakkında gerçekte ne düşündüğümü hiç kimseye söylemedim–" Eddie arkadan gelecek iltifattan yüz bularak kasıtlı bir cüretle "kadın" diyor. "Miss Emily'yi–ve Kate'i–kendi annem–ve karım–hariç bu dünyadaki herkesten daha çok severim. O kadının yaptığı iyiliği düşündükçe."

"Bu çok hoş, Eddie."

Eddie Kate'in, Nell'in yanı sıra, vesaire ne kadar güzel olduğuna dair bir şeyler mırıldanıyor–bu sürpriz oldu çünkü kuzenim Nell Lovell alımlılıktan nasibini almamış, at suratlı bir kızcağızdır. "Her ikisine de sevgilerimi iletir misin lütfen?"

"Elbette iletirim."

Geçit resmi sona eriyor. Geriye bir davul sesi kalıyor yalnızca.

"Kendin için neler yapıyorsun?" diye soruyor Eddie ve gazetesiyle pantolonunun bacak kısmına vuruyor.

"Pek fazla bir şey yapmıyorum," diyorum, Eddie'nin dinlemediğini fark ederek.

"Bizi görmeye gel, ahbap! Nell'in yaptıklarını görmeni istiyorum." Nell zevk sahibidir. Bu ikisi durmadan harabeye dönmüş mahallelerde gelişigüzel inşa edilmiş kulübeler satın alıyor, banyosuna panjurlar, mutfağına iki tarafa açılan kapılar, arka avlusuna eski tuğlalar ve şeker rafine etmek için bir fıçı koyarak adam ediyorlar ve birkaç ay içinde büyük bir kârla satıyorlar.

Bulutlar mavileşerek, üzerimize çöküyor. Cadde artık küçük bir odaya dönmüş gibi görünüyor; binaların tuğlaları toplanmış sarı bir ışıkla parlıyor. Saatime bakıyorum: Halamın evine geç kalınmaz. O anda Eddie elini kaldırıyor.

"Gelinle damada en iyi dileklerimi ilet."

"İletirim."

"Walter çok iyi çocuktur."

"Öyledir."

Eddie, beni göndermeden önce, birkaç santim daha yaklaşıp, alışılmadık bir sesle Kate'i soruyor.

"Şimdi artık iyi görünüyor, Eddie. Oldukça mutlu ve emniyette."

"Acayip memnun oldum. Ahbap!" Çift süren biri gibi yan yan son bir tokalaşma. "Bizi görmeye gel!"

"Gelirim!"

2

Mercer beni içeri alıyor. "Amanın kimler gelmiş! Aman da aman." Yapmacık bir şaşkınlığı sürdürüyor ve çevik bir hareketle dizlerinin üzerinde yaylanarak geri çekiliyor. Bugün "Mister Jack" demiyor ve ben bu sakınmanın kasıtlı, lehte ve aleyhte noktaları zihninde dikkatle tartmasının sonucu olduğunu biliyorum. Yarın öbür gün terazinin dengesi değişebilir (bugünkü sakınma dengelenir) ve yeniden "Mister Jack" olurum.

Her nedense bugün Mercer'ı her zamankinden daha açık seçik anlamak mümkün. Genellikle sadakat yüzünden onu anlamak zordur. Emily Hala onu New Orleans'a getirmeden önce Feliciana Bucağı'nda büyükbabam için çalışıyordu. Güya o bize, biz de ona sadığız. Ama gerçek şu ki Mercer ve ben birbirimize hiç de sadık değiliz. Mercer'ın bende uyandırdığı başlıca duygu kölelikle haddini bilmezlik arasında gidip gelirken, dengesini kaybedebileceğine dair

bir huzursuzluktur. Ben Mercer'a hizmet ediyorum, o bana değil.

"Gelceğinizi kimse söylemedi bana!" diye bağırıyor Mercer, terazinin dengesinin aleyhime olduğunu hissederek. "Ben de tam ateş yakacaktım."

Mercer kafası tıraşlı, vakur bir Adolph Menjou bıyığı olan, geniş göğüslü, sarı tenli bir zencidir. Bıyığın ardında, yüzü, fark ettiğim kadarıyla hiç de sadık değil, bir Pullman hamalınınki kadar somurtkandır. Halam onu Feliciana'dan getirdi, ama o zamandan beri çok değişti. O artık yalnızca bir şehir insanı değil; aynı zamanda Mrs. Cutrer'ın kâhyası ve bu sıfatla, yer değiştiren New Orleanslı zenci kadınlar, Jamaikalılar, son zamanlarda da Honduraslılardan oluşan bir hizmetçi kadrosunu yönetiyor. Mevkiinin bilincinde ve *R*'leri ve *yor*ları telaffuz ederken, iki ünlüyü bir hece halinde Harlem tarzında kaynaştırarak, kısa kesik bir konuşma tarzı varmış gibi yapıyor.

Dışarıda hüküm süren kasvetli güne karşın, oturma odası pırıl pırıl ama rahat ve sıcak değil. Pencereler tavana kadar açık ve gri gökyüzü içeri boşanıyor.

Mercer alev alev yanan çalı çırpının üzerine kömür koyuyor. Zırh gibi kolalı, kaskatı beyaz ceketi, gıcırdayıp hışırdıyor. Ense kökünde kıvrım şeklinde bir şerit oluşuyor. Kömürü dikkatle yerleştiriyor, elini ağır ağır ve hiç etkilenmeksizin ateşin içinden geçiriyor. Başını geriye atıp, kömürü yerine yerleştirirken nefesini tutarak, sonra da bir tıslamayla bırakarak güçlükle soluyor.

Sanki Feliciana'ya geri dönmüşüz. İşte yirmi yıl önce Feliciana'da kömür kovasının kulpunun tangırtısıyla, Mercer'ın düğümlenen nefesinin soğuk, karanlık şafakları haber verdiği kış sabahlarında duyduğumuz sesin aynısı.

Oda güzel bir odadır ve kitaplarla kaplı duvarları, bir mücevher gibi parlayan Afgan halısı, kararan portreleriyle, usulüne uygun biçimde neşe saçan bir odadır. Avizenin beyaz ışığı çeşitli renklere ayıran camdan prizmaları şömine ateşinin ışığında kırmızı kırmızı göz kırpıyor. Atlasağacından yapılmış masaya üç ayda bir yayımlanan dergilerden, kaba kâğıttan haftalık yayınlardan oluşan her zamanki dökümtüler ve her zaman olduğu gibi büyük boy *Buda'nın*

Hayatı yayılmış. Halam duygu olarak Episkopos, tabiat olarak Yunanlı, tercihen de Budist olduğunu söylemekten hoşlanır.

Mercer benimle konuşuyor.

"–ama hâlâ bizdeki gibi fabrikaları ve – hımm – üretim tesisleri yokmuşmuş."

Demek ki Mercer güncel olaylardan söz etmek istiyor. Gerçi bu konuda benden çok daha fazla şey bildiğinden eminim ama ben de gönüllü olarak ona katılıyorum. Ne bana ne de ateşe dönük, müteredditbir halde duruyor. Kömür kovası elinde, kapıya doğru adım atıyor ama ne tam olarak kalıyor ne de gidiyor.

Mercer son yıllarda yavaş yavaş bir ölçüde gözden kayboldu. Artık kim olduğunu söylemek o kadar da kolay değil. Halam onu gerçekten seviyor ve onu sadık bir emektar, geçip gitmiş bir kuşakla canlı bir bağlantı olarak görüyor. Mercer'ın Dr. Wills'e bağlılığını, Dr. Wills'in ölümünden sonra nasıl günlerce gözyaşları yanaklarından sel gibi inerek etrafta dolaştığını anlatıyor. Bundan kuşkum yok. Ancak yine de Mercer'ın uşaklardan ve esnaftan rüşvet alarak müteradiyen halamın parasını çaldığını gayet iyi biliyorum. Ama ona hırsız diyemezsiniz, varsın öyle olsun. Mercer'ın yüksek gayeleri var. Kendini nasıl görüyor? Kendini görmeyi başardığı zaman, dikkate değer türden bir herif, bilim ve siyasette olup bitenlerden haberdar bir adam olarak görür. Onunla konuşurken hep rahatsız olmamın nedeni budur. Kendisine bakış açısının kaybolduğu ve kendisini ne eski bir emektar ne de güncel olaylar konusunda uzman olarak görebildiği halinden nefret ediyorum. O zaman gözleri donuklaşır ve yüzü bıyığının ardında toparlanır. Geçen Noel'de garajın üstündeki odasında onu aramaya gitmiştim. Mercer orada değildi ama yatağının üzerinde Rose-Croix tarikatı tarafından basılmış, sayfaları çevrilmekten lime lime olmuş *Gizli Güçlerinizi Kullanmanın Yolları* başlıklı bir cilt duruyordu. Zavallı hergele.

Mercer güncel olaylardan söz ederken, ben şömineye yan yan biraz daha yaklaşıyorum. "Utkulu" yıllarında Cutrerlar karşımda. Jules Enişte Rex'ti, Kate Neptune kraliçesiydi, Emily Hala Home Service'e çalışarak *Picayune* kupasını kazanmıştı. Herkes Kate'in güzel bir kraliçe olduğunu söylemişti, ama değildi. Kate saçını dal-

ga dalga yaptığında ve gece elbisesi giydiğinde rüküş oluyor; resimdeki yüzü bir puding kadar alımlılıktan uzak.

Bakmaktan hiç usanmadığım bir resim. On yıl boyunca şömine rafının üzerindeki bu resme baktım ve onu anlamaya çalıştım. Şimdi onu raftan alıyorum, kararan gökyüzünden gelen ışığa tutuyorum. İşte iki erkek kardeş, kollarını birbirlerinin omuzlarına dolamış Dr. Wills ve Yargıç Anse, önlerinde de babam; üçü karanlık bir ormanın önündeki bir dağ patikasında duruyorlar. Ormanın adı Schwarzwald. Birinci Dünya Savaşı'ndan birkaç yıl sonra bir kereliğine bir araya gelip, bu büyük geziyi yapmışlar. Yalnızca Alex Bolling eksik–o üçüncü karede: Birinci Dünya Savaşı askerlerinin resimlerinde sıkça gördüğünüz, Rupert Brooke-Galahad'ı andıran yüzüyle şaşırtıcı derecede yakışıklı bir genç adam. Asıl Alex Bolling 1862'de Gaines Mill'de Hood yarma harekâtı sırasında Roberdaux Wheat'le birlikte öldürüldüğünden, onun da (beş yıl önce) Argonne'da ölmesinin uygun düştüğüne inanılıyor. Babamın üzerinde bir çeşit öğrenci derneği ceketi, başında da ezilip bükülmeyecek bir hasır şapka var. Kardeşlerinden farklı görünüyor. Alex de çok daha genç, ancak yine de onlardan biri. Ama babam öyle değil. Nedenini söylemek zor. Yaşça büyük Bollingler–ve Alex–kimliklerini kaygısızca taşıyorlar. Tıpkı fotoğraftaki karaçamların kendileriyle özdeş olmaları gibi, her biri kendisiyle özdeş: Sarkan bıyığı ve zayıf soğuk yanaklarıyla Yargıç Anse, bir Louisiana valisine herkesin içinde orospu çocuğu ağaçkakan demesiyle hâlâ hatırlanan sert bakışlı olandı; aslan başlı kardeş Dr. Wills, bugün hâlâ kullanımda olan bir bağırsak anastomozu geliştiren, saçı başı darmadağın taşra dâhisi; ve kendi gençlik ve onu izleyecek kahramanca ölüm düşü içinde kaygısız Alex. Ama babam onlardan biri değildir. Ayakları alabildiğine açılmış, kolları arkasındaki dağcı bastonuna kenetlenmiş; başındaki kepi geriye doğru kayıp perçemini dışarıda bırakmış. Gözleri teşhis edemediğim bir ifadeyle ışıl ışıl; büyüklerinin çok bilmiş dedikleri kadar var. Yuvarlak kafası ve cazibeli yaka şeridiyle epeyce züppe. Yine de, aslında, onlardan biri. 1940'ta Kanada Kraliyet Hava Gücü'ne atandı ve ülkesi daha savaşa girmeden kendini öldürtmeyi becerdi. Hem de Girit'te. Hem de şarap karası

denizde. Hem de aynı Alman askeri tarafından. Ve cebinde bir *Shropshire'lı Delikanlı** nüshasıyla. Gözlerini bir kez daha inceliyorum, iki göz de donuk oval bir şekil içinde birer noktayla çizilmiş gibi. Hiç kuşku yok ki ironik bakışlar bunlar.

"Sizce de eyle di mi, Mister Jack?" diye soruyor Mercer, hâlâ ateşe doğru bir adım atmış, diğer ayağını ileri fırlatmış, müteredditbir halde duruyor.

"Evet, öyle. Tek taraflı bir silahsızlanma felaket olur."

"Boş laf bunlar." Halam başını bir yana eğmiş, ellerini açmış gülümseyerek geliyor, ben de rahatlayarak ıslık çalıyorum ve onun özel türden saldırılarından, hem şakacıktan hem de gerçek payı bulunan saldırılarından birini beklerken keyifle gülümsediğimi fark ediyorum. Bana nankör, şeytan çekici, asil bir soyun sonuncu ve en hazin evladı der. Söylediklerini komik kılan doğru olmaları. Bir saniye içinde her şeyi, Gentilly'de geçen yılları, hatta arayışımı bile unutuverdim. Her zaman olduğu gibi kaldığımız yerden devam ediyoruz. Ne de olsa buraya aidim ben.

Halam benim için çok şey yapmıştır. Babam öldüğü zaman, hemşirelik eğitimi alan annem, Biloxi'deki hastanesine geri döndü. Halam eğitim masraflarımı karşılamayı teklif etti. Sonuç olarak son on beş yılın büyük bir bölümünü onun evinde geçirdim. Aslında benim büyük halam. Ancak erkek kardeşlerinden o kadar küçük ki rahatlıkla babamın kız kardeşi–ya da daha ziyade üç erkek kardeşin de kızı olabilirdi–nasıl ki kendi hatıralarında da hâlâ onların gözdeleri ve en düşkün oldukları biricik sevgilileri, haşin bir savaşçı soyun kafadar dişisi olarak karşımıza çıkıyor ve hiç kuşkusuz bu yüzden–Güney'i terk edip, Chicago'daki bir yardım yurdunda çalıştığı ve iyi ailelerden gelen Güneyli hanımların çoğu gibi ilerici siyasi görüşleri kucakladığı zamanki–isyankârlığında bile tam olarak ciddiye alınmamış. Erkek kardeşlerinin ona müsamaha gösterdikleri ve ondan olmasını bekledikleri türden bir "minik kuş" olarak geçirdiği yıllardan sonra–İspanya İç Savaşı'nda Kızılhaç gönüllüsü olarak görev yaptığı sırada kariyeri doruk noktasına ulaşmıştı, onu orada İspanyollara çok anlaşılmaz gelen müthiş yardımsever şeyta-

* *A Shropshire Lad.* A.E. Housman'ın şiirlerini topladığı yapıt. (ç. n.)

ni bir Yanki hanım olarak tasavvur edebiliyorum ancak–altı ay içinde çocuklu dul bir adam olan Jules Cutrer'la tanışıp evlendi, Garden District'e yerleşti, erkek kardeşleri kadar gösterişli ve heybetli oldu. O artık bir "kuş" değil. Sanki, meşhur ağabeylerinin ölüp gitmelerinin ardından, sonunda artık onlar gibi, bir kadın olarak kendisinden esirgendiği gibi olabilir: Hem görünüm hem de kafa yapısı bakımından asker gibi. Mavi-beyaz saçı, keskin asabi yüzü ve korkunç gri gözleriyle, her nasılsa altmış beşinde hâlâ genç bir prens.

Tam düşündüğüm gibi oluyor. Bir anda oradan uzaklaşıp, koridor boyunca ilerliyor ve beni "görüşmeleri" için çağırdığı ofisine giriyoruz. Şu kadarı kesin: Mesele Kate'le ilgili kötü bir haber. Benimle ilgili bir konuşma olsaydı, halam şimdi bana bakmıyordu. Parmağını dudaklarına dayayıp, gözlerini eski çalışma masasının kovana benzeyen girintilerine dikmiş olurdu. Ama bunun yerine bana bir şey gösteriyor ve ne gördüğümü kestirebilmek için yüzümü inceliyor. O beni izlerken, herhangi bir şey görmek zor. Zihnimde bir bulanıklık var. Aramızda bir mukavva kutu dolusu tozlu şişe olduğu kesin–*şişe mi?*–evet kesinlikte şişe, yine de gözlerimi kırpıştırırken emin olamıyorum.

"Bu viski şişelerini görüyor musun?"

"Evet efeem."

"Peki ya bu çeşidi?" Bana dikdörtgen şeklinde kahverengi bir şişe uzatıyor.

"Evet."

"Nereden geldiklerini biliyor musun?"

"Hayır efeem."

"Mercer onları bir armoire'ın* tepesinde buldu. Şu armoire." Gizemli bir tavırla tepemizdeki tavanı işaret ediyor. "Fare zehri koyuyordu."

"Kate'in odasına mı?"

"Evet. Ne düşünüyorsun?"

"Bunlar viski şişesi değil."

"Ne peki?"

* (Fr.) Dolap. (ç.n.)

"Şarap. Gipsy Rose. Şarap şişelerini böyle yassı yaparlar."

"Oku şunu." Başıyla elimdeki şişeyi işaret ediyor.

"Sodyum pentobarbital. 0,0975 gram. Bu şişe toptancıdan alınmış."

"Bunu nerede bulduğunuzu biliyor musun?"

"Kutunun içinde mi?"

"Çöp yakma fırınında. Bir hafta içinde ikinci defa."

Suskunlaştım. Şimdi halam masada yerini aldı.

"Walter'a söylemedim. Ya da Jules'e. Çünkü aslında endişeli değilim. Kate kesinlikle iyi. Bu işin içinden zaferle çıkacak. O ve Walter mutlu olacaklar. Ama zaman daralırken, birazcık huzursuzlanıyor."

"Sizce bir kaza daha olmasından mı korkuyor?"

"Genel bir felaketten korkuyor. Ama beni endişelendiren bu değil."

"Sizi endişelendiren nedir?"

"Onun evde yeniden üzgün üzgün dolaşmasını istemiyorum."

"Şehrin iş merkezinde sizinle birlikte çalışmıyor mu?"

"İki haftadır çalışmıyor."

"Kendini kötü mü hissediyor?"

"Ah hayır. Öyle bir şey değil. Ama birazcık ürküyor."

"Dr. Mink'e görünüyor mu?"

"Bunu reddediyor. Gidip doktora görünürse hastalanacağını düşünüyor."

"Benim ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Baloya gitmeyecek. Tamam kabul. Ama insanlarla karşılaşmasının giderek daha da zorlaştığı bir noktaya gelmemesi çok önemli."

"Kimseyle görüşmüyor mu?"

"Walter hariç kimseyle. Şimdi senden yapmanı istediğim tek şey onu Lejiers'e götürüp, geçit resmini ön verandadan izlemen. Bu bir parti değil. Giriş ya da çıkış söz konusu olmaz. Hazır olman gereken tatsız bir şey yok. Şöyle bir uğrarsın, ister konuşur ister konuşmazsın, sonra da oradan ayrılırsın."

"Kate o kadar kötü durumda mı?"

"Hiç de kötü bir durumda değil. Benim amacım öyle olmasın diye göz kulak olmak."

"Peki ya Walter?"

"O krewe kaptanı. Uzaklaşması mümkün değil. Hem gerçeği söylemek gerekirse, uzaklaşamamasına memnunum. Aslında ne yapmanı istiyorum biliyor musun?"

"Ne?"

"Seni alçak, bizi yüzüstü bırakıp gitmeden önce ne yapıyorsan onu yapmanı istiyorum. Onunla kavga et, onunla şakalaş–çocuk hiç gülmüyor. Sen ve Kate her zaman iyi geçinmişsinizdir, öyle değil mi? Sam de. Sam'in pazar günü Forum'da konuşmak için burada olacağını biliyor muydun?"

"Evet."

"Sam'in Kate'le konuşmasını istiyorum. Sen ve Sam onun her zaman dinleyeceği yegâne kişilersiniz."

Halam hakkımı yemiyor. Aslında demek istediği Sam'in her şeyi yoluna koyabileceğinden emin olduğu ve Sam gelene kadar benim kaleyi savunabileceğimi umduğu.

3

Jules Enişte'yi öğle yemeğinde görmek sürpriz oldu. Geçen sonbahar ciddi bir kalp krizi geçirdi, ancak sonra öyle dört başı mamur bir iyileşme gösterdi ki Noel'den beri şekerleme yapmaktan vazgeçmiş. Kate ile Walter'ın arasında oturuyor ve tavrı öyle hoş, öyle rahat ki Kate bile gülümsüyor. Bir şeylerin ters gittiğine inanmak zor; bilhassa şişeler, insana grotesk geliyor. Jules Enişte beni gördüğüne memnun. Geçen yıl boyunca ayırt edilebilen yegâne yeteneğimi keşfettim: Para kazanma becerisi. Jules Enişte'nin belirli bir tarihe kadar satılmazsa satın almayı tekeffül ettiği çok sayıda hisse senedini satmayı başarıyorum. Üstüne üstlük, ocak ayındaki tasfiyeyi önceden kestirdiğime iyice inanmış, hatta bir iki hisse senedi

ihracında benim sözüme güvenerek fiyat yükselttiğini ileri sürüyor. Bunu memnuniyet verici buluyor ve beni sanki gizli bir anlaşmamız varmış da her an yakalanabilirmişiz gibi kocaman göz kırpışlarla selamlıyor.

O ve Walter futboldan söz ediyorlar. Jules Enişte'nin hayattaki ihtirası Tulane futbol takımını eski talihine kavuşturmak. Bu sohbetten zevk alıyorum çünkü ben kendim de futbolu severim, özellikle de Jules Enişte'den Jerry Dalrymple, Don Zimmerman ve Billy Banker'ın şöhretli oldukları o muhteşem dönemi dinlemekten hoşlanıyorum. 1932'de L.S.U.'ya karşı gol çizgisindeki savunmayı tarif ettiğinde, kan kırmızısı gün batımında Sir Modred'in ve hainlerin karşısında sağlam duran Kral Arthur'dan söz ediyor sanki. Walter takımın yöneticisiydi, bu yüzden onunla Jules Enişte'nin aralarından su sızmaz.

Jules Enişte tanıdığım en tatlı adamdır. O uzun Kreol* suratının tepesinde bir okul çocuğununki gibi kısa kesilmiş gür gri saçları var. Gömleği bedenini beni hoşnut edecek şekilde örtüyor. Ona öyle yakışıyor ki. Benim gömleklerimde her zaman bir terslik vardır; yakaları fazlasıyla dar ya da bel kısımları fazlasıyla geniş oluyor. Jules Enişte'nin yakası esmer boynuna bir şerit gibi oturuyor; peçete gibi katlanmış manşetleri, ceketinin yenlerinden şöyle bir görünüyor yalnızca; ve gömleğin göğüs kısmı: Yumuşak ince pamuklu dokunun yayıldığı kar gibi bembeyaz geniş alana zaman zaman burnumu daldırma dürtüsüne karşı koymakta zorlanırım. Jules Enişte bu dünyadaki utkusu mutlak ve koşulsuz olan tanıdığım yegâne insandır. Çok fazla para kazandı, çok sayıda arkadaşı var, Mardi Gras'ın Rex'i oldu, kendi zamanını ve parasını cömertçe verir. Örnek alınacak bir Katoliktir, ama neden zahmete katlandığını kestirmek zordur. Zira onun yaşadığı dünya, Yeryüzü, o kadar mutluluk vericidir ki Cennet'te onu bekleyen pek az şey olmalı. Dünyasını onun gözlerinden bakarak açık seçik görüyorum, onu neden sevdiğini ve olduğu gibi koruduğunu da anlıyorum: Kibar beyaz kişilerle dertsiz tasasız zencilerin birbirlerine karşı cana yakın davranacak kadar aklıselim sahibi oldukları, eski dünyanın cazibesiyle,

* Fransız asıllı olup, Louisiana'da doğmuş kimse. (ç.n.)

ticarette yeni dünyaya özgü yöntemlerin bir araya geldiği, hayatın hafife alındığı, dostluğun hâkim olduğu bir mekân. Birileri geçen yılki Tulane-L.S.U. maçı bahsini açmadıkça, Jules Enişte'nin yüzünden bir gölge geçtiği görülmemiştir.

Eddie Lovell'ı gördüğümden söz edip, sevgilerini iletiyorum.

"Zavallı Eddie," diye iç geçiriyor halam her zaman yaptığı gibi ve her zamanki gibi ekliyor: "Karakter sağlamlığının, başlı başına, pazarda bu kadar az para etmesi ne kadar hüzün verici bir şey."

"Natchez'e tekrar gitti mi?" diye soruyor Jules Enişte, dudaklarını uzatıp gülünç bir hale sokarak.

Walter Wade kulaklarını dikip dikkatle dinliyor. Bollinglerin eksiltili konuşma tarzlarını henüz kavrayamadı. Söz konusu "O" Eddie'nin kız kardeşi Didi, "Natchez'e gitmek" de Didi'nin kaçamaklarından birine gönderme yapma tarzımız. Birkaç yıl önce, Didi ilk kocasıyla evliyken, birkaç başka çiftle birlikte Natchez Hac Yolculuğu'na katıldığı ve "koca değiş tokuşunda bulunduğu" söyleniyor.

"Ah evet," diyor halam somurtarak. "Birkaç kez."

"Nisana kadar Hac yok sanıyordum," diyor Walter, ihtiyatlı bir tebessümle.

Kate kucağına koyduğu ellerine bakarak kaşlarını çatıyor. Bugün Kate'in yüzünde o kahverengi gözlü bakış var. Bazen irisleri yuvarlanır. Halamın Kate'le "konuşmamı" rica ettiği bir başka zamanı hatırlıyorum. Kate on, ben de on beş yaşındaydık, halam onun için endişeleniyordu. Kate iyi bir kızdı, iyi notlar alırdı, ama hiç arkadaşı yoktu. Teneffüslerde oynamak yerine, derslerini yapar, ders başlayana kadar sessizce sırasında otururdu. Halamın zihninden geçirdiğini düşündüğüm türden bir çığırtkan nakaratı uydurdum. "Kate," dedim halamın Sokrates'e özgü o tavrıyla, "dünyada utangaç olan tek kişi olduğunu sanıyorsun. İnan bana, değilsin. Sana başıma gelen bir şeyi anlatayım," vesaire. Ama Kate aynı kahverengi gözlü bakışıyla, irisleri yuvarlanarak beni izlemekle yetindi.

Mercer her seferinde soluğunu tutup boğuluyormuş gibi bir sesle serbest bırakarak mısır koçanlarını dağıtıyor.

Walter ve Jules Enişte beni Neptune resmigeçit arabasına binmeye ikna etmeye çalışıyorlar. Halam tiksintiyle bakıyor ba-

na–yaptığı bütün şakalara rağmen, karnaval krewe'lerine, onların iş hayatındaki ve toplumsal hayattaki faydalarına karşı sarsılmaz bir saygı besliyor. Üç parmağını şakağına dayayarak, yerinden kımıldayıp Lorenzo pozisyonunu alıyor.

"Ne kadar ahlâksız ve sefih bir tip," diyor her zamanki gibi. Dalgın dalgın konuşuyor. Aklı Kate'de. "Eski sack'ten* içmekten ahmaklaştı."

"Her neysem, Hal, sana borçluyum," diyorum her zamanki gibi ve çorbamı içiyorum.

Kate para atılarak yemek alınan makinelerin bulunduğu bir lokantada yiyen biri gibi, odayı boş bakışlarla süzerek, mekanik bir halde yiyor yemeğini. Walter artık kendinden emin. Gözlerinde rezilce bir pırıltı beliriyor.

"Onun resmigeçit arabasına binmesine izin vermememiz gerektiğini düşünüyorum, ya siz, Mrs. Cutrer? Biz burada ekonomimiz için görevlerimizi yapıyoruz ve o, orada Dryades Caddesi'ndeki bir tefeci gibi yüzde beşi cebe indiriyor."

Halam bir derece daha kendi içine dönüp Lorenzo'nun kendisi oluyor.

"İşte sana seçkin bir çift," diyor Kate'e ve onu dikkatle izliyor; Kate bize hiç aldırış etmiyor. "İç kapıdaki barbarlar ve Batı'yı kim savunuyor? Avusturyalı Don John mu? Hayır, borsa simsarı Mr. Bolling ile avukat Mr. Wade. Mr. Bolling ve Mr. Wade; inancın savunucuları, bilgelik odakları, adalet temsilleri. Tanrım, bu sefahatlerinde birazcık heyecan gösterseler canım yanmaz, ama onlara bakın. Rosenkranz ve Guildenstern."

Walter'ın üniversitedeyken ne kadar heybetli olduğu, o zamanlar şimdi *olduğundan* ne kadar *yaşlı* göründüğü aklıma geliyor. Walter avurtları çökük hastalıklı görünen bir heriftir ama aslında oldukça sağlıklıdır. Köpekbalığını andıran gri bir teni, belirgin kapakları olan gözleri, alnında MacArthur tarzı çapraz taranmış saçları vardır. Aslen Batı Virginia, Clarksburg'ludur, Tulane Üniversitesi'ne devam etti, savaştan sonra New Orleans'a yerleşti. Bugün

* XVI. ve XVII. yüzyıllarda İspanya ve Kanarya Adaları'ndan İngiltere'ye getirilen sek beyaz şarap. (ç.n.)

otuz üç yaşında ve şimdiden petrol-icar hukukunda uzmanlaşan yeni avukatlık firması Wade & Molyneux'nün büyük ortağı.

"Mr. Wade," diye soruyor Walter'a halam. "Siz bilgelik odağı musunuz?"

"Evet efeem, Mrs. Cutrer."

Elimde olmadan sırıtıyorum. Komik olan şu ki Walter her zaman yaşlı bir hanımın nabzına göre şerbet vermeye onun kendisini alt etmesine izin vererek o en makbul parlak-genç-avukat tarzında başlıyor, oysa kadın onu gerçekten alt ediyor. Batı Virginia'daki yaşlı hanımlar hiç böyle değildi. Ama halam tuhaf bir şekilde, dosdoğru Kate'e bakıyor ve fırtına ikazlarını kaçırıyor. Kate'in başı öyle düşüyor ki alagarson kesimli kahverengi saçları yanağına değiyor. Sonra Walter'ın gözleri daha da büyüyüp, dikkat kesilirken, tebessümü kurtları daha çok andırırken–mayın tarlasında her adımını dikkatle atarak yavaş yavaş ilerleyen acemi er gibi görünüyor–Kate dişiyle dilini şaklatıyor ve aniden odayı terk ediyor.

Walter arkasından gidiyor. Halam iç geçiriyor. Jules Enişte kaygısız oturuyor. Bu ailede gerçekte hiçbir şeyin ters gidemeyeceğine inanmak gibi doğal bir istidadı var. Ailede inişler ve çıkışlar olur ama o bunlar olurken bir an bile kaygıya kapılmaksızın gülümser. Kate moral çöküntüsüne uğradığında bile, bunu duyarlı kızların başına gelen normal bir talihsizlik olarak kabul edebilmişti. Bu, Emily Hala'ya duyduğu güvenden kaynaklanıyor. O evinin hanımı olduğu sürece, olabilecek en kötü şey, ölümün kendisi bile o kadar önemli gözükmüyor.

Şu anda Jules Enişte ofisine gitmek üzere çıkıyor. Halam holde Walter'la konuşuyor. Ben hiçbir şey düşünmeden boş yemek odasında oturuyorum. Walter tatlı için bana katılıyor. Daha sonra, Mercer masayı temizlerken, Walter uzun pencereye gidiyor, elleri cebinde durup dışarıya bakıyor. Onu Kate konusunda yatıştırmaya hazırlanıyorum, ama anlaşılan o ki aklına takılan Kate değil, Neptune Krewe'iymiş.

"Yeniden düşünmeni istiyorum, Binx." Jules Enişte'yle sohbetinden beri süregelen bir coşku var sesinde. "Dehşet bir grup herif olduk şimdi." On yıl önce "birinci sınıf beyefendiler" derdik; kırk-

lı yıllarda iyi heriflerden böyle söz ederdik. "Benimle aynı fikirde olmayabilirsin, ama benim görüşüme göre Karnaval'da birçok meziyeti en iyi krewe. Bizler zıpçıktı değiliz, öte yandan bir grup kocamış hıyar ağası da değiliz–hem–" Jules Enişte'yi düşünerek "daha yaşlı adamlarımız New Orleans'ın en varsıl ve en seçkin on ailesinden geliyor," diye aceleyle ekliyor. Walter asla ama asla "zengin" demez; aslında onun söylediği gibi, "varsıl" sözcüğü, çeşnili ve tantanalı bir hayatı, dokunduğunuzda kalın gelen, özgürlüğün parlak ipliğiyle dopdolu bir kanaviçeyi akla getiriyor. "Şimdi gerçekten hoşuna gidecek, Jack. Ciddi söylüyorum. Gerçekten hoşuna gidecek. Seni kesin olarak temin ederim ki her birimiz geri dönmenden memnuniyet duyarız."

"Bunun için kesinlikle müteşekkirim, Walter."

Walter hâlâ üniversiteyken giyindiği gibi giyiniyor ve aynı zarafetle oturup kalkıyor, kamburunu çıkararak yürüyor. İnce damarlı ayak bileklerini saklamak için hâlâ yaz kış kalın çoraplar giyiyor ve baldırlarının şişman görünmesi için hâlâ bacak bacak üstüne atıyor. Üniversitedeyken yüksek tabakadan örnek konumdaki birinci sınıf öğrencilerindendi: Çok uğraşmaksızın Phi Beta Kappa'ydı ve entrikalar çevirmeksizin kampus lideriydi. Ama en önemlisi beğeni konusunda söz sahibiydi. Erkek öğrenci derneğine katılmak için deneme sürecinde olan bizler onu dernekte başında şapkası, sıska dizini havaya dikmiş otururken görürdük, böylece oturma ve şapka giyme stili belirlenirdi. Şapkanın üç köşeli yüksek bir sivri tepesi olan, özel türden dar kenarlı kahverengi bir fötr şapka olması gerekirdi ve ancak tepesi parmakla epeyce yoklanıp yıprandıktan sonra kabul görürdü. Walter derneğe katılacak üye adaylarına lakaplar takmaktan hoşlanırdı. Bir yıl "kafa"lı isimleri çekmişti canı. Adayları sıraya dizer, dizini havaya dikerek arkasına yaslanır, başparmağının tırnağıyla şapkasını geriye iterdi. "Sen ordaki, gözüme Kafası Dumanlı biri gibi görünüyorsun; sen konuşan, Kafa Tütsüleyen ol; sen Etkafalı'sın; sen Çuvalkafa; sen İğnekafa. Erkek öğrenci derneğine katıldıktan sonra, bir yıl boyunca tam da en doğru aksi ve anlamsız yanıtı tesadüfen bularak onu memnun etme ve onun muhitine, dernek içindeki derneğe kabul edilme umuduyla yaşa-

dım. Bu yüzden Walter son adayın, tümsek alınlı ve gözleri yüzünün aşağı kesiminde bulunan Monroe'lu bir çocuğun önünde durduğunda, durakladı. "Ve sen, sen–" "O da Balinakafa," dedim. Walter bir kaşını kaldırıp dudaklarını aşağı doğru kıvırdı ve ayrıcalıklı gruptaki emsallerine başıyla alaycı bir onay işareti yaptı. Kabul edilmiştim.

Bir aday da onun arkadaşlığının ayrıcalığını hissederdi, o gerilimi de hissederdi. Zira insan sadece onunla ip üzerinde yürümek, aksi ancak nazik, aldırışsız ancak bu aldırışsızlıkta belli bir tarzı olan, alaycı ancak cana yakın, kadınların arasında olduğu kadar erkeklerin arasında da popüler olmak için yaşıyordu. Ama gerilim olsun olmasın, onun arkadaşı olmaktan hoşnuttum. Bir gece Altın Pösteki için seçildikten sonra–ki bu yıllıktaki fotoğrafının altındaki bir paragraf dolusu iftihar derecesinin sonuncusuydu–onunla eve kadar yürüdüm. "Binx," dedi–bana karşı en azından o budalaca-aksi konuşma tarzını bir kenara bırakmıştı. "Sana bir sırrımı açacağım. Ardımızda kalan şu mesele–ister inan ister inanma, onun benim için hiçbir anlamı yok." "Neyin senin için bir anlamı var, Walter?" Durup sanki dünyanın bütün şehirleri ayaklarımızın altına yayılmış gibi titrek ışıkları parıldayan kampusa baktı. "Asıl önemli olan şey, Binx, alçakgönüllü olmaktır, Altın Pösteki'yi ele geçirmek ve bu konuda alçakgönüllü olmaktır." Her ikimiz de derin bir nefes alıp sessizce yürüyerek Delta evine* döndük.

Üniversitenin birinci sınıfındayken, iyi bir öğrenci derneğine üye olmak benim için son derece önemliydi. Ama ya hiçbir öğrenci derneği beni davet etmeseydi? Birinci ve ikinci sınıf öğrencileri arasındaki yarışmalı itiş kakış haftasında biraderler beni hızla inceleyebilsinler diye Delta evine davet edildim. Bir başka aday, Bastrop'lu Boylan "Çorap Kafalı" Bass ve ben, ellerimiz dizlerimizde deri bir kanepede yan yana oturduk, bu arada biraderler bakire kızlarmışız gibi bizimle flört ederek, aynı zamanda da bize daha anasının karnından doğmamış buzağılarmışız gibi iştahla bakarak etrafta dikiliyorlardı. Az sonra Walter beni bir el işaretiyle çağırdı,

* Amerikan üniversitelerinde erkek öğrenci dernekleri genellikle Yunan alfabesinden alınmış iki üç harfle anılır. (ç.n.)

ben de onun ardından küçük bir yatak odasında gizli bir konuşma yaptığımız üst kata çıktım. Walter yatağın üzerine oturmamı işaret etti ve uzun bir an, şu anda durduğu gibi, ayakta durdu: filmlerdeki Samuel Hinds gibi elleri ceplerinde, topukları üzerinde geriye doğru kaykılarak ve pencereden dışarıya bakarak. "Binx," dedi. "Birbirimizi gayet iyi tanıyoruz, öyle değil mi?" (New Hampshire'da aynı hazırlık lisesine gitmiştik ikimiz de.) "Doğru, Walter," dedim. "Bu dernek meselesiyle ilgili her zaman söylenilen zırvalıkları sana söylemeyeceğimi bilecek kadar iyi tanıyorsun beni, değil mi?" "Böyle yapmayacağını biliyorum, Walter," dedim. "Biz buralarda azgın dişilerin peşinden gitmeyiz, Binx. Bunu yapmak zorunda değiliz." "Olmadığınızı biliyorum." SAE'lerin, Delta Psi'lerin, Deke'lerin, KA'ların iyi niteliklerini saydı. "Hepsi iyi çocuklar, Binx. Hepsinden arkadaşlarım var. Ama iş buradaki herifleri, adamların mükemmellik düzeyini, aramızdaki bağı, bu küçük simgenin anlamını tarif etmeye gelince–" rozeti göstermek için klapasını ters çevirdi ve Deltaların duş alırlarken rozetlerini ağızlarına attıklarının doğru olup olmadığını merak ettim–"söyleyebileceğim fazla bir şey yok, Binx." Derken Walter şapkasını çıkarıp elini üç kenarlı tepede okşarcasına gezdirerek durdu. "Aslında, hiçbir şey söylemeyeceğim. Bunun yerine, sana tek bir soru soracağım, sonra da aşağı ineceğiz. Bu eve adımını attığında benzersiz bir şeyler hissettin mi, hissetmedin mi? Onu tarif etmeye kalkışmayacağım. Hissettiysen, zaten ne demek istediğimi tam olarak bilirsin. Hissetmediysen!–" Şimdi Walter şapkasını kalbinin üzerinde tutarak, gözlerini bana dikiyor. "Onu hissettin mi, Binx?" Ona doğrudan, eğer ima ettiği şey buysa, başka hiçbir şeyin beni oracıkta Delta'ya katılmak kadar mutlu etmeyeceğini söyledim. El sıkıştık; Walter biraderlerden bazılarını oraya çağırdı. "Çocuklar, Mister John Bickerson Bolling ile tanışmanızı istiyorum. Feliciana Bucağı'ndan şu feleğin darbesini yemiş Bollinglerden biri–bu ismi duymuş olabilirsiniz. Binx taşralı bir çocuktur ve bağırsaklarında kurt olabilir ama özü iyi olmalı. İyi bir üyemiz olacağına inanıyorum." Hepsiyle el sıkıştık. İyi çocuklardı.

Sonunda ortaya çıktı ki, onlara hiç de iyi bir üye olmadım. Dört yıl boyunca tek bir şeref payesi almadan üniversiteye gitmeyi başardım. Üniversite yıllığı çıktığında, resmimin altında ΔΨΔ harfleri dışında hiçbir şey yoktu–ki bu da yerindeydi zira bu dört yılı biraderlik evinin ön verandasına yaslanmış bir vaziyette, şaşkın ve düş kurarak, böyle bir zaman ve mekânda yaşıyor olmanın gizemi içinde kaybolmuş, İsyanyol yosunu yaprakları arasından parlayan güneşi seyrederek geçirmiştim– ΔΨΔ harflerinin yanında da karakterim şöyle özetleniyordu: "Sessizdir ancak muzipçe bir mizah duygusu vardır." Bastrop'lu Boylan Bass'ın da sonunda hayal kırıklığı yaratmakta aşağı kalmadığı ortaya çıktı. Eczacılığı seçen, dört yıl boyunca tek kelime konuşmayan ve kendi öğrenci derneğindeki biraderlerinin bile tanımadığı, uzun boyunlu, gırtlağı çıkıntılı, çiftlikte büyümüş uzun boylu bir çocuktu. Karakteriyle ilgili satır şöyleydi: "İyi bir arkadaş."

Walter yeniden huzura kavuşuyor. Pencereye arkasını dönüp beni bir kez daha dikkatle izliyor ve o dar, çukur alnını eğiyor.

"Krewe'dekilerin çoğunu tanıyorsun, değil mi?"

"Evet. Aslına bakarsan hâlâ onlardan biriyim–"

"Tigre au Chenier'ye giden aynı grup. Geçen ay neden gelmedin?"

"Aslında avlanmayı pek sevmiyorum."

Walter masada gizlice bir şey araştırıyor sanki. Eğilip ahşaptaki damarların üzerinde başparmağını gezdiriyor. "Şu tahtaya bak. Tek parça vallahi." Nişanlandığından beri, Walter'ın duvarlara hafifçe vurarak, döşeme tahtalarının ölçülerini alarak, vazoların ağırlıklarını tespit etmeye çalışarak, eve mal sahibiymişçesine ilgi göstermeye başladığını fark ettim. Doğruluyor. "Nasıl bir duyguya kapıldığını bilmiyorum. Düşünebildiğim tek şey beni kara listene aldığın."

"Öyle değil."

"Nedir öyleyse?"

"Ne nedir?"

"Allah kahretsin neden ara sıra aramıyorsun beni?"

"Neden söz edeceğiz ki?" diyorum on yıl önceki o budalaca-aksi tarzımızda.

Walter omzumu sertçe sıkıyor. "Ne kadar cins bir hergele olduğunu unutmuşum. Yok, haklısın. Neden söz edeceğiz ki," diyor Walter ağıt yakarcasına. "Ah Tanrım. Şu Allahın belası dünyanın nesi var, Binx?"

"Emin değilim. Ama bu sabah aklıma bir şey geldi. Otobüste gidiyordum–"

"Gentilly'de sen ne yapıyorsun?" İnsanlar bana sık sık bu dünyanın nesi olduğunu, ayrıca da Gentilly'de ne yaptığımı soruyorlar, ben de her zaman yanıt vermeye çalışıyorum. Birincisi ilginç bir soru. Ancak, fark ettim ki yanıtını gerçekten duymak isteyen yok.

"Pek fazla bir şey yapmıyorum. Dul kadınlara ve Batı Akdenizli kara derili hırbolara açık yatırım şirketleri satıyorum."

"Doğru mu bu?" Walter omzunu düşürerek sırtındaki kasları duyumsuyor. Topuklarının üzerinde çömelerek, kanepenin sivri çıkıntısını ölçmeye çalışarak süpürgelik üzerinde göz gezdiriyor.

Savaştan sonra bazılarımız Tigre au Chenier yakınlarındaki Vermilion Körfezi'nde bir tekne ev satın aldık. Her şeyi Walter ayarladı. Oraya bataklığın ortasına bir aşçı-bekçi yerleştirip birtakım gerçek yerli rehberleri bulmak tam da Walter'a göre bir işti. Ama bana göre bu girişim başarıya ulaşmadı. Gerçeği söylemek gerekirse, sıkıcıydı. Aslında balık tutma ve av pek az, buna karşılık poker ve kafa çekme çok fazlaydı. Walter'ın en sevdiği şey hafta sonlarında beş altı herifle bataklığa gitmek, tıraş olmaktan vazgeçmek ve yirmi dört saat durup dinlenmeksizin poker oynamaktı. Bu gerçekten hoşuna gidiyordu. Sabahın üçünde homurdanarak masadan kalkar, bardağına içki koyar ve sakalını sıvazlayarak, durup karanlığa dikerdi gözlerini. "Lanet olası, işte bu, öyle değil mi? Müthiş bir organizasyon değil mi, Binx? Yarın burada Rochambeau ördek yiyeceğiz. Bana dürüstçe söyle, Galatoire's'da daha lezzetli bir yemek yedin mi hiç?" "Hayır, çok iyidir, Walter." "Düşünceni dürüstçe söyle bana, Binx." "Çok iyidir." Walter bekçi Jake'i bir keresinde beladan kurtarmıştı ve onun etrafında olmasından hoşlanırdı. Jake poker oyununa gözlemci olarak katılırdı. "Jake, şuradaki herif hakkında ne düşünüyorsun?" diye sorardı ona Walter başıyla beni ya da diğerlerinden birini işaret ederek. Zencilerin altıncı hisse sahip ol-

dukları, kendi zencisinde bunun ekstradan iyisinin bulunduğu düşüncesi hoşuna gidiyordu. Jake altıncı hissiyle içyüzümü kavrıyormuş gibi kafasını kaldırırdı. "*Ona* göz kulak olmanız gerekiyor! Şu Mister Binx'e şimdi güvenebilirsiniz!" Ve altıncı histen daha sıradışı bir tarzda, Jake beni gücendirmeden Walter'ı memnun etmeyi başarırdı. Tekne ev iyi bir fikir gibi gelmişti, ama hayata geçirildiğinde benim moralim bozuldu. Gerçeği söylemek gerekirse ben kadınları daha çok seviyorum. O bataklıkta düşünebildiğim tek şey ellerimin Marcia'nın ya da Linda'nın bedeninde gezinmesini ve Gulf Coast boyunca arabayla dolaşmayı ne kadar çok istediğimdi.

Gerçeği kesin olarak söylemek gerekirse, Walter'ın yanında her zaman hafif bir mahcubiyet duyarım. Ne zaman onunla bir araya gelsem, aşınmış bir cambaz ipinin gerilimini, dostlukların dostluğunu sürdürme, sözcüklere sığmayacak bir içlidışlılığı geliştirme zorunluluğunu hissederim. Gerçek şu ki birbirimize söyleyecek pek az şeyimiz var. Aramızda duygudaşlık içeren bu yoğun suskunluktan başka bir şey yok. Arkadaşız, doğru, ama biraz mahcup arkadaşlar. Muhtemelen benim hatam. Yıllar var ki hiç arkadaşım olmadı. Bütün vaktimi çalışarak, para kazanarak, sinemaya giderek ve kadınların refakatini arayarak geçiriyorum.

En son sekiz yıl önce arkadaşlarım olmuştu. Uzakdoğu'dan döndüğümde ve yaralarım kapandığında, seveceğimi düşündüğüm iki herifle arkadaşlık kurdum. Onları seviyordum. Her ikisi de iyi çocuklardı. Bir tanesi benim gibi eski bir teğmen, California Üniversitesi'nden bir adam, şiiri ve taşrada başıboş gezinmeyi seven, kuvvetten düşmüş sıska bir herifti. Diğeri Valdosta'lı eksantrik bir deli, sakalı ve gitarı olan, tam bir genç Burl Ives'di. Açık havada yürüyüş yapmanın iyi olacağını düşündük, bu yüzden Smokies'deki Gatlinburg'dan azimle yola çıkıp, Appalachian Trail üzerindeki Maine'e yöneldik. Hepimiz sıkı içkiciydik, çenemiz düşüktü ve çok hoş bir tarzda kadınlar, şiir ve Doğu dinleri hakkında nutuk atabiliyorduk. Sığınaklarda ya da yaz kış yeşil kalan çalıların arasında yıldızların altında uyumak, sonra da yük vagonlarına atlamak iyi bir fikir gibi gelmişti. Aslında bu, yapmak istediğimden emin olduğum şeydi. Ama çabucak moralim bozuldu. Eğlendiğimiz zamanlarda,

mesela bir ateşin etrafında oturduğumuzda ya da birkaç kızla vakit geçirdiğimizde, bana sanki şöyle diyorlarmış gibi bir duyguya kapılırdım: "Buna ne dersin Binx? Gerçekte aradığın şey bu, değil mi, oğlum?" Öyle ki neredeyse başlarını kızlarından kaldırıp söylüyorlardı bunu sanki. Bir nedenle derin bir melankoliye gömüldüm. Ne iyi çocuklar, diye düşünüyordum, hem mutlu olmayı ne kadar da çok hak ediyorlar. Keşke onları mutlu edebilsem. Ama dumanlı mavi vadilerin güzelliği, bize neşe vermek yerine, düş kırıklığı yaratmaya başladı. "Derdin ne senin, Binx?" diye sordular en sonunda. "Sevgili dostlarım," dedim onlara. "Size allahaısmarladık deyip şans dilerim. Sanırım ben New Orleans'a dönüp Gentilly'de yaşayacağım." O gün bu gündür de, tek başıma ve hayretler içinde, gece gündüz hayret ederek, hayretsiz bir an bile geçirmeden orada yaşadım. Zaman zaman arkadaşlarım bana uğrarlar, sakalları ve bisikletleriyle hepsi de genç eksantrikler kulağına bürünmüş, biraz müzik dinlemek, birkaç fahişe bulmak için Fransız mahallesine iniyorlar ve ben hâlâ onlara şans diliyorum. Bana gelince, Mrs. Schexnaydre ile evde kalıp televizyonu açıyorum. TV'ye bayıldığımdan değil ama dikkatimi hayretten uzaklaştırmıyor. Onların girdiği zahmetlere girmeyişimin sebebi bu. O zahmetler dikkati başka yöne çekiyor ve benim dikkatim beş dakikalığına bile hayretten uzaklaşmayacak.

4

Walter Jules Enişte'yi arabayla şehre bırakmayı teklif ediyor. Oturma odasının kapısından halamın parmaklarını şakağına dayamış, ateşin önünde oturduğunu görebiliyorum. Gökyüzünden gelen beyaz ışık yukarıya diktiği yüzüne boşanıyor. Halam gözlerini açıyor ve beni görünce, dudaklarını ses çıkarmadan oynatarak bir kelime söylüyor.

Kate'i zemin seviyesindeki bodrumda demir bir şömineyi ovar-

ken buluyorum. Noel'den beri o ve Walter her şeyi temizlemeye, altlarındaki servi kerestesi ve tuğlayı ortaya çıkarmak için eski duvar ve dolapların üzerinde yüz yıldır biriken boyayı çıkarmaya verdiler kendilerini. Solgunluğunu ve inceliğini vurgulamak ister gibi, üstünü değiştirip bir gömlek ve kot pantolon giymiş. Kalçalarının geniş olması dışında, on yaşında bir çocuk gibi çelimsiz. Bazen *derrière*'inden* söz eder, onu Beale Caddesi tarzında dışarı çıkarır ve ona bir şaplak indirir, bu da benim yüzümü kızartır çünkü çok güzel bir popo, harikulade bir genişlikte ve gizemli, şaka edilecek bir yanı yok.

Şükürler olsun ki beni neşeyle karşılıyor. Bacağının birini eliyle kavrıyor, yanağını dizine yaslıyor ve demir bir vardelayı çelik pamuğuyla ovuyor. Geçmiş yazlardan kalma dökün tülerin, yırtılmış hasır sandalyelerin, yarılmış kroket toplarının, çürümüş hamakların arasında huzur içinde otururken, benden daha avantajlı bir durumda. Şimdi vardelayı çözücüyle ovuyor; şeridin rengi solmaya başlıyor. "Eeee? Bana bir şey söylemen gerekmiyor mu?"

"Evet, ama ne olduğunu unuttum."

"Binx Binx. Bana bir sürü şey söylemen lazım."

"Doğrudur."

"Sonunda ben sana bir şey söyleyeceğim."

"Bu daha iyi olur."

"Şu dünyada yolunu nasıl buluyorsun?"

"Sen ona böyle mi diyorsun? Gerçekten bilmiyorum. Geçen ay üç bin dolar kazandım–sermaye kazancını düş."

"Savaşı öldürülmeden nasıl atlattın sen?"

"Senin marifetinle olmadı."

"Aman da aman, sevsinler." Bu aramızda geçen eski bir diyalog, artık kavgadan ziyade bir şakadır. "Hem nasıl oluyor da anneme bu kadar aklı başında görünüyorsun?"

"Onun karşısında kendimi aklı başında hissediyorum."

"Senin onun türünden olduğunu düşünüyor."

"Nasıl bir türmüş bu?"

"Terbiyeli bir Bolling. Jules senin tuttuğunu koparan biri oldu-

* (Fr.) Kıç. (ç.n.)

ğunu düşünüyor. Ama beni kandıramazsın."

"Sen biliyorsun."

"Evet."

"Ne tür?"

"Benim gibisin, ama daha kötü. Çok daha kötü."

Morali oldukça iyi. Ona çok fazla dikkat etmeye gerek yok. Kırık bir kanepenin hasır kolunu inceliyorum çaktırmadan. Gözle görünmese de varlığı hissedilen bir etki yaratıyor: Feliciana'da geçen yirmi yazın hayaleti. Hasır sandalyenin kemikli omurgasına tüneyip ellerimi dizlerime dayıyorum.

"Neden geldiğimi hatırladın. Lejiers'e gidip geçit resmini seyredecek misin?"

Kate sigarasını almak için bir bacağını gerip uzatıyor. Sigara içme ritüeli zor anlarında işe yarıyor. Tomar haline getirilmiş paketi çıkarır, sıcak selofanı mıncıklar, bir sigaraya tam da başparmağının tırnağıyla sert bir şekilde vurur, sigarayı bir cep saati gibi, kullanılmaktan parlayıp sararmış bir Zippo'yla yakar. Kısa saçlarını geriye iterek, ciğerlerinden gelen gri bir duman tüyünü üfler ve dilinden bir tütün taneciğini ayıklar. Bana savaştan önce üniversiteli kızların halini hatırlatıyor, üstü açılabilen spor bir arabada beş altı kişi oturuşlarını, bana yaşlı görünmelerini, erkeklere ve hemcinslerine karşı somurtkan suskunluklarını, sigaralarına sığınmalarını: Selofanın parçalanarak çıkarılması, Zippoların yakılması, ıslık sesini andıran uzun bir iç çekişle çıkan, ciğerlerden gelen dumanın oluşturduğu hızla yayılan tüy.

"Onun fikri miydi?"

"Evet."

Kate başını sallamaya başlıyor ve başını sallamaya devam ediyor. "Meseleyi epeyce müzakere etmiş olmalısınız."

"Pek fazla değil."

"Annemin dinamiklerini hiçbir zaman anlamadın."

"Dinamiklerini mi?"

"Onunla neden söz ediyoruz sanıyorsun."

"Neden?"

"Senden. Senden söz etmekten bıktım."

Şimdi ona gerçekten bakıyorum. Sesi birden o "nesnel" tonuna büründü. Kamu hizmetine başladığından beri, Kate hastaların geçmişlerini bir nevi bilimsel tekdüze bir sesle sayıp döktüğü açık konuşma nöbetleri geçiriyor: "–ve bütün bu zaman zarfında ayan beyan ortaya çıktı ki zavallı kadın hayatında orgazm olmamış." "Böyle bir şey mümkün mü?" diye bağırırdım ve yeni yoldaşlığımızın yarattığı güçlü duygularla başlarımızı sallardık, şu dünyanın budalalıklarına ve cehaletine merhamet edemeyecek kadar nesnel olmayan bir bilimin yoldaşlığıydı bu.

Üvey annesine karşı hareket tarzında yeni bir şey yok. Gerçeği söylemek gerekirse, benim de itirazım olmaz. Ona yararlı olmuşa benziyor, nefret olasılıklarının bu keşfi. Onun etkisi altında ısınıyor. Bodrumun daha sıcak bir yer olmasını sağlıyor. Kate'in nefreti diyalektiğinin salınımının bir sonucudur. Son birkaç ay içinde, babasına geri döndü (bodrum babası için bir televizyon odası olacak). Başlangıçta babasının kızıydı. Sonra, genç bir kızken, üvey annesinin şahsiyeti; bu hızlı kavrayışlı, cazibeli ve her şeyden önce zeki kadın onun isyanının kritik bir anında ortaya çıkmıştı. Üvey annesi onun için, o zamana kadar ancak belli bir şekle bürünmemiş hoşnutsuzluklar olarak hissedilen bütün o güçlerin toplandığı nokta oldu. Babasının alışkanlıklarından, o sebatkâr iyi huyluluğundan, Katolik ciddiyetsizliğinden, küçük tuvalet şakalarından, iyi Rab'bi, Tanrısına ilişkin suskunluğundan; onu iyi olması, kardeşlerine göz kulak olması ve babasının yolundan, içteki inancın ve dışarıdan gözlenen neşeli bir mizacın sessiz sedasız yolundan gitmesi için dur durak bilmeden sessiz sedasız sıkıştırmasından pek fazla yararlanmamasına, yararlanacağı pek bir şey olmamasına rağmen kendisini bu büyüleyici insanın yörüngesinde bulana dek, bunun ne denli yetersiz olduğunu hemen hemen hiç bilmiyordu. Üvey annesi onun sorumluluğunu üstlendi ve onu özgürlüğe kavuşturdu. Bir anneden daha yaşlı, ancak kız kardeş gibi bir şey olan bu daha yaşlı kadında, en şen şakrak, en neşeli isyancıyı ve yoldaşı buldu. Kate'in önünde kitapların, müziğin, sanatın ve düşüncelerin dünyasının kapısı açıldı. Daha sonra Kate'in siyasal faaliyetleri üvey annesini telaşa düşürse de–tinsel isyan başka bir şeydi, tinin dar kafalı

kişilerin sınırlı ufuklarının ötesine geçerek Edebiyat'ın ve Hayat'ın yüce bölgelerine girmesi; Sarah Lawrence'ın genç kızlara özgü sosyalizminde de yanlış bir şey yoktu; ama şu anda ve burada New Orleans'ta kitapçılarda çalışan, bölgenin yerlisi pis köleler ve halamın gayet iyi tanıdığı kâhini andıran bir sosyal güvenlik görevlisi ile siyasi işbirliği–bambaşka bir şeydi. Ama öyle olsa bile, artık geçmişte kaldığı için, gerçekte o kadar da kötü değildi. Aslında, zaman geçtikçe, insanın *Studententage*'ından* bir tat olarak kalabilir. Çok iyi hatırlıyorum, üvey annesi ona böyle demişti, biz Wagnercilerin kocamış Brahms'a tısladığımız günlerdi–Ah gençliğin coşkulu isyancı günlerinin hatırına. Ama şimdi Kate'in nefretlerinin diyalektiğinin pençesine düşen de odur, bizzat halamdır. Kate'in tıpkı babasına yetişmesi gibi, üvey annesine de yetişip onu yakalaması ve onun "gerçek mizacını kavraması", diyalektiğinin uğradığı aynı büyük değişimin sonucu, Louisiana'lı sahici bir işadamı olarak babasını yeniden keşfetmesi ve onunla Aşai Rabbani ayinine gitmese bile, onun için bir TV odası hazırlaması kaçınılmazdı. Filarmonik üst kattan vazgeçmesi ve bodrumdaki Gillette Cavalcade'i** methetmesi kaçınılmazdı. Söylediğim gibi, şu anda hangi ebeveyninden hoşlandığı ya da hangisinden hoşlanmadığı benim için hiç fark etmez. Ama kaynaklarının kıtlığı beni huzursuz ediyor. Diyalektiği şimdi onu nereye sürükleyecek? Jules Enişte'nin peşinden mi yoksa? Ne yazık ki, üvey annesine dönüş yok ama gidişat diyalektiğinin mutlaka farkına varacağı bir nevi çıkmaz yönünde. "O halde nefret et üvey annenden," demek geliyor ona içimden, "ve Jules'ü sev. Ama işi burada bırak. Bir başka büyük değişime yeltenme."

Diyorum ki: "O halde Lejiers'e gitmiyorsun."

Sigarasını kırık bir çömlek parçasının üzerine bırakıp, ovalama işine geri dönüyor.

"Baloya da mı gitmeyeceksin?" diye soruyorum.

"Hayır."

---

* Talebelik hali, yaşamı. (y.h.n.)

** Gillette Cavalcade of Sports. ABD'de NBC televizyonunun 1944 yılından itibaren yayımlamaya başladığı, 20 yıl boyunca ekranda kalan spor programı. (y.h.n.)

"Walter'ı krewe kaptanı olarak görmek istemez misin?"

Kate birden dönüyor; gözleri yuvarlanıyor. "Walter'a tepeden bakmaya cüret etmezsin."

"Öyle bir şey yapmıyordum."

"Öğle yemeğinde ikinizin onu hakir gördüğünüzü fark etmedim mi sanıyorsun. Ne de sevimli bir çiftsiniz."

"Seninle ikimizin bir çift olduğumuzu sanıyordum."

"Sen ve ben hiçbir şekilde çift değiliz."

Bu söylediğini tartıyorum.

"İyi günler," diyor Kate, öfkesi burnunda.

5

Halam ve ben, eskiden sohbet ettiğimiz gibi, müziğin durakladığı anlarda konuşuyoruz. O Chopin çalıyor. Pek iyi çalmaz, tırnakları tuşlarda tıkır tıkır ses çıkarır. Ama en sevdiğimiz parçalardan birini, Mi bemol Etüd'ü çalıyor. Son yıllarda müzikten kuşku duymaya başladım. Bizi bir zamanlar özel bir bağla birleştiren ve bir zamanlar kendimi bir genç kız kadar tatlılıkla açtığım kısa ve bağımsız bir bölüme geldiğinde, katılaşıyorum.

Kate'le değil, annemle ilgili sorular soruyor. Halam aslında annemden hoşlanmaz; bununla birlikte, koşulları, babamın doktor, annemin de onun hemşiresi olduğunu ve babamın onunla evlendiğini göz önünde bulundurarak, ondan elinden geldiğince hoşlanır. Onun aleyhinde tek bir söz bile söylememiştir, aslında anneme iyi davranabilmek için çok çaba harcar. Hatta babamın "talihin kucağına atılarak" böyle iyi bir kız bulduğunu bile söyler ki bununla babamın bu işi bir bakıma talihe bıraktığını kastediyor. Anneme karşı, aslında ona karşı değil de babama karşı kullandığı yegâne şey, babamın onunla evlenmekle sergilediği hayal gücünden yoksunluğu. Zaman zaman annemin kim olduğunun ve benim kim olduğumun Biloxi'deki hemşirelerin arasında yapılan tesadüfi bir yöneti-

ci seçimine dayandığı duygusuna kapılıyorum. Babam Boston'da doktorluk ihtisas devresini tamamlayıp tıp fakültesinden Feliciana Bucağı'nda büyükbabamla birlikte doktorluk yapmak üzere döndüğünde, bir hemşire edinmek için başvurdu. Ertesi gün kim gelecek diye bekledi (ben de bekledim). Kapı açıldı ve daha sonra da anlaşıldığı üzere, tek bacaklı ya da yüzüne bakılmayacak kadar çirkin olmadığı sürece, karısı ve benim annem olacak kadın girdi içeri. Annem Katoliktir, halamın muhitinde "sofu Katolik" dedikleri türdendir ki bu da inancına göre hareket ediyor demektir yalnızca, zira annemin sofu olduğunu sanmıyorum. Bu, benim de en azından sözde Katolik olmamı açıklıyor.

Babamın ölümünden sonra halam beni üniversiteye öğrenci hazırlayan özel bir okula gönderdi; üniversite yıllarım boyunca onun evinde yaşadım. Annem Biloxi'deki bir hastanede işe geri döndükten sonra yeniden evlendi ve şimdi kocasının Western Auto acenteliği yaptığı Gulf Coast'da yaşıyor. Smith adında altı tane kız ve erkek üvey kardeşim var. Yazları bazen Marciamla ya da Lindamla Bayou des Allemands'daki balıkçılık kamplarına şöyle bir uğrarım.

Şimdi Emily Hala, tırnakları tuşların üzerinde tıkır tıkır sesler çıkarırken, ezgiye geri dönüyor, on dokuzuncu yüzyılın o tatlı, hüzünlü tiz sesi, olabileceği kadar iyi ama yeterince iyi değil. Kendimi korumak için, şömine rafındaki fotoğraflardan birini alıyorum.

"Geliyor mu?" diye soruyor halam es verdiğinde.

"Kate mi? Hayır."

"Pekâlâ. Fark etmez."

Resmi yeniden ışığa tuttum. Gökyüzü kararıyor ve gittikçe şiddetlenen bir rüzgâr çıkmış.

"Sen neden bu resimde değilsin, tatlım?" diye soruyorum ona. "Orada değil miydin?"

"Doğrusu hayır. Biliyor musun ne yapmak istiyorlardı?"

"Ne?"

"Bıldırcın vurmak için Macaristan'a sefere çıkmak. Ben de, daha neler, Feliciana Bucağı'nda da bıldırcın vurabilirsiniz, dedim. Zaten Münih'te garip bir şeyler döndüğünü duymuştum. Bir nevi isyan vardı ve aldığım kokular hoşuma gitmiyordu. Bu yüzden on-

lar uzaklara, Macaristan'a bıldırcın avlamaya gittiler, ben de uzaklara, kendi isyanıma gittim." Resmi yerine yerleştirmemi izliyor. "Benzerlerini bir daha görmeyiz. Catolar çağı kapandı. Sadece benim Jules'üm kaldı geriye. Ve Sam Yerger. Sam'i yeniden görmek iyi olmaz mı?"

Bu absürd tabii. Jules Enişte Cato değil. Hem Sam Yerge'e gelince: Sam sadece uzun pazar öğle sonralarında ve halamın yanında Cato'dur. Halam herkesi kendine göre değiştirir. Mercer'ı hâlâ gedikli hizmetkâr olarak görür. Jules Enişte'yi Kreol Catosu, kahramanların sonuncusu olarak görür–oysa gerçek şu ki Jules Enişte dosdoğru Bayou Lafourche'dan gelen uyanık bir Cajun'dur,* Marsilyalı bir tüccar kadar uyanık ve çok iyi bir adam, ama Cato değil. Halam geçmişte kalmış ne kadar başıboş kıvır zıvır varsa, insanlarla ilgili ne kadar değersiz, belirsiz şey varsa, onları bir araya getirip kahraman ya da ödlek birinin, asil ya da alçak birinin yanılgıya yer bırakmayacak çehresini oluşturur. Halam öyle güçlüdür ki bazen kişi ve geçmiş onun tarafından gerçekten de değiştirilir. Onları gördüğü gibi olup çıkarlar. Jules Enişte kendini erkeklerden hesaplanan soy silsilesinin Kreol üyesi, Lees arasındaki Beauregard gibi görmeye başladı. Mercer'ı zaman zaman gedikli bir uşaktan ayırmak mümkün olmaz. Doğrusu Mercer'ın gerçekte ne olduğunu bilmiyorum, Mercer da bilmiyor.

Öğlenden beri kopmak üzere olan fırtına şimdi başımızın üzerinde patlak veriyor. Gök gürültüsü pencere camlarını tangır tungur titretiyor. Fırtınayı seyretmek üzere üstü kapalı iç balkona çıkıyoruz. Hızlı esen Körfez rüzgârı muz yapraklarını kırbaçlayarak onları şeritlere dönüştürüyor ve avlunun bir ucundan diğerine ölmüş kamelya tomurcuklarını uçuruyor. Evin, bin an için ortadan ikiye böldüğü yağmur perdesi hızla yeniden birleşiyor. Kâfur ağaçlarının süprüntüleri çatıya çarptığında takır tukur sesler çıkıyor. Korunaklı iç balkonda gezintiye çıkmış gemi yolcuları gibi kol kola bir aşağı bir yukarı ağır ağır dolaşıyoruz.

"Almanya'dan sonra İngiltere'ye gitme konusunda ısrar ettim.

* Cajun: Acadia'daki Fransız (sürgünlerinin) soyundan gelen Louisiana yerlisi. (y.h.n.)

Lake Country'yi yeniden görmek istiyordum."

"Babam gitti mi?"

"Jack mi?" Yok canım. Charlottesville ve Princeton'dan iki kafadar arkadaşıyla karşılaştı; Ren'in üst kesimlerine doğru apar topar yola çıktılar. Bir kolunun altında bir şişe *Liebfraumilch**, diğerinin altında *Wilhelm Meister*'le** gitti." (Ama bunların birbiriyle hiç alakası yok diye düşünüyorum yüzüncü defa: Senin öğrenci prensle, şömine rafının üzerinden bakan o ironik züppenin.)

"Jack," diyor halam farklı bir sesle ve anında Kara Orman 1.7 kilometre öteye gidiyor ve kırk yıl öncesine dönüyoruz.

"Evet, efeem." Boynumda dehşetli ancak nahoş olmayan eskatolojik bir karıncalanma başlıyor.

Gezintimize geri dönüyoruz. Halam ayak başparmağını tahtaların kenarlarıyla aynı hizaya getirerek, dikkatle atıyor adımlarını. Parmağını dudağına bastırıyor, ama tebessüm mü ediyor, yoksa yüzünü mü ekşitiyor, bunu kestirmek mümkün değil.

"Geçen gece bir zihin fırtınası yaşadım. Bu sabah bile hâlâ makul gibi gözüküyor. Bu sana nasıl geliyor?"

"Ne?" Boynum bulteriye cinsi bir köpekmişim gibi karıncalanıyor.

"Geçen hafta Great Books Kitabevi'nde yaşlı Dr. Minor'la sohbet ettim. Senin adını ben anmadım. O andı. Hayatında neler yaptığını sordu bana. Ona söylediğimde, bunun yazık olduğunu çünkü – doğru olmasa niye böyle söylesin ki – keskin bir zekân ve doğuştan gelen bir bilimsel merakın olduğunu söyledi."

Onun ne söyleyeceğini biliyorum. Halam "araştırma yapmaya karşı doğuştan bir yatkınlığım" olduğuna kani. Bu doğru değil. Araştırma yapmaya doğuştan yatkınlığım olsaydı, araştırma yapardım. Aslında çok zeki değilim. Notlarım ortalamaydı. Annem ve halam, sakin ve dalgın olduğumdan – ayrıca babam ve büyükbabam zeki olduklarından – zeki olduğumu düşünüyorlar. Başka bir şey yapmaya uygun olmadığımdan – sıradan mesleklerin tatmin

* Adını Ren Nehri üzerindeki Worms kentinde bulunan Liebfraumilch Manastırı'ndan alan, ilk kez manastırdaki keşişler tarafından üretilen yumuşak ve tatlı bir Alman şarabı. (ç.n.)

** Goethe'nin yapıtı. (ç.n.)

edemeyeceği bir dâhiyim ben – araştırma yapmak için yaratıldığımı düşünüyorlar. Bir yaz araştırma yapmayı denedim. Böbrektaşlarının oluşumundaki asit-baz dengesinin rolüyle ilgileniyordum; aslında, bu oldukça ilginç bir meseledir. Domuzların kanlarındaki pH ile oynayarak oksalat taşlarının oluşturulabileceğine, hatta belki de taşların eritilebileceğine dair bir önsezim vardı. Bir arkadaşım, Harry Stern adında Pittsburglu bir çocuk ve ben, literatürü enine boyuna inceleyip bu meseleyi Minor'a sunduk. Heyecanlandı, bize istediğimiz her şeyi verdi ve o yaz bizi serbest bıraktı. Ama o zaman tuhaf bir şey oldu. Laboratuvarda geçirdiğimiz yaz öğle sonraları beni ziyadesiyle etkiledi. Ağustos güneşinin ışığı kapıların üst kısmındaki büyük tozlu pencerelerden boşanarak geliyor, odanın bir ucundan diğerine sarı çubuklar şeklinde uzanıyordu. Eski bina sıcakta tıkırdayıp çatırdıyordu. Dışarıda futbol oynayan yaz okulu öğrencilerinin bağırış çağırışlarını duyabiliyorduk. Bir öğleden sonra boyunca sarı güneş ışığı biyoloji fakültesinin eski grup resimlerini yalayıp geçiyordu. Binanın yarattığı etki beni büyülemişti; dakikalarca hiç durmadan yerde oturup toz zerrelerinin gün ışığında yükselip alçalmasını izlerdim. Harry'nin dikkatini binanın yarattığı etkiye çektim ama o omuz silkip işine devam etti. Zamanın ve mekânın acayiplikleri onu kesinlikle etkilemiyordu. Her yer onun meskeniydi. Bir domuza ister öğleden sonra dörtte New Orleans'ta, ister gece yarısı Transilvanya'da katater takmış, onun için hepsi birdi. Kafalarındaki sorun haricinde hiçbir şeyi umursamayan, filmlerdeki o bilim adamlarından birine benziyordu aslında – işte "araştırma yapmaya doğuştan yatkın bir adam" ve ondan bahsedildiğini duyacağız. Ama ona gıpta etmiyorum. Kanserin nedenini ve tedavisini keşfetse dahi onun yerine geçmek istemem. Çünkü bir balık içinde yüzdüğü suyun ne kadar farkındaysa, o da etrafını kuşatan gizemin o kadar farkında. Harry bin yıl boyunca araştırma yapabilir ve bu konuda en ufak bir fikir sahibi olmayabilir. Ağustosun ortasına geldiğimizde, o yaz öğleden sonralarının gizemiyle karşılaştırıldığında, domuzların böbrektaşları olmuş olmamış (sırası gelmişken söyleyeyim, yoktu), ne fark edeceğini anlayamıyordum. Harry'ye beni mazur görür mü diye sordum. Buna ol-

dukça memnun oldu, zira yerde oturarak ona pek bir faydam dokunmuyordu. Fransız mahallesine inip tatilin geri kalanını yazın ruhunun peşinde, kendini şair zanneden, Bennington'lu çekici ve kafası karışık bir kızın eşliğinde geçirdim.

Ama yanılmışım. Halam araştırmaya girişmemi önermiyor.

"Bu sonbahar tıp fakültesine girmeyi düşünmeni istiyorum. Biliyorsun ki aklının bir köşesinde bu hep vardı. Şimdi arabalıktaki eski *garçonnière*'ini* tadil ettirdim. Görmeden bir şey söyleme–küçük bir mutfak ve birkaç kitap rafı eklettirdim. Mutlak bir mahremiyetin olacak. Eve girip çıkmana bile izin vermeyiz. Hayır–benim senin için bir şey yaptığım yok. Senden orda burda yararlanabiliriz. Kate'in başından anlamadığım bir şeyler geçiyor. Jules, benim sevgili Jules'üm bir şeylerin ters gittiğini kabul dahi etmeyecektir. Sen ve Sam Kate'in dinleyeceği yegâne insanlarsınız."

İç balkonun köşesine geliyoruz ve ılık bir serpinti çarpıyor yüzümüze. Burnumuza güneydeki adaların kokusu geliyor. Yağmur hafifliyor ve lastikler ıslak asfaltta ıslık sesi çıkarıyor.

"Şimdi yapacağımız şudur. Havalar ısınır ısınmaz, hepimiz, bütün aile Flat Rock'a gideceğiz, Walter dahil bütün aile. Şimdiden söz verdi. Dağlarda güzel uzun bir yaz geçireceğiz ve eylülde buraya dönüp işe sarılacağız."

Yarış halindeki iki araba Prytania'dan aşağı aynı hizada indiler; birisi karga gibi feci bir sesle bağırarak edebe aykırı bir şeyler söylüyor. Ayak seslerimiz aşağıdaki bodrumda tüfek ateşi gibi yankılanıyor.

"Bilmiyorum."

"Bu konuyu düşünürsün."

"Evet efeem."

Halam gülümsemiyor. Bunun yerine beni durduruyor, beni belli bir mesafede tutuyor.

"Hayattan beklentin nedir oğlum," diye soruyor beni huzursuz eden bir tatlılıkla.

"Bilmiyorum efeem. Ama ne zaman isterseniz size taşınırım."

"Beynini kullanmak ve bir katkıda bulunmak zorunda hissetmiyor musun kendini?"

* (Fr.) Bekâr odası, bekâr evi. (ç.n.)

"Hayır efeem."

Bir şeyler daha söylememi bekliyor. Söylemediğimde de, bu fikrini unutmuş gibi görünüyor. Olumsuz yanıtımı bana karşı kullanmaktan uzak, koluma girip, gezintiye kaldığımız yerden devam ediyor.

"Artık dünyayı anlıyormuşum gibi numara yapmıyorum." Başını iki yana sallıyor ancak yüzünde hâlâ o tatlı tehditkâr tebessüm. "Benim tanıdığım dünya kulaklarımın dibinde gürültüyle paramparça oldu. Aziz tuttuğum şeylere sövüldü, tükürüldü." Prytania Caddesi'ne doğru başını sallıyor. "İçinde yaşayacağın ilginç bir çağ–gerçi ben onu kaçıracağım için üzgün olduğumu söyleyemem. Ama akşam toprağının altına girilmesi olağanüstü bir manzara olacaktır. Bu biziz, tamam. Hem sana şunu söyleyebilirim genç dostum, akşam oldu. Çok geç oldu."

Halam için de yapı parçalara ayrılıyor, ama onun için bu parçalara ayrılmanın bile bir anlamı var. Gelecek olan kaosu anlıyor o. Onun gözleri ile baktığımda, açık seçik ortada sanki. Benim hayattaki görevim basittir. Tıp fakültesine giderim. Yoldaşlarıma hizmet ederek uzun, faydalı bir hayat sürerim. Bunda ne kötülük var. Yapmam gereken tek şey bunu hatırlamak.

"–bir kenara atılamayacak kadar parlak bir zekân var. Evrenin karanlık bir köşesinde fırıl fırıl dönerek uzaklaşan bu önemsiz cürufta ne yaptığımızı tam olarak bilmiyorum. Yüce tanrıların benimle paylaşmadıkları bir sırdır bu. Ama inandığım bir şey var ve varlığımın her zerresiyle inanıyorum ona. Bir insan kendi ışığıyla yaşamalı ve elinden ne geliyorsa onu yapabildiği kadar iyi yapmalı. Bu dünyada iyilik yenilgiye uğramaya yazgılıdır. Ama insan kavga ederek bozguna uğramalı. Utku budur. Bundan daha azını yapmak insana yakışmaz."

Halam haklı. Evet derim. Aslında neden söz ettiğini bilmesem bile evet derim.

Ama şöyle dediğimi duyuyorum: "Aslına bakarsanız yakında Gentilly'den ayrılmayı planlıyordum, ama farklı bir nedenle. Bir şey var–" Susuyorum. Arayış düşüncem absürd geliyor.

Halam beni şaşkınlığa uğratarak inandırıcı olmayan bu yanıtı

memnuniyetle karşılıyor.

"Elbette!" diye bağırıyor. "Eskiden her erkeğin yaptığını yapıyorsun. Baban üniversiteyi bitirdiğinde, *Wanderjahr*'ı* vardı, Ren Nehri'nden yukarı, Loire Nehri'nden aşağı, bir kolunda güzel bir kız, diğer kolunda iyi bir yoldaşla bir yıllık bir gezinti. Üniversiteyi bitirdiğinde sana ne oldu? Savaş. Bunun için seninle çok gurur duyuyorum. Ama bu herhangi bir insanın her şeyini alıp götürmeye yeter."

Wanderjahr. Yüreğim burkuldu. Her şeye karşın birbirimizi anlamıyoruz. "Yerleşme"den önce, son dört yılı bir *Wanderjahr* olarak geçireceğimi düşünseydim, kendimi oracıkta vururdum.

"Neyi kastediyorsunuz, her şeyini alıp götürmek derken?"

"Bilime karşı duyduğun güçlü isteği, kitap ve müzik sevgini. Hatırlamıyor musun nasıl da sohbet ederdik–Jules'ün gidip yattığı, Kate'in de dansa gittiği o uzun kış akşamlarında, nasıl da sohbet ederdik! Konuşarak akşamı eder, güneşi batırırdık. Euripides ve Jean-Christophe'u keşfedişini hatırlamıyor musun?"

"Onları siz benim için keşfettiniz. Hep sizin sayenizde oldu öyle ki–" Birden uyku bastırdı. Bir ayağını diğerinin önüne atmak bir çaba gerektiriyor. Bereket versin ki halam oturmaya karar veriyor. Demir bir bankı mendilimle siliyorum ve hâlâ kol kola, oturuyoruz. Hafifçe vurarak okşuyor beni.

"Pekâlâ. Bana bir söz vermeni istiyorum."

"Evet efeem."

"Doğum gününe bir hafta kaldı."

"Sahi mi?"

"Otuz yaşına basacaksın. Otuz yaşında bir adamın hayatında ne yapmak istediğini bilmesi gerektiğini düşünmüyor musun?"

"Evet."

"Bana söyleyecek misin?"

"O zaman mı?"

"Evet. Gelecek çarşamba öğleden sonra–Sam gittikten sonra. Seninle burada, bulunduğumuz noktada buluşacağım. Geleceğine

* Bir okul bittiğinde yeni bir okula ya da bir işe başlamadan önce verilen ara. (y.h.n.)

dair söz verir misin?"

"Evet efeem." Sarın'in ziyaretinden çok şey bekliyor.

Saatime bakmak için kolumu sıvarken, nefesini içine çekiyor. "Duraksama ve uyuşukluk haline, işe yaramazların arasına dönme zamanı."

"Tatlım, önce yat da boynunu ovayım." Başının ağrıdığını gözlerinden anlayabiliyorum.

Daha sonra, Mercer arabayı ön merdivenin oraya getirdiğinde, sıcak kuru yanağını benimkine dayıyor. "Hımm! Beni öyle avutuyorsun ki. Bana babanı öyle çok hatırlatıyorsun ki."

"Ben onu bir türlü hatırlayamıyorum."

"O tatlıların tatlısı, bir taneydi. Ne şen şakraktı. Kızlar üzerine saldırırlardı. Ya kafası! Çelik kapan gibi bir kafası vardı, seninki gibi analitik bir kafa." (Bunu hep söylüyor, ancak benim hiçbir şeyi analiz ettiğim falan yok.) "New Orleans'ın en seçkinleri onundu."

(Ve Anna Castagne'yi seçti.)

Üzerini değiştirerek, fitilli kadife bir ceket giyip başlık takan Mercer, kapıyı gönülsüzce tutuyor ve şoför olabilirim belki ama perdedar değilim dercesine boynunu uzatarak caddede bir aşağı bir yukarı yürüyor.

Halam güçlükle arabaya bindi ama elimi bırakmıyor.

"Araştırma yapmak onu çok mutlu edebilirdi," diyor ve beni salıveriyor.

6

Yağmur durdu. Kate merdivenin altından sesleniyor.

Ulaşabileceği en iyi ruh hali içinde. Bana muşambanın altında bulduğu tuğlayla, Walter'ın hurdacıdan aldığı panjurları gösteriyor. Üzerlerindeki boya temizlendiğinde panjurların boya teknesinden aşınmış olarak çıkması onu rahatsız ediyor. "Burada bir bölme oluşturacaklar. Fıskiyeli havuz ve saksı buradan gidecek." Bölme

bahçeye kadar uzatılarak, duvarın bir köşesi kapatılıp küçük hoş bir kuytu köşe oluşturulacak. Kate'in neden bu kadar ciddi olduğunu anlayabiliyorum: Doğrusu bana öyle geliyor ki doğru *mekânı*, tuğladan, asmadan ve akan sudan ibaret olup da panjurlarla çevrelenmiş bir mekânı tesadüfen bulursa, tam da yaşanacak bir hayat olur onunki. "Kendimi harika hissediyorum."

"Ne oldu da harika hissediyorsun?"

"Fırtına sayesinde." Kate kırık kanepeyi temizleyip hasır çatırtıları arasında oturtuyor beni. "Fırtına patlak verdi, sen ve annem bir aşağı bir yukarı, bir aşağı bir yukarı yürüdünüz, ben de kendime kallavi bir içki hazırlayıp her anının tadını çıkardım."

"Lejiers'e gitmeye hazır mısın?"

"Ah bunu yapamam," diyor başparmağını çekerek. "Nereye gidiyorsun?" diye soruyor tedirgin bir halde, oradan ayrılacağımı umarak.

"Magazine Caddesi'ne." Beni dinlemediğini biliyorum. Hafif hafif ve düzensiz soluk alıyor, sanki her soluk alışında ciddi ciddi düşünüyor. "Bu seferki kötü mü?"

Omuz silkiyor.

"Geçen seferki kadar mı kötü?"

"O kadar kötü değil." Dizine öylesine bir şaplak indiriyor. Bir süre sonra şöyle diyor: "Zavallı Walter."

"Ne olmuş Walter'a?"

"Burada aşağıda ne yaptığını biliyor musun?"

"Hayır."

"Duvarları ölçüyor. Cebinde küçük bir çelik mezura taşıyor. Duvarların kalınlığı karşısında şaştı kaldı."

"Onunla evlenecek misin?"

"Bilmiyorum."

"Annen seni hâlâ üzen şeyin kaza olduğunu düşünüyordu."

"Ona aksini mi söylememi bekliyordun?"

"Kazanın seni üzmediğini mi?

"Bana hayatımı bağışladığını. Benim sırrım bu, tıpkı savaşın da senin sırrın olması gibi."

"Ben savaştan hoşlanmadım."

"Çünkü sonradan herkes şöyle dedi: Ne kadar da sarsıcı bir deneyim yaşadı ve dikkate değer bir iyileşme göstermedi mi? O halde gerçekten iyi atlattım. Benden iyi asker olurdu doğrusu."

"Neden asker olmak istiyorsun ki?"

"Savaşmak ne kadar da kolay olurdu. Sen kendin hayatında ilk kez korkacağın kanlı canlı gerçek bir düşmana sahipken ilk kez korkan insanların arasında bulunmak ne hoş bir şeydir kim bilir. Ne cümbüş ama! Kahramanların sırrı bu değil midir?"

"Bunu bilemem. Kahraman olmadım."

Kate derin düşüncelere dalıyor. "Hayatının en mutlu anını hatırlayabiliyor musun?"

"Hayır. Ordudan kurtuluşum değilse eğer."

"Ben hatırlayabiliyorum. 1955 sonbaharıydı. On dokuz yaşındaydım, Lyell ile evlenecektim ve Lyell iyi bir çocuktu. Lyell'ın ailesini görmek üzere arabayla Pass Christian'dan Natchez'e gidiyorduk, ertesi gün de bir maç izlemek üzere Oxford'a gidecektik. Sonuç olarak Natchez'e gittik, ertesi gün de arabayla Oxford'a gidip maçı izledik ve dansa gittik. Lyell'ın danstan sonra eve dönmesi gerekiyordu elbette. Port Gibson'a neredeyse varmıştık, şafak da sökmüştü ama yoğun bir sis bastırdı. Trace aşağı kesimlerde hâlâ karanlıktı. Lyell bir eğimde bir arabayı solladı. Kapısında Çevik sözcüğü yazılı olan iki kapılı spor bir otomobildi." Kate bunları söylediklerinin tuhaflığından duyduğu hazzı da içeren o ölgün analitik sesiyle anlatıyor. "Çevik yazısı gördüğüm son şey olmuştu. Lyell bir kamyon dolusu pamuk toplayıcısının arasına bodoslama daldı. Yığılıp öyle bir yere yapışmışım ki adeta top gibi olmuşum. Uyandığımda bir kulübenin ön verandasında yatıyordum. Bedenimde bir sıyrık bile yoktu. Birinin beyaz adamın öldüğünü söylediğini duydum. Tek bir şey düşünebildim: Beni Lyell'ın Natchez'deki ailesinin yanına götürsünler istemiyordum. İki polis memuru beni hastaneye götürmeyi teklif etti. Ama kendimi iyi hissediyordum–birisi bana bir iğne yapmıştı. Gidip Lyell'a baktım ve herkes beni seyirci sandı. Yanağına bir çakıl taşı saplanmıştı. Yolda durmuş bekleyen yirmi otuz kadar araba vardı, derken bir otobüs ortaya çıkıverdi. Otobüse binip Natchez'e gittim. Bluzuma biraz

kan bulaşmıştı, bu yüzden bir otele vardığımda, bluzu temizlemeleri için gönderdim, banyo yaptım, mükellef bir kahvaltı ısmarlayıp son kırıntısına kadar mideye indirdim ve pazar gazetesini okudum. (Kahvenin tadı hâlâ damağımdadır.) Bluzum geri geldiğinde, giydim, yürüyerek istasyona gittim, New Orleans'a giden Illinois Central trenine yetiştim. Kütük gibi uyudum, akşamın erken saatlerinde Carrollton Avenue'de inip eve yürüdüm."

"En mutlu anın hangisiydi?"

"Otobüsteydi. Kapı açılana kadar orada durdum, sonra bindim ve parlak gün ışığından pınarların üzerine buzdolabı niyetine inşa edilen minik binalar kadar serin ve karanlık derin yarıklara inip süzülerek ilerledik."

Kate kaşlarını çatıyor ve parmaklarını sepet örgüsüne ritmik hareketlerle vuruyor. Nehirde dizel bir koma ötüyor. Tepede bir motor zorlanarak çalışıyor. Mercer cila makinesine iyice bastırması gerektiğini düşünüyor–zencilerin motorlara pek muhabbet beslemediklerini fark ettim. "Affedersin," diyor Kate birden kalkıp giderken. Bu küçük Yanki sözcüğü işine yarıyor: Tebdili kıyafet ayrılıyor yanımdan. Bir su borusu şarkı söylüyor ve bir darbeyle susuyor. Kate geri döndüğünde, ortalıkta boynunu uzatarak dolaşıyor ve koluna kovboy tarzı bir şaplak indiriyor. Işık avluda solgun ve titrek, ışıldıyor ve üzerimizdeki boş ev bir deniz kabuğu gibi gürlüyor.

"Bu, Walter'la evlenmeyeceğin anlamına mı geliyor?"

"Büyük olasılıkla evlenmeyeceğim," diyor Kate, ağzını kocaman açıp esneyerek.

"Onu bu gece görecek misin?"

"Hayır."

"Neden benimle gelmiyorsun?"

"Hayır," diyor koluna şap diye vurarak. "Burada kalacağım."

Kate öyle sessiz sedasız yaklaşıyor ki başlangıçta istiridye kabuğu kaplarını tekerlekler üzerinde taşıyarak caddeye çıkaran ve zaman zaman bütün istiridyeleri yontulmuş buzun üzerine saçan zenci çocuk geliyor sanıyorum. İstiridye barı restoranla mutfak arasında, bayan garsonların geçtiği bir nevi geçit. Çatı kirişlerinden sarı bir ampul sarkıyor ama servis kapısı açık ve geçide akşamın karanlığı çöküyor.

Kate çinko bara parmaklarıyla ritmik hareketlerle vuruyor ve zenci çocuk fayans döşeli zeminin dört bir yanındaki istiridye pisliklerini süpürürken sabit bakışlarla dalgın dalgın etrafı süzüyor. İstiridye kabuklarını açan garson Kate'in önüne istiridyeleri dizmeye başlıyor.

"Lejiers'e gidemem, Walter'la da evlenemem."

Bira içerken onu izliyorum.

"Sana gerçeği söylemedim. Durum kötü."

"Şu anda öyle mi?"

"Evet."

"Burada mı kalmak istersin, yoksa dışarı mı çıkalım?"

"Söyle bana," diyor dalgın dalgın. Onu bir yabancı görse bir şeylerin yolunda gitmediğini hiç fark etmez.

"Merle'i çağırmamı ister misin?"

"Hayır. Ötekini."

"Öteki" daha önce başarıyla aştığımızı fark ettiğimiz bir yoldur. Bunun, Kate'in enikonu küçük bir oğlan olup çıkmasıyla, benim de ona pek aldırış etmeyişimle ilgisi var. Deniz kadar soğuk ve tuzlu, kahverengi bir taraklı istiridye yiyor. Kate o kadar da kötü değil. Daha kötü zamanlarını da görmüştüm.

"St. Charles'a uğrayıp geçit resmini seyredeceğiz. Sonra da görmek istediğim bir film var."

Başıyla onaylıyor ve az sonra kadın garsonları fark etmeye başlıyor, aralık dudakları kurururken, babası ya da ağabeyiyle bir yere gitmiş ve göze görünmeden bir şeyler görmesine izin verilmiş bir oğlan çocuğu gibi izliyor.

Şehir merkezindeki Neptune kortejine yetişiyoruz. Kalabalık çoktan St. Charles'ın göl kısmından nehir kısmına geçmiş. Hava artık oldukça kararmıştı. Caddenin ışıkları meşe ağaçlarının ıslak yapraklarında altın sarısı boşluklar oluşturuyor. Güney rüzgârı Tchoupitoulas rıhtımından kahve kokuları getiriyor. Atlı polis kalabalığı kaldırımın kenarına itiyor. Karanlık tarafsız bölgeye Louisiana Avenue ve Claiborne'dan zenciler geliyor; bazı zenci erkekler kalabalığın üzerinden görebilsinler diye çocukları omuzlarında taşıyorlar.

İşte meşe dallarının altındaki boşluğu kontrol eden ve sarkan ıslak dalları kesen, bomlu belediye kamyonu. Meşale taşıyıcıları görmek için bekliyoruz ve derken geliyorlar, kirli Ku Klux Klan elbiseleri giymiş, her biri pembe beyaz parlak bir ışığı havalara kaldıran altı kadar tuhaf zenciden oluşan bir öncü kol. Meşaleler heyecan yaratıyor ve ilgi çekiyor. Taşıyıcılar herkesi kıvılcım yağmuruna tutarak, kalabalığın kıyısından uzun adımlarla hızlı hızlı yürüyorlar. Öne geçip bir hizada yürüyebilmek için öfkeyle bakıyorlar birbirlerine, haşin siyah yüzleri kirli başlıklarının altından kaçamak yan bakışlar fırlatıyor etrafa. Kate onlara gülüyor. Zenci izleyiciler onları komik buluyorlar, ama gözü pek tavırları, kalabalığı hor görmeleri onları heyecanlandırıyor. "Ah işte!" diye bağırıyorlar. "Bakın *ona!* Ne tip ama!"

Geçit arabaları yaprakların altında langır lungur ilerliyor. Bazı babalar, tepelerine üç çocuğa yetecek büyüklükte portakal sandıkları çakılmış merdivenler getirmişler. Bu şanslı izleyiciler göz hizasında, neredeyse erişebilecekleri bir mesafede bulunup yanlarından geçip giden maskelilere ağızları açık vaziyette gözlerini dikmiş bakıyorlar. Maskelilerin burun siperleri ve siyah göz çukurlarıyla haçlı seferine çıkmış gibi bir halleri var. Ancak bu hayaletler şaşılacak derecede iyi huyludurlar, öne doğru eğilip bütün o kolye ve bilezikleri tarafsız bölgedeki siyah halka atıyor ya da havaya fırlatıyorlar. Kuzey Louisiana ve Teksas'tan liseli müzik toplulukları geçit arabalarını takip ediyorlar. Zenci çocuklar geçit resmine yetişmek ve çok yükseklerde uçuşan incik boncukları yakalamak için kalabalığın arkasından koşuyorlar.

Krewe kaptanı ve bir dük at üzerinde bize doğru geliyorlar.

Kate'e Walter'ı görmek isteyip istemediğini soruyorum.
"Hayır."
"O halde gitsek iyi olur."

Richard Widmark'ın oynadığı *Panic in the Streets** Tchoupitoulas Caddesi'nde gösterimde. Film New Orleans'ta çekildi. Richard Widmark bir kolera basili kültürünün şehirde yayıldığını öğrenen sağlık müfettişidir. Kate, dudakları ayrık ve kuru, seyrediyor. Sinemaya gitmemi anlıyor, ama kendi tuhaf üslubuyla. Tam da sinemanın bulunduğu mahalleyi gösteren bir sahne var filmde. Kate bana bir bakış fırlatıyor–film boyunca konuşmayacağımıza dair bir anlaşmamız var.

Daha sonra sokakta, mahallenin dört bir yanında göz gezdiriyor. "Evet, şimdi onaylanmış oldu."

Benim onaylanma dediğim sinemaya gitme fenomenine gönderme yapıyor. Bugünlerde bir insan bir yerde, bir mahallede yaşıyorsa, o yer onun için onaylanmış değildir. Orada hüzünlü bir hayat sürmesi ve içindeki boşluğun bütün mahalleyi boşaltana dek büyümesi işten bile değildir. Ama tam da kendi semtini gösteren bir film izlerse, en azından bir süre için Herhangi Bir Yer'de değil de, Bir Yer'de bulunan bir kişi olarak yaşamak onun için olanaklı bir hale gelir.

Kate daha iyi görünüyor ama aslında değil. Bu kez benim kafadarım, bütün kafadarların en iyisi, küçük araştırmalarımın sırının en yakın ortağı. Her şeye rağmen, şu anda bile, kendini rol keserken buluyor. Uzun karabasanında, şimdi bizzat şu eski dostluğumuz, Kate'in tüylerimizi ürperterek dokunduğu her şeyi şaşmaz biçimde dehşete dönüştürmesine yol açan bu başkalaşımın kurbanı oluyor.

* Filmin orijinal adı "Sokakta Panik" olarak çevrilebilir. Ülkemiz sinemalarında vaktiyle *Caniler Sokağı* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

İkinci Bölüm

1

Karnaval'ın Mardi Gras'dan önceki son hafta sonu; işler çok yavaşladı. Ama bu sabah American Motors'a ilişkin ateşli duygularla uyandım. Alelade Ford hisselerimi satıyorum ve 26 buçuktan American Motors alıyorum.

Bu sabah yine savaş rüyası, tam olarak rüya değil de rüyayı andıran bir şey; 1951 'e ve Uzakdoğu'ya ait mide bulandırıcı ayva kokusu ofisi bir kez daha ziyaret ediyor. Bu, korku değil, korkunun kokusu, bu yüzden de kendini dile sunan ağrılı bir diş gibi tatlı bir hırçınlık. Ofisteki her şeye sirayet ediyor. Bir kâr analizi bana onu hatırlatıyor; bir hanım A.T.&T. tahvillerini almak üzere gelmişti ve

onun kokusunu aldı.

Bir tek sekreterim almıyor kokusunu. Adı Sharon Kincaid ve Alabama, Eufala'dan geliyor. Benim için çalışmaya başlayalı iki hafta olmasına karşın, ona çıkına teklif etmedim ya da onunla iş dışında herhangi bir şey konuşmadım. Ancak gerçek şu ki iki hafta boyunca hemen hemen başka bir şey düşünmedim. Şimdiye kadar oldukça kayıtsız göründü; hem aslında güzel de değil. Vücut ölçüleri yerli yerinde bir kız, en az 1.70 m boyunda ve 60 kg. ağırlığında bir kız –bando şefi kadar iriyarı– yüzü de, şu Renoir kızlarından birininki gibi, fazlasıyla yassı ve arsız, gözleriyse biraz fazla ela. Yine de en ürkek, sütten çıkmış ak kaşık çekiciliğinde bir görünüme sahip. Poposu öyle güzel ki bir keresinde soğutucunun yanına gitmek için odayı baştan başa katetti de şükran duygusundan dolan gözlerimin fel fecir baktığını fark ettim. O, Güney'de adım başı rastlanan şu köylü güzellerinden biridir. En pespaye kasabadaki, en pespaye evden, kırsal bölgeden bir babadan olma ve nemrut suratlı bir anadan doğma bu güzel kadınlar, bu pembe yanaklı Anglosakson güzelleri, milyonlarcası fışkırır. Serçelerden daha aleladedirler ve tıpkı serçeler gibi caddelerde, parklarda, kapı eşiklerinde kendilerini evlerinde hissederler. Kimse onlara şaşmaz; onları değerli kabul eden yoktur. İlk iş olarak yuvalarından kaçar, kalmak üzere şehirde bir yere tünerler ve kimse onları özlemez. Erkekleri bile onlara pek aldırış etmez, her halükârda paralarına aldırış ettikleri kadar değil. Ama ben onlara hayranım; onları özlerim; onları değerli kabul ederim.

Halamla ve Kate'le birkaç kez telefonla konuştum. Kate daha iyi gibi geldi, halam da memnun ve bunda benim payım olduğu kanısında. Kate için Dr. Mink'ten bir randevu almış; Kate de gitmeye razı olmuş. Kate beni aradığında, o analitik konuşma tarzını benimsiyor. Bu her ikimiz için de epey bir gerginlik sebebi oluyor. Kate şu ya da bu nedenle alışılmışın bir adım önünde olmak zorunda hissediyor kendini. Telefonu açtığımda, "Alo, ben Kate," cümlesini duymak yerine, kulağıma "Pekâlâ, bıçaklar havada uçuşmaya başladı," gibisinden bir şeyler söyleyen alçak perdeden bir ses geliyor ki bu da Kate'le annesinin birbirlerine karşı saldırganlaştıkları an-

lamına geliyor; ya da "Ne haber? Nihayet bahar ayinlerini kutluyorum," diyor ki sonunda bunun, çevresine de yansıttığı kendi ironik üslubuyla Neptune balosunun eski kraliçeleri için her yıl verilen yemeğe katılmaya karar verdiği anlamına geldiği ortaya çıkıyor. Dediğim gibi, bu her ikimiz için de epey bir gerginlik nedeni, ama ondan haber almak beni memnun ediyor. Gerçeği söylemek gerekirse, Kate için oldukça endişeleniyorum, üvey annesinden bile daha fazla. Kendini çok sık kapana kıstırıyor: Tesadüfen bir çıkış yolu buluyor, sonra da kapıyı kendi suratına kapatıyor. Walter'la nişanı atmış. Ama üvey annesi onu anlıyor, görünüşe bakılırsa, Walter da. Yapabileceği bir şey olursa harekete geçmek üzere sadakatle bekliyor–aslında, kraliçelerin yemeği için onu otele götürecek olan kişi, Walter'dan başkası değil. Her şey yolunda gibi görünüyor, ama Kate huzursuz. "Bana yardım ettiklerini sanıyorlar, ama aslında etmiyorlar," diyor alçak sesle kulağıma. "Böyle acayip anlayışlı olmasalardı ne kadar iyi olurdu–kıçıma tekmeyi vurup beni evden atsalardı. Cebinde iki dolarla kendini sokakta bulmak, şehir merkezine giden tramvaya yetişip belki de havayollarında bir hostes olarak iş bulmak. Bir düşün önümüzdeki yirmi yıl boyunca haftada üç kez Houston'a uçup geri dönmek ne harika olur. Dalga geçiyorum sanıyorsun, değil mi? Dalga geçmiyorum. Harika olurdu." "O halde neden evden çıkıp kendine bir iş bulmuyorsun?" diye soruyorum ona. Bunu bir sessizlik izliyor, sonra da çat diye kapatıyor telefonu. Ama bunun bir anlamı yok. Aniden telefon kapamalar analitik konuşmalarımızın bir parçasıdır.

Aynı küçük ofiste bulunmamıza ve bana dokunacak kadar yakın olmasına karşın, Sharon'ın bu aruzlu şiirsel sohbetlere aldırış ettiği yok. Bugün üzerinde sarı pamuklu kolsuz bir elbise var; kolları elbisenin kol deliklerinden küçük bir kıza aitlermiş gibi körpecik uzanıyor. Ama elini saçına götürdüğü zaman, görüyorsunuz ki okkalı bir kol. O yumuşak yuvarlak kas kendi ağırlığı yüzünden gevşiyor. Bir keresinde çıplak eliyle bir sineğe bir şaplak indirdi de benim Artmetal masadan gong çalar gibi tok bir ses çıktı. Sırtı bana dönük oturuyor, ama hafif yana dönüyor ki böylece bir kabartı oluşturan ayva tüylü yanağını, göz çukurunun altındaki Slavlara

özgü çıkıntıyı ve yüzünü küçük ve zarifmiş gibi küçülten, içe doğru keskin, zarif kıvrımı görebiliyorum. Masasında babasının şipşak bir fotoğrafı var ve gözü daraltarak neredeyse hain ve Çinlilerinki kadar kısık bir göze çeviren, adamda çok çirkin durup da Sharon'a çok yakışan, yanak kemiğinin tam da böyle göz çukuruna uzanması. Kız daktilo yazarken, belini, hamleleriyle hoş bir denge oluşturarak, böbrek şeklinde küçük bir mindere dayıyor.

Sharon Kincaid'e âşığım. Onun bundan hiç haberi yok, sanırım. Ona çıkma teklif etmedim, hatta özellikle dostça davrandığım da söylenemez. Tam tersine: İşgal altındaki Paris'te bulunan bir Nazi subayı kadar mesafeli ve rabıtalı davrandım. Ancak bu sabah içeri girip de Guatemala işi çantasını omzundan indirdiğinde ve küçük yakasından saçlarını temizlediğinde, kulaklarıma çöl rüzgârı gibi uğultulu bir ses geldi. Guatemala işi çantada *Peyton Place* var, tesadüfen gördüm. İş için başvurduğunda da yanındaydı, çantasının altında duran, market-kitaplıktan alınmış bir nüsha. O gün bu gündür, çanta onunla ağırlaşmış–sallanma hareketinden anlayabiliyorum. A & G kafeteryasında yediği öğle yemeği sırasında okuyor onu. O zaman edebiyat konusundaki seçimini iyi bir belirti olarak kabul etmiştim, ama fikrimi değiştirdim. Benim Sharon'ım bu türden süprüntüleri okumamalı.

Onun fiziksel varlığı benim için paha biçilmez bir değer kazandı. İlk kez eski şairlerin garip benzetmelerini anlıyorum: Ah seni nasıl kıskanıyorum, böbrek şeklindeki küçük minder! Ah, senin yerini alsam da sırtının o tatlı çukurunu sana değil de bana yaslasa, vesaire. Önceki gün bitişiğimizdeki Savings & Loan'dan Frank Hebert sürekli giderlerden yakınıyordu: Kirası çok yüksekti, ofiste ayak işlerine bakan kız falan filan. Düşünecek olursanız: Listede bir kalem olarak Sharon Kincaid, kapıcının üstünde, kiranın altında. Yine de maaşını artırmaya cesaret edemiyorum, gerçi çok geçmeden bunu yapacağım haklı olarak. O birinci sınıf bir sekreter, Marcia'dan ya da Linda'dan daha çabuk öğreniyor işi. İş görüşmemizden yalnızca şu kadarını biliyorum: Alabama, Barbour County'den geliyor; iki yıl Birmingham Southern'a devam etmiş; annesiyle babası çiftliği terk edip boşanmışlar; annesi Real Silk ço-

rapları satıyor ve Sharon'ı sık sık ziyaret ediyor ama onunla birlikte yaşamıyor. Sharon Esplanade'de bir pansiyonda kalıyor. Oda arkadaşı Alcoa'da çalışıyor. Bir gece arabayla evinin önünden geçtim; mavi pencereleri ve zemin katında su tesisatı bağlantıları gözüken, dar ve yüksek bir bina.

Sharon'a karşı Gregory Peckvari mesafeli bir tutum içindeyim. Uzun boylu, siyah saçlı bir adamım ve başkalarına sokulmamayı, gözlerimi hoşlaştırmayı, yanaklarımı inceltmeyi, dudaklarımı büzmeyi ve bir iki kafa sallayışla iki çift laf etmeyi Gregory Peck kadar biliyorum.

Mesafeyi korumam aslında iyi olmuş. Kulaklarımın dibinde ıslık çalan bu karayelin sesi bugün hiç olmadığı kadar yüksek. Beni neredeyse hasta ediyor. Ona duyduğum arzu adeta yüreğimde bir ıstırap. On dakika önce bana bir mektup uzatmak için küçük sandalyesinde geriye döndü ve bana dokunmadı bile, ama etrafımda çınlayan Rosenkavalier'di* ve onun sarı pamuklu kokusuyla, yaklaşan yazın kokusu burnumun dibindeydi. Bir keresinde ön kolunun yumuşak ılık derisi elime değmişti: Çıkan kıvılcımlar gözüme şöyle bir ilişip sönerken sahiden başım döndü.

Bugün bir Standard & Poor klasörüne iliştirdiğim *Arabia Deserta*'yı** okuyorum. Sharon *Peyton Place*'i saklıyor; ben de *Arabia Deserta*'yı saklıyorum.

> Gün ışığının etrafı kasıp kavuran ısısı etkisini yitirirken, bizim basit akşam ateşimiz hoştur. Arabistan'ın, ortalama irtifası bin metreden yüksek olan dağlık steplerinde güneş batıyor, kuru saydam hava halihazırda serinlemiş, kum az sonra soğur; ki kumun üç parmak derinliğinde kalmıştır geçip giden günün hararetinin günlük güneşlik sıcaklığı yeni gün doğumuna dek. Yarım saate kadar mavi gece çöker ve Samanyolu'nun kuşağının olağanüstü bir durulukla parladığı ağarmış berrak yıldız ışığı aydınlatır her yanı. Güneş batarken, göçebe ev hanımı yabanda bir tirpidinle (nadiren sahip oldukları bir âlet) söktüğü ya da ayıkladığı demet halindeki ağaç dallarını ya da kuru çalıları getirir;

* Güllü Şövalye. Richard Strauss'un üç perdelik lirik komedisi. (ç.n.)
** Charles M. Doughty'nin 1888 yılında yayımlanan ve seyahatname türünün bir başyapıtı olarak değerlendirilen *Travels in Arabia Deserta*'sı (Arabistan Çölünde Seyahat). (ç.n.)

tedarik ettiği bu malzemeyi, hoş kokulu akşam ateşi için ocağın önüne bırakır.

Bir zamanlar bu, yeryüzünde okumak için seçeceğim son kitaptı. Son yıllara kadar, yalnızca "temel" kitapları, yani kilit konularla ilgili kilit kitapları okumuştum, sözgelimi romanların romanı *Savaş ve Barış;* zaman sorununa bir çözüm öneren *Bir Tarih İncelemesi;* Schrödinger'in *Hayat Nedir*'i, Einstein'ın *Evren Tasarımım*'ı vesaire. O yıllar boyunca, evrenin dışında durup onu anlamaya çalıştım. Odamda Herhangi Bir Yer'de yaşayan Herhangi Biri gibi yaşadım, temel kitaplar okudum ve salt kafam dağılsın diye mahallede yürüyüşlere çıkıp ara sıra bir film gördüm. Elbette *Genişleyen Evren* gibi bir kitap okuduğumda nerede olduğumun bir önemi yoktu. Dikey arayışım dediğim bu girişimin en büyük başarısı, bir gece Birmingham'da bir otel odasında oturmuş, *Hayatın Kimyası* adında bir kitap okurken ortaya çıktı. Kitabı bitirdiğimde, bana öyle geldi ki arayışımın temel hedeflerine ulaşılmıştı ya da esas itibarıyla ulaşılabilirdi, bunun üzerine dışarı çıkıp başlı başına çok güzel olan *It Happened One Night** adlı bir film gördüm. Hatırlanmaya değer bir gece. Tek zorluk evren nedir, ne değildir saptandığı halde, bizzat bendenizin geride kalmış olmamdı. Orada otel odamda arayışım sona ererken, yine de art arda nefes almaya mecbur bir halde uzandım. Ama şimdi farklı türden bir arayışa, yatay bir arayışa geçtim. Sonuç olarak, odamda olup bitenler onun kadar önemli değildir. Önemli olan odamdan çıkıp mahallede amaçsızca gezindiğimde keşfedeceklerim. Önceleri, kafamı dağıtmak için gezinirdim. Şimdi ciddi ciddi geziniyor, kafamı dağıtmak için oturup okuyorum.

Halamla Kate hakkında bizim Feliciana'ya özgü eski konuşma tarzımızda konuşurken, Kate'le de bizim analitik konuşma tarzımızda konuşurken Sharon'ın kılı kımıldamıyor. Yine de her bir sesi tanıyor ve "Miz Cutrer" ya da "Miss Cutrer" diyerek ahizeyi uzatıyor. Şimdi, o yine telefonu açarken, bütünüyle ne yaptığını bilmeyen biri olmayabileceği geçiyor aklımdan: Prell reklamındaki sekreter gibi başını eğip kurşunkalemini yanağına dayıyor. Ahizeyi

* *Bir Gecede Oldu.* (ç.n.)

göğsüne bastırıyor.

"Daha önce Mr. Sartalamaccia aramıştı. Söylemeyi unuttum."

"Arayan o mu?"

Başını sallıyor. Akik gözleri üzerimde. Gregory Peckvari bir tarzda ciddi ciddi düşünüyorum ve Sharon için harcayacak zamanım yokmuş gibi elimi uzatıyorum.

Önemli bir mesele değil. Mr. Sartalamaccia biraz toprak satın almak istiyor, aslında bana miras kalan mülkü, St. Bernard Bucağı'ndaki beş para etmez bir batakık parselini. Sekiz bin dolar teklif ediyor. Bu noktada evet demeye yeter, ama Gregory Peckvari bir fikir geliveriyor aklıma. Mr. Sartalamaccia'ya yarın sabah saat on buçukta benimle arazide buluşmasını öneriyorum. Hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyor.

"Miss Kincaid, sizden yarın benimle St. Bernard Bucağı'na gelip ilçe hükümet binasında bir tapu kopya etmenizi isteyeceğim." Aslında babamın bu arazi için ödediği meblağı görmek ilginç olacak. Babamın yaptığı herhangi bir iş, hatta imzası bile, arayışımda bir ipucu özelliği taşıyor.

"St. Bernard Bucağı mı?" Eufala'dan yeni çıkmış Sharon'ım için, Mont Saint Michel de desem fark etmezdi.

"Bire kadar geri döneriz."

"Yarın gece yedi buçuğa kadar şehre döndüğüm sürece sorun yok."

Şimdi Gregory haşinliğine büründüm ve bu kez kandırmaca yok. Allah cezasını versin. New Orleans'a geleli daha üç hafta oldu, şimdiden randevular mı veriyor?

2

Müşteriler mesai bittikten sonra geliyorlar ve akşam geç bir saatte ayrılıyorum ofisten. Şehrin iş merkezindeki büyük simsarların aksine, müşterilerimizin çoğu mağazalarda çalışanlar ve ücretli kişiler. Para kazanmak benim için bir memnuniyet kaynağıdır. Sharon

ya da *Arabia Deserta* bile bunu engelleyemez. Dün yüksek bir plato olan Necd ülkesindeki Halil'le ilgili bir şeyler okurken aklıma başka bir fikir geldi. Bu fikrin övgüye değer yanı yalnızca para kazandırmaması; aynı zamanda beni Sharon'a yakınlaştırması. Bunu yarın onunla tartışacağım. İlk düşüncem bizzat binanın kendisiydi. Korint tarzı görüne sütunları, revaklı girişi ve pencerelerinin üzerinde tomar şeklindeki demirden süsleriyle minyatür bir bankayı andırıyor. Firmanın adı, Cutrer, Klostermann & Lejier gotik tarzda yazılmış ve altında daha küçük harflerle, temsil ettiğimiz, Boston'daki açık yatırım şirketlerin isimleri yazılı. Gentilly'deki modern bankalardan çok daha muhafazakâr görünüyor. Dünyaya ilan ediyor: Modern yöntemler kuşkusuz mükemmeldir ama işte size eski moda hoş bir istikrar, ama hayal gücü de içeren bir istikrar. Kreol tadı da olan, biraz eski New England üslubu. Parthenon cephesi on iki bin dolara mal oldu ama komisyonlar da iki katına çıktı. İçeride gördüğünüz genç adam hiç kuşkusuz dürüstlük timsalidir; bütün istediği geleceğinizi planlamasına izin vermeniz. Bu doğru. Bütün istediğim budur.

Güneş batmış ama gökyüzü pırıl pırıl ve berrak, doğuda da elma yeşili. Dumanlı sisten geriye Chef Menteur üzerindeki başparmak şeklinde bir lekeden başka bir şey kalmamış. Çobanaldatan kuşları kaldırımın yanı başında ılık havada böcek yakalıyor. Baş aşağı hızla alçalıp homurdanır gibi bir *skonk-skonk* sesi çıkarıyorlar ve kürek çekercesine yükseliyorlar yukarıdaki pırıl pırıl havaya. Ned Daigle'den bir gazete almak için Elysian Fields'in köşesinde duruyorum. Ned eski bir jokeydir ve Leo Carroll'a oldukça benzer ama ondan daha yaşlı ve kavrulmuştur. "N'aber, Jackie," diye bağırır kalın boğuk, çobanaldatan kuşlarınınki kadar boğuk sesiyle ve bir yandan gazeteleri katlayarak, sırtını kamburlaştırarak arabaların ardından gider. Bulvar trafiğini kırmızı ışıkta yakalar ve ışıklar değişmeden genellikle altı tane gazete satar. Ned bölgedeki bütün haytalar ve haraççılar da dahil olmak üzere Panayır Yeri'ndeki herkesi tanır. Yarış mevsimi boyunca onları sık sık kandırıp ofisime getirir. Şu ya da bu nedenle benim simsarlık firmamın erdemli ve ödüle layık bir kurum, kilise gibi bir şey olduğunu düşünüyor.

Gangsterleri de getirir; içlerinden bir çoğu çocukları için değeri çok artabilecek hisse senetleri satın alırlar. Jules Enişte Massachusetts Investors Trust'ın sahibi olan bazı müşterilerini tanısa hayrete düşerdi.

"Karnaval sırasında hava açık olur mu dersin Jackie?"

Çift yönlü trafiğin arasındaki beton adada duruyoruz. Işık değişiyor ve Ned yine yanımdan ayrılıyor.

Gentilly'de akşam en güzel zamandır. Pek fazla ağaç yoktur, binalar alçaktır ve dünya gökyüzünden ibarettir. Gökyüzü ışık ve hayat dolu engin parlak bir okyanustur. Bir kısrağın tüybuluttan oluşan kuyruğu Körfez'in üzerinde yükseliyor. Gölün üzerinde çeltik kargalardan oluşan kesintili bir V şekli bataklıkları gösteriyor; çeltik kargalar uçup güneş ışığının eğimli çıkıntısına girerken birden ağarıyorlar. Dağkırlangıçları gökyüzünde erişebilecekleri rüzgârlı bir orta nokta buluyorlar ve cıvıl cıvıl öterek öyle hızlı alçalıyorlar ki başlangıçta göz kapaklarımdan tatarcıklar geçti sanıyorum. Elma yeşilinin son diliminde Mobile şehrinden gelen bir Lockheed Connie uçağı alçalıyor, ardı arkası kesilmeyen ışıkları akşamın alacakaranlığında göz kırpıyor. Steyşın vagonlar, Greyhound şirketinin otobüsleri ve büyük dizel kamyonlar, görkemli stop lambaları kararan doğuda yakut gibi parlayarak, Gulf Coast'a doğru langır lungur ilerliyor. Görevlilerin parlayan ince metal levhaların, istiridye kabuğu şekillerinin ve yıldızların altındaki betonu hortumla yıkadıkları benzin istasyonlarının dışındaki ticari binaların çoğu boştur.

Eve dönerken Tivoli'ye uğruyorum. Jane Powell'ın oynadığı bir film gösterimde ve ben onu izlemek niyetinde değilim. Ancak, müdür Mr. Kinsella beni görüyor ve aslında filmin fragmanını göstermek için ceketimin yeninden tutup içeri çekiyor. Filmden gerçekten memnun kalındığını söylüyor ve bu konuda ciddi. İşte caddede fazlasıyla açıktan kol kola endamlarını gözler önüne sererek yürüyen ve bir uyan da popüler şarkı söyle numarası yapan Jane'le adamın teki. Kapıcı, köşedeki aynasız, taksi şoförü, her biri kendi kişisel bedbahtlıklarına gömülmüş gülümsüyorlar ve ayaklarını hafifçe yere vurmaya başlıyorlar. Bir filmin moralimi bozduğu hiç görülmemiştir, hem Jane Powell da çok hoş bir kızdır, ama filmdeki

umarsızlık insanı mahvetmeye yeter. Sinemanın dört bir yanına bakıyorum. Mr. Kinsella'nın da sıkıntıları var. Kasvetin hüküm sürdüğü uzamda oraya buraya dağılmış birkaç münzevi sinema müdavimi var yalnızca, öğleden sonrayı tercih eden türden ve bütün seyircilerin en tekinsizi, her biri Jane'le ya da Jane'siz kendi bedbahtlığına gömülmüş. Dışarı çıkarken gişenin önünde durup, ben Gentilly'ye taşındım taşınalı burada çalışan esmer, ince ve endişeli bir hanım olan Mrs. de Marco ile konuşuyorum. Filmlerden hoşlanmaz, (her gece suarede filmin büyük bir bölümünü görebilecekken) işinden hiç zevk almaz. Ona bunun çok iyi bir iş olduğunu, benim için yıllar boyunca her gece burada oturup Elysian Fields'e akşamın çökmesini izlemekten daha güzel bir şey olmadığını söylerim, ama o her zaman dalga geçtiğimi düşünür ve bunun yerine oğlunun hava kuvvetlerindeki kariyerinden söz ederiz. Arizona'ya tayin edilmiş ve çölden nefret ediyor. Bunu öğrendiğime üzülüyorum çünkü ben olsam oradan çok hoşlanırdım. Bununla beraber buna kulak vermek ilgimi çekiyor. Bir film seyretmeden önce sinemayla ya da onu işleten insanlarla ilgili bir şeyler öğrenmem, içeri girmeden önce her şeyi iskandil etmem şart. Mr. Kinsella'yı da bu sayede tanıdım: Onunla sinema işiyle ilgili bir sohbete girişerek. Pek çok kişinin konuşacağı kimsesi, başka deyişle, gerçekten onu dinlemek isteyen kimsesi olmadığını fark ettim. İşiyle ilgili anlatacaklarına gerçekten kulak vermek istediğiniz bir adamın kafasına dank ettiğinde, yüzünde beliren bakış görülmeye değerdir. Beni yanlış anlamayın. İnsanları mutlu etmek için hafif bir ıslık öttürerek ortalıkta dolaşan, gösterişçi iyilik budalası Jose Ferrer değilim ben. Böyle iyilikseverler aslında insanları dinlemek istemezler, aslında benim gibi bencil değildirler; iyi bir adam gibi davranıyorlar ve kendilerini can sıkıntısından ölüme mahkûm ediyorlar, onları dinleyenlerin de aslında neşelendikleri söylenemez. Siz bana yaşlı bir hanımı neşelendiren tatlı bir Jose gösterin, ben de size umarsızlık içinde varoluşunu sürdüren iki kişi göstereyim. Annem bana sık sık bencil olmamamı söylerdi ama bu tavsiyeden her zaman kuşkulanmışımdır. Hayır, kendi bencilce sebeplerim yüzünden yapıyorum bunu. Sinemanın sahibiyle ya da bilet satıcısıyla konuşmasaydım,

kaybolurdum, metafizik yönünden bağlantım kopardı. Bir filmin herhangi bir zamanda herhangi bir yerde gösterilebilecek bir kopyasını izlemiş olurdum. Zamanın ve uzamın bütünüyle dışına kayma tehlikesi söz konusudur. Hayalet olup çıkmak, Denver'da Loews'in merkezinde mi, yoksa Jacksonville'in banliyösü Bijou'da mı bulunduğunuzun farkında olmamak mümkündür. Benim için de durum böyleydi.

Ancak zamanı ve uzamı ilk kez keşfedişim, onun bamya gibi tadına bakışım burada Tivoli'de oldu. İki yıl önce *Red River** gösterimde olduğu sırada oturduğum muayyen koltukla, gişede oturan hanımla ilgili olarak içimde uyanan belli belirsiz merakın farkına vardım... Montgomery Clift, John Wayne'i yumruk yumruğa bir dövüş sırasında kırbaçlarken, ki bu absürd bir sahneydi, oturduğum koltuğun koluna başparmağımın tırnağıyla bir işaret koydum. Acaba dedim, bu muayyen tahta parçası bundan yirmi yıl sonra, bundan 543 yıl sonra nerede olacak. Bir keresinde, on yıl önce orta batının bir ucundan diğerine yolculuk ederken Cincinnati'de üç saatlik bir mola vermiştim. Gidip civardaki Altamont adında bir sinemada *Holiday*'de** oynayan Joseph Cotten'ı görecek kadar zamanım vardı–ama bilet satıcısıyla, Mrs. Clara James adında bir hanımla tanışıp ahbaplık kurmadan olmazdı bu ve kadının hepsi de Cincinnati'de yaşayan yedi torunu olduğunu öğrendim. Hâlâ Noel'lerde birbirimize kart atarız. Mrs. James koskoca Ohio eyaletinde tanıdığım yegâne kişidir.

Daireme döndüğümde, gözüme ilişen ilk şey halamdan gelen, sineklikli kapının üzerindeki alüminyum martının arkasına sıkıştırılmış bir mektup oluyor. Ne olduğunu biliyorum. Aslında mektup değil de not. Genellikle o ciddi konuşmalarımızdan birini yaptığımızda, düşüncelerini gözden geçirip bana iletmek için can attığı sonuçlara varır. Bazen gökten bana bir not indiği olur. Benim için fazlasıyla zahmete katlanıyor. Keşke onu daha çok memnun edebilsem.

* Türkçesi "Kızıl Nehir". Ülkemizde gösterime girdiği dönemlere ait gazetelerdeki ilanlara ve broşürlere bakılacak olursa, *Fedailer Kervanı* adıyla gösterilmiş. (ç.n.)
** Joseph Cotten'ın filmografisinde böyle bir film görünmüyor. (ç.n.)

Ama daha mektubu okuyamadan, Mrs. Schexnaydre aşağı inip bana kendi *Reader's Digest* nüshasını ödünç veriyor.

Mrs. Schexnaydre yaz kış lastik ayakkabı giyen, bir midillinin boyuna bosuna sahip dinç bir sarışındır. Bana karşı çok iyidir ve her şeyin tertemiz pırıl pırıl kalmasına bizzat dikkat eder. Zavallı kadın son derece yalnızdır; evinde mütemadiyen çalışan boyacılardan, marangozlardan ve elektrikçilerden başka kimseyi tanımaz. Hayatı boyunca New Orleans'ta yaşamış ve kimseyi tanımıyor. Bazen onunla televizyon seyrederim, bir şişe Jax'ı paylaşıp 6 Numaralı MacDonough okulunda geçirdiği yıllardan, hayatının en mutlu döneminden söz ederiz. Bunu yapmak mümkündür çünkü onun televizyonu 12. Kanalı gösterir, benimki göstermez. Yarışma programlarını aksatmadan izler ve aslında yarışmacılar tanıdıklarıymış gibi gelir ona. Zaman zaman onu benimle sinemaya gitmeye ikna ettiğim bile olur. Hayatta tek korkusu zencilerdir. Gentilly'nin bu kesiminde zencilere nadiren rastlanmasına karşın, bizim küçük avlu 2.4 metre yüksekliğinde bir kasırga çitiyle çevrilidir; bütün pencereler sürgülüdür. Yıllar geçtikçe, her birinin zencilere karşı özel bir nefret beslediğini varsaydığı için üç köpek sahibi oldu. Bir köpeğin sahip olduğu bu ayırt edici özelliğe belli bir itirazım yok–bildiğim kadarıyla, Mrs. Schexnaydre'ın korkuları son derece haklı olabilir. Ancak, bunlar sefil sokak köpekleri ve daha da kötüsü, benden de hoşlanmıyorlar. Özellikle bir tanesini, Pomeranya köpeklerine özgü suratı ve sırtına doğru kıvrılarak kocaman kavisli anüsünü açıkta bırakan iri ve gösterişli kuyruğuyla o portakalrengi hayvanı iğrenç buluyorum. Ona kocamış Goncagül diyecek bir noktaya geldim. Genellikle durup bana yakından bakmak ve ağzını aralamak onu hoşnut eder, ama sisli bir gece açelya çalılıklarının arasından sıyrılıp dişlerini bacağıma geçirdi. Ara sıra Mrs. Schexnaydre'ın dışarıda olduğunu bildiğim zamanlarda kaburgalarına müthiş bir tekme indirip onu acı acı ulur bir hale getiririm.

"Gerçekten hoş bir makaleyi senin için işaretledim," diyor Mrs. Schexnaydre canlı bir sesle ve kiracılarının evlerine davetsiz dalan o ev sahibelerinden olmadığını göstermek için hemen gitmeye özen gösteriyor.

Dergiyi ele geçirdiğim için mutluyum. Makaleler gerçekten hoş ve yürek ısıtıyor. Genellikle birbirlerinden hoşlanmadıkları ya da en azından birbirlerine karşı kayıtsız kaldıkları bilinen insanlar pek çok ortak yönleri olduğunu keşfediyorlar. New York'ta arıza yapan metroyla ilgili bir makale hatırlar gibiyim. Burunlarını gazetelerine gömmüş olan yolcular birbirleriyle konuşmaya başlamışlar. Yolculuğu paylaştıkları bu yolcuların kendilerine çok benzeyen, aynı umutlara ve düşlere sahip insanlar olduklarını keşfetmişler; insanlar dünyanın her yerinde büyük ölçüde aynıdırlar, New Yorklular bile, sonucuna varıyordu makale ve fırsat verilirse birbirlerinde hoşlanmamaktan ziyade hoşlanacakları daha çok şey bulurlar. Yalnız yaşlı bir adam genç bir kıza heyecanla pencere saksısında bahçe süseni yetiştirme hobisini anlatırken bulmuş kendini, kız da ona sanat alanında yapmak istediği kariyerle ilgili umutlarından ve düşlerinden söz etmiş. Mrs. Schexnaydre'ın düşüncesini paylaşmam gerek: Böyle bir bölüm gerçekten yürek ısıtıyor. Öte yandan, böyle bir toplulukta hazır bulunmak beni tedirgin ederdi. Gerçeği söylemek gerekirse, genç bir kız olsam, Thomas Mitchell'in filmlerde canlandırdığı gibi yaşlı müşfik filozoflarla hiç işim olmaz. Bu insanlar bana kuşkulu görünür.

Ama makaleyi şimdi okuyamam. Halamın mektubunu okuma zorunluluğu ağır basıyor. O sürekli başkalarını düşünüyor--gerçekten de bencillikten uzak, bu özelliği taşıyan tanıdığım yegâne kişi. Bir şey okuduğunda ya da başkalarına faydası dokunabilecek bir şey aklına geldiğinde, onu muhtemelen oracıkta kâğıda döküp onlara postalar. Evet, bu bir not. Selam sabah ya da imza yok, yalnızca kalın harflerden oluşan sola yatık bir elyazısıyla yazılmış tek bir dolgun paragraf.

> Yapacaklarını mükemmel ve katışıksız bir asaletle, bir şefkat, özgürlük ve adalet duygusuyla yapmak için, anbean hiç durmadan bir Romalı ve bir erkek gibi düşün. İmparator Marcus Aurelius Antonius'un bu sözleri, en huysuzundan genç bir kerata için bile çok iyi bir tavsiye gibi geliyor bana.

Dairem bir motel odası kadar kişisellikten uzak. Kişisel eşya biriktirmemek konusunda dikkatli davrandım. Kütüphanem tek bir kitaptan, *Arabia Deserta*'dan oluşuyor. Televizyon madeni para atılan bir alet gibi görünüyor. Yatağın üzerindeki duvarda Central Park'ta puz pateni yapanları gösteren iki Currier ve Ives* taşbaskısı asılı. Buzun üzerinde uygun adım seken şu minik figürler ne kadar da hazin! Şehir ne kadar da hazin görünüyor!

Televizyonu açıp tam önüne merdiven arkalıklı sandalyeme ellerim dizlerimde, dimdik oturuyorum. Dick Powell'ın oynadığı bir televizyon filmi başlıyor. Küçük bir kasabanın gazetesinin kontrolünü ele geçirmeye çalışan kinik bir sermayedarı canlandırıyor. Ancak kasaba halkının iyi kalpliliği ve içtenliği karşısında afallıyor. Mahvetmeye çalıştığı yazı işleri müdürü bile ona nazik davranıyor. Hatta yazı işleri müdürünü dolandırıp daha sonra ölümüne yol açan bir kalp krizi geçirmesine sebep olduğunda bile, müdür her zamanki dostane tavrını takınıyor ve Powell'a kendi yalın felsefesinden bir örnek verme fırsatını kaçırmıyor. "Biz orta karar bir kasabayız," diyor yazı işleri müdürü ölüm döşeğinde, sonsuzluğun kıyısında her an düşecekmiş gibi dururken. "Ama dost canlısıyız." Sonunda Powell bu iyi insanlar sayesinde başka bir adam olup çıkıyor ve gazetenin denetimini ele geçirmeye çalışmak yerine, siyasi yolsuzluklarla mücadele edebilsin diye, muhabirlik işini üstlenmesi için yazı işleri müdürünün kızına başvuruyor.

Kate'i evden alma vakti geldi.

3

Bu gece, perşembe gecesi, başarılı bir yineleme deneyi gerçekleştiriyorum.

Bundan on dört yıl önce, üniversitede ikinci sınıf öğrencisiyken,

* Nathaniel Currier (1813-1888) ve James Merrit Ives (1824-1895). Yapıtlarında XIX. Yüzyıl Amerikan yaşam biçimini ve tarihsel olayları konu alan taşbaskı ustaları. (ç.n.)

öğrencilerin uğrak yeri olan ve Arrnpit olarak bildikleri Freret Caddesi'ndeki bir sinemada bir kovboy filmi izlemiştim. Filmin adı *The Oxbow Incident** idi ve oldukça iyiydi. Onu izlediğimde aşağı yukarı yılın bu zamanıydı, çünkü dışarı çıktığımda burnuma gelen kurtbağrı kokusunu ve ayaklarımın altında patır patır patlayan kâfur tanelerini hatırlıyorum. (Bütün filmlere bir mahallenin ve bir mevsimin kokusu siner: *All Quiet on the Western Front*'u** izlemiştim, 1941 ağustosunda Mississippi, Arcola'da izlediğim ilk filmlerden biriydi ve yalnızca uygun olduğu üzere değil, aynı zamanda kaçınılmaz olarak, Delta yazının çınlayan yoğun karanlığında ve çiğit ezmesinin kokusu içinde, soylu edimler gerçekleştirildi. Dün akşam *Picayune*'da aynı sinemada bir başka kovboy filminin oynadığını fark ettim. Bu yüzden arabayla halamın evine gittim, sonra da Kate'le birlikte kampusta yürüyebilelim diye bir tramvaya binip yukarı kesimlerdeki St. Charles'a vardık.

Hiçbir şey değişmemişti. Orada oturduk, ben sanırım aynı koltuğa oturdum, sonra çıkınca da kurtbağrı kokusunu duyduk. Kaldırımın aynı engebeli kesiminde ayaklarımızın altında kâfur taneleri patır patır patladı.

Başarılı bir yineleme.

Yineleme nedir? Yineleme, geçmiş gitmiş bir zaman diliminin başlı başına, kozhelvanın içindeki fıstıklar gibi zamana köstek olan olaylar her zamanki gibi karışıp saflığını bozmaksızın tadına varılabilmesi için, tecrit edilmesi amacıyla, geçmişteki bir deneyimin yeniden canlandırılmasıdır. Örneğin, geçen hafta, kazara bir yineleme deneyimi geçti başımdan. Kütüphanede haftalık Almanca bir dergiyi elime almıştım. İçinde kumlu yüzünü güneşe döndürmüş bir kadını gösteren Nivea Krem reklamını fark ettim. Sonra yirmi yıl önce babamın masasındaki bir dergide aynı reklamı gördüğümü hatırladım, aynı kadın, aynı kumlu yüz, aynı Nivea Krem. Araya giren yirmi yılda vuku bulan olaylar etkisiz hale geldi, otuz milyon ölüm, sayısız işkence, insanların yerlerinden edilmesi, sağa sola

* ABD'li romancı ve öykü yazarı Walter van Tilburg Clark'ın en tanınmış yapıtı. William A. Wellman'ın, The Oxbow Incident'dan [1940; Oxbow Olayı] sinemaya uyarlanan 1943 yapımı filmi. (ç.n.)

** *Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok*. (ç.n.)

amaçsız gidiş gelişler. Bütün bunlar hiçbir sonuç doğurmuş olamazdı çünkü Nivea Krem tıpkı eskisi gibiydi. Ezilmiş fıstıklı bir helva bahçesi gibi, zamanın bizzat kendisi kalmıştı geriye.

O halde, *The Oxbow Incident*'tan bu yana ben bu on dört yılda neler görüp geçirdim?

Her zamanki gibi, tam farkına varamadım. Şu vardı: Eski koltuklarla, kontrplakla ayrılan bölümleriyle, yarılmış oturulan kısımlarıyla dalga geçme ama sanki on dört yıl boyunca yaptıklarımı görmek için beklemişler gibi, yine de tahammül gösterme. Ayrıca şu da vardı: Tahammül göstermeyle ilgili, bütün o gecelerle, koltukların saat on ikide, birde ve ikide, boş sinemada yalnız başlarına tahammül gösterdikleri yağmurlu yaz geceleriyle ilgili gizli bir şaşkınlık duygusu. Tahammül gösterme açıklanması gereken bir şeydir. İnsan onu önemsiz sayarak işin içinden çıkamaz.

"Şimdi nereye?" diye soruyor Kate. Büyük çadırın altında, omuz başımda durmuş, başparmağını yoluyor ve gözlerini karanlığa dikiyor.

"Nereye istersen."

"Kendi işine bakmaya devam et."

"Çok iyi."

Bu öğleden sonra Merle Mink'le görüşmüş ve bu konuda kendini daha iyi hissediyor sanki. Adam Walter'la nişanı atmasını onaylamış ve kendisini muayenehanesinde ziyaret etmesi için çok da sıkıntı vermeyecek bir program hazırlamış. En önemlisi, Kate artık bir uçurumun kıyısına yaklaşıyormuş gibi hissetmiyor kendini. "Ama canımı sıkan şu," dedi karalar bağlamış bir vaziyette sinemada oturmuş ışıkların sönmesini beklerken, "Doktorlarla birlikteyken çok formda oluyorum. Karşımda büyüleniyorlar. Hastayken kendimi iyi hissediyorum. İyi olduğum yegâne zamanlar–" Şimdi de kâfur ağacının gölgesinde aniden durup kolunu iki eliyle kavrıyor. "İnsanların yalnızca hastalık ya da felaket zamanlarında ya da ölümde gerçek olduklarını fark ettin mi hiç? Kaza geçirdiğimiz zamanı hatırlıyorum–insanlar çok müşfik, yardımsever ve *sahici*ydiler. Herkes hayatlarımızın her bir kırıntısı o ana dek bizzat o an ka-

dar gerçekmiş ve gelecek de gerçek olmalıymış gibi yaptı, oysa aslında bizim gerçekliğimiz yalnızca Lyell'ın ölümü pahasına elde edilmişti. Birkaç saat kadar sonra hepimizin görüntüsü yine yavaş yavaş silinmişti ve kendi belirsiz, bulanık yollarımıza gitmiştik."

Kampusun karanlık yollarında amaçsızca geziniyoruz ve laboratuvarın arkasındaki ayrıkotlarıyla dolu ufak verandada kısa bir süre için duruyoruz. Beton basamağa oturuyorum ve hiçbir şey düşünmüyorum. Kate kanayan başparmağını ağzına dayıyor. "Bu yer de neyin nesi?" diye soruyor. Yolu aydınlatan bir lamba ağaç boyundaki çalıların arasında altın sarısı bir küre oluşturuyor.

"Dört yıl boyunca bütün öğleden sonralarımı oradaki laboratuvarlardan birinde geçirdim."

"Bu, yinelemenin bir parçası mı?"

"Hayır."

"Öyleyse arayışın bir parçası mı?"

Yanıt vermiyorum. Kendi ciddiyet usulüne uygun biçimde ciddi olduğuma inanabilir ancak: Hiç de ciddi olmayan, ama ciddiyet kılığına bürünen umarsızlıktan ibaret, acayip ve gülünç türden bir ciddiyet. Ona böyle şeylerden söz etmesem daha iyi, çünkü bunu bir zamanlar sözünü ettiği bir oda arkadaşının ayrıksılığı gibi incelmiş bir ayrıksılık olarak kabul edeceği muhakkak: "Garip bir kız, şu BoBo. Biliyor musun ne yapmaktan hoşlanıyor? Demirden geyikler topluyor. Westchester County'deki her bir demirden geyiğin yerini saptamış ve ayda bir her zamanki gibi dini turunu atıp, onları ziyaret ediyor–bütün yaptığı arabayı park edip onlara bakmak. Her birine bir isim vermiş: Tertullianus, Archibald MacLeish, Alf Landon–bu konuda son derece ciddiydi." Bobo gibi kızlardan da, Westchester County'de demir geyik toplamak gibi acayip ve gülünç işlerden de hiç hazzetmem.

"Neden oturmuyorsun?" diye soruyorum ona, öfkem burnumda.

"Pekâlâ, dikey arayışa giriştiğin zaman–"

(Öfkem burnumda çünkü, şimdi bundan söz ettiğinde, gerçekte, BoBo ve o lanet demir geyiği ile aynı duruma düşmüyor muyum?)

"Laboratuvarın ön kapısından girersen, dikey arayışına girişmiş olursun. Bir numunen, bir santimetreküp suyun ya da bir kurbağan,

bir tutam tuzun ya da bir yıldızın vardır."

"İnsan genel şeyler mi öğrenir?"

"Bir de arayışın heyecanı vardır."

"Neden?" diye soruyor Kate.

"Çünkü arayışını derinleştirdikçe, parçaları birleştiriyorsun. Giderek daha az formülle daha çok numuneyi anlıyorsun. İşin heyecanı burada. Kuşkusuz her zaman büyük olanın, yeni anahtarın, kaldıracın gizli destek noktasının peşindesin. İşin en iyi yanı da bu."

"Ve nerede olduğunun ya da kim olduğunun önemi yok."

"Hayır."

"Ve tehlikesi de hiçbir yerdeki hiç kimse olmak."

"Boş ver."

Kate bunu erkeklere özgü keskin kafa yatkınlığıyla, ancak yine de kadınlara özgü umarsızlığıyla çözümlüyor. Bu nedenle ondan daha ciddi olmamaya özen gösteriyorum.

"Öte yandan, yine oraya otursan ve çöp tenekesinden bir leş, kullanılıp ıskartaya çıkarılmış bir numune alsan, geriye bir şeyler, bir ipucu kalmaz mı?"

"Evet, ama gidelim şimdi."

"Soğuk nevanın tekisin, canım."

"Senin kadar soğuk muyum?"

"Daha soğuksun. Mezar kadar soğuk." Kate başparmağından et parçaları koparark dolaşıyor. Hiçbir şey söylemiyorum. Bana yönelteceği bir saldırıyı, o "açık sözlü" değer biçmelerinden birini ateşlemek hiç de zor olmaz. "Biliyorsun, bir şeyi, hepsinden daha aşikâr olan bir şeyi gözden kaçırman mümkün. Hem ona küt diye çarpsan farkına varmazsın."

"Nedir?"

Bana söylemez. Bunun yerine, tramvayda neşelenip bana sevecenlik gösteriyor. Kollarını belime dolayıp bitiştiriyor, dudaklarıma bir öpücük konduruyor ve kahverengi gözlerini yuvarlayarak beni izliyor.

4

Gentilly'ye varmam ikiyi buluyor. Ancak şafak sökmeden bir süre önce şiddetli bir sıçramayla uyanıyorum ve sabaha kadar tetikte, uyanık olsam da uzanıp kestiriyorum. Yıllar var deliksiz bir uyku çekmedim. İki gün boyunca baygın kaldığım savaştan bu yana, bir çocuğun uykusunda bilincini yitirip ne zaman yattığını bile hatırlamaksızın yeni bir dünyaya uyanışı gibi bilincimi yitirmedim. Nerede olduğumu ve saatin kaç olduğunu her zaman bilirim. Ne zaman derin bir uykuya daldığımı hissetsem, bir şey bana hep şunu hatırlatır: "Yavaş ol bakayım. Farz et ki uyuyacaksın ve bu olacak. Sonra ne olur?" Olacak olan bu şey nedir? Kuşkusuz hiçbir şey. Yine de kulaklarım en küçük bir gürültüye hazırlıklı, bir nöbetçi gibi uykusuz ve tetikte, öylece yatıyorum. Hatta sakinleşmeden önce açelya çalılıklarının arasında dönüp duran kocamış Goncagül'ün sesini bile duyabiliyorum.

Şafak sökerken giyiniyorum ve öyle sessiz sedasız dışarıya süzülüyorum ki köpekler harekete geçmiyorlar. Göle doğru yürüyorum. Handiyse bir yaz gecesi. Körfezden ağır ılık bir hava geliyor ama toprak kışın hatıralarını yaşatıyor, soğuk ve çiyden sırılsıklam bir halde uzanıyor.

Bu saatte banliyöde dolaşmak güzeldir. Zaten yaya kaldırımlarını kullanan hiç kimse yoktur, hem şu saatte üç tekerlekli bisikletlere ve minyatür traktörlere binmiş çocuklara bile rastlanmaz. Betonun el değmemiş bir hali vardır, döküldüğü günkü kadar damarlıdır, yarıklarında otlar bitmiştir.

Göle yaklaştıkça, evlerin fiyatları yükselir. Bungalovları, dubleksleri ve minik çiftlik evlerini çoktan geride bıraktım. İşte elli ve altmış bin dolarlık evler, avize ağaçları ve tuğladan yapılmış dikdörtgen saksılara ekilmiş Avustralya çamlarıyla oldukça büyük modern evler ve Fransız taşra evleriyle Louisiana koloni evlerinin kopyaları. Yüzme havuzları uykudaki kaynaçlar gibi buhar salıyor. Bu evler güneşin altında etkileyici görünüyorlar; güzel renkleri, mükemmel çimenlik alanları ve temiz havadar garajları hoşuma gidiyor. Ama şafağın bu saatinde metruk olduklarını fark ettim. Göl-

den yükselen sis gibi bir hüzün çöküyor üzerlerine.

Babam uykusuzluktan mustaripti. Ona ilişkin hatırımda kalan pek az şeyden biri gece vakti ortalarda dolaşmasıydı. O günlerde yataklı verandaların sağlıklı olduğu düşünülüyordu, bu yüzden babam eve bir tane yerleştirdi, alttan açılan çadır bezinden stor perdeli bir tahta kutu. Scott ve ben en soğuk gecelerde bile burada uyurduk. Babam uyumakta zorlandığından bizimle beraber oraya taşındı. Yaralı bir hayvan gibi döner durur ya da sert burun kıllarının arasından ahenkli bir ıslık çalarcasına soluyarak, düzensiz uyurdu–sabah olmadan da, yatağını işkence görmüş bir vaziyette ve ekşi ekşi kokarken bırakıp ki sanırım buna "nevazil" denen burun rahatsızlığı neden oluyordu, yeniden içeri girerdi. Verandanın ona bir faydası olmadı, o da Abercrombie and Fitch'den Saskatchewan marka bir uyku tulumu alıp gül bahçesine taşındı. Şafağın tam bu saatinde korkunç bir sesle uyanırdım: Koltuğunun altında uyku tulumu, gözleri bitkinlikten ve solgun titrek bir ışık yayan bu şafakların hüznünden şaşı olmuş, sağa sola çarparak sineklikli kapıdan giren babam. Annem, kasten olmasa da, onun uyuma umuduna bu biçare saatten daha etkili olacak biçimde öldürücü darbeyi indirmişti. Babamın cesaretini kıran sözlerle yaptıklarını özetleme huyu vardı annemin. Babam yıldızların altında ve mis kokulu toprağın yanı başında gürültüsüz soluk alabileceği ve derin derin uyuyabileceği bir uzam düşlüyordu, biliyorum. "Tatlım, ben de çok istiyorum aslında. Hepimizin doğaya dönmesi gerektiğini düşünüyorum ve seninle gelirdim gelmesine ama, Tatlım şu rişteler* olmasaydı. Rişlelere yem olurum sonra." Onu yenilikler eklenerek değişime uğratılmış kamp donanımıyla çalıların arasında çırpınıp duran (o zamanlar kısa filmler yapan) bir başka Edgar Kennedy** yerine koymuştu. Annem için bunun şakasını yapmak o ürpertici şafakların bozgununa uğramaktan evlaydı. Ama ondan sonra doğaya dönmekten bir daha söz edilmedi.

Babam bir hata yaptı. Uyumaya çalışıyordu. Her gece belli sa-

* İnsan etine gömülen bir cins pire. (ç.n.)

** Edgar Livingston Kennedy. 1911-1949 yılları arasında beş yüzü aşkın filmde rol alan Amerikalı aktör. (ç.n.)

atlerde uyuması, temiz hava solunası, belli bir kalori alarak beslenmesi, bağırsaklarını düzenli olarak boşaltması ve onu canlandıracak bir hobiye sahip olması gerektiğini düşünüyordu (otuzlu yıllardı ve herkes bilime inanıyor, "iç salgı bezleri"nden söz ediyordu). Ben uyumaya çalışmam. Ve bağırsaklarımda en son ne zaman bir hareket olduğunu size söyleyemem; bazen bir hafta boyunca hiçbir hareket olmaz ama ben böyle meselelerle hiç ilgilenmem. Hobilere gelince, kendilerini canlandıracak hobilere sahip insanlar umarsızlığın en yıkıcısından mustariptirler çünkü umarsızlıkları içinde yatışmışlardır. Bir hayalet kadar sessiz, derin derin düşünür dururum. Uyumaya çalışmak yerine şafak vakti bu banliyönün gizeminin içyüzünü kavramaya çalışırım. Bu görkemli evler neden günün bu saatinde böyle bozguna uğramış gibi görünürler? Başka evler, diyelim New Mexico'daki kerpiç evler ya da Feliciana'daki eski ahşap bir ev, gece ya da gündüz büyük ölçüde aynı görünür. Ama bu yeni evlerde sanki hayaletler cirit atıyor. Hatta buradaki kiliselerde bile sanki hayaletler cirit atıyor. Hangi ruh onları ele geçirmiş olabilir. Zavallı babamınki. Onu verandadaki mobilyaların, Junior Jets'le Lone Ranger marka iki kişilik çadırların arasında, Saskatchewan marka uyku tulumunu ölmüş umutlarının cesedi gibi sürükleyerek, sarsak sarsak yürürken görebiliyorum.

Dönüşte, güneş sırtımı ısıtıyor. Goncagül'ün küstah bakışları üzerimde, garajla ev arasındaki minik kuytu çıkmaz sokağa uzanıyorum ve piyasaların açıldığı saate, dokuza kadar kestiriyorum.

5

Goncagül'ün hırıltısıyla uyandım. Gelen postacı. Goncagül bakışlarımı üzerinde hissediyor, beni görmek için bir kaşını kaldırıyor ve benimle göz göze gelmek biraz canını sıkıyor; uzaklara bakıyor, ağzını pozisyona getirmek üzere hazırlanıyor ama dudağı kuru ve dişine takılıp yırtılıyor. Şimdi gerçekten utanmış durumda.

Öğrenciler cadde boyunca, leyleklere benzeyen rahibelerin önünde pejmürde kılıklı müfrezeler halinde sıraya giriyorlar; kızların üzerinde minik mavi evaze etekler ve etek askıları, oğlanlarınsa haki giysileri içinde biraz iç karartıcı bir halleri var. Şematik güvercinin altında, rap rap içeri yürüyorlar. Sabah güneşi oyun bahçesindeki okyanus dalgasının ve tırmanma setinin parlak metaline göz kırpıyor. Küçük mavi etekli ve hakiler giymiş binlerce popo tarafından parlatılarak gümüş rengi ortaya çıkarılmış çelik borular ne kadar parlak, sağlam ve yerli yerinde.

Postacı Chicago'daki Harold Graebner'den bir mektup getirmiş. Bir notla doğum haberinden oluşuyor. Harold benden yeni doğan bebeğinin vaftiz babası olmamı rica ediyor. Mektuba iliştirilmiş kart doğumu şöyle haber veriyor:

1 ÖDEMELİ PAKET
POSTALANAN PAKETİN AĞIRLIĞI: 3 KG. 290 GR.
DİKKAT VE SEVECENLİKLE TUTUNUZ

Harold Graebner muhtemelen Uzakdoğu'da hayatımı kurtardı, bu nedenle de beni sever. Bir mektup aldığımda, onun Harold Graebner'den geldiği neredeyse kesindir. Artık mektup yazmıyorum ya da Harold'ınkiler dışında mektup almıyorum. Ordudayken, halama ülkelerle ve insanlarla ilgili izlenimlerimi aktardığım, düşüncelerimi rahatça ifade edebildiğim uzun ve içli mektuplar yazardım. Şöyle şeyler yazardım

> Japonya yılın bu zamanı hoş. Çarpışmaya girme düşüncesi ne tuhaf! Pek fazla korku yok–şansım çok yaver gittiğinden–bir mucize olarak, her şeyin, her saniyenin, açan her rododendronun bu denli beklentiyle dolu olmasının mucizesi. Tolstoy ve St. Exupery savaş konusunda haklıydılar, vesaire.

Tam bir genç Rupert Brooke'tum, "–beklentiyle dolu." Ah İngiliz ruhunda gizliden gizliye yatan o zırva yok mu. Ona, yani İngiliz ruhuna bir yerlerde neredeyse sonunu getiren bir romantizm şırınga edildi. Babamı öldüren de budur işte, İngiliz romantizmi ve 1930

yılının bilimi. Defterim için birkaç satır:

> Romantizm ve bilimsel nesnellik arasındaki bağı incele. Bilimsel düşünen bir kişi kendi biliminin kalıntısı olduğu için mi romantik olur?

Harold'a cevap yazmalıyım, ama genellikle art arda iki cümle yazmak elimden gelmiyor. Sözcükler incelikten yoksun.

> Sevgili Harold: Benden bebeğinin vaftiz babası olmamı istediğin için teşekkür ederim. Ancak ben dini vecibelerini yerine getiren bir Katolik olmadığımdan, bunu yapabileceğimden kuşkuluyum. Ama elbette ki müteşekkirim–

Elbette ki müteşekkirim. Yırt at gitsin.

6

Tuhaf şey. Çarşambadan bu yana Yahudilerin büyük ölçüde farkına vardım. Burada bir ipucu yatıyor, ama neye ilişkin olduğunu kestiremiyorum. Nasıl mı biliyorum? Çünkü ne zaman bir Yahudiye sokulsam, kafamdaki Gayger sayacı makineli tüfek gibi keskin bir gürültüyle sersemletiyor beni; azami bir ihtiyat içinde, bütün duyularım uyarılmış vaziyette geçip giderken–Gayger sayacının sesi yavaş yavaş diniyor.

Yahudilerin titreşimlerini almam yeni bir şey değil. Birileriyle arkadaşlık ettiğim yıllar boyunca, teozofist olan Edna Yengem, bütün arkadaşlarının Yahudi olduğunu fark etmişti. Üstelik bunun nedenini de biliyordu: Bir önceki enkarnasyonumda Yahudiydim. Belki de öyleyimdir. Her ne olursa olsun içgüdüsel olarak Yahudi olduğum doğrudur. Onlarla aynı sürgünü paylaşıyoruz. Ancak, gerçek şu ki ben tanıdığım Yahudilerden daha Yahudiyim. Onlar kendilerini benden daha çok evlerinde hissediyorlar. Ben sürgünümü kabul ediyorum.

Yahudiliğimin bir kanıtı daha: Önceki gün bir sosyolog, münzevi sinema müdavimlerinin önemli bir yüzdesinin Yahudi olduğunu açıkladı.

Yahudiler benim ilk gerçek ipucum.

Bir insan kendini umarsızlık içinde bulduğunda, kalbinin derinliklerinde arayışın mümkün olduğunu kabul etmediğinde ve böyle bir adam sokakta bir Yahudinin yanından geçtiğinde, hiçbir şeyin farkına varmaz.

Bir insan bilim adamı ya da sanatçı olduğunda, farklı türden umarsızlıklara açıktır. Böyle bir insan sokakta bir Yahudinin yanından geçtiğinde, bir şeylerin farkına varabilir, ancak bu dikkate değer bir karşılaşma değildir. Yahudi ona ancak kendisi gibi bir bilim adamı ya da sanatçı, yahut da incelenecek bir numune gibi görünebilir.

Ama insan bir arayışın olanaklılığına uyandığında ve böyle bir insan sokakta ilk defa bir Yahudinin yanından geçtiğinde, kumsaldaki ayak izlerini gören Robinson Crusoe'dan farksızdır.

7

Güzel bir cuma sabahı ve Sharon'la birlikte St. Bernard Bucağı'na amacına ulaşan kısa bir yolculuk.

Sharon benim MG'ye yakından iştahla bakıyor. Arabaya bindikten sonra, MG ile ya da MG'siz hiçbir şekilde laubalilik olmayacağını açık olarak belirtiyor. Bir MG'nin içinde uyluklarımız ve dizlerimiz birbirine değerek otururken nasıl böyle bir şeyi açıkça ifade edebiliyor? Güneyli kadınlara özgü nezaket dalaveresiyle. "Bu gördüğüm en şirin küçük *araba!*" diye iç çekiyor ve elleri ensesinde, caddeyi kaşlarının arasından, hissiz bir kadının gözüyle inceleyebilmek için başını uzatıp eğerek bir dalgınlık nöbeti içinde yavaş yavaş zayıflayıp kayboluyor sesi; sonra özür dilercesine canlanıyor sanki: "Bu kesinlikle daktilo yazmaktan daha iyi. Mmmm!"–hep

aynı makam ve Eufala'daki dadısı gibi içine kapanıyor. Güneyli kızlar bakıcılarından çok şey öğreniyorlar.

Mr. Sartalamaccia ile buluşuyoruz ve acayip bir şey oluyor.

İlkin, bir nevi rol değişimi gerçekleşiyor ve Mr. Sartalamaccia'nın satın almak istediği araziyi bana göstermesi doğal olup çıkıyor. Adam benim mülküme kılavuz kesiliyor ve hatta iyi özelliklerine bile işaret ediyor. Derken avcı kulübünden uzak bir çığlık duyuluyor, benim babadan kalma miras bir yanda bir toplu konut bölgesiyle, diğer yanda da polis poligonuyla kuşatılmış durumda. Aslında, arazim bana detektif dergilerinde yayımlanan suç mahali resimlerini hatırlatıyor: Domuz patikalarının izlediği ve şüpheli bir iki araba izinin sürüldüğü, uzakta çalılıklar içinde bir arazi parçası. Açık arazinin her karışında yeni yeşil sürgünler filizleniyor ve kara topraktan yeşil bir karanlık yükseliyor sanki. Buraya yaz çoktan gelmiş gibi. Ağustosböcekleri otların arasında vızıldıyor ve günler uzamış gibi geliyor insana.

MG'yi bir kayranda bırakıyoruz (kırmızı metal ve hoş kokulu yıpranmış deriden hor kullanılmış güzel bir yaratık; bir kısrakmış gibi sağlam Britanya çeliğinin böğründe gezdiriyorum elimi) ve aramızda Mr. Sartalamaccia ile bir tümseğin üzerinde duruyoruz; Mr. Sartalamaccia: Arkasında tuttuğu sarkmış bir panama şapkayı sallıyor ve keskin bir pamuk kokusu salıyor etrafa. İtalyandan ziyade taşralı bir güneyliye benziyor, kiliseye giden Alabamalı bir çiftçi kadar yabani görünüşlü ve temiz pak.

"Avcı kulübesi buradaydı, Kükreyen Kamp diyorlardı," diyorum Sharon'a. Gözlerini kırpıştırarak, el değmemiş bir havada, biraz geri çekilerek, etrafına siper örerek kendi içine çekilmiş, duruyor. Mekâna üşüşen ruhların varlığı, yaz mevsiminin yeşil karanlığı pek ona göre değil, bunun hüznü de. Eufala Lisesi'ne gitmiş ve onun için her yer bir (bu yüzden Washington'a okul gezisi sırasında daire şeklindeki kubbeli binada durmuş olabilir) ve haklıdır da, zira Sharon tatlı hayatın kendisidir ve hüzün bunun neresinde? "Buraya bir keresinde babamla ve büyük amcamla gelmiştim. Yatakları yoktu, bu yüzden yerde uyumuştuk. Ben aralarında uyudum,

Ingersoll marka yeni bir kol saatim vardı ve yatarken, saati çıkarıp başımın yanına yere bıraktım. Geceleyin amcam üzerinde yuvarlanmış ve saati kırmış. Bu hikâye nam saldı, hem her nasılsa komikti de, saatimin üzerine yuvarlanışı, hepsi gülerlerdi–ha ha ha–bir grup Alman gibi. Sonra Noel'de bana başka bir kol saati verdi ki o da altın bir Hamilton çıktı." Sharon bir WAC* üyesi kadar silahlarla ağırlaşmış gibi bacaklarını açmış duruyor. "Babamın avcı kulübesini inşa ettirdiği zamanı hatırlıyorum. Bundan önce Fabre'ın yapıtlarını okumuştu ve büyüleyici bir bilimsel hobiyle uğraşma fikri aklına girdi. Bir teleskop satın aldı ve bir gece bizi dışarıya çağırıp Oriyon'daki at kafalı nebulayı gösterdi. Böylece teleskopla işi bitmişti. Ondan sonra da Browning okumaya başladı ve insanlardan oluşan bir dünyaya ihtiyaç duyduğunu fark etti. İşte o zaman avcılık kulübünü kurdu."

"Benimle birlikte yaşlan
En güzeli daha olmadı,"**

"Doğru."

Mr. Sartalamaccia huzursuzlandı; arkasında tuttuğu şapkasıyla oynuyor. Tırnakları kocaman ve neredeyse beyaz hilallerle dolu. "Onu baban inşa ettirmedi. İnşa ettiren Yargıç Anse'dı."

"Doğru mu bu? Onları tanır mıydınız? Bilmiyordum sizin–"

Mr. Sartalamaccia hikâyeyi başını kaldırmadan, boynu bükük bir vaziyette anlatıyor–bildiği sadece ve sadece olaylar ve bunları bizim bilmediğimize hiç inanmıyor. Herkes biliyor. "Kulübü onun için ben inşa ettim."

"Onu nereden tanıyordunuz?"

"Tanımıyordum. Noel'den önce bir sabah ki şuradaki dükkânımla işim daha yeni bitmişti; Yargıç Anse içeri girip benimle konuşmaya başladı. Hımın–dedi." Mr. Sartalamaccia'nın yüzünde küçük gizli bir tebessüm beliriyor ve tam o sözcükleri hatırlama cesa-

* Women's Army Corps: Amerikan Kadınlar Kolordusu. (ç.n.)

** Şiirin orijinali şöyle:
Grow old along with me
The best is yet to be. (ç.n.)

retini gösterirken başı daha da düşüyor. "–adınız nedir? Evet: *Adınız nedir?* Ona söyledim. O da hımın dedi: *Bu dükkânı siz mi inşa ettiniz?* Evet efendim, dedim. Konuştuk. Bunun sonucunda bana bakıp hımın dedi: *Size yapmanızı istediğim şeyi söyleyeceğim.* Bu çeki yazdı. Hımm dedi: *İşte bin dolarlık bir çek. Bana bir avcı kulübesi inşa etmenizi istiyorum, gelin de size yerini göstereyim.* Sonuç olarak, tamam dedim. O da hımın dedi–" Mr. Sartalamaccia sözcüklerin, tam da o sözcüklerin daha fazla açıklama gerektirmediğinden emin oluncaya dek bekliyor–"*Gidelim Vince,* yargıçla ben, ikimiz, muhteşem bir zaman geçireceğiz. Beni daha önce hayatında hiç görmemiş, dükkânıma dalıyor, bana Canal Bankası'ndan bin dolarlık bir çek yazıyor. Ayrıca altı ay boyunca bir daha görünmedi."

"Avcı kulübesini beğendi mi?"

"Beğendiğini düşünüyorum."

"Anlıyorum." Anlıyorum. Böyle bir dönem, böyle insanlar vardı bir zamanlar (ve Mr. Sartalamaccia bunu hatırlayınca gülümsüyor), başka adamlara *hey şunu yap,* diyebilen ve onu yaptıran, keyifle yaptıran ve keyifle hatırlanan adamlar. "Hep burada mıydınız siz?"

"Ben mi?" Mr. Sartalamaccia ilk kez başını kaldırıyor. "Geleli daha üç hafta olmuştu! Kasımdan beri buradaydım."

"Nerelisiniz."

"Birmingham yakınlarındaki Ensley'de büyüdüm, ama 1932'de, öyle zor zamanlardı ki dolaşıp durmaya başladım. Kırk altı eyalete uğradım, Washington ve Oregon dışında hepsine, sırf etrafa bakınarak ve hiç aç kalmadım. 1934'te kardeşimin yanında kalmak üzere Violet'e geldim ve tuzakla ava başladım."

Mr. Sartalamaccia'nın müteahhit ve bitişikteki toplu konut bölgesinin sahibi olduğu ortaya çıkıyor. Başarılı olmuş ve benim avcılık kulübümü de ona ilave etmek için istiyor. Evleri soruyorum.

"Birini görmek ister misiniz?"

Düz çatılı küçük, şirin evlerle dolu açık bir tarlaya giden bir domuz patikası boyunca onu takip ediyoruz. Bize bir binanın içini göstermesi gerekiyor. Kaplama malzemesinin testere ile kesilmiş

kenarlarında başparmağını gezdirmesini izlerken keyifleniyorum. Sharon aldırış etmiyor. Gözlerini akları görünecek şekilde yuvarlayarak, sağlam duruyor. Gözünden uyku akıyor, rüküş ve pasaklı; Ava Gardner'ın Kuzey Carolina'da lise öğrencisi olduğu yıllarda çekilmiş şipşak resimlerini andırıyor.

"Bu beton diliminde ne var biliyor musunuz?" Beton ipek gibi pürüzsüz.

"Hayır."

"Chance marka altı numaralı bakır boru. Orada olduğunu kimse bilmeyecek ama uzun bir süre orada kalacak." Bunun onun için sadece ve sadece dürüstlük olmadığını anlıyorum; onu keyiflendiren bizzat iyi bir beton diliminin içindeki iyi boruyu düşünmek.

Tepeciğe döndüğümüzde, Mr. Sartalamaccia beni bir kenara çekip şapkasını uzaklara doğuya uzatıyor. "Şu ekskavatörle buldozeri görüyor musunuz?"

"Evet."

"Onun ne olacağını biliyor musunuz?"

"Hayır."

"O, körfeze giden gelgit kanalı. Arazimizin kaç para edeceğini biliyor musunuz?"

"Kaç para?"

"Otuz santimi elli dolar." Mr. Sartalamaccia beni kendine çekerek yaklaştırıyor. Bunu bir kez daha en gerçek haber olarak söylüyor. Anlaşma olsun olmasın, bu dile getirilmeye değer bir haber.

Sharon daha sonra onu faka bastırıp avcılık kulübümün gerçek değerini ifşa etmesini sağlayarak zekice davrandığımı söylüyor. Ama yanılıyor. Onunla tanıştığım andan itibaren ortaya çıktı ki o gün bu gündür geçmişten, 1932'de Yellowstone Parkı'nda Old Faithful'a sabit gözlerle baktığı, Key West yolundaki geçitte çalıştığı ve aç kalmadığı o garip, uzun ve maceralı yolculuğundan söz etmek adamı hoşnut kılıyordu–benimle geçmişten söz etmek ve geleceğe karşı benimle birlik olmak onu hoşnut kılıyordu. Yalnızlığının getirdiği bir konuşma ve birlikte, kanal haberine şaşıp para kazanmanın getirdiği avuntunun tadını çıkarıyoruz. Zira para büyük bir mutluluktur.

Mr. Sartalamaccia'yı gizli bir neşe ele geçirmiş. Beni kaburgalarımdan dürtüyor. "Ne yapabiliriz size söyleyeyim, Mr. Bolling. Siz arazinizi elinizde tutun! Ben de onu sizin için geliştireyim. Siz arsaya değer katacak değişiklikleri yaparsınız. Ben de evleri inşa ederim. Biraz para kazanırız." Bir nevi alaycı tavırla geriye çekiliyor.

"Ne kadar kazanırız sizce?"

"Valla bilmiyorum. Ama size şunu söyleyebilirim." Mr. Sartalamaccia bir nevi keçi dansı yaparcasına sıçrıyor; Sharon ise kayranın yeşil karanlığında düşlere dalmış, öyle duruyor. "Size bunun için şu anda on beş bin veririm!"

Artış bizim göbek adımız.

* * *

Sharon ve ben River Road boyunca arabayla geziyoruz. Nehir yükselmiş ve gemilerin serenleriyle bacaları büyük elektrik motorları gibi kıyı setinin bir üstüne çıkıyor bir altına iniyor.

Shell istasyonunda ve yağ ibriklerinin arasında biten hanımelinden gelen kokular arasında ve altın sarısı dizine bir Coca Cola yerleştirmiş olan Sharon'ın tepesinde ayakta dururken, tümseğimi buldozerlerle düzleştirmeyi düşünüyorum ve bizim Gable'ın böyle işlerde nasıl çalıştığını yeniden hatırlıyorum: Gable çalışıyormuş gibi görünmeyi, kadınları unutmuş gibi görünmeyi ve yine de kadınları memnun edecek biçimde davranmayı biliyordu: Elleri arka cebinde çekici mi çekici durmayı.

Sharon'la birlikte olmak, bundan para kazanmak ve ona aldırış etmiyormuş gibi görünmek büyük bir mutluluk. Sharon'a gelince: Küçük çanak koltukta dizleri güneşin altında bükülmüş, elbisesini bacaklarının altına sokmuş oturmakta hiçbir sakınca görmüyor. Kehribar rengi bir Coca Cola damlası uyluğundan kıvrıla kıvrıla akıyor, sarı bir tüye dokunuyor, minik çukurun etrafında dağılıyor.

"Ahhhh," diye yüksek sesle inliyorum.

"Sorun nedir?"

"Böğrüme bir sancı girdi." Yüreğime bir hançer saplandı.

Sharon güneşin alnında beni görebilmek için elini yüzüne siper

ediyor. "Mr. Bolling?"

"Evet."

"Mr. Sartalamaccia'nın ilk söylediği fiyatı hatırlıyor musunuz?"

"Sekiz bin dolar."

"Sizi gerçekten kandıracaktı."

"Hayır kandırmayacaktı. Ama sen olmasaydın, sekiz bin doları alırdım."

"Ben mi?"

"Buraya senin yüzünden geldim."

Bir gözünü kısıp düşüncelere dalarak, kuşkuyla onaylıyor.

"Bana ne kadar tasarruf ettirdiğini ya da daha ziyade ne kadar kazandırdığını biliyor musun? En az yedi bin dolar ve muhtemelen çok daha fazla. Sana yüzde on vermek zorundayım."

"Bana para falan vermeyeceksin, ahbap."

Gülmeden edemiyorum. "Neden olmasın?"

"Bana kimse para falan vermiyor." (Artık toparlanıyor ve kasıtlı olarak açık konuşuyor.) "Benim çok param var."

"Ne kadar paran var?"

"Boş ver."

Bacağını belli bir açıda eğerek, Cola şişesini dizinde bir düzlüğe yerleştirebiliyor. Nasıl bir yapı bu böyle, kiriş ve kemik, düzlükler ve şişkinlikler ve her yanı altın sarısı.

Bizim Gable gibi, çekici mi çekici, onu hiç düşünmeden ve arzudan ölürcesine gidiyorum eve. Sharon halinden memnundur, çünkü her şeyden önce, suskun kalabilir. Bir sohbeti sürdürmenin onu tedirgin ettiğini fark ettim.

Gözleri ışıl ışıl, başını eğerek, tek bir şey daha söylüyor. "İlçe hükümet binası ne olacak?"

"Çok geç oldu. Sen gelmek zorunda değildin. Özür dilerim."

"Hey dinle!" diye bağırıyor, Eufala'dan bile duyulabilecek bir sesle. "Harika vakit geçirdim!"

8

Haftada bir, cuma günleri, bütün Cutrer satıcıları personelle yemekli bir toplantı için ana ofis binasına gelirler. O hafta yapılan işler gözden geçirilir, satış raporları hazırlanır, piyasa koşullarıyla ilgili konuşmalar yapılır ve satın alınmamış yeni hisse senetlerini iskontoyla alacak kişi geleceğe ilişkin meseleleri gündeme getirir. Ama bugün pek işten söz edilmiyor. Karnavalın en canlı günleri. Geçit resimleri ve balolar gece gündüz devam ediyor. On iki krewe'in zamanları geldi geçti bile; Proteus, Rex ve Comus'unkiler daha gelmedi. Ortaklar da satıcılar da kırmızı gözlerle, dalgın dalgın dolaşıyorlar ortada. Bu gece Iberia'nın kral ve kraliçesinin kimliğiyle ilgili dedikodular var (Cutrer, Klostermann ve Lejier personellerinin çoğu ya Neptune Krewe'inin ya da Iberia Krewe'inin üyeleri.) Iberia kralının Middle Gulf Kamu Hizmetleri Şirketi'nin genel müdürü James (Bodur) Jones, kraliçesinin de Southern Mutual'dan Plauche Quillibert'in kızı Winky Quillibert olacağı genel olarak kabul ediliyor. Seçim halkın sevgisine göre yapılıyor–her ikisinin de becerikli, cana yakın ve alçakgönüllü kişiler olduklarına tanıklık edebilirim.

Jules Enişte bazı cuma günleri öğle yemeğinden sonra beni ofisinde görmekten hoşlanır. Beni görmek istediğinde, bunu koridora açılan ofisinin kapısını açık bırakarak belli eder ki onu masasında göreyim ve doğal olarak durup bir merhaba diyeyim. Bugün beni gördüğüne özellikle memnun olmuş gibi görünüyor. Jules Enişte'nin kendinizi evinizde hissetmenizi sağlama yöntemi hoştur. Antika bir masayla, Emily Hala'nın dev bir portresinin bulunduğu kocaman bir ofise sahip olmasına ve meşgul bir adam olmasına karşın, sanki siz ve o amaçsızca gezip dolaşırken bu mekâna gelmişsiniz gibi hissetmenize neden olur; ancak sizin kadar kendini evinde hisseder. Kendi koltuğu hariç her yere oturur, kendi masası hariç her yerde iş yapar. Derken beni bir köşeye çekiyor ve durup bir cerrah gibi omzumdaki kemikleri sayıyor.

"Ravaud bu sabah beni görmeye geldi." Jules Enişte suskunlaşıyor ve başını geriye atıyor. Beklemem gerektiğini artık biliyorum.

"Jules, dedi, sana biraz kötü bir haberim var–açık yatırım şirketleri toplantısını bilirsin, bunu hiç kaçırmazsın, değil mi? Elbette, dedim, biliyorum." Şimdi Jules Enişte kalbimi dinliyormuş gibi başını göğsüme koyuyor. Bekliyorum. "Ne zaman olduğunu biliyor musun? Evet tabii, aşağı yukarı martın ortalarında, dedim ona. Salı falan, diyor Ravaud. Karnaval günü." Jules Enişte sessiz kalmam için omzuma bastırıyor. "Doğru mu bu, Ravaud? Ah, aklıma gelmişken. İşte biletlerin. İyi yolculuklar." Jules Enişte eğiliyor ve gülüp gülmediğini kestiremiyorum, ama başparmağını omzumdaki oyuğun derinliklerine sokuyor iterek.

"Bu çok iyi."

"Ama sonra kafama takılan bir şey söyledi. Dedi ki, gitmemi istiyorsan giderim bence sakıncası yok, Jules, ama aradığın adam tam da kendi ailende. Yahu senin şu Jack Bolling hergelesi açık yatırım şirketlerinin satışı konusunda Carondelet Caddesi'ndeki herkesten daha çok şey bilir. Öyleyse. Sen aslında karnavalı pek umursamazsın, öyle değil mi?" Aslında umursamadığına inanmıyor. Kendisine gelince, Mardi Gras sabahı yeryüzünde Boston Kulübü haricinde bir yerde bulunmayı tasavvur bile edemez.

"Hayır efendim."

"O halde. Salı sabahı on buçuk uçağına binersin," diyor Jules Enişte birine bir lütufta bulunduğu zamanlarda takındığı o haşin tavrıyla.

"Nereye?"

"Nereye mi!? Tanrı aşkına, Chicago'ya!"

Chicago. Al başına belayı, gördün mü ananın örekesini şimdi. Ben bin yıl uğraşsam bunu Jules Enişte'ye anlatamam ama bir yolculuk yapmak, geceleyin yüzlerce mil kat edip ülkenin öbür ucuna, garip bir yere gitmek ve havada farklı bir kokunun olduğu, insanların da dünyaya farklı bir biçimde tutundukları bir yerde uçaktan inmek benim için az şey değil. Onun için bu önemsiz bir şey ama benim için öyle değil. Gözlerini New Orleans'ta kapayıp San Francisco'da uyanmak ve Telegraph Hill'de de, Carondelet Caddesi'nde düşündüklerinin aynısı düşünmek onun için bir şey değil. Bense... Garip bir yerde ruhların varlığının bir insanı nasıl zenginleştirebi-

leceğini ya da soyup soğana çevirebileceğini, ama onu hiç yalnız bırakmayacağını; bir insan kolayca yüz garip şehre giderse ve göze aldığı tehlikeyi umursamazsa, kendini Hiçbir Yer'deki Hiç Kimse olarak bulabileceğini bilme talihine ya da talihsizliğine sahibim. Sabah sabah harika bir gün. Michigan Avenue'den, her biri kendi kişisel ışınını fırlatan beş milyon yabancının yaşadığı bir mahalleye doğru avare avare yürümek ne anlama gelir? Ben beş milyon kişinin ışınıyla nasıl baş ederim?

"Birkaç mukavele daha yapmanı istiyorum." Jules Enişte başını geriye yaslıyor ve on saniye bekliyoruz. "Sonra geri döndüğünde, sanırım şehir merkezinde sana bir şeyler buluruz artık." En haşin sesi, o halde lütufların en büyüğü söz konusu.

"Evet efendim," diyorum, canlı bir memnuniyet göstererek ve hatta onun en haşin lütfuna haksızlık etmeyeyim diye saç çizgimde bir karıncalanmadır gidiyor. Ah orospu çocukları ve Chicago'nun koca canavarı beklemede. Gentilly'deki hayatım, Naçiz Hayat Tarzım, Elysian Fields'de mutlu gölgelerin arasındaki gizli varoluşum elden gidiyor.

9

Bir süreden beri bende herkesin ölü olduğu izlenimi güçleniyor.

İnsanlarla konuştuğum zaman oluyor bu. Bir cümlenin ortasında üzerime çöker: Evet, hiç kuşku yok ki ölümdür bu. İnleyip mazeret bildirmekten ve oradan mümkün olduğunca hızlı tüymekten başka yapılabilecek pek bir şey yoktur. Böyle zamanlarda sohbet edenler ne söyleyecekleri konusunda hiçbir seçenekleri olmayan robotlarmış gibi gelir insana. Kendimi ya da başka birini şöyle şeyler söylerken duyarım: "Bana göre Rus halkı büyük bir halktır, ama–" ya da "Evet, Kuzey'in ikiyüzlülüğü konusunda söylediklerin tartışmasız doğru. Bununla birlikte–" ve kendi kendime düşünürüm: Bu, ölüm. Son zamanlarda böyle gündelik sohbetleri sürdür-

mekten başka bir şey gelmiyor elimden, çünkü yanağım kendiliğinden seğirme eğilimi geliştirdi. Çarşamba günü durup Eddie Lovell'la konuşurken, gözümü fena halde kırptığımı fark ettim.

Yemekli toplantının ardından–liberal ve muhafazakâr süreli yayınları okumak için zaman zaman gittiğim–kütüphanenin basamaklarında kuzenim Nell Lovell'e rastlıyorum. Kendimi ne zaman kötü hissetsem, kütüphaneye gidip tartışmalı süreli yayınları okurum. Liberal miyim yoksa muhafazakâr mı, bilmesem de, birinin diğerine beslediği nefret bir şekilde beni canlandırır. Aslında, bu nefret üzerimde dünyada baki kalan pek az hayat belirtisinden biriymiş gibi bir etki bırakıyor. Tepetakla olmuş dünyaya ilişkin başka bir şey daha: Dost canlısı ve cana yakın bütün insanlar bana ölü gibi geliyorlar; yalnızca nefret dolu olanlar canlı görünüyorlar.

Elimde liberal bir haftalık dergiyle lenduha masalardan birine çöküyorum, yazar ne zaman bir tartışmadan puan kazansa kendi kendime başımı sallayarak, onu baştan sona okuyorum. Çok haklısın, evlat, diyorum, sandalyemi onaylarcasına sarsarak. Heyecan ve istekle anlat bakalım. Sonra muhafazakâr bir aylık dergi için yukarıdaki rafa uzanıyorum ve karşı saldırıya katılmak üzere yeni bir sandalyeye kuruluyorum. Ahha, diyorum ve hızla sandalyenin koluna yapışıyorum: Demek bunu yapmış: En can alıcı kısımlarını çıkarmış! Sonra da ensemde memnuniyetten kaynaklanan bir karıncalanmayla, kaçıp uzaklaşıyor, gün ışığına çıkıyorum.

Nell Lovell, diyordum, beni fark etti ve elindeki kitabı sallayarak geliyor. Görünen o ki, anladığım kadarıyla olaylara biraz kasvetli ve karamsar bir açıdan bakan ünlü bir romanı daha yeni okuyup bitirmiş. Öfkeli.

"Kendimi hiç de umutsuz hissetmiyorum!" diye bağırıyor. "Şimdi artık Mark ile Lance büyüyüp kümesten kaçtıklarından, hayatımın en keyifli dönemini yaşıyorum. Sabahları üniversitede felsefe dersleri alıp geceleri Le Petite Theatre'da çalışıyorum. Eddie ve ben değerlerimizi yeniden gözden geçirdik ve onların fena halde kalıcı olduklarını fark ettik. Hayattaki hedefimizin aynı olduğunu keşfetmemiz bizi bütünüyle şaşkına çevirdi. Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

"Hayır."

"Bir katkıda bulunmak, ne denli küçük olursa olsun ve dünyayı biraz daha düzelmiş olarak terk etmek."

"Bu çok iyi," diyorum biraz huzursuzlanarak ve kütüphanenin basamaklarında yer değiştirerek. Nell'le ona bakmadığım sürece konuşabilirim. Gözlerine bakmak bir utançtır.

"–televizyonu çocuklara verdik ve geçen gece radyoyu açtık, ateşin başına oturduk ve *The Prophet*'ı yüksek sesle okuduk. Hayatı hiç de kasvetli bulmuyorum!" diye bağırıyor. "Bana göre, kitaplar, insanlar ve nesneler sonsuza dek büyüleyici. Sen de öyle düşünmüyor musun?"

"Evet." Alçalan bağırsağımda korkunç bir defihaceti haberleyen bir gurultu başladı.

Nell konuşmaya devam ediyor ve en uygun şekilde yer değiştirmekten, osurmamaya çalışmaktan ve genel olarak onu izlemekten başka yapılacak bir şey yok: Amerikalılara özgü iyi, samimi suratıyla kırk yaşında bir kadın ve önünde bir kırk yıl daha var; ve şevkli, her şeyden önce şevkli, üniversiteye giden Amerikalı kadınların belli bir yaşta eriştikleri o dokunaklı yitik şevkle dolu. Onu ve bizim Eddie'yi değerlerini yeniden gözden geçirirken düşünmeyi başarıyorum. Evet, doğru. Değerler. Çok güzel. Sonra da merak etmekten kendimi alamıyorum: Neden ölmüş gibi konuşuyor? Önünde bir kırk yıl daha var ve ölü, ölü.

"Kate nasıl?" diye soruyor Nell.

Yerimden sıçrayıp ölümden kaçmaya çalışarak adamakıllı düşünüyorum. "Gerçeği söylemek gerekirse, bilmiyorum."

"Ona öyle hayranım ki! Ne muhteşem bir şahsiyettir."

"Ben de. Gerçekten öyledir."

"Bizi görmeye gel, Binx!"

"Gelirim!"

Ayrılırken gülüyoruz ve ölüyüz.

Saat dörtte para ve aşk, Sharon'a duyduğum aşk yararına tasarladığım en yeni kumpasımı harekete geçirmek için çok da erken olmadığına karar veriyorum. Her şey işle aşk arasındaki yakın işbirliğine dayanıyor. İşimde Sharon'a duyduğum hayranlık yüzünden sıkıntılar yaşanırsa, o zaman Sharon'a duyduğum hayranlıkta da sıkıntılar yaşanır. Bir kadın için her şeyi bir kenara atan erkekleri hiç ama hiç anlamam. Marifet, işin mutluluğu, her cephede refaha kavuşmakta, parayı aşkın hizmetine, aşkı da paranın hizmetine vermektedir. Ben zenginleştiğim sürece, her şeyin yolunda gittiğini hissederim. Bu damarlarımdaki Presbiteryen kandan.

Saat dört on beşte masasının kenarına oturuyorum, kollarımı kavuşturuyorum ve sıkıntılı görünüyorum.

"Miss Kincaid. Sizden bir iyilik rica edeceğim."

"Evet efendim, Mr. Bolling."

Başını kaldırıp bana bakarken, birbirimizi ne kadar az tanıdığımızı düşünüyorum. Gerçekten de o bir yabancı. Ela gözleri son derece dost canlısı ve donuk. Çok hoş ve yardım etmeye istekli. Yüreğim burkuluyor. Aşk, hatta aşk olasılığı bile ortadan kayboluyor. Cinsiyetlerimiz ortadan kayboluyor. Tam anlamıyla küçük bir ekibiz.

"Bu isimler nedir biliyor musunuz?"

"Müşterilerin dosyaları."

"Bunlar aynı zamanda portföy, müşterilerin sahip oldukları hisse senetleri ve tahvillerin tek tek listeleri. Şimdi size her yıl bu zamanlarda ne yaptığımızı anlatayım. Birkaç hafta içinde gelir vergilerinin bildirilmesi gerekiyor. Müşterilerimize beyanatları konusunda yardımcı olmak için genellikle pek çok broşür, çizelge ve bunun gibi şeyler göndeririz. Bu yıl farklı bir şey yapacağız. Her bir portföyü ben kendim gözden geçireceğim, her bir ticari işlemin vergi statüsünü bildireceğim ve her müşteriye birer kişisel mektup göndererek tavsiyelerde bulunacağım, sermaye kârları ve kayıpları, hisse senetleri üzerindeki rüçhan hakları ve belgeleri, çevirme çizelgeleri, hisse senedi kârları vesaireye ilişkin tavsiyeler. Başka

bakımlardan kurnazca hareket eden birçok işadamının aynı yıl elde ettikleri uzun vadeli kazançları ve uğradıkları kayıpları görünce hayrete düşeceksiniz."

Ela gözleri söylediklerimi kavrama yeteneğiyle kapanırken, dikkatle dinliyor.

"Valla hesaplara şimdiden aşinayım, o yüzden bu sorun değil. Ama bu çok sayıda mektup anlamına geliyor. Ve pek zamanımız yok." Bak şu işe, çıldırmış olmalıyım; bu kız uslu bir kız kardeş.

"Ne zaman başlayalım?"

"Bu öğleden sonra ve cumartesi sabahı fazladan bir saat çalışabilir misiniz?"

"Bir telefon görüşmesi yapmak istiyorum," diyor öfkeli bir gönüllülükle lütuflarda bulunan bir taşralının kaba-nazik tarzıyla.

Bir dakika sonra masanın başında dikilmiş, iki kırmızı tırnağını bej plastiğin üzerinde gezdiriyor.

"Birisinin beşte gelip beni birkaç dakikalığına dışarı çıkarmasında sakınca var mı?"

Birisi. Bu kavrayışı ne kadar eskilere dayanıyor. Ben onun için dış kapının mandalıyım, yine de en emin içgüdüleriyle hareket ederek erkek arkadaşını cinsiyetsiz bir kişi olarak yaftalıyor. Böyle bir kişi olduğuna inanmadığını biliyor. Ama ne yaptığının bilincinde. Kendime rağmen onu birisinin, cinsiyetsiz, belirsiz ve önemsiz bir kişinin gelip alacağına inanıyorum.

"Çok ciddi bir şeye engel olmuyorumdur umarım."

"Dalga mı geçiyorsunuz?"

"Şey hayır."

Beni şaşırtıyor. Anlamı belirsiz olacak biçimde "ciddi" dedim ve belki de kasten öyle yaptım. Ama o buna flört anlamını yüklemekte gecikmedi.

İşte size beklenmedik bir avantaj. Arkadaşının ne tür bir adam olduğunu görmek benim için yararlı olabilir. Ama ona şöyle bir göz atmayı nasıl başaracağım diye endişelenmeme gerek yok. Beşe birkaç dakika kala doğruca giriyor ofise. Fazlasıyla zevkime uygun biri–kollarını ona dolayabilirim. Yakışıklı bir vatandaş–korktuğum gibi genç değil–Faubourg Marigny tipi, Akdenizli, koca burunlu,

yumru gibi bir çenesi var, biraz daha yukarısında geriye doğru taranmış bakırrengi tel tel saçların büyük bir kabartı şeklinde yükseldiği kaşlarının üzerinde bir dikiş izinden kaynaklanan tek bir çizik. Yüzünde bundan kaynaklanan bir acı. Adamın benimle hiçbir işi yok. En samimi duygularımla başımı sallayarak selamlıyorum onu ve o da bana başını sallıyor gibi görünüyor ama başını sallamaya devam ediyor, yanımdan geçerken başını sallıyor ve ofise sanki ona değer biçiyormuş gibi başını sallıyor. Dudakları zaman zaman geri çekilerek buhar patlaması kadar keskin bir havayı içeri çeken dişlerini gözler önüne seriyor. Sharon'ı beklerken, yumruğunu açık avcuna sallıyor ve dizini geniş pantolonunun içinde ileri geri oynatıyor.

Faubourg Marigny tipi herif sonunda gidiyor; biz de yediye kadar kafamızı kaldırmadan çalışıyoruz. Çok samimi mektuplar dikte ettiriyorum. Sayın Mr. Hebert: Bu sabah portföyünüze bir göz atacak oldum da aklıma Studebaker-Packard tahvillerinizi elden çıkararak önemli ölçüde vergi tasarrufunda bulunabileceğiniz geldi. Doğal olarak genel vergi durumunuzu bilmiyorum, ancak vergi açısından bir sorununuz olursa, şu şu nedenlerle bir sermaye kaybını tavsiye ederim...

Aklımda hem Mr. Hebert'in hem de Sharon'ın olması iyi. Yalnızca birini düşündüğümde sinirli oluyorum.

Çok çalışıyoruz, hem de yoldaşlar gibi, öyle güçlü bir ortaklık süpürürcesine geçiyor ki üzerimizden ki en küçük bir aşk girişimini her ikimiz de aptallık olarak görüp bir kenara itebiliriz. *Peyton Place* artık ikimizi de utandırır.

Saat altı olduğunda üslubumu belli belirsiz değiştirme zamanının geldiğini fark ettim. Şu andan itibaren yaptığım her şeyin onun gözünde belli bir değeri olmalı, üstelik *açıkça görmeye* başladığı bir değeri.

Bu yüzden dışarıdan sandviç getirtiyoruz ve çalışırken kahve içiyoruz. Şimdiden aramızdaki suskunlukların karakteri değişti, daha kolaylaştı. Pencerenin önünde durup Dana Andrews gibi kravatımı gevşetmem ve ensemi ovuşturmam mümkün. Ve ona durduk yerde kızma eğilimi göstermek: "Hayır hayır hayır, Kincaid, söyle-

mek istediğim bu değil. Beş dakika ara." Soğutucuya gidip iki aspirin alıyorum ve kâğıt bardağı buruşturuyorum. Sharon'ın arkadaşının, şu bizim "birisi"nin çok değerli olduğu anlaşılıyor. Tüm taktiklerimde tek bilinen değer o. O benim nirengi noktam. Onun üçkâğıtçılığına karşılık ben kâğıtlara gömülmüşüm.

Sharon daktiloya çoktan temiz bir kâğıt takmış bile. "Bir kez daha dene," ve bana gözleri ışıl ışıl ironik bir ifadeyle bakıyor.

İki elimi masasına uzatıyorum, başımı eğip kollarımın arasına alıyorum.

"Tamamdır. Böyle yazın..." O roro roro roro.

Anlıyor. Tetikte: Bir şeyler dönüyor. Şimdi cümlelerin arasında başını kaldırıp baktığında, hâlâ küçük bir keklik gibi, başı hafifçe eğik ve hareketsiz, kaşlarının arasından fırlatıyor bu bakışları.

Artık yakından izliyor, ela akik gözleri her şeyi ilgiyle kapıyor. Bir anda, yola çıkmışız. Bir yaz öğle sonrası kaybolmuş, birbirlerinin neredeyse hiç farkında olmayıp da, duvarın birinde bir kapı bulup büyülü bir bahçeye giren iki çocuk gibiyiz. Artık ellerimiz birleşebilir. Bunu benim de fark edip etmediğimi görmek için tetikte.

Ama işi şansa bırakmanın zamanı değil şimdi. Gerçi kulaklarımda Baron Ochs'un valsi çalıyor ve onu tutup masasından kaldırarak dudaklarından şap diye öpebilirim ama–yeniden çalışmaya başlıyoruz.

"Sayın Mr. Fontenot: Portföyünüze göz gezdirdiğimde, ufukta beliren füze çağından kâr sağlamak için uygun bir pozisyonda olmadığınız dikkatimi çekti . . ."

Faubourg Marigny tipi herif geri dönmüyor ve yedi buçukta Sharon'ı arabayla evine bırakmak bana doğal geliyor.

Teksas'tan gelen bir dizi bora yolda ve yaz yıldırımları gökyüzünde titreşirken arabayla Esplanade'e iniyoruz. Elysian Fields'e ağır bir hava çöküyor; göldeki kırlangıçlar akşamın daha erken saatlerinde alarma geçip yön değiştirerek bataklıklara uçmuşlar. Fransız mahallesi kaynıyor. Yeşil tarlaları ve engin Gentilly göğünü geride bırakıp külüstür binaların arasında sıkışıp kalmış, insan kokularıyla ve insan sesleriyle dolu, sınırları olan bir yere gelmek

güzel. Burada flüt çalar gibi sesler çıkaran ardıç kuşları ve kırlangıç çığlıkları yok. Alacakaranlıkta uçsuz bucaksız gökyüzünden uzaklaşıp sarı ışıklarla aydınlanmış bir yere gelmek ve sıcak bir uyluğun yanı başında oturmak güzel. Neredeyse kesin kararımı bozup Sharon'a benimle bir içki içer mi diye soracağım. Ama sormuyorum. Bunun yerine evine girişini izliyorum. İki kat arasında daha yüksekteki bulanık bir mıntıkaya doğru yükselen bir borda iskelesi gibi beton basamaklardan oluşan yeni merdivenden çıkıyor.

11

Bu akşam Kate kraliçelerle yemek yiyecek ve onu görmeyeceğim. Bira içip televizyon seyrediyorum, ama Sharon'a, Alabamalı iriyarı güzel bando şefime ilişkin düşünceler her dakika zihnime üşüşüyor ve ellerim terlemeye başlıyor. Hava ağır ve durgun. Uyanık olunacak bir zaman. Böyle zamanlarda basiretsiz davranmak, o gece Sharon'ı görmeye çalışmak ya da hatta arabayı Esplanade'e park edip onu gizlice gözetlemek ve her şeyi mahvetme riskini göze almak için dayanılmaz bir istek söz konusudur. Ardından fırtına kopuyor sonunda, gerçek bir Teksas çıngıraklıyılanı. Keyifsizlik yavaş yavaş azalıyor ve sıkıntısız, iç huzuruyla merdiven arkalıklı sandalyemde, ellerim dizlerimde oturup televizyon izlemek mümkün oluyor.

Şerif bir Kızılderili kulübesinde birkaç kişiyi kapana kıstırır. Kızılderili kadın, geride bir bebek bırakarak, öldürülmüştür. Olayların beklenmedik biçimde gelişmesiyle katiller üstünlük sağlar ve şerifi yan yana barakalardan birinde rehin alırlar. Şerif onlara kulübedeki bebeği hatırlatır. Sıradan bir şerif değildir bu. Aynı zamanda hümanisttir. "Alt tarafı pis kokan bir Kızılderili," der katillerden biri. "Yanılıyorsunuz," der şerif. "O bir insan." Sonunda katilleri bebeğin canını bağışlamaya ve hatta onu vaftiz ettirmeye ikna eder. Katiller nemrut bir halde gidip papazı getirirler, adam müteveffa H.

B. Warner'a o kadar benziyor ki ancak bu kadar olur yani.

Fırtınada sevgi dolu Hıristiyan şefkatinin emniyeti ve sıcaklığıyla sık sıkı sarmalanmış, kozasının içindeki bir kurtçuk kadar huzurlu, rahat ve kuru yatağıma giriyorum. Sandalyeden yatağa, yatmadan önce hafif bir içki niyetine dinleyeceğim bir program için televizyondan radyoya. Bir keşiş kadar düzenli, alışkanlıklarına bağlı bir yaratık olduğumdan ve ev hayatında yinelemelerden hoşlandığımdan, her gece saat onda Buna İnanırım adında bir programı dinliyorum. Keşişlerin akşam ayinleri var, benim de Buna İnanırım'ım. Programda ülkemizdeki son derece yüce gönüllü yüzlerce insan, düşünen ve zeki insanlar, olgunlaşmış sorgulayan kafalara sahip insanlar kişisel itikatlarını ilan ediyorlar. Şimdiye kadar dinlediğim iki ya da üç yüz kişi istisnasız takdire şayan insanlardı. Başka herhangi bir ülkede ya da tarihte herhangi bir başka dönemde böyle düşünen ve yüce gönüllü insanlar, özellikle de kadınlar yetişmiş midir, kuşku duyarım. Özellikle de güneyde. Güneydeki yüce gönüllü kadınlar, evrensel düşünceler taşıyan kadınlar, muhtemelen geçen yüzyılda New England'ın dışında, ülkenin başka hiçbir kesiminde yetişmemiştir. Hayattaki altı halamdan beşi en yüce teozofik tüm Brahmacı düşüncelere sahiptir. Altıncısı ise hâlâ Presbiteryen.

Bütün bu insanların paylaştıkları tek bir ayırt edici özelliği dile getirmem gerekirse, onların hoşluklarıdır. Hayatları hoşluk konusunda birer utkudur. Herkesi en sıcak ve en cömert duygularla severler. Ve kendilerine gelince: Katı ve soğuk mizaçlı birinin bile onlardan hoşlanmaması imkânsızdır.

Bu gecenin konusu tam da kendi hoşluk niteliğini oyunlarıyla bize ileten bir oyun yazarıdır. Başlıyor:

> İnsanlara inanırım. Hoşgörüye ve insanların birbirine anlayış göstermesine inanırım. Bireyin benzersizliğine ve haysiyetine inanırım–

Buna İnanırım'a katılan herkes bireyin benzersizliğine ve haysiyetine inanıyor. Ancak, fark ettim ki, inananlar kendileri benzersiz olmaktan uzaklar, aslında aynı tohum kılıfından çıkmış bezelyeler

kadar benziyorlar birbirlerine.

Müziğe inanırım. Bir çocuğun tebessümüne inanırım. Sevgiye inanırım. Aynı zamanda nefrete de inanırım.

Doğrudur. Bu inananlardan, hümanistlerden ve bayan psikologlardan, halamın evine gelen birkaçını tanıdım. Buna İnanırım'da, herkesten hoşlanıyorlar. Ama iş şu ya da bu belirli kişiye gelince, ondan genellikle çok nefret ettiklerini fark ettim.

Buna İnanırım'ı sevmediğim dönemler de oldu. Halamın evinde yaşarken, huysuzluk nöbetlerine tutuluyordum. Ama âdetim olduğu üzere, bir gazetenin yazı işleri müdürüne mektup yazmak yerine, Mr. Edward R. Murrow'a sunduğum bir kaset doldurdum. Kaset "İşte size New Orleans'ta yaşayan bir sinema müdaviminin, John Bickerson Bolling'in inançları," diye başlayıp "Kıça atılan güzel bir tekmeye inanırım. Buna–İnanırım," diye bitiyordu. Ancak, büyükbabamın "bir ukala dümbeleğinin hüner gösterisi" diyebileceği bu hareketten dolayı kısa sürede pişmanlık duydum ve kaset geri geldiğinde rahatladım. O gün bu gündür Buna İnanırım'ı aksatmadan dinledim.

Özgürlüğe, bireyin kutsallığına ve insanların kardeşliğine inanırım–

diye noktalıyor konuşmasını oyun yazarı.

İnanmaya inanırım. Buna–İnanırım.

Sharon konusundaki bütün güvensizliğimden kurtuldum. Radyomu kapatıp, kasıklarımda hoş bir karıncalanma, Sharon için ve bütün Amerikalı yurttaşlarım için kasıklarımda duyduğum bir karıncalanma hissiyle yatakta yatıyorum.

Geceleyin bir ara ve fırtınanın en civcivli anında telefon çalar, dehşetli bir çağrı gelir ve kendimi döşemenin ortasında yaprak gibi titrerken, acaba ters giden nedir diye merak ederken bulurum. Arayan halamdır.

"Hayrola ne var?" Telefonda cızırtı var. Adamakıllı dinlesem de duyamıyorum.

Halam Kate'in başına bir şey geldiğini söylüyor bana. Jules Enişte'yle Walter Iberia balosundan otele döndüklerinde, Kate'i bulamamışlar. Kendisi de eski bir kraliçe olan Nell Lovell, onlara Kate'in saat on bir olmadan bir ara aniden çıkıp gittiğini söylemiş. Bunun üzerinden üç saat geçmiş ve Kate daha eve gelmemiş. Ama Nell endişeli değilmiş. "Onun neler yaptığını sen de benim kadar biliyorsun, Kuzen Em," demiş halama. "Empire'daki Noel partimi hatırlamıyor musun, hani kıyı seddinde gezintiye çıkıp Laplace'e kadar yürümüştü. Kate bu." Ama halamın kuşkuları var. "Dinle şunu," diyor tuhaf bir sesle–birbirine sıkıca bağlı ailelerin zor dönemlerdeki o soğuk, kavgacı konuşma biçimi bu: Bir yabancıdan söz ettiği sanılabilir. "İşte günlüğüne son yazdıkları: Bu akşam dananın kuyruğu kopacak–yeni özgürlük işe yarayacak mı–yaramazsa artık cambaz ipi istemem, teşekkür ederim. Sen onun cambaz ipini hatırlarsın ha."

"Evet." "Cambaz ipi" Kate'in ilk hastalandığında kullandığı bir ifadeydi. Demişti ki, çocukken ve annesi hayattayken, insanlar rahat ve teklifsiz bir tavırla konuşuyorlar ve sağlam bir zeminde duruyorlar gibi gelirmiş ona, ama şimdi öyle geliyordu ki onlar (yalnızca kendisi değil herkes) en sıradan durumlarda bile–özellikle de en sıradan durumlarda–ayaklarının dibinde açılan uçurumun farkına varmışlardı. Bu yüzden de, kendini bir aile partisinden ya da hafif bir öğle yemeği için gittiği kulüpten ziyade alakasız bir yerin ortasında bulmayı bin kere tercih eder.

"Doğrusu aslında onun için endişelenmiyorum," diye açıklıyor halam canlı bir sesle. Bir sessizlik ve hatta bir cızırtı oluyor. Bunu söylemek tuhaf kaçacak ama asıl hissettiğim hafif bir toplumsal

utanç. Söyleyecek bir şeyler arıyorum. "Ne de olsa kız yirmi beş yaşında," diyor halam.

"Doğru."

Yakınlarda bir yerde şimşek çakıyor, şiddetli bir yıldırım. Gürleme onunla tam bir beyazlık içinde adamakıllı çakışıyor ve evi sallıyor.

"–ona nihayet Atlanta'daki otel odasından ulaştım."

"Kime?"

"Sam'e. Pazar yerine, yarın sabah ilk işi buraya uçmak olacak. Oldukça heyecanlıydı."

"Ne için?"

"Çok olağanüstü bir haberi olduğunu söyledi. Ne olduğunu bana söylemedi. Görünen o ki en tüyler ürperticisinden bir tesadüf sonucu tam da bugün olan iki olayın doğrudan Kate'le bağlantısı var. Her nasılsa."

"Eee sonra efeem?"

"Sezgilerim bana onun amaçsız dolaşırken sana geleceğini söylüyor. Gelirse, onu arabayla eve bırakır mısın?"

"Tabii."

"Kate, Otey Ann'in bir başka türlüsüymüş gibi değil durum," diyor halam bir an sonra.

"Hayır, değil." İki şey düşünüyor: Birincisi, çıldırıp Jackson'daki eyalet hastanesinden kaçan ve New Orleans'a gelip Bourbon Caddesi'nde yabancıları ayartan, Feliciana'dan Otey Ann Aldridge adlı bir tanıdık; ikincisi, Nell Lovell halamı yatıştırırken bile, gözlerindeki bakışı, o ufak gülünç parıltıyı düşünüyordu.

Saat üçte bir sıçramayla uyanıyorum, sırtıma bir yağmurluk geçirip temiz hava almak için dışarı çıkıyorum.

Soğuk dalgasının önünde ilerleyen kasırga hattı uzaklaşmış. Elysian Fields ıslak ve sakin ama şiddetli serin hava bölgesinin ön cephesinin aksi okyanus havasının sonuncusunu yüklendiği gökyüzündeki havada rüzgârların yol açtığı bir hengâme var. Rüzgâr yön değiştirip kuzeye yöneliyor ve ay, bir uçurtma gibi demir atıp, yırtılmış ve parçalara ayrılmış bulutların arasında hızla yükselerek,

fırtınayı uzaklaştırıyor.

Mrs. Schexnaydre'ın zincir halkalarından oluşan çitinin önündeki barınakta oturuyorum. Okulun karşısında olduğu için göl yönüne giden otobüslere binen öğrenciler tarafından kullanılıyor. Sokak lambasından lacivert bir gölge yansıyor. Bulvarın karşısında, Elysian Fields'le Bon Enfants'ın oluşturduğu çaprazda, geçen yazdan kalma göğüs hizasındaki yabani otların arasında boş bir arsa var. Birkaç hafta önce o arsayı alıp bir benzin istasyonu inşa etme fikri geldi aklıma. Öğrendiğim kadarıyla, yirmi bin dolara satılıkmış. Mr. Sartalamaccia'dan gelen beklenmedik parayla, bu niyeti ciddi olarak düşünmek mümkün olur. Uzaklara yayılmış verandalarıyla küp şeklindeki küçük kiremit binayı, onun ipeksi betondan önlüğünü ve yukarıda dönüp duran, güzel stireninin her karışı pırıl pırıl parlayan lekesiz çift kabuklu yumuşakçayı (Shell distribütörü ile görüştüm bile) gözümün önüne getirmek işten bile değil.

Sokak lambasının altında bir taksi duruyor. Kate araçtan iniyor ve ellerini ceplerinin derinliklerine daldırmış, uzun adımlarla yürüyerek barınağın önünden geçiyor. Gözleri karanlık birer havuz. Yüzünde münzevi insanların esrik, neredeyse çirkin bakışı. Ona seslendiğimde, hiç şaşırmadan, huzur kaçıran, baş döndürücü vazifeşinas bir itaatkârlıkla doğrudan bana doğru geliyor. O zaman Kate'in onunla, uzun yürüyüşler sırasında insanların aklına gelen türden büyük fikirlerinden biriyle dolu olduğunu anlıyorum.

"Ne kadar aptalmışım!" İki elini koluma koyuyor ve saatin kaç olduğuna dair belirtilerin farkında bile değil. O hiçbir yerde; kendi düşünce âleminde. "Sence bir insanın tek bir hata yapması mümkün mü–yanlış bir şey yapması değil de, anlarsın ya, yanlış bir hesap yapıp–hayatını mahvetmesi?"

"Neden olmasın?"

"Her şeye karşın demek istiyorum. Bir insan bir şeyi yanlış anladı ve bunun aksini hiçbir zaman öğrenmedi diye bedbaht olamaz mı–çünkü yanlış anladığı kendisine sözle ifade edilemeyecek türden bir şeydir, çünkü sözle ifade edilmesi bizzat yanlış anlaşılmaya yol açar–sanki Mars'a ayak basmışsın, o nedenle de bir sorunun bir Marslıyı adamakıllı gücendireceğini bilmenin hiçbir yolu yok-

muş, böylece ters giden nedir diye her soruşunda, bu durumu daha da kötüleştirmekten başka bir işe yaramıyormuş gibi, ha ne dersin? Pijamanın kolu gözüne ilişince, eşyaları parmaklarıyla yoklayan bir ev kadını gibi, tuhaf hoyrat bir hareketle kavrıyor onu. "Şu işe bak, pijamalar," diyor bir çırpıda. "Eee?" Menekşerengi gölgenin altında yüzümü inceliyor.

"Bilmiyorum."

"Ama ben biliyorum! Keşfettim, Binx. Hiçbiriniz isteseniz bile bana söyleyemezdiniz. Senin bilip bilmediğini bile bilmiyorum."

Umutsuzca bekliyorum. Kate'in ifşaatlarına karşı tedbirli olmayı öğreneli çok oldu. Onun hayatının geri kalanında nasıl bir yol izleyeceğinden kayıtsız şartsız emin olduğu bu coşku dolu anları genellikle en karanlık depresyon dönemleri izler. "Hayır, yemin ederim bildiğine inanmıyorum," diyor Kate, bir sevgili gibi önce bir gözümün sonra diğerinin içine bakıp, yüzümü dikkatle inceleyerek. "Hem sana söylememin hiçbir yararı olmayacak."

"Sen yine de söyle bana."

"Özgürüm. Yirmi beş yıl sonra özgürüm."

"Nerden biliyorsun?"

"Şaşırmadın mı?"

"Ne zaman keşfettin?"

"Bu öğleden sonra, dört buçukta, dün öğleden sonra."

"Merle'in evinde mi?"

"Evet. Kitaplarının durduğu rafa bakıyordum ve uzun zamandır da tek kelime etmemiştim. Kitabını gördüm, gözüme hep çirkin görünen bir nevi çuval bezinden kapağı olan bir kitap. Bununla birlikte ona ve kitabına yakışır bir hayat sürmek için ne kadar da çaba göstermiştim, mutlu ve kendin gibi yaşamak için vesaire. Kimi gün içeri bir aktris kadar sinirli bir halde girerdim, başardığım anlar da olurdu–kendim olmayı, hem de muhteşem bir biçimde (bana bak Merle, beceriyorum!), öyle muhteşem ki sanırım beni seviyordu. Zavallı Merle. Anlıyorsun ya, söyleyebileceği hiçbir şey yok. Sırrı bilse bile bana söyleyemez. Ne yaptım biliyor musun? Bir iki dakika sonra bana sordu: Aklından neler geçiyor? Doğrulup gözlerimi ovuşturdum ve o zaman kafama dank etti. Ama buna inanamadım.

Fazlasıyla basitti. Tanrım, insan bir *yanlış anlama* yüzünden yirmi beş yıl çarmıha gerilmiş gibi yaşayabilir mi? Evet! Ayağa kalktım. Bir insanın bu *olmak*, şu *olmak*, herhangi bir şey *olmak*, hatta kendisi bile olmak zorunda olmadığını keşfetmiştim. Kişi özgürdür. Ama Merle bunu bilseydi ve bana söyleseydi bile, hiçbir şekilde onun tavsiyesine uyamazdım. Bir keşfin yanından geçip gidemeyeceğiniz düşüncesi ne garip. Sonuç olarak Merle tekrarladı: Aklından neler geçiyor? Kalkıp ona hoşça kal dedim. Saat daha dört buçuk, dedi; saat dolmadı henüz. Sonra orayı terk etmekte olduğumu anladı. İlgilendi ve bunun nedenlerini araştırmamızı önerdi. Merle, dedim, haklı olmanı ne kadar isterdim. Bunun nedenleri olduğunu, eğer suskunsam, bunun bir şeyler sakladığım anlamına geldiğini düşünmek ne kadar iyi olurdu. Bir şeyler saklamak beni ne kadar mutlu ederdi. Ve senin için gizli nedenler, senin gözde nedenlerini bulduğumda ne kadar gururlanırım. Ama ya hiçbir şey yoksa? Şimdiye kadar bundan korkmuştum–hiçbir şey saklamadığımın ortaya çıkmasından. Ama şimdi neden korktuğumu ve neden aslında buna gerek olmadığını biliyorum. Korkuyordum çünkü şöyle şöyle bir kişi, hatta senin neşeli ve yaratıcı kişin kadar iyi bir kişi *ol*mam gerektiği fikrine kapılmıştım (makalelerini okuyorum Merle). Ne keşif ama! Bir an benden olmamı bekledikleri türden bir kişi olmak için bütün sinirlerim geriliyor ve başaramayacağım korkusuyla tir tir titriyorum–bir sonraki an da başarabilsem ve senin neşeli, yaratıcı kişin olabilsem bile, bunun benim için yeterince iyi olmadığını ve bende daha iyi bir şeyler bulunduğunu soğukkanlı bir kesinlikle biliyorum. Özgürdüm. Şimdi hoşça kal diyorum, Merle. Ve yirmi beş yaşında, bir at kadar sağlıklı, kaymak kadar besleyici ve önümde açılan dünyayla, hayatımda ilk kez bir kuş kadar özgür, dışarı çıktım. Ah, onaylamamazlık etme, Binx. Binx, Binx. Geri dönmem gerektiğini düşünüyorsun! Ah kuşkusuz döneceğim. Ama haklı olduğumu biliyorum, yoksa kendimi böyle harika hissetmezdim."

Kendini uzun süre harika hissetmeyecek. Chef üzerinde gökyüzü şimdiden donuklaşıyor ve az sonra şafak etrafımıza denizin dibi gibi titrek bir ışık saçacak. Gece uzaklardaki külrengi noktalara çöktüğü zaman, Kate'in de çöküp içine kapanacağını çok iyi bili-

yorum. Şu anda bile kendini sarhoş ediyor: Coşkusunun sönüp gitmemesi için uğraş veriyor.

Soğuk ellerini tutuyorum. "Bu fikre ne dersin?" Ona benzin istasyonundan ve Mr. Sartalamaccia'dan söz ediyorum. "Burada Mrs. Schexnaydre'ın evinde kalmaya devam edebiliriz. Burası çok rahat. Benzin istasyonunu kendim bile işletebilirim. Geceleri istersen gelip benimle oturabilirsin. Bir benzin istasyonundan yılda on beş bin dolardan fazla kazanılabileceğini biliyor muydun?"

"Seni sevgili tatlı Binx! Bana evlenme mi teklif ediyorsun?"

"Elbette." Onu tedirginlikle izliyorum.

"Fena bir hayat değil, diyorsun. Olası bütün hayatların en iyisi olabilir." Bir kendinden geçme halinde konuşuyor–halamı hatırlatan bir şey. Yüreğim burkuluyor. Artık çok geç. Çoktan kendini sarhoş etmiş.

"Sakın–endişelenme bunun için."

"Endişelenmem! Endişelenmem"–ruhu esridiğinden ve ateşi söndüğünden, Eva Marie Saint'in canlandırdığı bir karakter gibi bitkin. Eğilerek, kendini kucaklıyor.

"Sorun nedir?"

"Aaaah ah," diye inliyor Kate, artık kendine geldi. "Çok korkuyorum."

"Biliyorum."

"Ne yapacağım?"

"Yani şimdi mi demek istiyorsun?"

"Evet."

"Arabama gideceğiz. Fransız Pazarı'na gidip, biraz kahve alacağız. Sonra da eve gideceğiz."

"Her şey yoluna girecek mi?"

"Evet."

"Söyle bana. Dile getir."

"Her şey yoluna girecek."

Üçüncü Bölüm

1

Cumartesi sabahı ofis iç karartıcı. Piyasalar kapalı ve mektup yazmaya devam etmekten başka yapılacak bir şey yok. Ama bu da tam umduğum gibi. Dışarıda güzel, beklenmedik sıcaklıkta bir gün hüküm sürüyor. Tropikal hava yeryüzüne sızmış ve St. Augustine çimiyle kaplı küçük meydanlar pınarlarla dolu ve cafcaflı. Ayaklarınızın altında kâfur ağacı yemişleri patır patır patlıyor; Elysian Fields'de açalyalar ve erguvan ağaçları çiçek açıyor. Açık mavi gökte bir bulut taslağı var ve ipekkuyrukkuşlarının yükseklerden gelen ince tiz ötüşleri her yerden duyuluyor.

Sharon mektupları daktiloda yazarken, ben ellerim ceplerimde

durmuş penceremizdeki altın sarısı harflerin arasından dışarıya bakıyorum. Sharon'ı ve American Motors'u düşünüyorum. Dün 30 çeyrekten kapandı.

Saat on birde konuşma vakti geliyor.

"Artık çıkıyorum. Öğle yemeğinden önce doksan altı kilometrelik bir yol katetmem gerekiyor."

"Nereye yolculuk?"

"Gulf Coast'a."

Daktilonun takırtısı yavaşlamıyor.

"Gitmek ister misin?"

"Mmm hımm"–diye mırıldanıyor dalgın dalgın. Şaşırmıyor. "Sadece tesadüf bu ya yapacak işim var."

"Hayır, yok. Ofisi kapatıyorum."

"Vay canına!" Hâlâ şaşkınlık yok. Sekreterlere özgü tavrından nasıl sıyrılmaya girişeceğini görmek için bekliyordum. Bunu yapmıyor. Takırtı devam ediyor.

"Ben artık gidiyorum."

"Şunu bitirmeme izin verceniz mi vermeyceniz mi!?" diye bağırıyor beni azarlarcasına. Demek tarzı bu. Bezginlikle teklifsizliğe doğru sinirlenerek, ihtiyatla ilerliyor. "Gidin siz."

"Gideyim mi?"

"Ben de hemen çıkarım. Birisini aramam gerek."

"Benim de." Kate'i arıyorum. Telefona Mercer çıkıyor. Kate Emily Hala'yla birlikte havaalanına gitmiş. Mercer onun iyi olduğunu düşünüyor.

Sharon ela gözlerini üzerime dikiyor. "Miss Cutrer akrabanız mı?" diye bağırıyor o yeni azar dolu sesiyle.

"Kuzenimdir."

"Bizim kızlardan biri onunla evli olduğunuzu söyledi. Aslında ben diil dedim ama."

"Kimseyle evli değilim."

"Ben olmadığınızı söylemiştim!" Başını öne eğip, yeni bir dalgınlık nöbetine dalıyor.

"Neden evli olup olmadığımı bilmek istedin?"

"Sana bir şey diyeyim mi evlat. Evli erkeklerle asla çıkınam ben."

Ama hâlâ bana–bir kız arkadaş olarak–hizmet etme noktasına gelmiş değil. Hâlâ büyük ölçüde kendi kendisinin efendisi olarak, masasını toparlamaya girişiyor. Guatemala işi çantasını omzuna takıp çevik hareketlerle kapıya yürüdüğünde, peşinden gitmek bana düşüyor. Artık bunu nasıl karşılayacağını anlıyorum: İşinle ilgili düzenlemeler yapmanı beklediğimden buralarda duruyorum sanma–ofisi kapadığını söyledin–pekâlâ, ben de gidiyorum işte.

Kapıyı açmak için önüne atlıyorum.

"Eve gidip seni yarım saat içinde almama izin vermeye ne dersin? Mayonu giysilerinin içine giyersin."

"Tamam!" Ama tamam değil. Sesi biraz fazla neşeli.

"Bu arada ben de gidip arabamı ve mayomu alırım."

"Tamam." Gönülsüz olduğu açıkça ortada. Hiç de tamam değil. Tıpkı Linda gibi.

"Daha iyi bir fikrim var. Gel benimle eve yürü ki arabamı alayım, sonra da seni evine bırakırım."

"Tamam." Çok daha iyi bir tamam. "Şimdi tam burda bekleyin. Uzun sürmez."

Dışarı çıktığında, gözleri kıvılcım saçıyor.

"Her şey yolunda mı?"

"Siz fazlasıyla yoluna..." –gözleri ışıl ışıl. Aha. Erkek arkadaş ilişkiyi bitirmiş.

"Eufala'dan mayonu getirmişsindir inşallah."

"Dalga mı geçiyorsunuz?"

"Yok ya."

"Öyle bir mayo işte. Sadece eski bir mayo. Maison Blanche'tan kendime yeni bir tane alacaktım ama martta yüzmeye gidebileceğini düşünmedim."

"Yüzmeyi sever misin?"

"Dalga mı geçiyorsunuz?"

"Hayır."

"Yemek yemektense yüzmeyi tercih ederim. Gerçekten de öyle. Nereye gidiyoruz?"

"Okyanusa."

"Okyanus! Buralarda bir yerlerde okyanus olduğunu hiç bilmiyordum."

"Açık Gulf var ya. Aynı şey."

Onu arabaya bindirdiğimde, hayali bir üçüncü kişiye hitap ediyor. "Gerçek hizmet diye işte buna derim ben. Patronun yüzmeye gitmen için izin vermekle kalmıyor–seni kendisi plaja götürüyor."

Böyle bir ilişki içinde yola koyuluyoruz: O gönlünün isteği yüzmek olan kız; ben de ulaşımını sağlayacak kadar kibar, cömert işvereni.

Öğle sonrasının ilk saatlerinde Gulf Coast boyunca arabayla gezinirken buluyoruz kendimizi. İşler çok da kötü gitmedi. Şans eseri, St. Louis Körfezi'ni geçip plaj yoluna ulaşır ulaşmaz bir kaza geçirdik. Allahtan ciddi değil. Şans eseri derken, iyi şans demek istiyorum. Ancak yine de, küçük bir kaza bile nasıl iyi şans sayılabilir diye merak edebilirsiniz.

Çünkü insan ondan yararlanabilecek kadar dirayetliyse, keyifsizliğe üstünlük sağlamak için bir araç temin eder.

Keyifsizlik nedir? diye soruyorsunuz. Keyifsizlik kayıp acısıdır. Dünya sizin için kayıptır, dünya ve üzerindeki insanlar; geriye yalnızca siz ve dünya kalırsınız; ve dünyada ancak Banquo'nun hayaleti* kadar var olabilirsiniz.

Bunun kesinlikle sıradan bir şey olduğunu söylersiniz, yılın ilk güzel gününde çekici bir kadını yanınıza alıp plaja yollanmanın; sadece kazanç ve hiç kayıp yok. Gazete şairleri böyle der. Pekâlâ, öyle sıradan bir şey değildir ve bunu bir kez olsun yaptıysanız, sıradan olmadığını bilirsiniz–tabii kadın karınız ya da gündelik hayatta gözünüze kendiniz gibi görünmez olacak kadar aşina olduğunuz bir yaratık değilse. Kazanma olasılığının olduğu yerde, kaybetme olasılığı da vardır. İnsan ne zaman büyük bir mutluluğun peşinde koşsa, keyifsizlik riskini de göze alır.

Keşfettiğim üzere, araba bizzat can alıcı bir önem taşıyor. Gen-

* Shakespeare'in ünlü trajedisi *Macbeth*'te, İskoçya Kralı Duncan'ın generallerinden biri. Trajedide öldürttüğü Banquo'nun hayaleti Macbeth'e sık sık görünerek yakasını bırakmaz. (ç.n.)

tilly'ye ilk taşındığımda, Dodge marka yeni bir otomobil, bir Red Ram Six satın almıştım. Rahat, muhafazakâr ve ekonomik, iki kapılı bir otomobil, bana göre Gentilly'li genç bir işadamı için en uygun araçtı. Onu kullanmak için ilk kez direksiyona geçtiğimde, her şey yolunda gibi görünüyordu–sağlıklı genç bir adam; kimlik kartıymış, ehliyetmiş bütün evrakı yerli yerinde, ülkesi için savaşmış biri; çok iyi bir araba kullanan bir ABD vatandaşı olarak karşınızdaydım. Bütün bunlar oldukça doğruydu, ancak Marcia ile Gulf Coast'a yaptığım ilk yolculuğumda, dehşete ve umutsuzluğa kapılarak yeni güzel Dodge'umun tam anlamıyla bir keyifsizlik kaynağı olduğunu fark ettim. Oldukça rahat olsa da, saat gibi işlese de, Dodge reklamındaki Amerikalı çift gibi son derece rahat ve manzara ayaklarımızın altında gaza basarken, keyifsizlik hızla boğucu bir hale gelmişti. Buz gibi bir cana yakınlık içinde donup kalmıştık. Yanaklarımız gülümsemekten ağrıyordu. Birimiz diğerimiz için ölürdük. Umarsızlık içinde elimi elbisesinin altına soktum, ama bunun gibi küçük basit bir hareket bile aynı korkulu nezaketle karşılandı. Arabayı durdurup kafamı kaldırımın kenarına vurmak için yanıp tutuşuyordum. Üstelik, bunu ya da herhangi başka bir şeyi yapmak için özgürdük, ama bunun yerine, küçük bir umarsızlık girdabı kasırganın durgun merkezi gibi dünyaya yayılırken, acele ediyorduk. Sonradan anlaşıldı ki, durup kafamı kaldırımlara vurmalıymışım, zira Marcia ve ben New Orleans'a döndüğümüzde keyifsizliğe yenik düşmüştük. Ancak haftalar önce yeniden tehlikeyi göze alabildik.

Arabalardan nefret edip otobüs ve tramvayı tercih etmemin nedeni bu işte. Hıristiyan olsaydım yaya olarak hacca giderdim, çünkü seyahat etmenin en iyi yolu budur. Ama kızlar bundan hoşlanmazlar. Yine de, benim küçük kırmızı MG bu kuralın bir istisnasıdır. Aslında garibanbir araçtır, tek bir erdemi dışında: Keyifsizliğe karşı bağışıklığı vardır. Marcia ile benim kendimizi bu küçük parlak böceğin içinde otobanda tam gaz giderken bulduğumuz anda nasıl bir mutluluk yaşadığımızı hayal edemezsiniz. Hayretle bakmıştık birbirimize: Keyifsizlikten eser kalmamıştı! Dünyada, yerle gök arasındaki sisli yaz havasında bir yolculuğa çıkmıştık. Gürültü

kulaklarımızı sağır ediyordu, rüzgâr adeta bir kasırgaydı; ilerideki beton dokuları dağlar gibi üzerimize geliyordu.

Yine de Sharon'la yola çıktığımda içimde bir korku vardı. Acaba keyifsizliği yatıştıran salt MG'nin bir yenilik olması mıydı? Çünkü şimdi artık MG bir yenilik olmaktan çıkmıştı. Ya her kızla farklı bir keyifsizlik yaşanacaksa ve her birinin tedavisi farklıysa? Kesin olan bir şey vardı. Mihenge vurmaydı söz konusu olan. Çünkü bahisler çok yüksekti. Bizi bekleyen ya çok büyük bir mutluluk, ya da bütün tasavvurların ötesinde bir keyifsizlikti. Marcia ile Linda peri kızlarına benzeyen bu yaratığın, balerin gibi yürüyen, çalışkan ve uysal olan, çalışırken düş kuran, başını yana yatıran, ince tüylü ve bir oğlan çocuğununkiler gibi cılız yanaklara sahip bu muhteşem perinin yanında solda sıfır kalırlardı. O yandaki çanak koltukta otururken, altımızda keyifsizliklerin en karanlığı, önümüzde de vadilerin en yeşili, sarp yamaç boyunca gaza basıyorum. Büyük bir avantajım var: Erkek arkadaşı, şu Faubourg Marigny tipi. Herif o mantıkla kızdan taleplerde bulunur ancak, Sharon da ona değer vermiyor. Makama için Tanrıya şükürler olsun.

Gerçekten de Chef Menteur'ün yanan bataklıklarından geçerken, hafif bir keyifsizlik esintisine yakalanmışım gibi geliyor bana. Cehennem ateşinden küçük bir dil topuklarımızı yalıyor ve MG, çamlık kumsalların arasından, St. Louis Körfezi'ni geçerken bir bombardıman uçağı gibi gürleyerek, ileriye doğru fırlıyor. Sharon, rüzgâra karşı gözleri neredeyse kapalı, altın sarısı iri dizlerini büküp kontrol paneline dayamış, sessiz sakin gülümseyerek oturuyor. "Yemin ederim bu hayatımda gördüğüm en şirin küçük araba!" diye bağırdı bana bir dakika önce.

Öğrenmiş olduğu edep erkân çerçevesinde, kaldığı pansiyondan üzerine bir erkek çocuk gömleğiyle, dizlerinin altına kadar uzanan siyah bir pantolon geçirip çıkana dek flörtüm olmadı. Oda arkadaşı üst kattaki bir pencereden bizi izliyordu. Sharon "Joyce'a el salla," diye buyuruyor bana. Joyce pencere denizliğine yaslanmış, deri ceket giymiş, kahverengi saçlı bir kız. Yüzünde yalnız bırakılan oda arkadaşlarının iç gıcıklayıcı bakışı. Üçüncü kez dönüp bakma zorunluluğu doğuyor. Joyce'un cüssesi yer değiştiriyor ve hiç kuş-

ku yok ki o güderi yukarı kalkıp genç asil bir kıçı dışarıda bırakıyor. Ansızın bir hüzün çöküyor üzerime. Keşke–Keşke ne? Keşke Sharon'ı kendi yoluna gönderebilsem ve dosdoğru yukarı çıkıp Joyce'u, bütünüyle yabancı birini görebilsem, ne olurdu? Evet. Ama tam olarak değil. Keşke ikisiyle birden, bir ev dolusu kızla birlikte olabilsem, aptal aptal çevirdikleri başlarıyla, o kocaman güzel popolarıyla, Amerikalı iriyarı kızlarla dolu eski bir Esplanade pansiyonu. Bir saniye sonra Joyce'un aklımdan geçenleri bildiğine yemin edebilirim, zira bana gülümseyerek bir seni yaramaz bakışı fırlatıyor ve dudaklarından bir ah-ha dökülüyor. Sharon gelip arabaya dalıyor ve yanı başıma oturuyor. Artık bana dokunabileceği bir mesafede.

"Joyce nereli?"

"Illinois'lu."

"Hoş biri midir?"

"Joyce iyi kızdır."

"Öyle görünüyor. İyi arkadaş mısınız?"

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır."

"Tanrım, Tanrım, ne kadar çılgınca konuşuyoruz. Bir duyan olsa, bizi dosdoğru Tuscaloosa'ya götürür."

"Neden söz ediyorsun?"

"Herkesten."

"Ya benden?"

"Elbette."

"Ne diyorsun?"

"Gerçekten bilmek ister misin?"

"Evet."

"Pekâlâ sana bir şey diyeyim, evlat."

"Nedir o?"

"Ağzımdan kesinlikle laf alamazsın."

"Niye ki?"

"Yolculukta molalarrr her işe burnunu sokanları cezbederrr."

Elysian Fields'den çıkıyoruz; ılık kolunu benimkine dayamış. Birdenbire koltuğunda zıp zıp zıplayarak, diziyle, kalçasıyle, dirse-

ğiyle bana çarparak teklifsizce davranmaya başlıyor. O benim flörtüm (bana birazcık bir zamanlar tanıdığım bir öğrenci hemşireyi hatırlatıyor: Halihazırda o kadar resmi değil ama oldukça neşeli ve kaba saba). MG genç bir tay gibi sıçrayarak dur işaretlerinden uzaklaşıyor. Kendimi iyi hissediyorum.

Evet, Sharon küçük arabanın büyüsünün bilincinde: Bir solucan kadar bağlıyız yeryüzüne, yine de yeryüzüyle gökyüzü arasında muazzam bir hızla koşturuyoruz. Ağır kokulu hava üzerimize hücum ediyor, pyrocantha bitkisinden oluşan kare şeklindeki bir çit ileride karaltı şeklinde ortaya çıkıyor; yıldırım gibi geçiyoruz yanından ve birden Körfez çıkıyor karşımıza, geniş ve düz, güneye doğru ışıl ışıl parlıyor.

Kaza olduğunda Pass Christian'dan aşağı yağ gibi kayıp gidiyoruz. Tam önümüzde batıya giden yeşil bir Ford U dönüşü yapmaya başlıyor, hiçbir şey görmediğini sanıyor, yavaşça çıkıyor ve arabama tam orta yerinden çarpıyor. Aslında şiddetli bir çarpma değil–gümm! diye yankılanan metalik bir çarpma sesi çıkıyor ve MG korkmuş bir kasaplık öküz gibi bir kenara kaçıyor, tarafsız bölgeye sıçrıyor, bir hendek deliğine dalıp yalpalıyor ve tıslayarak duruyor. Ağrıyan omzum darbe alıyor. Bir iki dakika baygın kaldım sanırım, ama daha önce iki şeyi fark ettim: Sharon, o iyi; bana çarpan insanlar da. Yaşlı bir çift onlar, Ohio plakalı. Yemin ederim neredeyse tanıyacağım onları. Onlara motellerde yüzlerce defa rastlamışımdır. Adam yaşlı, zayıf ve zinde, gırtlağında bir âdemelması ve başında bir beysbol şapkası var; kadının hiçbir belirgin özelliği yok. Florida'ya gidiyorlar. Biz kendimizi çimenlere atarken, adam bana dehşet dolu tek bir bakış fırlatıyor, yardım almak için karısına yöneliyor, duraksıyor, ok gibi fırlıyor. Bir cokey gibi direksiyonuna doğru eğilerek, kendinden geçiyor.

Sharon başımda dikiliyor. Sanki dikkatimi çekmek için çeneme dokunuyor. "Jack?"

Omzumdaki ağrı her türlü hayalin ötesine geçti ama şimdiden daha iyi.

"Adımın Jack olduğunu nerden biliyordun?"

"Mr. Daigle ve Mr. Hebert sana Jack diyorlar."

"İyi misin?"

"Sanırım."

"Ürkmüş gibi bir halin var."

"Elbette o çılgın ahmak bizi öldürebilirdi."

Trafik yavaşlamış, bizi izleyerek gözlerine bir ziyafet çekiyorlar. Bir yazlık evin dik çimenliğini sulayan bir zenci hortumunu tamamen bırakarak, durmuş ağzı açık bizi izliyor. Talihsizliğimiz yüzünden bakılacak bir şeye dönüştük ve tanıklar bize gözkapakları ağırlaşarak, neredeyse baştan çıkarıcı ifadelerle dik dik bakıyorlar. Ama neredeyse anında geçip gidiyorlar ve arkalarından gelenler uygunsuz bir şey görmüyorlar. Zenci hortumunu eline alıyor. Biz de arabamızın küçük uzamının anonimliğine geri dönüyoruz.

Aşk mağlup edilemez. Evet, bir iki dakika boyunca ağrı beni her türlü düşüncenin, hatta aşk düşüncesinin bile ötesine geçirdi, ama bu bir iki dakikadan fazla sürmedi. Şimdiden işe koyuldu ve tatlı bir oyunun sevimli piyonu olarak sadık bir hizmet veriyor.

"Peki sen nasılsın?" diye soruyor Sharon, yaklaşarak. "Tatlım, fena halde solgun görünüyorsun."

"Adam omzuma çarptı."

"Bir bakayım." Gelip gömleğimi çıkarmama yardım ediyor, ama tişörtüm çok dar ve kolumu kaldıramıyorum. "Bekle." Guatemala işi çantasının peşine düşüyor ve bir manikür makası bulup tişörtümün kolunu yakaya kadar kesiyor. Durduğunu fark ediyorum.

"Bu o değil–"

"Ne değil?"

"Bu çarpışmadan olmadı."

"Elbette."

"Bir mendilin olacaktı." Plaja inip mendili tuzlu suyla ıslatıyor. "Şimdi. Bir doktor bulsak iyi olur."

Omzumdan vurulmuştum–edepli bir yaralanma, Rory Calhoun ya da Tony Curtis'in bugüne kadar başlarına gelen herhangi bir yaralanma kadar edepli. Şunu unutmamak gerek ki kıçımdan ya da cinsel organlarımdan da yaralanabilirdim–ya da burnumdan. Edepli, ne var ki küçük kırık parça akciğer zarımın tepesine bir çentik at-

tı, ciğerimi çökertti ve bana göğsümde toplanan kocaman hırıltılı bir cerahat hediye etti. Buna karşılık, boyun çukurundaki korkunç görünen bir yara iziyle, belli havalarda hassaslaşan bir eklem dışında kalıcı bir hasar yok.

"Pekâlâ evlat, nasıl oldu bu?" Soğuk su yan tarafımdan akıyor.

"O Ford."

"Vay canına korkunç bu!"

"Sence yara izi değil mi yani?"

"Nasıl oldu bu?"

"Tıraş makinem elimden kaydı."

"Daha neler."

"Chongchon Nehri'nde oldu."

"Savaş sırasında mı?"

"Evet."

"Ah."

Ah Tony. Ah Rory. Bir yönetmenin direktifleriyle bile bu kadar iyisini yapamadınız. Hatta sen bile Bill Holden, benim asil Will'im. Ah siz sabah yıldızları hepiniz bir araya gelseniz. Sonsuza dek elveda, keyifsizlik. Elveda ve iyi şanslar, yeşil Ford ve yaşlı Ohio'lu. Dilerim ki Tampa'da sonsuza dek mutlu mesut yaşayabilirsin.

Yine de tanıdıklarım arasında böyle bir şey olduğu için üzülecek, lanet MG'lerinden başka bir şey düşünmeyecek herifler vardır. Kutsal MG.

Arabadan yıkılırcasına inmeyi başarıyorum ve çimenlerin üzerindeki banka oturuyoruz. Başım dönüyor. Orospu çocuğu gerçekten omzumu yerinden oynattı. MG'nin durumu kötü değil: Göçmüş bir kapı.

"Hem de tam oturduğun yer," diyor Sharon mendili omzuma bastırarak. "Üstelik o yaşlı dürzü durmak zahmetine bile katlanmadı." Siyah kısa pantolonuyla beş yaşında bir çocuk gibi çömelmiş, beni süzüyor. "Vay vay vay–! Canın *yan*madı mı?"

"Kötü olan enfeksiyondu."

"Sana kesin bir şey söyleyeyim mi."

"Nedir?"

"Kimsenin bana ateş etmesini istemezdim."

"Çantanda aspirin var mı?"

"Bekle."

Geri döndüğünde, bana bir aspirin veriyor ve sanki aspirin acıtacakmış gibi hasar görmüş omzumu iki eliyle kavrıyor.

"Şimdi koltuğun arkasına bak ve bana oradaki viskiyi getir."

Yine Guatemala işi çantasından çıkardığı bir kâğıt bardağı içkiyle dolduruyor. Aspirin yakarak geçiyor boğazımdan. Şişeyi ona uzatıyorum.

"Sanırım içeceğim valla." Elini göğüs kemiğinin ortasına bastırarak, yüzündeki ifade değişmeden içiyor. Ara sıra gömleğimi çekiştiriyoruz.

Peki ama MG! İkimiz de aynı anda düşünüyoruz onu. Ya sarsıntıdan mustaripse? Ama hemen yeşil Ford'a bir kükremeyle meydan okuyarak çalışıyor.

Viski şişemi unutuyorum ve onu almak üzere arabadan çıktığımda, neredeyse düşüyorum. Sharon yetişip yakalıyor beni, Rory. Kollarımı ona doluyorum.

"Hadi bakalım, evlat, ağırlığını bana ver."

"Peki. Sen tanıdığım en tatlı kızsın."

"Boş ver şimdi. Gel buraya seni cüsseli ahbap."

"Geliyorum. Nereye gidiyoruz?"

"Otur şuraya."

"Araba kullanabilir misin?"

"Nereye gidiyoruz, sen onu söyle bana."

"Biraz bira alır, sonra da Ship Island'a gideriz."

"Bu arabayla mı?"

"Tekneyle."

"Tekne nerede?"

"Orada." Koyun sularının ardında çam ağaçlarından oluşan uzun mavi bir leke uzanıyor.

Tekne gezintisi umduğum gibi gitmedi. Yılın bu zamanında boş bir tekne, güneşin altında yayılabileceğimiz boş bir güverte umut etmiştim. Bunun yerine sardalye balıkları gibi sıkıştık. Bir de baktık ki en azından yüz çocuğun etrafını kuşattığı küçük bir kamara-

da bir bankın üzerinde dimdik oturuyoruz. Öğrendiğimiz kadarıyla bu, Mississippi, Leake County'den bir 4-H sınıfı gezisi. Baptist papaz yardımcılarına benzeyen, kırmızı tenli, ayrık dişli, dost canlısı–düzgün kişilerdir–on iki kadın ve erkeğin sorumluluğunda. Mississippi taşrasının kokusuyla, insanı haşlayan pamuklu iç çamaşırlarının içindeki ılık beyaz tenlerin kokusuyla sırılsıklam olmuş, oturuyoruz. Ne kadar da beyazlar, bu çiftlik çocukları, süt beyazı. Burada güneşten eser yok, kızarmış gerdanlar yok; solgun değil de beyazlar, giysilerin altında nemli parlak beyaz tenler.

Mississippi Koyu'nun yarı saydam bulanık süt gibi suyunu keyifle yararak, gemi ambarındaki göçmenler gibi yolculuk yapıyoruz.

Teknedeki diğer yegâne çift Kessler Field'den bir havacıyla kız arkadaşı. Çocuğun güzel ipeksi saçı ermin kürk gibi kırpılıp kısaltılmış, ancak burnunun kirişi dudağını yukarı kaldırarak iki sincap dişini gözler önüne seriyor ve ona aptal bir görünüm veriyor. Kız insanın iki koluyla kucaklayabileceği, etine dolgun ufak tefek bir Mississippi'li, on beş ya da on altısında ve o da Leake kasabasından gelmiş olabilir. El ele otursalar da, birbirlerine yabancı olabilirler. İkisi de sanki yalnızlarmış gibi kamaranın dört bir yanını sabit bakışlarla tarıyorlar. Aynı biçimde, aslında birbirlerinin farkında olmaksızın, çevrelerindeki dünyaya sürekli hafif bir şaşkınlıkla gözlerini dikerek dans edecekleri ve sevişecekleri malum. Onları da kesinlikle daha önce gördüm, hayvanat bahçesinde ya da Marineland'de, çocuk her yaratığın aynı kayıtsız mıymıntı hayretle farkına vararak hayvanlara ya da balıklara gözlerini dikiyordu; kız da özellikle herhangi bir şeye gözlerini dikmiyordu ama sıkılmış gibi bir hali de yoktu, daha ziyade buna katlanıyordu ve erkeğin dalgınlığı içinde emniyetteydi.

Kalenin, İç Savaş'tan kalma ve on yazdan beri sarı Kodak kutularıyla, kesilmiş biletlerle, şişe kapaklarıyla dolan köhne tuğla bir silonun yakınlarında karaya çıkıyoruz. Kasvetin özüdür, Mississippi Koyu'nun yarı saydam hafif tuzlu sularıyla yıkanan bu "tarihi mekân". Geçmiş yazların kalıntıları arkeolojik katmanlar gibi yığılır. Geçen yaz sararmış bir gazete parçasını elime alıp 1948'deki

Biloxi seçiminin haberini okudum ve onda, iki yüz yıl önce Fransızlarla İspanyolları ve yüz yıl önceki Yankileri anlatan metal yazıttan çok daha keskin bir tarih kokusu yakaladım. 1948. Ne kadar uzak bir zaman.

Teknenin bordasından dışarıya uzatılmış kalas üzerinden yürüyüp balçık dolu çukurlara, tuzlu bir bataklıktan geçip eski bir dans pavyonuna ulaşıyoruz. Geçerken bir tezgâhın önünde şaşkın şaşkın durmuş RC Cola içen havacıyla kız arkadaşı ilişiyor gözümüze. Ötede, yükselen kum ve kesilmiş çimenin üzerinde, içinde mavi yengeçlerin ve kedi gözlü salyangozların yüzdüğü temiz sudan oluşan derecik bir çizgi oluşturuyor. Tepeciğin öte yanında açık deniz uzanıyor. Fark çok büyük: İlkin, berbat görünen bu durgun su, sonra engin mavi okyanus. Plaj temiz ve kıyıda kırılan kocaman dalgalar art arda geliyor; ortalarda su yeşil ve köpüklü. Tepeciği aşıyorsun ve kalbin ferahlıyor; o bildik hüzünlü müziğin majöre ulaşıyor.

Derecikte bir oyuk bulup kutu biraları içine atıyoruz ve plajda çocuklardan uzak, kumlu bir ot öbeğinin bulunduğu tepeciğe gidiyoruz. Sharon gömleğini ve pantolonunu kumsala paçavra gibi bırakıp, çoktan suya girdi bile. Sağa sola dönerek, ellerini suya uzatarak, önünde uzanan denizi gözleriyle tarayarak, önüm sıra yürüyor. Ara sıra ellerini kaldırıp başına götürüyor sanki bir taç takar gibi ve küçükparmaklarıyla saçını geriye atıyor. Yeşil su dizlerinin hizasında köpürüyor, çekilip bileklerine iniyor ve kumla birlikte dönerek bir anafor oluşturuyor. Sharon sudan çıkıyor, uylukları girdabın dışında, yavaşça dönüyor, önünde uzanan suyu gözleriyle tarıyor. Ne kadar güzel. Güzel, cesur ve bir serçe kadar neşeli. Güzelliğindeki hüzün boğazımı tıkıyor. Orospu çocuğu, gözlerini yaşlarla doldurmaya yeter bu. Derdim ne bilmiyorum. Sharon bana gülümsüyor, sonra başını eğiyor.

"Bana neden öyle bakıyorsun?"

"Nasıl?"

"Sorunun nedir?"

"Bilmiyorum."

"Hadi, evlat. Sana biraz bira vereyim."

Mayosu yüzmeye uygun siyah parlak kumaştan ve eteksiz. Bir spanyel köpeği gibi, ıslak bir bukle halindeki saçlarını savurup kafasını aniden geriye çekerek, öne doğru eğilerek sudan çıkıyor, bacaklarındaki suyu silkeliyor. Şimdi artık bacaklarını kenetlemiş, havsalası eğik, başparmağı ve işaretparmağı kalça kemiğinin doruğuna yaslanmış ve hafifçe, bir atlet gibi hafifçe yaslanmış, plajda derin düşüncelere dalmış öylece duruyor. Tuzlu su kuruyup tenini yakarken, kolunun derisiyle meşgul olarak ve parmaklarını sırtına atarak, kendiyle ilgileniyor.

Plajda çocuklar kızlardan ve oğlanlardan oluşan iki küçük sürü halinde birbirlerinden iple ayrılmışlar. Suyun içinde, geniş kol delikleri olan siyah mayolar giymiş ve boyunlarına düdükler asmış erkek papaz yardımcılarının yönetiminde suda toplu halde yürüyorlar–belli ki yüzme bilmiyorlar. Kadın papaz yardımcıları, diğer çocukların dağ sırtından topladıkları kesik çimenlerle tamir etmekle meşgul oldukları çardaklardan onları izliyorlar.

Yine yüzüyoruz ve tepeciğe geri dönüp bira içiyoruz. Sharon uzanıp bir iç çekişle gözlerini kapıyor. "Bu gerçekten de daktilo yazmaktan çok daha iyi." Kolu benimkinin üzerine düşüyor, beni şefkatle okşuyor ve gerçekten de biraz kestirmek niyetindeymiş gibi kuma yerleşiyor. Ama gözleri gözkapaklarının arasından parıldıyor ve ben eğilip onu öpüyorum. Gülüyor, dostça bir tutkuyla o da beni öpüyor. Kucaklaşarak uzanıyoruz.

"Hey dur, evlat," diyor gülerek.

"Sorun nedir?"

"Burada Tanrının ve herkesin önünde mi?"

"Özür dilerim."

"Özür! Dinle, buraya gel."

"Buradayım."

Hem sıcakkanlılığını hem de bu huyuna koyduğu sınırı belirten bir hareket yapıyor. Bir saat boyunca yüzüp bira içiyoruz. Bir keresinde ayağa kalkıyor; ben de dizlerimin üzerine çöküp altın sarısı uyluklarına sarılıyorum, tam da kollarımla kavrayabileceğim kadarlar.

"Ne yaptığını sanıyorsun oğlum?"

"Tatlım, seni böyle kollarıma almak için üç haftadır bekliyordum."

"Pekâlâ şimdi beni kollarına aldığına göre artık serbest bırakabilirsin."

"Sevgilim, seni asla serbest bırakmam." Meryem aşkına, tam kucaklamalık.

"Yeter artık, evlat–"

"Ne?"

"Beni serbest bırakabilirsin."

"Hayır."

"Dinle. Cüsseli ahbap. Ben de senin kadar güçlüyüm."

"Hayır, değilsin."

"Senin kadar iriyarı olmayabilirim ama–"

"Buradasın."

"–ama o kadar güçlüyüm."

"Aslında değilsin."

"Pekâlâ, seyret bakalım." Bir erkek gibi yumruğunu sıkıp koluma bütün gücüyle vuruyor."

"Canım yandı."

"O halde benimle uğraşmayı bırak."

"Tamam. Seninle uğraşmayacağım."

"Vur bana."

"Ne?"

"Beni duydun. Vur bana." Dirseğiyle bedenine bir set çekiyor. "Hadi, oğlum."

"Neden söz ediyorsun? Sana vurmayacağım."

"Hadi vur bana. Dalga geçmiyorum. Canımı yakamazsın."

"Pekâlâ." Ona vuruyorum.

"Yok. Öyle oyun olsun diye demedim. Gerçekten vur bana."

"Ciddi misin?"

"Tanrının huzurunda yemin ederim."

Tam da ona yere yıkacak kadar sert bir darbe indiriyorum.

"Barbar köpek." Hemen ayağa kalkıyor. "Canım yanmadı. Tam ağzının ortasına çakmayı aklıma koydum, seni eşek."

"Sana inanıyorum," diyorum gülerek. "Şimdi gel bakalım buraya."

"Ne diye? Yeter artık!" Yumruğunu yeniden havaya dikiyor. "Ne yaptığını sanıyorsun sen?"

"Yalnızca sana aklımdan geçenleri söylemek istiyorum."

"Nedir?"

"Sen. Sen ve o tatlı dudakların. Sevgilim, Tanrının huzurunda şu dünyada kollarımı sana dolamaktan ve o tatlı dudaklarını öpmekten başka bir şey düşünemiyorum."

"Ah ben."

"Bunu yapmama aldırır mısın?"

"Bunu yapmana aldırmam."

Aşkımın ilkbaharını tamamen kollarıma alıyorum, bütün yuvarlaklığıyla ve arındıran hüznüyle.

"Sana bir şey daha söyleyeceğim."

"Nedir?"

"Sevgilim, seni aklımdan çıkaramıyorum. O sarı elbisenle ofisime girdiğin günden beri. Senin için çıldırıyorum, bunu biliyorsun, değil mi?"

"Bak sen."

Onu görebilmek için arkama yaslanıp ellerini tutuyorum. "Seni düşünmekten uyuyamıyorum."

"Yemin eder misin?"

"Yemin ederim."

"Biraz para kazandık, değil mi?"

"Elbette kazandık. Biraz para istemez misin? Sana beş bin dolar veririm."

"Hayır, para istemiyorum."

"Plajdan biraz uzaklaşalım."

"Ne diye?"

"Bizi görmesinler diye."

"N'olurmuş bizi görürlerse?"

"Benim için sakıncası yok."

"Ne diyosun oğlum."

"Sen benim sevgilimsin. Seni seversem buna aldırır mısın?"

"Tabii ki hayır. Ama beni oralara, çıngıraklıyılanların arasına götürmeyeceksin."

"Çıngıraklıyılanlar mı!?"

"Hayır efendim. Tam burada şu ahalinin yakınında kalacağız ve sen de terbiyeni takınacaksın."

"Pekâlâ." Elimle onun sırt çukurunu kavrıyorum. "Sana bir şey daha söyleyeceğim."

"Ah-ha." Beni görmek için gülerek geriye çekilip dikiliyor, yakınlığımız onu biraz utandırıyor. "Eyvah! Şimdi ne diyeceksin bakalım."

"Yanımda çalıştığın için üzgünüm."

"Üzgün mü?! Dinle, oğlum. İşimi yapıyorum."

"Senden faydalandığımı düşünmeni istemem."

"Kimsenin benden faydalandığı falan yok," diyor somurtarak.

Ona gülüyorum. "Hayır, iş ilişkimizi kastediyorum." Doğrulup biralarımızı içiyoruz. "Sana bir itirafta bulunacağım. Hafta boyunca bunu planlamıştım."

"Ne?"

"Bu pikniği."

"Vay be!"

"Numara yapma bana. Biliyordun."

"Yemin ederim bilmiyordum."

"Ama beni endişelendiren meselenin iş kısmı–"

"İşle eğlenceyi karıştırmamak lazım."

"Pekâlâ, bilmeni istediğim tek şey şu ki ben önceden düşünmeden hareket ettiğimde–"

"Ben her zaman önceden düşünmeden hareket ederim. İnsanın kastettiği şeyi söylemesi, söylediği şeyi de kastetmesi gerektiğine inanırım."

"Bunun farkındayım."

"Senin hakkında söylediklerimi Joyce'a sor."

"Joyce mu?"

"Ev arkadaşım."

"Ne söyledin?"

"Ona bir sor bakalım."

Plajda şöyle bir göz gezdiriyorum. "Onu görmüyorum."

"Şu anda demek istemedim, seni eşek."

Yüzüyoruz ve birlikte kumlara uzanıyoruz. Onu dün akşamki kadar çılgınca sevmediğim gerçeği önemli bir keşif olarak kendini zorla kabul ettiriyor. Ama en azından artık keyifsizlik yok ve teknenin düdüğü çalınana kadar, ellerimiz birbirimizin sırtında kenetlenmiş, güneşin altında uzanıp uyukluyoruz.

Ancak akşam üzeri kıyı boyunca eve doğru gaza basarken aşk yeniden canlanıyor. Mutluluk ve hüzün sırayla çöküyor insanın üzerine, artık biliyorum. Güzellik ve cesaret insanı hüzünlendiriyor, Sharon'ın güzelliği, halamın cesareti ve zafer insanın kalbini derinden yaralıyor. Ama hayat devam ediyor, biz de morumsu bir ışıkta, Howard Johnson's'ı, motelleri ve çocuk karnavalını geride bırakarak, kıyı boyunca yolculuğumuza devam ediyoruz. Bir körfeze varıyoruz ve yıldızların altında bir içki içiyoruz. Küçük Yol'a razı olmak kötü bir şey değil, büyük mutluluk için büyük arayış değil de, içkilerin ve öpücüklerin, küçük güzel bir arabanın ve ılık geniş bir uyluğun verdiği hüzünlü küçük mutluluk.

"Annemin Bayou des Allemands'da küçük bir balıkçı kampı var. Orada mola verelim ister misin?"

Başını boynuma gömerek sallıyor. Bana sevecen davranmaya başladı ve ara sıra eliyle yanağımı sıkıyor.

Pearl Nehri'nin hemen batısındaki çakıl taşlı yol otobandan ayrılıyor ve bataklığın ortasından geçerek güneye kıvrılıyor. Birdenbire metruk bir savanadayız ve trafiği ardımızda bırakıyoruz. Sharon hâlâ yüzünü boynuma gömmüş vaziyette.

Bir yana eğilmiş sarı ay savanaya zayıf bir ışık saçıyor. Uzaktaki tepecikler küçük bir gemi filosu gibi karaltı şeklinde birden görünüveriyor. Hantal hareketlerle yürüyüp bataklığa dalıyoruz ve tahta yol boyunca ilerliyoruz. Sharon, sanki iyice sokulursa beni görmesi gerekmeyecekmiş gibi yapışıyor bana.

Gözlerime inanamıyorum. Anlamak zor. Bir tepeciğin etrafından dolanıyoruz ve *Titanic* gibi pırıl pırıl parlayan kamp karşımızda. Smithler evde.

Üvey kız ve erkek kardeşlerim sineklikli verandadaki piknik masasında oturmuş yengeç yiyorlar. Yengeç leşleri çıplak bir ampule doğru tırmanışa geçiyor.

Gözlerini kırpıştırarak bana ve birbirlerine bakıyorlar. Birden yanlarında bir yetişkine ihtiyaç duyuyorlar. Bir yetişkin beni gördüklerini düşünmekte haklı olduklarını onaylamalı. Hepsi de, her biri, telaşla annesini arıyor. Thérése mutfak kapısına koşuyor.

"Anne! Jack geldi!" Soluğunu tutup annesinin yüz ifadesini seyrediyor. Ödüllendiriliyor. "Evet, Jack!"

"Jean-Paul biraz ciğer yedi." Mathilde tam da çenemin altından yukarı bakıyor.

Annemin oğlu, üvey kardeşim Jean-Paul, sağına soluna yengeç ezmesi bulaşmış, kırmızı pençesini havada sallayarak bebek sandalyesine Buda gibi yığılmış, sarı benizli iriyarı şişko bir bebektir. İkizler fal taşı gibi açılan gözlerini bize dikiyorlar ama yemekten vazgeçmiyorlar.

Lonnie tekerlekli sandalyesinde bir heyecan nöbeti geçirdi. Eli kıvrılıyor. Önce onu öpüyorum ve gülümsemesiyle boynu kasılmalar sonucu çarpılmaya başlıyor. On dört yaşında ve yaşına göre ufak tefek, on yaşındaki ikizler Clare ve Donice'den daha ufak tefek. Ama en büyük oğul, Duval geçen yaz boğulduğundan beri, "büyük oğlan" oldu. Koyu kırmızı saçı neredeyse her zaman ıslak ve taranmıştır, yüzü çarpılmadığı zaman yakışıklı ve temizdir. Doğruyu söylemek gerekirse, o benim gözdemdir. Benim gibi, sinema müdavimidir. Gidip her şeyi görür. Ama iyi dostuz çünkü ona acımadığımı bilir. Bir kere, insanoğlunun Mesih İsa'nın delinmiş kalbine karşı kayıtsızlığını telafi etmek için kendi acılarını sunabileceğine inanma yeteneğine sahip. İkincisi, onunla yer değiştirmeye pek aldırış etmezdim. Hayatı dingin bir meşguliyet.

Annem ellerini bir bulaşık bezine kuruluyor.

"Pekâlâ, bakalım kim gelmiş," diyor ama bakmıyor.

Elleri kuruyor, dik tuttuğu üç parmağıyla kuvvetle burnunu ovuşturuyor. Saman nezlesi var ve yengeçler onu daha da kötüleş-

tiriyor. Hatırlamak istemeyeceğim kadar tanıdık bir ses, bu hızlı aşağı yukarı oynama ve parmaklarının çıkardığı küçük ıslak bükülme sesleri.

Öpüşüyoruz ya da daha doğrusu yanaklarımızı birbirine değdiriyoruz, annem sanki elleri hâlâ ıslakmış gibi bilekleriyle kucaklıyor başımı. Bazen ona karşı bir oğlun sevgisini ya da bunun gibi bir şey hissediyorum ve onu özel bir biçimde selamlamaya çalışıyorum ama böyle zamanlarda gözlerime bakmıyor, bana yanağını uzatıyor ve Mathilde'in şusunun, Thèrése'in busunun farkına varmaya davet ediyor beni.

"Anne, Sharon Kincaid'le tanışmanı istiyorum."

"Pekâlâ!" diyor annem, başını çevirip çocukların arasına yerleşerek; Sharon'a karşı bir şeyi olduğundan değil, ev sahibesi rolünün onun için tehdit oluşturduğu duygusunu taşıdığından, "Burada biz çocuklardan başka kimse yok," demek istiyor.

Sharon bundan daha iyi bir ruh hali içinde olamaz, gözlerini deviriyor ve öyle bulaşıcı bir havayla gülüyor ki acaba güldüğü kişi ben miyim diye merak ediyorum. Çocuklara karşı daha en baştan yapmacıksız. Linda, hatırlıyorum, tedirgin olmuş, ağırlığını bir o ayağına bir bu ayağına vermişti ve yüzü puding gibi katılaşırken, çocukların başlarını incelemişti. Marcia yetimhane ziyaretindeki Joan Fontaine gibi çömelip dizlerini kucaklayarak çocuklara gereğinden fazla şefkat göstermişti.

Annem nasıl olup da buraya geldiğimi sormuyor ya da arzı endam etmemin bir biçimde sözü edilmeye değer olduğuna dair bir belirti göstermiyor – oysa onları altı aydır görmemiştim. "Tessie, Jack'e sizin sınıfın otobüs yolculuğunu anlatsana." – ve mutfağa kaçıyor. Bir süre sonra evcimenliği sinirime dokunmaya başlayacak. En güvenilir içgüdüleri sayesinde olağandışı ya da "canlandırıcı" olan her şeyden sakınır. Aile efradı rejimine uymayan herhangi bir olay ya da fikre kendi tanıdık bildik damgasını vurur. Öğrenciyken, Jackson'ın Valley Harekatı ya da Freud'un *Düşlerin Yorumu* beni heyecanlandıracak olursa, tarzı bana karşı çıkmak değildi. Bunu bir nevi şaşılacak Rover çocuğu eksantrikliği olarak kabul ederdi: "Şunlar mı? Ah onlar Jack'in kitapları. Oğlanın eve getirdi-

ği yığınla kitap! Jack, o kitaplarda yazılan her şeyi biliyor musun?" "Hayır efeem." Buna rağmen ağırbaşlı Rover çocuğu, Dick Rover olup çıktım.

Smithleri balıkçı kamplarında görmek güzel. Ama Biloxi'deki evlerinde görmek öyle değildir. O dar eski evde beş dakika geçireyim, kasvet kemiklerimin iliklerine işler. Havagazı göz yuvarlarınıza çarpar, iki bin pazar yemeğinin kokusu perdelere sinmiştir, merdiven boşluğunun etrafında sesler yankılanır, oymalı emaye şömine rafının üzerinde etrafa kasvet saçan Kutsal Kalp sonsuza dek kendini gösterir. Her şey beyaz ve oymalıdır. Aşınmış döşemeler, burun deliklerinizde bir sınıftaymışsınız gibi gıdıklanma hissi yaratır. Ama burada, Bayou des Allemands'da farkı herkes fark eder. Su, büyük binaya çarpar. Kıymıklanan tahtalar kışa, kimsenin gelmediği, balığın siyah sudan dışarı fırladığı ve bütün savanada bir Allahın kulunun görünmediği rüyalarla dolu uzun gecelere ve günlere ait gizli hatıraları barındırır; çocukların keşfetmeleri gereken sırlar, bu yüzden yemekten sonra, çete halinde bir köşeden diğerine koşarak keşif gezilerine geri dönerler. Donice bana geçen ağustostа bıraktığı miskfaresi tuzağını ve yeniden bulunan harikalar harikasını gösteriyor. Daha bu sabah gelmişler, annem açıklıyor, öyle güzel bir gündü ki, hem çocuklar pazartesi tatil yaptıklarından, hava böyle devam ederse Mardi Gras boyunca kalacaklar. Roy uzakta olduğundan, anne çetenin bir üyesidir. On dakika mutfakta o çevik kedi randımanıyla çalışır, sonra dışarı çıkıp çocuklarla uzaklaşır, onların değişken neşeli oyunlarında bir o yana bir bu yana dalgalanarak, gözleri yorgun ve sevecen bir bakışta yavaş yavaş kaybolarak.

Thèrése gözdesi Temsilciler Meclisi üyesine Nehirler ve Limanlar yasa tasarısıyla ilgili mektup yazına planlarından söz ediyor. Thèrése ve Mathilde Yurttaşlık kitabındaki Joan ile Jane gibi bir şeyler.

"Şu Tessie klinik *vaka*, değil mi?" diye bağırıyor annem mutfakta gözden kaybolurken, Tessie'nin zeki olduğunu ama aynı zamanda erken gelişmişliğinin komik bir yanı olduğunu kastederek.

"Roy nerede? Araba görmedik. Neredeyse bu tarafa yürümekten vazgeçecektik."

"Poker oynuyor!" diye bir ağızdan bağırıyorlar. Bu komik geliyor ve herkes gülüyor. Lonnie'nin elleri kıvrılıyor. Gelişimiz herhangi bir şaşkınlığa neden olmuşsa da, aile hayatının şiddetli akıntısı hızla ötelere sürüklüyor bizi.

"Daha yengeciniz var mı, anne?"

"Daha yengeç mi? Lonnie'ye sor bakalım, daha demin geri kalanıyla ne yapacağız diye düşünmüyor muyduk? Yemek yemediniz mi?"

"Hayır efeem."

Annem ölü yengeçlerin altındaki kalın gazete kâğıdı tabakasını güçlü beyaz elleriyle katlayıp muntazam bir demet yapıyor. Bütün o süprüntü gidince masa kuru ve tertemiz oluyor. Thèrése temiz gazete kâğıtları yayıyor, Mathilde de iki şişe soğuk birayla, kıskaçlarına vurmak için iki boş şişe getiriyor, az sonra da önümüze birer tepsi, muntazam sıralar halinde yürüyen kırmızı yengeçlerden oluşan iki küçük ordu konuyor. Sharon rahatsız görünüyor ama yine de yengeçlere girişiyor ve az sonra herkes onunla dalga geçiyor. Mathilde ona karın tabakasını kaldırarak etli kısımları çıkarmayı ve karbeyaz et küçük bir demet halinde dışarı fırlasın diye büyük kıskacın köşesini kırmayı gösteriyor. Sharon yalancıktan eğleniyormuş gibi yapıyor ve ikizlerin ona derhal kıskaçları nasıl emeceğini göstermeleri gerekiyor.

Dışarıda suyun üzerinde geceye özgü o boğucu karanlık. Ufak böcekler iyice gerilmiş yeni sinekliğe dalıyor ve bir gitar tıngırtısıyla sıçrıyor. Çocuklar bataklığın gizemini ve koni şeklindeki ışığımızın gizliliğini hissederek, yaklaşıyorlar. Clairain karnını koltuğumun koluna dayıyor. Lonnie transistorlu radyosunu ayarlamaya çalışıyor; radyoyu bileğinin kavisinde tutuyor, ellerini kıvırarak üzerini kapatıyor. Bir keresinde ağzı en vahşisinden şehvetli bir sırıtışla açılıyor. Bu Sharon'ın keyfini kaçırıyor. Ona öyle geliyor ki az sonra bir kriz patlak verecek ve Lonnie sonunda tahammülünün sınırına geldi. Lonnie'ye kimse aldırış etmediğinde, Sharon giderek kurtlanıyor–neden çocuğa kimse yardım etmiyor ki?–derken, hiç bitmeyecekmiş gibi gelen uzun bir süre sonra, Mathilde kayıtsız bir havayla eğilip gürültülü ve parazitsiz bir istasyon buluyor. Lonnie

onu görmek için, zikzak yaparak, başını çeviriyor ama yeteri kadar değil.

Dikkat ediyorum, Lonnie giyinmiş. Roy'un kız kardeşi Ethel Hala'nın onu ve kızları sinemaya götürmesinin söz konusu olduğu anlaşılıyor. Kesin olarak randevulaşmamışlar, annem ona hatırlatıyor, ama Lonnie'nin hayal kırıklığına uğramış gibi bir hali var.

"Hangi filme?" diye soruyorum ona.

"*Fort Dobbs*."* Konuşması şarkı mırıldanır gibi ama anlaşılması zor değil.

"Nerede?"

"Moonlite'da."

"Gidelim."

Lonnie'nin başı sarsılıyor ve yaşlı bir adamın başı gibi geriye düşüyor.

"Ciddiyim. Filmi görmek istiyorum."

Bana inanıyor.

Mutfakta annemi köşeye sıkıştırıyorum.

"Lonnie'nin nesi var?"

"Niye ki, yok bir şeyi."

"Korkunç görünüyor."

"O çocuk sütünü içmiyor!" diye bağıra bağıra şarkı söylüyor annem.

"Yeniden zatürree mi oldu?"

"Five day virüsüne yakalandı. Ve çok çok çok kötüydü. Bu virüsü taşıyan birine kutsal yağlama töreni yapıldığını hiç duydun mu?"

"Neden beni aramadın?"

"Hayatı tehlikede değildi. Kutsal yağlama onun fikriydi. Bunun kendisini ruhani açıdan olduğu kadar fiziksel açıdan da güçlendireceğini söyledi. Bunu hiç duymuş muydun?"

"Evet. Peki şimdi iyi mi?"

Omuz silkiyor. Annem bu meselelerden ne inanç ne de inançsızlık belirtisini taşıyan, daha ziyade eski inançları genel olarak kabul

* "Dobbs Kalesi". Gordon Douglas'ın 1958 yapımı filmi. (ç.n.)

etmeye hazır, hafif imalı bir tarzda söz ediyor.

"Dr. Murtag ömründe böyle bir şey görmediğini söyledi. Lonnie yarım saat içinde yataktan kalktı."

Bazen Tanrıdan söz ettiğinde, annemin onu yalnızca insafsız bir insanın dünyasında el altında olan, kendisinin bir ölçüde değer verdiği bir girişimde geri kalan her şey gibi işlevini yerine getirmeye yöneltilecek aygıtlardan biri olarak kullandığını fark ediyorum aniden: Hayatın şoklarıyla açıkgözlülükle başa çıkılması. Her şeyin, iyinin ve kötünün genel olarak alçaltılmasına razı olduğu bir sırada, daha en başta varılmış bir uzlaşmadır bu. Kötülüğe karşı etrafına duvar ördüğü kadar iyi talih konusunda da ihtiyatlıdır ve zaman zaman bu radikal güvensizliği gözlerinde bir an için görür gibi olurum: Bilgi dolu o kadim pırıltı, bizzat Havva kadar kadim ve kurnaz. Gözdesi Duval'i kaybetmek, onun sıradan olanı seçmekle iyi yaptığını doğruladı. Artık gönlünde hiçbir arzuya yer olmayacaktı, teşekkürler. Duval'in ölümünden sonra her şeyin, Tanrının bile teklifsiz ve kolay olanını istemişti.

"Ama biliyor musun şimdi ne yapmak istiyor? Büyük Perhiz boyunca oruç tutup kendini her şeyden alıkoymak." Annem gözlerini kısıyor. İşte size zulüm. "Otuz altı kilo, bir ayağı çukurda ve oruç tutmak istiyor." Bunu Lonnie ve Tanrıya ilişkin alçakça bir şaka olarak söylüyor. Bir saniyeliğine kadim Havva'nın ta kendisi oldu.

* * *

Fort Dobbs güzeldir. Arabanın içinde film izlenen Moonlite Sineması zaten çok hoştur. Öyle amacına ulaşmış gibi bir hali yok ve Coast'un ötesindeki metruk çamlık bir arazinin görünümüne sahip. Projeksiyon ışığında tatarcıklar yüzüyor ve perde tatlı yoğun havada titrek parıltılar saçıyor. Ama filmde çöldeyiz. Orada kara göğün altında Clint Walker at üzerinde tek başına yol alıyor. Münzevi denen türdendir kendisi ve amaçsızca gezinir. Lonnie çok mutlu. Koltukların tepesine ata biner gibi oturan Thérése ile Mathilde, projektörün altındaki banka geçiyorlar ve kartopu* yiyorlar. Lonnie motor

* Viburnum. (ç.n.)

kapağının üzerine oturmaktan ve ön cama dayanıp ikimizin de hoşuna gittiğini bildiği bir bölüm geldiğinde dönüp bana bakmaktan hoşlanıyor. Sharon da hayatından memnun. Lonnie'yi böyle sinemaya götürdüğüm için düşünceli bir adam olduğumu düşünüyor. Bencillikten uzak bir davranış sergilediğimi düşünüyor. Tanrım, tıpkı onlara ne kadar düşünceli, bencillikten uzak bir adam, bir çocuk ve köpek sever olduğunuzu kanıtlayana kadar sizinle cinsel ilişkiye girmeye yanaşmayan filmlerdeki kızlar gibi. Dizinin üzerindeki elimi tutuyor ve zaman zaman sıkıyor.

Clint Walker çorak topraklarda at üzerinde ilerliyor, düzlükte yükselen tek bir tepenin üzerine çıkıp duruyor. Attan iniyor, çömeliyor, bir parça mesquite* çiğniyor ve araziyi inceliyor. Birkaç köhne bina orada derin vadide yığılmış vaziyette. Adam nereden gelir, nereye gider, hakkında hiçbir şey bilmiyoruz.

Güzel bir gece: Lonnie mutlu (aramızdaki sırrın en heyecan verici bilinciyle dönüp bana bakıyor; sır, Sharon'ın hiçbir zaman bizim filmde gördüğümüz küçük dokundurmaların farkında olmaması, hiçbir zaman da olmayacağı ve bunları görürken, ötekinin de gördüğünü biliyor olmamız–Clint Walker'ın eyer üzerindeki serseriyle hiç güçlük çekmeden o bildik en yumuşak Virginia'lı sesiyle konuştuğu sırada olduğu gibi: "Bayım, senin yerinde olsam bunu yapmazdım sanıyorum"–Lonnie kendinden geçiyor, Clint Walker'ı mı, yoksa beni mi seyretsin şaşırıyor), bu sinema hayaleti, sıcak bir Güney gecesi, Vahşi Batı ve şu iriyarı, güzel, tatlı yavru, Sharon.

Güzel bir deveran. Yeni olanı deneyimleme beklentisinin ötesinde, yeni olanı deneyimleme olarak tanımladığım bir deveran. Örneğin, Taxco'ya ilk yolculuğunuzu yapmanız bir deveran olmaz ya da çok sıradan bir deverandır ancak; ama yolda kaybolup gizli bir vadi keşfetmek olabilir.

Üstün olma ihtimali bulunan hatırlayabildiğim başka yegâne deveran savaştan önce seyrettiğim *Dark Waters*** adlı filmdi. Bayou Barataria'nın aşağı kesimlerindeki Lafitte'te seyretmiştim. Filmde

* ABD'nin güneybatısında yetişen, baklagillerden bir çeşit ağaç ya da çalı. (ç.n.)
** Filmin orijinal adının çevirisi "Karanlık Sular". André De Toth'un 1944 yapımı filmi. (ç.n.)

Thomas Mitchell ve Merle Oberon Louisiana'daki bir bataklıkta, çürümekte olan bir malikânede yaşarlar. Bir akşam arabayla köye giderler–bir film izlemek için! Deveran içindeki yineleme. Deveranın yaşattığı duygularla neredeyse kendimden geçmiştim. Ama *Fort Dobbs* ancak bu kadar iyi olabilir. Yüreğim bir Octavian gibi şarkı söylüyor; benimle Lonnie ve bu asil genç kız arasında büyük bir mutluluk yaşanıyor; her ikisi de bunu biliyorlar ve bu konuda tek laf etmeyecek kadar dirayetliler.

3

Saat üç, rüyaların ve geri gelen, insanlarla dolan, yine duman gibi rüzgâra kapılıp giden yılların çağrışımları arasında aniden uyanıyorum. Genç bir adamım, yirmi dokuzumdayım, ama yaşlı bir adam gibi rüyalarla doluyum. Geceleri yıllar geri gelip hayaletler gibi yatağımın etrafına tünerler.

Annem verandanın köşesine portatif bir karyola koydu. Dört bir yanı bataklıkla kaplı güzel bir yer ve büyük kazıklar su ne zaman hafifçe çarpsa hareket ediyor.

Ama benim şu bildik mekânım, iyi olduğu kadar tüketilmiş de (dönel ve yinelenen bir kullanımla mekânlar tüketiliyor) ve uyandığım zaman gündelik hayatın olağanlığının pençesinde uyanıyorum. Gündelik hayatın olağanlığı düşmandır. Arayış mümkün değildir. Belki de gündelik hayatın olağanlığının bu denli ağır ve keskin olmadığı, insanın onun pençesini hayvani bir güçle parçalayabildiği bir dönem olmuştu. Artık onu hiçbir şey parçalayamaz–felaket dışında. Ömrüm boyunca yalnızca bir kez parçalandı gündelik hayatın olağanlığı: Bir hendeğin içinde kanlar içinde yatarken.

Ani bir hışımla, sanki bir nöbete yakalanmışım gibi, dönüp yığın halinde yeri boyluyorum ve tahtaların üzerinde tir tir titriyorum, bataklıktaki sefil miskfaresinden daha beter bir haldeyim. Yine de yemin ediyorum: Gündelik hayatın olağanlığına yenik düşersem orospu çocuğuyum.

(Şehirlerde başlayan ve en uzak kuytulara, kırsal kesimdeki köşelere, hatta bataklığa bile uzanan gündelik hayatın olağanlığı şimdi artık her yerde.)

Dakikalar boyu uzanmış halde sopa gibi kaskatı yatıyorum ve bataklığın kara soluğunu içime çekiyorum.

Ne annemin ailesi ne de babamın ailesi anlıyor arayışımı.

Annemin ailesi inancımı yitirdiğimi düşünüyor ve onu yeniden kazanmam için dua ediyorlar. Neden bahsettiklerini bilmiyorum. Okuduklarıma bakılırsa, başka insanlar çocukken dindar oluyorlar, sonradan da kuşku duymaya başlıyorlar (ya da Buna İnanırım'da söyledikleri gibi: "zamanla gelişip örgütlü dinin akidelerini ve dogmalarını geride bıraktım). Ben öyle değilim. Benim inançsızlığım baştan beri alt edilemeyecek kadar güçlüydü. Tanrı konusunu hiçbir zaman anlayamadım. Tanrının varlığının kanıtları tanıdığım herkes için gerçek olabilir, ama bu hiçbir fark yaratmadı. Tanrı bana bizzat görünseydi bile, bu hiçbir şeyi değiştirmezdi. Aslında, kafamda bir perdenin inmesi için Tanrı sözcüğünü duymam yeterli.

Babamın ailesi dünyanın Tanrısız da bir anlam taşıdığını, güzel bir hayatın ne olduğunu bir budaladan başka herkesin bildiğini ve böyle bir hayatı bir dolandırıcıdan başka herkesin sürebileceğini düşünüyor.

Her iki ailenin de neden söz ettiklerini bilmiyorum. Gerçekten de hiçbir anlam veremiyorum. Yapabileceğim en iyi şey gündelik hayatın olağanlığının öldürücü pençesi üzerime kenetlenmiş bir halde, arayışımda bir karış daha ilerlemeden tek bir kasımı oynatmamaya yeminli, portatif karyolanın altında sopa gibi kaskatı uzanmak. Bataklık altımda soluk veriyor ve bayou'nun* karşı tarafında bir balabankuşu dizel pompası gibi ses çıkarıyor. Sonunda demir pençe gevşiyor ve pantolonumu çekip karyoladan kurtarıyorum, sağı solu karıştırıp bir defter buluyorum ve karanlıkta çalakalem yazıyorum:

YARIN UNUTMA
Arayışın başlangıç noktası:
Yaratıklarla işe başlayıp Tanrının varlığını kanıtlamak artık fayda etmez.

* (Fr.) Uzun, dar geçit. ABD'nin güneyindeki bazı bölgelerde bir nehir ya da gölün bataklıklı kolu ya da çıkış noktası. (ç.n.)

Yine de Tanrıyı göz ardı etmek imkânsızdır.

Mümkün olan yegâne başlangıç noktası: İnsanın alt edilemeyecek kadar güçlü kendi duygusuzluğunun o garip gerçeği–öyle ki kanıtlar kanıtlansaydı ve Tanrı kendini takdim etseydi, hiçbir şey değişmezdi. İşte bu bütün gerçeklerin en garibi.

İbrahim Tanrının alametlerini gördü ve inandı. Bugün tek alamet, dünyadaki bütün alametlerin hiçbir fark yaratmayacağı yönündedir. Bu, Tanrının ironik intikamı mıdır? Ama ben onun planlarını ortaya çıkarıyorum.

4

Çipiti çipiti çip çip. Çip. Sessizlik. *Çipiti çip çip. Çip.*

Her şey gidişatın kötüye gitmesi şeklinde başlar. Bir acillik duygusu vardır. Bir şeyler yapılması gerekir. Lütfen bu konuda bir şeyler yapalım. Sonra göz kulak olunması gereken bir renk, çok kötü bir renktir. Derken bir acı. Ama yararı yok: Bir sestir, orada dünyadadır ve bu konuda yapılabilecek hiçbir şey yoktur. Uyanın.

Çipiti çipiti çip çip. Çip. Sessizlik.

"Ateş yak da kibritten tasarruf et."

Aramızda üç metre var yok, iki adam geniş mavi bir teknenin gövdesine tutturulmuş dıştan takma bir motoru çalıştırmaya çalışıyorlar. Tekne minicik bir iskeleye sürüklenip çarpıyor. Dünya süttür: gökyüzü, su, savana. Yoğun eterimsi su buharlaşıyor; sisin asma bıyıkları duman gibi bir araya toplanıyor; beyaz bir ışık demeti bataklığın hükümdarı gibi dümdüz uzanıyor.

"Karbüratör iğnesini neden sıkıştırmıyorsun?"

"Sen neden benim kıçımı yemiyorsun?"

Sesler ölgün beyaz dünyada tiz, keskin ve tanıdık geliyor. Adamlardan biri üvey babam Roy Smith olmalı. Evet, dümenci. Şapkasının yeşil siperliği, öfkeyle kabalaşan bir ağızdan ibaret olan yüzünü kaplıyor, ama kollarından tanıyorum. Dirseğindeki gamzenin dışına taşan kasları kavisler çiziyor; ön kolları küçük domuz butları gibi. Siyah parlak kılları saat zincirinin halkalarından fışkı-

rıyor. Karnı bacaklarının arasında kaslı ve kocaman, kırmızı motor kapağını kucaklamış oturuyor.

Roy geriye yaslanıyor, dengede duruyor, kısa güçlü bir hamleyle ipi çekiyor. İp boğuk bir gürlemeyle takılıyor ve bu her şeyi değiştiriyor. Pruvadaki tatlı adam gafil avlanıyor ve tekne iskeleye doğru yan yan giderken dengesini kaybediyor. Ancak şimdi tekne açılıyor ve balıkçılar hemen oturup yerleşiyorlar, şimdi yüzleri sakin ve umut dolu. Roy Smith kırmızı tenli neşeli bir adam olarak seçiliyor, tıknaz ama hâlâ az buçuk genç. Bayou'nun suyu çay gibi kaynayıp duman kabarcıkları çıkarıyor. Tekne gövdesi orta noktaya kadar uzanan bir mesafenin beyazlığında kayboluyor ve tekne sanki pamuğa gömülmüş gibi, ses aniden zayıflıyor.

Şekli bozulmuş diri bir meşe ortaya çıkıyor beyazlığın içinden, bir Çin taşbaskı resmindeki ağaç gibi havada dikiliyor. Dakikalar geçiyor. Bir akça balıkçıl gergin hafif kanatlarını sarkıtarak gözünü suya dikiyor. Ardımdaki sineklikli kapı gürültü çıkmaksızın açılıyor ve annem elinde bir oltayla iskeleye çıkıyor. Oltayı parmaklığa dayıyor, yağlı kâğıtla yapılmış paketi yere bırakıyor, giysisinin yenlerinin altından iki kolunu da kaşıyor ve esneyerek etrafına bakıyor. "Hmmmm," diyor sabah kadar ölgün ve beyaz bir esneme-iç çekişle. Bluzu Roy'un ordudan kalma gömleklerinden biri ve kocaman göğüslerine bakılırsa ona fazla büyük gelmemiş. Keds marka mavi spor ayakkabıları ve şişkin kalçalarının üzerine geçirilmiş, önü fermuarsız ya da düğmesiz bir bayan kot pantolonu var üzerinde. Tel tel saçını kafasına yapıştıran beysbol kasketiyle otoyol köprülerinde balık avlarken gördüğünüz kadınlara benziyor.

Annem paketi açıyor, bir izci bıçağı çıkarıyor ve donmuş karidesleri birbirinden ayırıyor. Düzgün pembe küpleri kesip koparıyor, bıçağı ile onları parmaklıkta kaydırıyor, ara sıra durup burnunu ovuşturarak ve o bildik müzikle boğazını temizleyerek. Yeterli alanın mevcut olup olmadığını araştırmak için, iskelenin ucuna kadar gidiyor, ölçmek için yeniden kolunu koyuyor ve yatay duran kolunu birden kavis çizecek biçimde döndürüp büyük bir ilmek oluşturarak kamışı suya fırlatıyor, bileğinin kadınsı bir açı yaparak kıvrılmasıyla sonuçlanan hantal ancak daha önce prova edilmiş bir

hareket. Makara vızıldıyor, iskandil topaç gibi dönen karidesiyle her tarafa gidiyor ve neredeyse tek bir şıpırtı çıkarmadan düşüyor hafif, eterimsi suya. Annem bir an, sanki balıkların bu konuda ne düşündüğünü öğrenmek niyetindeymiş gibi dikkatle dinleyerek, hareketsiz duruyor ve çubuğu zaman zaman oynatarak, yavaş yavaş makarayı sarıyor.

Pantolonumu çekip çıplak ayakla iskeleye çıkıyorum. Güneş savanayı aydınlatmış ama hâlâ serin bulanık bir dünya. Bir tek ayağımızın altındaki gümüşi tahta ılık ve gıcırtılı.

"Senin için çok erken, değil mi?" Sesi suyun üzerinde çınlıyor.

Annem bana karşı hoşgörülü ve şefkatli. Şimdi baş başa konuşabiliriz. Sabahın erken saatleri ve kocaman beyaz bataklıkta dünyadan yalıtılanmış bir haldeyiz.

"Sana kahvaltı hazırlayabilir miyim?"

"Yok, efeem. Aç değilim." Seslerimiz sabahın boş uzamında çınlıyor.

Yine de oyalıyor beni. Bütün yaptığım biraz balık tutmak ve her günkü gibi bir gün, konuşmadan bunları söylüyor bana, bundan bir fevkaladelik çıkarmayalım o halde. Dümen kırıp sıkı fıkılıktan uzaklaşıyor. Onun sıradanlık konusundaki garantili içgüdülerine hayran kalıyorum. Ama belki de ne yaptığını biliyordur.

"Bu kadar erken kalkacağını bilseydim *keşke*," diyor içerleyerek. "Roy ve Kinsey'le Rigolets'e geçebilirdin. Kızıllar yarışıyor."

"Onları gördüm."

"Neden gitmedin!?"–şaşkınlığı had safhaya varıyor.

"Balık tutmaktan hoşlanmadığımı biliyorsun."

"Bir karnışım daha vardı!"

"Olsun, böyle daha iyi."

"Doğru," diyor bir süre sonra. "Hiç hoşlanmazdın. Tıpkı baban gibisin." Onda görmeye alışık olmadığım hızlı bir bakış fırlatıyor bana. "Geçen gece ona ne kadar iltimas geçtiğini fark ettim." Oltayı bir kez daha fırlatıyor ve yine hareketsiz duruyor.

"Babam balık tutmaktan hoşlanmaz mıydı?"

"Hoşlandığını sanırdı!"

Alabildiğine geriniyorum, başımı 5x10 santim büyüklüğündeki

bir kiriş tahtasına dayıyorum. Doğan güneşe gözlerimi kısarak bakmam, aynı zamanda da annemi gökkuşağı şeritlerine bürünmüş olarak görmem mümkün. Bir yengeç örümcek bayou'nun bir parmak aralığında ağını örmüş ve kıyılar gün ışığında fırıl fırıl dönüyor sanki.

"Ama aslında hoşlanmazdı, öyle mi?"

"I-Ih–" diyor annem; kendi ihmalkârlığını telafi etmek için ağzından kerpetenle çıkıyor bu. Ara sıra oltayı karnıyla parmaklık arasına sıkıştırıp burnunu sümkürüyor.

"Neden hoşlanmazdı?"

"Çünkü hoşlanmazdı. Hoşlandığını söylerdi. Bir keresinde gerçekten hoşuna gitmişti. Bir gün Little Bayou Sara'ya indiğimizi hatırlıyorum. Hastalanmıştı; Dr. Wills de ona sabahları çalışıp öğleden sonraları gezilere çıkmasını, balık tutmakla ya da ilginç bir hobiyle meşgul olmasını söylemişti. Hatırlıyorum, çok güzel bir gündü ve devrilmiş bir söğüdün altında bir delik bulduk–*sac au lait* için ancak bu kadar uygun bir yer olabilirdi. Bu yüzden dedim ki, hadi başla, oltanı burada suya bırak. *Ağacın* içinden mi? diye sordu. Bu işte fazlasıyla saçmalık olduğunu düşündü–onun için pek balıkçı denemezdi; Dr. Wills ve Yargıç Anse büyük avcıydılar ve balıkçıydılar, baban da bundan hoşlanırmış gibi yapardı ama hoşlanmazdı. Bu yüzden ben de dedim ki, hadi başla, tam da yaprakların arasından–*sac au lait* böyle yakalanır. Hayatında gördüğün en etli, en güzel *sac au lait*'yi çıkarmadıysa, John Brown olayım. Gözlerine inanamadı. Ah tamamen gerilimli bir heyecan içinde buldu kendini. Pekâlâ, ideal yer değil mi burası, dedi durup durup ve: Oradaki filanca ağaca bak, bak güneş ışığı nasıl da filanca şekilde suya vuruyor–yarın, ertesi gün ve bütün yaz yine gelmeliyiz–yapmamız gereken bundan ibarettir!" Annem karnışını kasılımlı bir biçimde aniden çekiyor, hızla makaraya sarıyor ve parça parça kesilmiş karidese kaşlarını çatarak bakıyor. "Görüyor musun şu hergele hayvanı–! Bunun şu dünyada, tam da dipte duran tanıdık bir açıkgözden başka bir şey olmadığını biliyor musun?"

"Ertesi gün oraya döndü mü?"

"Hıh. Aslında hayır. As–lında, hayır," diyor, küp şeklinde üç ka-

rides parçası keserek. Kc.unu yine arkasına koyuyor. Karides topaç gibi dönüyor ve annem hareketsiz duruyor. "Ertesi gün *sac au lait*'den söz ettiğimde ne dese beğenirsin?"

"Ne?"

" 'Yok yok, hayır. Sen git istersen.' Sonra da o ünlü yürüyüşüne çıktı."

"Yürüyüş mü?"

"Nehrin kıyı setinden yukarıya. On kilometre, on beş kilometre, yirmi beş kilometre. Yaz kış. Bir Noel sabahı onunla gitmiştim, hatırlıyorum. Kilometrelerce gidiyorsun ve hiçbir şey değişmiyor. Önünde aynı eski kahverengi nehir seti, bir yanda kahverengi nehir, öte yanda kahverengi tarlalar. Bu yüzden 800 metre kadar önümden gidiyordu ki, hooop, dedim. Eninde sonunda bütün yapacağımız geri dönüp gücümüzü sarf etmeye devam etmekse, burada bütün gücümü harcayarak ne yapıyorum böyle? Bu yüzden, hoşça kalın bayım, dedim, ben eve gidiyorum–siz isterseniz Natchez'e kadar onca yolu yürüyebilirsiniz." Annemin hayata, geçmişe ve bugüne standart bir komik abartı şeklinde bakış tarzı budur. Buchenwald'da dört yıl geçirmişse, bunu şöyle hatırlar: "O zaman ona dedim ki: Dinleyin, Bayım, bu zımbırtıyı yiyeceğimi sanıyorsanız, bir daha düşünmeniz gerekecek."

İskelenin güneşte ısınan tahtaları bir çam ve şarap kokusu salmaya başlıyor. Karadaki sisin son asma bıyığı yanıp kül oluyor, ardında çay kadar kara bir su bırakarak. Ağaç münzevidir ve kederlidir, ne de olsa biçare bir varlık. Akça balıkçıl, bir şahin kadar bitkin ve tüyleri karmakarışık bir halde, bayou'nun bir tarafından diğerine güçlükle geçiyor.

"İyi bir koca mıydı?" Zaman zaman çok büyük bir ciddiyetle olmasa da, onu sarsıp kendi seçtiği sıradanlık mesleğinden kurtarmaya çalışırım. Ama ciroskobu yolundan sapmasına her zaman engel olur.

"İyi mi? Pekâlâ, sana bir şey diyeyim mi–iyi bir yürüyüşçüydü!"

"İyi bir doktor muydu?"

"Öyleydi! Üstelik bir elleri vardı! Cerrah eli dediğin onunkiler

gibi olurdu ancak." Annem babamla ilgili anılarını hikâye eder ve bir bütünün parçalarıdır. Hatırladığı babam değil, onun bildik bir simgesidir. Ama şu anda aklına bir şey geliyor. "Zekiydi, ama bunun hiç farkında değildi! Ona bir keresinde bir iki şey öğretmiştim ve bunun için bana teşekkür ettiğini sana söyleyebilirim."

"Neydi o?"

"On dört kilo vermişti. Midesi bulanmıyordu–yalnızca yediklerini çıkarmaya engel olamıyordu. Dr. Wills bunun amip olduğunu söyledi (o yıl her şeyin amip olduğunu düşünüyordu, bir başka yıl endometritis'ti, hem aramızda kalsın Feliciana Bucağı'nda rahmi alınmadık kadın bırakmamıştı). Kahvaltı masasında Mercer yumurtalarını ve mısır lapasını getirdiğinde, baban yüzü kâğıt gibi bembeyaz, öylece oturup bakardı onlara. Benimse, yapabileceğim tek şey onunla birlikte kahvaltı etmemekti. Ağzını mısır lapasıyla doldurur, çiğner, çiğner ve yutamazdı. Derken bir gün aklıma bir fikir geldi. Dinle dedim: Bütün gece oturup kitap okudun, öyle değil mi? Evet, okudum, dedi, ne olmuş? Bundan zevk aldın, öyle mi? Evet, aldım. Bunun üzerine pekâlâ dedim. O halde okuyacağız. Ertesi sabah Mercer'a kendi işine bakmasını söyledim. Kahvaltımı erken ettim, onunkini hazırlayıp yatağa götürdüm. Kitabını aldım elime. Hatırlıyorum–*Greene Murder Case* diye bir kitaptı. Ailede onu okumayan kalmadı. Okumaya başladım, o da dinlemeye başladı ve okurken, onu besledim. Ona söyledim, dedim ki, yiyebilirsin ve onu besledim. Yiyeceği ağzına verdim, o da yedi. Altı ay boyunca onu besledim ve on bir kilo aldı. İşine de geri döndü. Aşağıda kendi kendine yerken bile, ona kitap okumak zorunda kalıyordum. Duracak olursam düpedüz köpürüyordu bana. 'Hadi, devam et!' derdi."

Doğrulup onu görebilmek için gözlerimi ışıktan koruyorum.

Annem burnunu siliyor. "Bunun nedeni–"

"Bunun nedeni neydi?" Suya tükürüyorum. Tükürük bir sicim gibi açılıyor.

Annem parmaklığa dayanıp çay rengi bayou'ya dikiyor gözlerini. "Sanki yemek yemenin–pek o kadar *önemli* olmadığını düşünüyordu. Anlıyorsun ya, babanla, her şeyin, her dakikanın öyle olması gerekiyordu ki–"

"Nasıl, anne?"

Bu kez tam bir Fransız gibi omuz silkiyor. "Bilmiyorum. Bir şey."

"Onun nesi vardı?"

"Fazla gergindi," diye yanıtlıyor derhal ve o her zamanki anaarı vızıltısıyla; babamsa yine o bildik simgenin içinde yitip gidiyor. Büyükbabamın, büyükannemin ve Emily Hala'nın yankılarını; olaylar yatıştığında, gizemler çözüldüğünde ve adlandırılamayana bir ad verildiğinde, uzun yaz akşamlarında yapılan veranda sohbetlerinin yankılarını duyabiliyorum. Annem yalnızca bize özel olan veranda sohbetimize hiçbir zaman alışamadı. Birisi bir tirada, o sıkıcı destansı veranda tiratlarımızdan birine giriştiğinde, konuşmacının yüzünü seçmeye ve göründüğü kadar ciddi varsayılmak niyetinde olup olmadığı konusunda bir kanıya varmaya çalışarak, karanlıkta öne fırlardı. Feliciana Bucağı'nda bir Bolling olarak, karanlıkta verandada oturmaya, evrenin boyutlarından ve insanların ihanetlerinden söz etmeye alıştım; Gulf Coast'ta bir Smith olarak da yüz elli vatlık bir ampulün altında yengeç yiyip bira içmeye alışmışım–bir yaz gecesini geçirme tarzı olarak biri de diğeri kadar hoş.

"Nasıl fazla gergindi?"

Kancanın ucundakini sertçe çekiyor, pembe bir küpü eline alıyor ve oltanın ucuna geçiriyor, çıkarıyor, yine geçiriyor. Bilekleri yuvarlak, genç bir kızınkiler gibi değil, katı yağların birikmesinden.

"Psikolojik yapısından kaynaklanıyordu."

Evet, doğrudur. Psikolojik yapılardan, guddelerin kederli kötü davranışlarımız üzerindeki etkilerinden epeyce söz ederdik. Şaşılacak biçimde, annem halamın kendisinden çok halam gibi konuşuyor. Emily Hala artık psikolojik yapılardan söz etmiyor.

"Sinir sistemi çok güçlü bir radyo gibiydi. Sesini açarsan ve WWL'ye ayarlarsan ne olur, biliyor musun?"

"Evet," diyorum, doktorların kullanmaktan hoşlandıkları küçük, hüzünlü benzetmeleri hatırlayınca tarifsiz bir moral çöküntüsüne uğrayarak. "Demek istiyorsun ki aslında sıradan bir doktor

olacak adam değildi, gerçekten araştırma yapması gerekirdi."

"Bu doğru!" Annem şaşkınlıkla bir göz atıyor bana, ama çok da şaşkın değil, sonra iskandilini kurşun gibi suya yolluyor. "Pekâlâ Bayım–!" diye meçhul bir balığa hitap ediyor ve balıktan yanıt gelmeyince, derin düşüncelere dalıyor. "Yine de garip. Babana çok benziyorsun, bununla birlikte ondan çok da farklısın. Biliyorsun, benim babamdan da bir şeyler almışsın–hayatı hafife alıyorsun, yemek yemeyi seviyorsun, kızları seviyorsun."

"Balık tutmayı sevmiyorum."

"Fazlasıyla tembelsin, bana sorarsan. Her neyse, sana daha önce de söylediğim gibi, benim babam da balıkçı değildi. Golden Meadow'da trol teknelerinden bir filosu vardı. Ama güzel kızları severdi. Öldüğü güne kadar."

"O kadar sürüyor mu?"

"Aaaah ah!" Annem bu kepazelik karşısında çenesini gırtlağına bastırıyor, ama olta mantarını gözlemekten vazgeçmiyor. "Benimle müstehcen bir muhabbete girişmeye kalkma! Annenle konuşuyorsun, senin aga nigilerden biriyle değil."

"Aga nigiler mi?!"

"Evet."

"Sharon'dan hoşlanmadın mı?"

"Şeyy hoşlandım. Ama sana uygun biri değil o." Annem yıllardan beri Kate Cutrer'la evlenmem gerektiğini bir nevi atasözü gibi söyleyip durmuştur, oysa gerçekte Kate'i de bir simge haline getirdi ve onu hiç tanımıyor. "Ama sana komik bir şey diyeyim mi?"

"Ne?"

"Baban gibi saati saatine uymayan sen değilsin de Mathilde. Regina Hemşire onun Alice Eberle'nin bir başka türlüsü olduğunu söylüyor."

"Alice Eberle kim?"

"Biliyorsun, Horace Heidt ve Müziğe Yatkın Şövalyeleri'yle birlikte ses sınavını kazanan Biloxi'li kız."

"Ah."

Annemin gırtlağından o bildik müziğin titreşimi duyuluyor. Gözlerimi kısarak gökkuşağının içinde izliyorum onu.

"Ama ondan sonraki hastalığında, babana yardımcı olamadım."

"Neden ki?"

Annem gülümsüyor. "Benim tedavimin at serumu gibi olduğunu söyledi: onu ancak bir kere kullanabilirsin."

"Ne oldu?"

"Savaş çıktı?"

"Bunun yardımı oldu mu?"

"Kendi kendine yardım etti. Bir ay boyunca yukarda senin odanda yatmıştı–sen okuldaydın. Kliniğe gitmezdi, yemek yemezdi, balığa çıkmazdı, kitap okumazdı. Sadece orda yatar, tavandaki vantilatörü seyrederdi. Arada sırada geceleri Chinaman's'a yürür ve bir po-boy* yerdi. Yemek yiyebilmesinin tek yolu buydu–gece yarısı Chinaman's'e yürümek ve bir po-boy yemek. O sabah her zamanki gibi onu yukarda bıraktım. Mercer'ı gazetesi ve kahvaltı tepsisiyle yukarı gönderip Clarence Saunders'i aradım. On dakika sonra başımı kaldırdım ve işte seninki geliyor, tamamen giyinmiş, merdivenlerden iniyor. Hiçbir şey olmamış gibi yemek odasındaki masaya oturuyor, kahvaltısının getirilmesi talimatını veriyor ve bir ata nalları diktirecek kadar yiyor–bu arada sürekli gazetesini okuyor ve bir şeyler yediğinin bilincinde bile değil. Ona ne olduğunu soruyorum. Ne oldu! Ne olsun, Almanya Polonya'yı istila etti, İngiltere'yle Fransa savaş ilan etti! Yalanım varsa ne olayım, otuz dakika içinde kahvaltısını etti, valizini hazırladı ve New Orleans'a gitti."

"Ne için?"

"Kanada konsolosunu görmek için."

"Evet, Ontario, Windsor'a gittiğini hatırlıyorum."

"O iki ay sonraydı. İki ayda on dört kilo almıştı."

"Onu bu kadar heyecanlandıran neydi?"

"Bunun ne anlama geldiğini biliyordu! Akşam yemeğinde bize her şeyi anlattı: İşte budur. Er geç biz de gireceğiz. Şimdi girmeliyiz. Ve ben beklemeyeceğim. Hepsi onunla gurur duyuyorlardı–özellikle de Miz Cutrer. Hem o ilkbahar mavi üniforması ve bir

* Deniz ürünleri ya da rostoyla, domates ve mayonezle yapılan bir sandviç. Poorboy'un kısaltılmış hali. (ç.n.)

havacı başçavuşun altın kanatlarıyla eve geldiğinde, yemin ederim hayatımda gördüğüm en yakışıklı adamdı. Ve çok–tatlıydı. En güzel zamanlarımızdı."

Tatlıydı elbette. Her ikisini de yapmanın bir yolunu bulmuştu: Onları memnun etmenin ve kendisini memnun etmenin. Gitmenin. İstediğini yapmanın ve bunu yaparak şu bizim İngiltere'yi kurtarmanın. Ve belki de bütün bunların içinde en büyük darbeyi gerçekleştirmenin: Ölmenin. Onlar için ve kendisi için büyük ödülü kazanmanın (ama kendisi bile yalnızca ölmeyi değil, aynı zamanda Girit'te şarap karası denizde ölmeyi başaracağını düşlememişti).

"O halde bundan önce o da tembeldi."

"Değildi!"

"Bu tembellik değil, anne. Kısmen ama tamamen değil. Sana garip bir şey söyleyeyim. Savaş sırasında başıma kötü bir şey geldi. Chongchon Nehri'nden çekiliyorduk. İzli mermilerle çimenleri ateşe vererek Çinlileri durdurmuştuk. Ranger bölüğünden geriye kalanların tam ardımızda oldukları farz ediliyordu. Ya da daha ziyade geri çekilmekte olduğumuzu sanıyorduk, çünkü geri çekilme hattında pusuya düşmüştük ve pes edip batıya yönelmemiz gerekmişti. Benim kavşağa dönüp Ranger bölüğüne bu değişikliği haber vermem gerekiyordu. Oraya döndüm, yarım saat bekledim ve o kadar üşümüştüm ki uyuyakalmışım. Uyandığımda gün ağarmıştı."

"Peki Ranger'ların oradan geçip geçmediğinden haberin olmadı mı?"

"Mesele bu değildi. Uzun bir süre hiçbir şey hatırlayamadım. Bütün bildiğim bir şeylerin fena halde ters gittiğiydi."

"Ranger'lar gece boyunca oradan geçmiş miydi?" diye soruyor annem, gülümseyerek ve benim övgüye değer bir rol oynadığımdan emin.

"Şey, hayır, ama mesele bu de–"

"Onlara ne oldu?"

"Bizimle bağlantıları kesildi."

"Hepsi öldü mü demek istiyorsun?"

"Her şeyden önce yapabilecekleri pek fazla bir şey kalmamıştı."

"Ne korkunç bir şey. Siz çocukların başınızdan geçenleri hiçbir

zaman bilemeyeceğiz. Ama en azından vicdanın rahattı."

"Beni rahatsız eden vicdanım değildi. Sana anlatmaya çalıştığım şey hatırıma bile gelmeyen bir şey dışında hiçbir şeyin yapmaya değer gibi gelmemesiydi. Birisi bana gelip şöyle deseydi: Kırk dakikalığına dalgınlığını unutup işe koyulursan, seni temin ederim ki kanserin çaresini bulacaksın ve bütün senfonilerin en büyüğünü besteleyeceksin–ilgimi çekmezdi. Biliyor musun neden? Çünkü bana göre bunlar yeterince iyi değildi."

"Bu bencilce."

"Biliyorum."

"Sana bir şey diyeyim mi. Beni oraya bıraksalar ve Anna yerinde kal, ateş etmeye başla deseler, ne yapardım biliyor musun?"

"Ne?"

"Çoktan cephenin en gerisine kaçmış olurdum."

Annemin Çinlilerin önünden paldır küldür çekilme sırasındaki görüntüsünü gözümün önüne getirmeye çalışıyorum ve gülmekten başka bir şey gelmiyor elimden.

"Yine de nasıl bir şey olduğunu hiçbir zaman bilemeyeceğiz," diye ekliyor annem ama gerçeği söylemek gerekirse, pek aldırış ettiği yok. Gerçekten ona gülmem gerekiyor. Pembe bir küpü yoğuruyor ki balık kokusunu alabilsin. "Mesele ne biliyor musun, Jack?" Gözleri sevecenlikle, kişisel olana, yürekten hissedilene karşı dikkatle korunan bir sevecenlikle, kasten basmakalıp hale getirilmiş bir sevecenlikle doluyor. "Bundan söz etmen komik. İster inan ister inanma, Roy ve ben önceki gün konuşuyorduk ve ben değil, Roy senin böyle bir şey yapmanın harika olacağını söyledi."

"Ne gibi?"

"Kanser araştırması."

"Ah."

Balık avı bereketsiz. Akça balıkçıl bir alçalıp bir yükselerek havalanıyor ve o kadar yakınımdan geçiyor ki kanatlarındaki kıkırdağın gıcırdadığını duyabiliyorum.

5

Kahvaltıdan sonra ekmek şarap ayiniyle ilgili bir hengâme yaşanıyor. Lonnie hariç, Smithler dinden söz etmenin hayalini bile kuramazlar–bu konunun açılması onlarda en şiddetli mahcubiyet ve huzursuzluğu harekete geçirir: Gözler başka tarafa çevrilir, boğazlar temizlenir ve konu değiştirilene kadar bir iki dakika bir mırıldanma olur. Ama kırk beş dakika ekmek şarap ayinine gitmenin teknik kısmını tartışmalarını dinledim ve sanki St. Louis Körfezi'ndeki on buçuk ayinine karşı Biloxi'deki dokuz ayininin erdemleri konusunda münakaşa ederken, gönül rahatlığının bütün hararetiyle gerçekten de dini irdeliyorlardı, hem bunu yapmadıklarını kim söyleyebilir? Ama belki de haklıdırlar: Bana Tanrıdan söz etseler kesinlikle bayou'ya atardım kendimi.

Rigolets'den yeni dönen Roy Smith'e Sharon'la benim evde kalıp Jean-Paul'e bakmamızı teklif ediyorum. "Ah hayır," diyor annem eğdiği göz kapaklarının altından. "Jean-Paul gidebilir. Hepimiz gideriz. Sharon da gidiyor, değil mi, Sharon?" Sharon gülüyor ve gideceğini söylüyor. İkisi bir süreden beri konuşuyorlar.

Kilise, Biloxi'nin arka taraflarındaki eski bina, postaneye benziyor. Resmi görünümlü bir mekân bu. Basamaklar çiğnenmekten tarak kabuğuna dönmüş; pirinç tırabzan tutamağı ve kapıdaki tabela çok kullanılmaktan altın gibi parlıyor. Lonnie tekerlekli sandalyesiyle bir sütunun yanındaki özel yere götürülebilsin diye erken gidiyoruz. Ayin başladığında balık istifi gibi üst üsteyiz. Bir kadın yan koridora kadar geliyor, eğilip arkalıklı uzun sıramıza bakıyor. Özellikle bana sert bir bakış fırlatıyor. Kılımı kımıldatmıyorum. Sanki metrodayız. Eve üstünü değiştirip temiz delik bir gömlek giyecek kadar zamanında gelen Roy Smith yerini küçük bir kıza veriyor ve birkaç başka erkekle birlikte yan koridorda diz çöküyor, topu taşıyan rakibini yere düşürerek durduran rugbi oyuncusu gibi tek dizinin üzerine çöküp dirseğini dik duran dizine dayıyor, ellerini yandan sıkıca kavuşturuyor. Yüzü kanla kararmış, çimento mozaiğinden döşemedeki talaşları incelerken ıslık sesi çıkararak burnundan soluk alıyor.

Sharon memnun: Belli bir tipteki Protestan kızlara özgü tatlı bir Katolik şaşkınlığı içinde–Smithlerin dinle bu kahramanca alakasızlığının onu rahatlattığı andan itibaren (burada ne yapıyorlar? diye düşünüyor); ela gözlerini etrafa dikiyor. (Şöyle düşünüyor: Hepsi de ne kadar tuhaf ve o da–buraya gelme konusundaki bütün o hengâme ve şimdi de buradalar, sanki ayin başlamadan bitmiş gibi–her biri kendi ifadesiz bakışlı kayıtsızlığına ve bomboş zihnine gömülmüş, rahip de arkasını dönmüş.)

Ekmek ve şarap için zil çaldığında, Roy hantal hareketlerle ayağa kalkıyor ve Lonnie'yi parmaklığın ucuna götürüyor. Lonnie'ye ait görebildiğim tek şey bir tutam kıvır kıvır kızıl saç. Rahip ona yaklaştığında, Roy elini Lonnie'nin titremesine engel olmak için çocuğun yüzüne götürüyor. Bunu kaşlarını çatarak baştan savma yapıyor, gözleri bir kartalınkiler kadar parlak.

6

Kadınlar mutfakta, annem kızıl kayabalığını temizliyor, Sharon ise kucak dolusu çalıfasulyesiyle bir pencerenin önünde oturuyor. Sürmeli tahta pencere bir kızıl ardıçkuşu sürüsünün sukabakları gibi tıkırdadığı ve parlak kırmızı apoletlerini göstermek için kanatlarını açıp büyük sukarnışlarına çarparak uçtuğu bataklığa açılıyor. Jean-Paul koca poposu üzerinde dönerek yerde sallanıyor, köpekbalığınınkine benzeyen teni sert tahtaların üzerinde hışırtılar çıkarıyor ve şapırdayan suya ulaşmak için parmağını yarıklara sokuyor. Verandada sabahın sesleri ulaşıyor bana, kızıl ardıçkuşlarının on bire kadar süren kavga sesleriyle, kadınların duraksamalarında rahat sohbetleri bir araya geliyor, benzerlikleri açısından değil (zira birbirlerinden ne kadar da farklılar: Sharon'ın taşralılara özgü önceden prova edilmiş haykırışları–"İnsanların kerevides yediklerini hiç bilmiyordum!"–bununla kastettiği Eufala'da sadece zencilerin kerevides yedikleri; ve annemin o nezleli tekdüze mırıltısı–"Roy bu yıl

koyu krema çorbası istiyorsa, satın alsa iyi olur–koyu krema çorbasını pişirmek ne kadar sürer haberin var mı?") ama daha ziyade kadınlıkları ve mutfağın rahat muafiyeti onları birleştiriyor.

Çocuklar Roy'la birlikte kayak yapıyorlar. Mavi tekne kara suyu bıçak gibi yararak, bayou'da aşağı yukarı gidiyor. İskelenin ucuna yığılmış alet edevat, sarı naylon ip ve koyu vişne rengi can simiti, güneşin altında gözü acıtan fosforlu renkler yaratıyor.

Lonnie beni buluyor ve gelip sandalyesini portatif karyolama bindiriyor. Pazarları takım elbisesini giyip ön kenarı aşağı yukarı bükülebilen fötr şapkasını takar. Ceketini çıkarmış ama kravatı hâlâ sımsıkı bağlı ve ucu zincir halkalı bir tokayla tutturulmuş. Lonnie giyindiği zaman, bir düğüne gelmiş küçük yoksul bir çiftçiye benziyor.

"Aboneliklerini yenilemek ister misin?"

"Yenileyebilirim. Kaç puanın var?"

"Yüz on dört."

"Bu seni birinci yapmaz mı?"

"Evet, ama bu birinci olarak kalacağım anlamına gelmez."

"Ne kadar?"

"On iki dolar, ama yenilemen gerekmez."

Bulutlar Chandeleur Adası'ndan sökün ediyor. Sanki hiç hareket etmiyorlar, ama gölgeleri kara bir rüzgâr gibi çayırın bir ucundan diğerine hızla ulaşıyor. Lonnie bana bakmakta zorlanıyor. Gözlerini benimkilerle aynı düzeye getirmeye çalışıyor, bu da kafasının zikzaklar çizmesine neden oluyor. Doğruluyorum.

Lonnie parayı çatallaşmış parmaklarıyla alıyor ve kutsal kartpostallarla dolu plastik zarflardan albümüyle dolgun bir şey olan cüzdanına koymaya girişiyor.

"Bu yıl birincilik ödülü nedir?"

"Bir Zenith Trans-World."

"Ama bir radyon var."

"Yayın frekansı sınırlı." Lonnie gözlerini bana dikiyor. Bu mavi dik bakış bir evrik önerme barındırıyor, kendi cümleleri ve nokta işaretleri var. "Zenith'i alırsam, televizyonu o kadar özlemem."

"Bunu yeniden düşüneyim. Televizyondan çok zevk alıyorsun."

Lonnie'nin yeniden düşünür gibi bir hali var. Ama bu sohbetten gerçekten hoşlanıyor. Ağzının köşesinde bir tebessüm titriyor. Lonnie'nin tekdüze konuşması ona bir avantaj sağlıyor, yabancıların sahip olduğu avantajın aynısını: Sözcükleri tükenmiyor. Duvara hafifçe vurularak iletilen bir şifre gibi. Bazen bana açıkça soruyor: Beni seviyor musun? ve hafifçe vurarak karşılık vermek mümkün: Evet, seni seviyorum.

"Ayrıca, oruç tutman gerektiğini düşünmüyorum," diyorum ona.

"Neden olmasın?"

"Geçen yıl iki kez zatürree geçirdin. Senin için iyi olmaz. Günah çıkardığın papazın da buna izin vereceğinden kuşkuluyum. Sor ona."

"İzin veriyor."

"Neye dayanarak?"

"Alışkanlık haline gelmiş bir eğilimi zapt etmek için." Lonnie ilmihallere özgü bir anlatımı gündelik konuşmada kullanıyor. Bir keresinde bana Linda'ya söylediğimi duyduğu bir aptallık örneği için endişelenmeme gerek olmadığını, çünkü bunun kötü niyetli bir yalandan ziyade "güldürme amaçlı bir yalan" olduğunu söyledi.

"Bu ne eğilimiymiş?"

"Kıskanma eğilimi."

"Kimi kıskanma?"

"Duval'i."

"Duval öldü."

"Evet. Ama kıskançlık yalnızca bir başkasının açık talihine üzülmek değildir: Aynı zamanda bir başkasının felaketine sevinmektir."

"Bu konuda hâlâ endişeli misin? Kendini suçladın, günah çıkardın ve günahların affolundu, öyle değil mi?"

"Evet."

"O halde vicdan muhasebesinden vazgeç."

"Vicdan muhasebesi yapmıyorum."

"Derdin ne o halde?"

"Öldüğü için hâlâ memnunum."

"Neden olmayasın ki? O Tanrıyla yüz yüze bakışıyor ve sen bakışamıyorsun."

Lonnie büyük bir neşeyle suç ortaklığımızı kavradığını gösterecek biçimde sırıtıyor bana: Bırak onlar istedikleri kadar kayak yapsınlar. Bizde daha iyisi var. Yüz ifadesi karmaşık. Tartışmaya onun kurallarına göre oynanan bir oyun gibi girdiğimi biliyor ve benim bunu bildiğimi biliyor, ama aldırmıyor.

"Jack, Duval'in Jackson'daki atletizm yarışmasına gidip Amerikan tarihinde ilk kez yapılan bir derece elde ettiği, ertesi gün de eyalet şampiyonları takımında defans pozisyonunu kaptığı zamanı hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Kaybetmesini umut etmiştim."

"Bu Duval'i incitmiyor."

"Beni incitiyor. En büyük günahın ruhun yaşamına ne yaptığını biliyorsun."

"Evet. Yine de her şeye rağmen ben olsam oruç tutmazdım. Bunun yerine dikkatimi ekmek şarap ayinine yöneltirdim. Bu daha etkili bir şey olur gibime geliyor."

"Doğrudur." Mavi gözler benimkileri bir kez daha canlı bir evrik önermeye hapsediyor, bakarak, uzaklara bakarak, yine bakarak. "Ama ekmek şarap ayini yaşayanlar için önemli bir Hıristiyan ayinidir."

"Sen yaşamak istemiyor musun?"

"Ah tabii!" diyor gülerek, onun kadar eğlendiğimden emin olmam için bu tartışmayı kaybetmeye hevesli, hatta istekli.

Bulutlu bir gün. Bulutlar sürat teknesi gibi kabararak, suda ilerlercesine geliyor. Kaymak gibi buhar kaynayarak bulutlardan oluşan, gök gürültüsünü andıran sesler çıkaran sıradağlarla, sarp vadilere dönüşüyor. İskelenin altında yeşil bir yılan yüzüyor. Düz kafatasının kabukları arasında, kemiklerin dikişe benzeyen ek yerlerini görebiliyorum. Yılan tek bir dalgaya yol açmadan suyun içinde kayıp gidiyor, gizemli bir edayla duruyor ve temel kazıklarının önünde başını sallıyor.

"Jack."

"Evet?"

"Gezintiye çıkacak mıyız?"

Lonnie açısından birlikte geçirdiğimiz pazarların bir programı var. Önce konuşuruz, genellikle dini bir konu üzerine; sonra gezintiye çıkarız; sonra da benden kendisini Akim gibi yapmamı rica eder.

Gezinti tahta yol üzerinde çok kısa süreli bir yolculuk ve bataklık yoluna son sürat bir iniştir. Lonnie sandalyesinin kenarına tüner gözünden yaşlar boşalana kadar rüzgârı yarar. Bulutlar savananın üzerinde toplanıp gürlediğinde, bataklıktaki yaratıklar bir saniye seslerini kesiyor, sonra da vıraklama ve fışkıran su seslerinden oluşan bir yaygara koparıyorlar.

Verandaya döndüğümüzde onu Akim gibi yapmamı istiyor. Sandalyesine yaklaşıp ona uzanıyorum. Bunun gerçek bir dayak olması gerekir, yoksa tatmin olmaz. Üniversitedeki son yılımda Akim Tamiroff'un yapmacık üslubunu kaptığımı fark ettim, aslında, bütün o dört yıl boyunca öğrendiğim tek yararlı şey.

"Şu planları ele geçirmeliyim."

"Bırak şimdi Jack, yapma." Lonnie korku ve sevinç içinde geri çekiliyor. Eli yanmakta olan bir yaprak gibi kıvrılıyor.

Annem başını mutfaktan çıkarıyor.

"Hey siz ikiniz klinik vaka mısınız nesiniz?" Tekrar Sharon'a dönüyor. "Sana söylüyorum, Lonnie'yle Jack de birer *klinik vaka*."

Ona hoşça kal öpücüğü verdikten sonra, Lonnie beni tekrar yanına çağırıyor. Ama aslında söyleyecek bir şeyi yok.

"Bekle."

"Ne var?"

Gülümseyerek, bataklığı gözden geçiriyor.

"Sence ekmek şarap ayini–"

"Eee?"

Söyleyeceği şeyi unutuyor ve dobra dobra şöyle demek zorunda kalıyor: "Ekmek ve şarabımı hâlâ sana sunuyorum."

"Sunduğunu biliyorum."

"Bekle."

"Ne var?"

"Beni seviyor musun?"

"Evet."

"Ne kadar?"

"Pek çok."

"Ben de seni seviyorum." Ama transistorlu radyoyu çoktan bileğinin kavisine yerleştirmiş ve çılgınlar gibi onunla meşgul oluyor.

7

Eve dönüş yolunda MG keyifsizliğin istilasına uğradı. Beklenmeyen bir şey değil, zira pazar öğleden sonra daima keyifsizliğin en beter olduğu zamandır. Binlerce araba Gulf Coast boyunca sıralanmış, bütün ailelerin ve herkesin yüzünde baş ağrısından mustariplermiş gibi aynı boş bakış. Havada bir egzoz dumanı ve güneşten suya kötücül bir parıltı yansıyor. Yine de güzel bir pazar öğle sonrası. Güzel bir bulvar, on bin iyi görünümlü araba, elli bin güzel, iyi beslenmiş, iyi kalpli insan ve keyifsizlik radyoaktif bir serpinti gibi üzerimize çöküyor.

Kederlenerek, umudumu kesmeden, elimi Sharon'ın uyluğunun en kalın ve en iç kısmına koyuyorum.

Yeni bir enerjiyle vurarak beni kendinden uzaklaştırıyor.

"Benimle uğraşma, evlat."

"Pekâla, uğraşmayacağım," diyorum melankolik bir halde, doğruyu söylemek gerekirse, onunla uğraşmış olmak için uğraşma konusunda isteksizim.

"Tamam. Buraya gel."

"Buradayım."

Bana bir öpücük veriyor. "Senin içini okudum, evlat. Ama olsun. Sen iyi bir arkadaşsın. Gerçekten eğlendiriyorsun beni." Bir süredir annemle konuşuyordu. "Şimdi kendi işine bak ve beni eve bırak."

"Neden?"

"Birisiyle buluşmam lazım."

Dördüncü Bölüm

1

Sam Yerger, bütün haşmetiyle, beni kaldırımda bekliyor. Bacakları gerçekten de hantal silindirik iç donunun ve kocaman kalın tabanlı parlak ayakkabılarının içinde bir filinkiler kadar iri ve yuvarlak. Onu görünce ani ve şiddetli bir acı iliklerinize işliyor; kötü haber getiren bir elçinin o ısrarcı nazik tavrını takınmış. Birisi ölmüş.

Hiç şüphesiz beni bekliyor. MG'mi görünce, esrarlı bir işaret veriyor ve çabucak kaldırım kenarına geliyor.

"Benimle bodrumda buluş," diye fısıldıyor sahiden de ve hemen dönüp ahşap basamakları çıkıyor, ayak sesleri tabanca sesleri gibi yankılanıyor.

Sam çok iyi görünüyor. Üst başı karmakarışık ve gözleri kızarmış olsa da, her zamanki gibi, kaba ve yontulmamış kocaman kafası, omuzları, ensesinde bahçıvan belini andıran saçına doğru bir yele gibi çıkan yumuşak yakasından filimsi bacaklarına ve kalın tabanlı siyah parlak ayakkabılarına kadar uyum içinde. İnsan bunu Sam'in tarzında yapabiliyorsa, kızarmış gözlü ve üst başı karmakarışık olmak bir zevk haline gelir. Saçı alnında bir kuşak önceki Nelson Eddy tarzında iki kavis yapar.

Sam Yerger'in annesi Mady Hala, Yargıç Anse'ın hukuk bürosunun ortağı, babacan Ben Yerger'la evliydi. Doğu'da üniversiteyi bitirdikten sonra, Sam Feliciana Bucağı'ndan temelli olarak ayrıldı ve bizim New Orleans *Item** gazetesine katkıda bulundu. 1930'larda Fransızca konuşan zencilerle ilgili, daha sonra bir sahne şovuna dönüşen, derken beyazperdeye uyarlanan *Yambilaya Ya-Ya* adlı bir mizah kitabı yazdı. Savaş sırasında Sam bir haber ajansının Paris bürosu şefiydi. CBS'de haber analizleri yapan birinin onun için "yetenekli ve çok bilgili bir gazeteci" dediğini hatırlıyorum. Bir süre New Orleans'lı güzel bir kadınla, Joel Craig'le evli kaldı (Joel'in sesi, boğuk ve iyi viskiyle yıllanıp derinleşen sosyetik sesi – bana göre, Sam'in kendisi gibi aynı haşmetli bütünlüğü kazandı. İlkin Fransız mahallesinde, sonra da Meksika'nın Chiapas eyaletinde yaşadılar, ben de 1954'te onları orada ziyaret etmiştim. Sam orada, kitap kapağının üzerinde yazdığına göre, "kötülük sorununu ve insanın temeldeki yalnızlığını" ele aldığı *Onurlu ve Onursuz* adlı bir roman yazdı. Sam uzak bir bölgede bazı harabeleri ararken bacağını kırdı ve birkaç Kızılderili o ikisini bulmadan önce neredeyse ölüyordu. O ve Joel birbirlerine çok düşkündüler ve ilk bakışta aldırışsız gibi görünen bir tarzda şakalar yapmaktan hoşlanırlardı. Örneğin, Sam Joel'in azıcık hamile olduğunu söylemekten hoşlanırdı ve evlenmelerinden önce Joel de Sam'in genelevinin maması olmaktan bıkıp usandığını söylemekten hoşlanırdı; onun o bangır bangır karamelimsi sesiyle *mama* dediğini duymak hoşuma giderdi. Bana teğğmen demekten hoşlanırdı: "Teğğmen, sonunda sizde beni cez-

* 1877 yılında *Daily Item* adıyla yayın hayatına başlayan, daha sonra *New Orleans Item* adını alan gazete. (ç.n.)

beden şeyin ne olduğu kafama dank etti." "Neymiş?" diye sormuştum tedirgin bir halde dönerek. "Sizde dignidad* var, Teğğmen." Bunu söylemesi peki iyi olmadı çünkü ondan sonra haysiyetimin bilincini taşımaksızın herhangi bir şey söyleyemedim ya da yapamadım. Onları Meksika'da ziyaret ettiğimde, her biri diğeri hakkında çok olumlu şeyler söylüyordu, üstelik de diğerinin yanında ki bu da biraz mahcubiyet yaratıyordu. "O olağandışı bir herif," dedi bana Joel. "Sarp bir kayanın altında, kalça kemiği beş santim dışarı fırlamış bir vaziyette otuz altı saat yattıktan sonra bana ne dedi biliyor musun? Dedi ki: Kraliçem, sanırım bayılacağım ve bayılmadan önce sana bir tavsiyede bulunacağım–Tanrım, ölecek, bunu biliyor ve kitabını ne yapacağımı söyleyecek bana diye düşündüm–ve son derece ciddi şöyle dedi: Kraliçem, Bach'dan ve ilk İtalyanlardan vazgeçme–sonra da uskumru gibi bayılıp tamamen kendinden geçti. Allah için, kötü bir tavsiye değil." Sam Joel için şöyle derdi: "O iyi bir kız. Kadınını her zaman bağrına bas, Binx." Ona bunu yapacağımı söyledim. O yaz ona çok şey borçluydum. Mexico'daki City College'de U.C.L.A.'dan Pat Pabst adındaki şu kızla tanışmıştım ve o da benimle birlikte Chiapas'a gelmişti. "Kadınını her zaman bağrına bas," diyordu Sam bana ve bastonuyla çok hoş bir tarzda yere güm güm basarak etrafta dolanıyordu. Meksika'da Asıl Doğru Şey'i aradığını bildiğim Pat Pabst'ı kaçamak bakışlarla inceliyordum. Ve işte aradığı buradaydı: Kara Beethoven suratıyla, stoacılara özgü bir zarafetle vücudunu sürükleyip duran tamamen ayı gibi bir yazar; ve sırtında sırt çantasıyla, eski Virginialı sesini sadece anıştıran bendeniz. Kızın küçük Californialı kalbinin bütün istediği buydu. Canını kurtarmak istercesine bana yapıştı. Meksika'dan ayrıldıktan sonra–Sam'in üzerine ansızın yinelemenin karakteristik ruh hali nostalji çökmüştü–Feliciana'ya dönüp eleştiri yazılarında ırk meselesine ılımlı bir yaklaşımla, zirai Güney'in değerlerine duyulan muhafazakâr şefkatin hoş bir karışımı olarak yorumlanan *Mutlu Ülke* adlı nostaljik bir kitap yazdı. Daha önceki bir kitabı, karton kapağında "ateşli bir hoşgörü ve anlayış çağrısı" ola-

* İspanyolca 'dignidad' haysiyet olarak çevirdiğim İngilizcedeki 'dignity'nin eşanlamlısı olarak kullanılıyor. (ç.n.)

rak tanımlanan *Ülkeye Lanet* Feliciana'da pek hoş karşılanmamıştı. Sam ara sıra bir dizi konferans için New Orleans'a çıkagelir, halamı ziyaret eder, Kate'le bana sataşır. Onu görmekten memnuniyet duyarız. Bana Andy Kardeş, Kate'e de Miss Ruby der.

"Kate'i buradan çıkarmamız gerekiyor ve bunun için yardımına ihtiyacım var."

Kate'in yeni panjurlarının arasından fırlıyor ve benim kamburumu çıkarmış, keyifsizlikten serseme dönmüş bir halde oturduğum minik avluda bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başlıyor. Kate'in bodrum duvarının sıvasını soymaya başlayıp, daha fazla inşaat tuğlasını ortaya çıkardığını fark ediyorum. "Hikâye şöyle. Kate New York'a gidiyor ve onu oraya sen götüreceksin. Onu bugün oraya götür ve beni bekle–on gün içinde döneceğim. Etienne Sue ile görüşecek–onun kim olduğunu bilirsin: Klinik araştırmalar ile olduğu kadar Knossos eski medeniyetlerindeki çalışması ile de ünlü, kıtanın şu inanılmaz dâhilerinden biri. Adamın kendisi müzmin hasta ve artık pek az sayıda hastaya bakıyor, ama Kate'i görecek. Onu çoktan aradım. Ama esas başarı şu. Kate'in Prenses'le kalması için gerekli düzenlemeleri çoktan yaptım."

"Prenses mi?"

Başımızın üzerinde bir gürültü kopuyor. Başımı kaldırıp cılız güneş ışığına göz kırpıyorum. Bessie Coe–çamaşırcı Bessie Baham'dan ayırt edilebilsin diye böyle hitap ediliyor ona–beyaz dudaklı çilli suratlı zenci kadın, sırığa bağlanmış bir tahta bezini silkelemek üzere hizmetkârların yürüyüş alanından çıkıp eğiliyor. Mutfak hizmetçisi olduğu için benimle eski tarzda selamlaşmayı kendi için olanaklı görebilir. "Bayy Binx," diye üstüne basa basa sesleniyor boğuk sesiyle, bu hitabı nazik olsa da hicivli bir selamlamayla başımın üzerinden mahalleye salarak ve hatta beni de hicve katılmaya davet ederek.

"Kadın yetmiş beş yaşında, ufak tefek mini minnacık kara kuru yaşlı bir mahluk ve Em'den sonra bugüne kadar tanıdığım en çekici, en nüktedan, en bilge kadın. BM'de bize Amerikan heyetinin tamamından daha fazla hizmeti dokundu. Evi her zaman insanı ürpertecek derecede heyecan verici. Kate–ki benim görüşüme göre

kendisi çoktan mükemmel bir hanımefendi olmuştur–hayatında ilk kez kendini bulacak. Uzun sözün kısası Prenses'in bir can yoldaşına ihtiyacı var. Tam da New York'tan ayrıldığım gece bana dedi ki: Şimdi beni dinle–sen Güney'deyken, bana hoş Güneyli bir kız bulmayı kendine görev edin–benim kafamda ne tür biri olduğunu biliyorsun. Kuşkusuz onun kafasındaki tür çok garip bir biçimde eski tarz Rus yüksek tabakasını andıran bir Güneyli. Dün gece Kate'in merdivenlerden çıkışını izleyene dek bunu bir daha düşünmemiştim. Tanrım, dedim, işte Nataşa Rostov gidiyor. Bunu daha önce hiç fark etmiş miydin?"

"Nataşa mı?" diyorum gözümü kırparak. "Ne olmuş? Kate'e bir şey mi olmuş?"

"Ne olduğundan emin değilim." Sam eli dirseğinde, kolunu önünde bir doğrultup bir indirerek topukları üzerinde dikiliyor–kendini toparlamış, bir noktada, nişan alarak sigarasının dumanını savuruyor. "Kate bu sabah ikide yatmaya giderken kesinlikle hiçbir sorun yoktu. Aksine. Coşkuluydu. Biz, yani o, ben ve Em dört saat boyunca başka hiçbir yerde bulamadığım en güzel sohbeti sürdürdük. O, New Orleans'ın en büyüleyici kadınıydı ve bunu gayet iyi biliyordu."

(Evet, tatlı Kate, ben de biliyorum. Senin o eski tersine çevirme hileni bilirim: Her şeyi kaybettiğinde, seni umarsızlığa boğduklarında, o en kasvetli saatte, muhteşem kişi olarak çıkarsın ortaya.)

"Emily ile ben biraz daha konuşup yattık. Saat iki buçuğu geçmemişti. Dörtte bir şey beni uyandırdı. Ne olduğunu bütün çabalarıma rağmen hatırlayamıyorum ama bir şeylerin ters gittiğine dair çok sıkıntı veren bir hisle uyandım. Hole çıktım. Kate'in odasında ışık vardı ama hiçbir şey duymadım. Bu yüzden yatağa dönüp sekize kadar uyudum." Sam olanları profesyonelce bir hızla ve eksiksiz sıralayarak, kayıtsız bir sesle konuşuyor. "Kate ona kadar kahvaltıya inmediğinde, Emily Mercer'ı bir tepsiyle yukarı yolladı. Bu arada Jules kiliseye gitmek üzere çıktı. Mercer Kate'in odasının kapısını çaldı, aşağıdan da duyulabilecek kadar yüksek sesle bağırdı ve hiçbir yanıt alamadı. Emily o zaman gözden kaçmayacak bir telaşa kapıldı ve benden kendisiyle yukarı çıkmamı rica etti. On da-

kika boyunca kapıyı çaldık ve seslendik (ne kadar uzun bir on dakikaydı, biliyor musun?). Sonuç olarak Allah cezasını versin, kapıyı tekmeyle açtım. Kate yatakta, derin bir uykudaydı, bana öyle geldi. Ama soluk alışı son derece hafifti ve masada ağzı açık bir hap şişesi vardı. Ama katiyen boş değildi–üçte birden fazlasının dolu olduğu kanaatine vardım. Her heyse, Emily onu uyandıramadı. Bunun üzerine, Emily son derece sarsıldı ve benden Dr. Mink'i çağırmamı rica etti. Doktor geldiğinde, Kate pek tabii ki uyanmıştı, özellikle haince ve sarhoşlara özgü bir şiddetle saldırıya geçiyordu. Emily'ye karşı gerçekten ürkütücü, kaba bir öfke sergiledi. Bize defolup gitmemizi söylediğinde, seni temin ederim ki derhal söyleneni yaptım. Dr. Mink midesini yıkadı ve ona bir uyarıcı verdi–" Sam saatine bakıyor, "–bir saat oldu. Belli ki herifin sinirleri bir hayli sağlam. Onu hastaneye yatırmayı tercih etmedi ki bu sinsice bir davranış olurdu. Emily ona ne yapmak niyetinde olduğunu sordu. Adam Kate'in pazartesi ona görünmeye söz verdiğini, bunun da kendisi için oldukça münasip olduğunu söyledi–pentobarbitale gelince, kimse başka birinin bunlardan her istediğinde istediği miktarda yutmasına engel olamaz gerçekten. Aklıma gelmişken, adam Sue'nun büyük hayranlarından biri. Bununla birlikte şişeyi ele geçirmeyi başardık–"

"Sam!" Halamın gizli anlamlarla dolu alçak sesi bize ulaşıyor.

Sam topukları bir hizada mı değil mi, görmek için kolundan aşağı bakıyor. Onun halamın sesindeki uyarıyı kaçırmış olabileceğini düşünerek tedirgin, sinirli bir havayla ayağa fırlıyorum.

"Bir şey daha var. Oscar'la Edna buradalar. Sen de burada olacaklarını tahmin etmez miydin? Ama belki böylesi daha iyi. Çünkü bu Kate için müşkül bir an. Hilesinin amacı kendini göstermek. Şimdi aklımıza gelen fikir şu: Sen hiçbir şey bilmeden ortaya çıkıyorsun, gidip onu arıyorsun ve akşam yemeği için aşağı indiriyorsun."

Halam yemek odasından gözlerini bana dikerek dikkatimi çekiyor; onu öpmek ve Oscar Bollings'le konuşmak için içeri giriyorum. Ortalık oldukça sakin görünüyor. Jules Enişte, Edna Yen-

ge'yle birlikte bir şeye gülüyor. Emily Hala dalgın olsa da, üç parmağını şakağına dayasa da, neşeyle konuşuyor ve Sam'in hikâyesinin abartılı olup olmadığını merak etmekten alamıyorum kendimi. Oscar Amca'yla Edna Yenge Feliciana Bucağı'ndan Karnaval ve İlkbahar Hac Yolculuğu, eski evlere ve avlulara her yıl yapılan gezi için gelmişler. Edna Yenge kıvılcımlar saçan kara gözleri ve neredeyse bir bıyığı olan iriyarı, tombulca bir kadındır. En az altmış beş yaşında olmasına karşın, saçı hâlâ siyahtır ve aklıma "kuzguni bukleleri" getirerek kulaklarının üzerinde daireler çizer. Oscar Amca giyinip kuşanmış, ama taşralılığı belli oluyor. Büyük Bolling kardeşlerin dördüncüsü, asker, avukat ya da doktor değil, mağaza sahibi olmayı seçti o–yani, son dönemde Lynwood'u turistlere adam başı bir dolara sergileme başarısını gösterene kadar. Yüz ifadesindeki belli tuhaflıklara ve kafa sallamasına bakılırsa, şaşırtıcı derecede Yargıç Anse'a benziyor, ancak onda burun kemiğinin düzleşmesi, alnın gevşemesi ve gözlerinde açık mavi havai bir cana yakınlık söz konusu. Erkek kardeşlerinin ölümü, kızların da göç etmesi üzerine, Oscar Amca ve Edna Yenge eski mekânın mirasçısı haline geldiler. Dürüst olmak gerekirse, geniş verandaları ve iki yanı meşe ağaçlarıyla kaplı yolları dışında hiçbir özel üstün niteliği olmayan ve kocaman eski, biçimsiz bir bina olan ev hiç de sergilenecek bir mekân değildir (Edna Yenge Lynwood'u düşünene kadar ona bir isim vermek kimsenin aklına gelmemişti). Ama Oscar Amca'yla Edna Yenge onu fevkalade iyi bir şekilde tadil etmeyi, hatta Azalea Trail'de sürekli bir mekân kazanmayı başardılar. Oldukça şaşırtıcı ama–asıl binadan ayrı mutfağa üzeri kapalı bir yürüme yolu ekleyerek, Bollingler tatlandırılmış içkiler dışında hiçbir şey içmemişlerken naneli ve buzlu viskiler ikram ederek, hatta zavallı kocamış Shad'a Seagram's kâhya takım elbisesi giydirerek ve onu elinde bir yemek çanıyla otoyola çıkararak–evi en güzelinden Natchez üslubunda restore eden Oscar Amca değildi; o kişi Oscar Amca değil, Oscar Amca'nın Birinci Dünya Savaşı sırasında Plattsburg'da eğitim görürken tanışıp evlendiği, New York eyaletinin kuzeyinden bir eczacının kızı Edna Yenge'ydi.

Halamı öpmek üzere eğildiğimde, her zamanki benzi atmış görün-

tüsü ve yanağıma kondurulan her zamanki iki hızlı okşama dışında, bana herhangi bir işaret falan vermiyor–karanlığın altındaki karanlığa işaret eden derin bir çeşit ironi değilse bu eğer, bir işaret yoktu.

Gırtlakta yükselişe geçen haber kabilinden kısa bir hece bir sandalyenin gıcırtısına takıldı, sanki bana bir işaret verip, bundan pişman olduktan sonra, evin gündelik küçük gürültülerinden başka bir şey değilmiş gibi kendi kendini dindirmek zoruna kaldı. Sahanlığın ötesinde mobilya odası olarak düzenlenmiş küçük karanlık bir asma kat vardır. Burası günde yirmi defa geçtiğiniz bir yerdir ve bir resmin içine dalmak ne kadar aklınıza gelirse buraya girmek de o kadar aklınıza gelir, hatta ona bakmak bile gelmez aklınıza, ama içine girdiğinizde, derinliği olan bir resme, içindeki uzamda yaşayanı olmayan ve evin manzarasının, aşağıdaki salon ve yemek odasının hem ayrıcalıklı hem de garip göründüğü bir tabloya dalmanın size yaşatacağı bütün tuhaflıkla girersiniz. Kate orada, gölgelerin arasında. Camla kaplı madalya kılıflarının, öbek öbek Bohemya terliklerinin, altın kaplama kristallerin ve İkinci Louisiana Piyade Birliği'nden Yüzbaşı Alex Bolling'in kilitlenmekle kalmayıp, aynı zamanda duvardaki cam takım tarafından sonsuza dek mühürlenmiş, negatif camı karanlık bir yüzeye konarak çekilmiş fotoğrafının–1938 yılının aynı münzevi havasında sonsuza dek kaldırılıp kapatılan küçük nesneleri düşünecek olursak–kalıcılığı sayesinde eskiden tahminlerin en canlısını yürütmeme neden olan bir hapsolmuşluğun bulunduğu porselen şöminenin yanında oturuyor–Kate gelip geçen herkesin gereksinimlerinden ve onlara gereken şeylerden kendini muaf tutarak oturuyor ve elleri kollarında, iki kişilik kanepede bana neşeyle yer açıyor. Neden bu kadar iyi göründüğünü ancak daha sonra düşünüyorum: Noel'den beri ilk kez giyinip kuşanmış. Parfümünün kokusu, hışırdayan naylon bacakları, esmer tenine giydiği beyaz elbise, kırışık ve farbalalı, şimdi eteklerini toplayıp benden uzaklaştırdığı duruma uygun elbise ortada.

Bulunduğumuz yerin açısı yemek odasını ve halamı hariç içindeki grubu görmemize izin veriyor. Onun sadece sağ bileği ve sandalyenin kolunun altında yarık cüzamlı burunlu aslanın yüzünü ovmak üzere kıvrılan eli görünüyor.

"Anneme iyi olduğumu ve daha sonra aşağı ineceğimi söyle. Aç değilim." O zaman gerçekten iyi olacağım, diyor aslında Kate. Onların bu üstüne titreyişlerini hissediyor ve çekildiği asma katında onu rahatsız eden de sadece bu.

Geri döndüğümde (halam beni sadece ciddi bir baş hareketiyle karşıladı), Kate sigara içiyor, dumanı derin derin ciğerlerine çekip göğe yükselen bir tüy gibi dışarı üflüyor. Bir dizi diğerinin üzerinde, bacağını sallıyor, Zippo'suyla sigara paketini ise kucağında tutuyor.

"Sam'i gördün mü?" diye soruyor bana.

"Evet."

"Sana ne dedi?"

"Kötü bir gece geçirdiğini ve Merle'in buraya geldiğini." Ona gerçeği söylüyorum çünkü ona başka bir şey söyleyecek zekâdan yoksunum. Kate bunu biliyor: Ben yetişkinlerin kenara çekip sorguladıkları pek parlak zekâlı olmayan çocuğum.

"Hımm. Gerçeği bilmek ister misin? Çok güzel bir gece geçirdim. Belki de hayatımın en güzel gecesiydi."

Sam bıçağı kadehe dokunduruyor. Âdeti olduğu üzere, halama doğru konuşuyor ancak başkalarının kulak misafiri olduğunun bilincinde. Sağ tarafında, Jules Enişte kulak misafiri olmaktan hoşnut ve neredeyse hayranlıkla dolu bir sokulganlıkla izliyor onları. Bu, Em'in "akşam yemekleri"nden biri, Sam Forum'da konuşuyor, Em de başkan. Uzun zaman önce o, yani Jules Enişte, bir anonim şirketin hastalık ve sağlık belirtilerini teşhis ederkenki açıkgözlülüğüyle Emily'nin konuşmacılarında belli bir eğilim fark etti. Her konuda en ilerici fikirlere ve azınlıklara karşı (Katolikler dışında, ama bu Jules Enişte'yi rahatsız etmedi) en ince hassasiyete sahip kişiler olsalar da Jules Enişte onların aynı tabulara riayet ettiklerini ve aynı ayinleri yaptıklarını gözlemliyordu. Öyle değil Jules Enişte. Orada geri planda oturmuş gözlerini tavandaki avizeye dikerken, kendisi de oldukça tumturaklı bir topluluğa rastladığının farkında, ama böyle bir şey keşfetmeyecek; bir tabuyu ihlal etmesi ve zenciler, Mrs. Roosevelt, İspanyol ve İtalyan asıllı gâvurlar ve Yahudiler konusunda üstelik de bir solukta art arda latife ederek bir ayine saygı-

sızlık etmesi artık an meselesi. Ama Jules Enişte ne kimseyi suiistimal eder ne de kendisi suiistimal edilir. Onun zırhı ciddiyetsizliği. Onların, Emily Hala'nın konuşmacılarının dine karşı saygısızca alaylı sözlerini yürekten hissettiği kendi sersemce inançlarına karşı bir saldırı olarak kabul etmek hiçbir zaman aklına gelmez. Yapabilecekleri en kötü şey kendilerine yakışır bir hayat sürmek, tam da kendisinin "Em'in insanlarından" davranmalarını beklemeye başladığı gibi davranmalarıdır.

Sam kadehine vuruyor. "Geçen perşembe, Em, Eric Cenevre'den döndü ve onu havaalanında karşıladım. Yüzü tebeşir kadar beyazdı–"

Arkasına dayanıp balkonda oturan ve bir tiyatro seyircisi gibi yanağından aşağı Sam'e bakan Kate, sigara paketinin selofanını düzeltmeye girişiyor.

"Dün gece böyle konuştuk. Çok mutluydum–"

Edna Yenge eğilerek Sam'in monoloğunu kesiyor. Sam'in konuşma tarzını henüz kavrayamamış, bu yüzden de allak bullak. "Ama insan ne *yapa*bilir ki?"–ve aslında ellerini ovuşturuyor. Edna Yenge olabileceği kadar hoş, ama benim uzak durduğum akrabalarımızdan biridir. Ruhu gözlerinden okunur ve karşılaştığımız zamanlarda, bana ruhunu sergileyen derin teozofik bakışlar fırlatır ve ben de o bakışları ona iade etsem de, genel olarak onun duygularını paylaşsam da, tedirgin edici bir meseledir bu.

"Sam çok nazik bir insan, çok iyi kalpli bir insan," diyor Kate.

"Biliyorum."

"Sana çok düşkün. Konferansını dinleyecek misin?"

"İsterdim, ama yarın sabah erken kalkıp Chicago'ya gitmem gerekiyor."

"Ne için?"

"İş."

"Harika bir akşam geçirdik, ama yattığım zaman, biraz kuruntuluydum. Sam'in hayalleri karşısında nasıl kendini kollaman gerekir biliyor musun?"

"Evet."

"Yükselen her şeyin aşağı inmesi gerekir ve ben on mil yüksekteydim."

"Biliyorum."

"Ama tedbirliydim ve düşmedim. Doğruca yatıp uyumaya gittim. Derken birkaç saat sonra aniden uyandım. Ters bir şey yoktu. Cin gibiydim ve bütünüyle tetikteydim. Senin teklifini düşündüm ve bana eninde sonunda mümkün olabilir gibi geldi. Keşke her şeyi berbat etmeseydim."

Mercer bir tabak tatlı patatesi dolaştırıyor. Her duruşunda başı geride, gözleri yuvalarından uğrayarak, nefesini tutuyor, sonra da boğuluyormuş gibi bir ses çıkararak nefesini dışarı veriyor.

Oscar Amca kolunu aniden kaldırıp sandalyenin arkasına attı ve Sam'e bir şey söylüyor. Ne dediğini çıkaramıyorum, ama sesi, onayınızı isteyen ve reddedecek olursanız aynen karşılık verme tehdidinde bulunan bir kahkahaya dönüşen o hırıltılı teklifsiz gevezeliği tanıyorum. Bununla birlikte Oscar Amca'nın Feliciana'daki mağazasını severdim–şu anda sesini duymak neredeyse ıslak Growena'nın bozduğu döşeme tahtalarının kokusunu duyuruyor bana. Ama o zamanlar bile, orada olmak ve onun onayınızı istemesi tehlikeli bir şeydi. Bir taşra mağazasının ölümcül arenasında çarpışmasını seyretmek, rakibini ortadan kaldırmak için ve karşı saldırı olasılığına karşı silah kuşanmasını, kendini güvenceye almak için hırıltılı konuşmasını teklifsiz bir kahkahaya dönüştürmesini ve böylece zafer ilan etmesini seyretmek tehlikeli bir şeydi.

"Oscar!" diye bağırıyor Edna Yenge, kesintisiz mırıl mırıl konuşmasına yol açan iyi bir ruh hali içindeymiş gibi yaparak. Şimdiden Sam'i Dallas'da konuşurken duyabiliyor: "Geçen hafta Güneyli zihniyeti ile ilgili hoş bir yorum dinledim–" Eğilerek, Oscar Amca'yı, o iyi bir adam ve hepimiz onu seviyoruz anlamına gelen azgın ve şefkatli bir vuruşla okşuyor. Bu okşama aynı zamanda çenesini kapatabileceği anlamına da geliyor.

"Uyumak söz konusu değildi," diyor Kate. "Aşağı indim, babamın polisiye romanlarından birini buldum, yatağa döndüm ve kitabı baştan sona okudum. Los Angeles'daki bazı insanlarla ilgiliydi. Ev karanlık ve sessizdi, ara sıra nehirde bir tekne düdüğü ötüyordu. Hayatımın nasıl olacağını gördüm–Della Street gibi, her gece çoraplarımı yamayarak, derli toplu küçük bir insan olarak yaşamak.

Ama sonra Memphis'te olanları hatırladım. Bir zamanlar Memphis'te yaşadığımı biliyor muydun?"

Halam Oscar Amca'ya da Sam'e gösterdiği kadar az ilgi gösteriyor. Başparmağının tırnağı sistemli bir biçimde aslanın yelesini temsil eden yarıkları tarıyor.

"1951 yılıydı–sen ordudaydın. Babamla ben politika yüzünden savaş halindeydik. Bir düşünecek olursam, aslında evden kovulmuştum herhalde. Her neyse annem gidip Memphis'teki eski bir sınıf arkadaşını, Mrs. Boykin Lamar adında bir hanımı ziyaret etmemin iyi olabileceğini öne sürdü. Kadın gerçekten de olağandışı biriydi, New York'ta Civic Opera'da sahneye çıkmış, genç bir kızken yaptığı Avrupa seyahatleriyle ilgili son derece komik bir kitap yazmıştı. Bana karşı herhangi bir kişinin olabileceği kadar naziktiler. Ama kimsenin aklına söyleyecek herhangi bir şey gelmiyordu. Her gece orada oturup pikapta operalar çalıyor, sonun gelip de birinin bir şey söylemesinin gerekeceği anı ödümüz koparak bekliyorduk. Bir gece o kadar tedirgin oldum ki şöminenin etrafında dolaşırken ayağım kaydı, ateşin içine düştüm. Çok büyük bir fiziksel acıdan mustarip olmanın bir rahatlamaya yol açtığına inanabiliyor musun? Cehennem ateş olamazdı–ateşten daha kötü şeyler var. Bir otele taşındım ve bir süre iyiydim. Sosyal yardımla uğraştığım bir işim vardı ve bir sürü flörtüm oluyordu. Ama bir süre sonra oda üstüme gelmeye başladı. Her öğleden sonra eve döndüğümde, Arkansas'da nehrin karşı kıyısında güneş batardı ve o sarı ışık her geçen gün daha çok hüzün vermeye başlamıştı. Ve orada o sarı ışığın içindeki Arkansas–Ah Tanrım, ne kadar hüzünlü göründüğünü tahmin edemezsin. Bir öğleden sonra valizimi toplayıp eve dönmek üzere Illinois Central trenine yetiştim."

Sam bütün bu süre içinde bıçağının ağzıyla masa örtüsünü ütüleyip sığ oluklar oluşturarak, oldukça hoş bir tarzda nutuk atıyor. Giriş niteliğindeki yeni bir ima nüfuz etmeye başlıyor sesine. "Hoş" kısmı yaklaşan bir senfoni gibi ve Sam'in hikâyelerinden birini kurmakta olduğunu biliyorum. Sam'in hikâyeleri bende öyle derinden hissettiğim ve hoşuma giden bir takdir uyandırırdı ki bu duygu huysuzluğa çok yakındı. Bir keresinde Feliciana'daki karan-

lık verandada bize Orinoco'nun yukarı kesimlerine bir yolculuk yaptığı, ateşli hastalığa yakalanıp haftalarca yattığı dönemi anlatmıştı. Bir gece inanılmaz güzellikteki bir sesi *Winterreise*'ın* tamamını söylerken dinlemiş. Ertesi sabah şarkıcıyla, liedleri Lotte Lehmann vesaireden daha iyi söyleyen Avusturyalı bir mühendisle tanışana kadar duyduğunun bir hezeyan olduğundan eminmiş. Sam hikâyesini bitirdiğinde sinirlerim tepeme çıkarken, zevkten neredeyse kendimden geçmiştim ve bu deneyimden yeterince etkilenmedikleri için diğerlerine öfkelenmiştim.

"Emily, *There Shall Be No Night*'ı** seyrettiğimiz geceyi hatırlıyor musun, hani o kadar etkilenmiştin ki Carlyle'a dönüşte onca yolu yürümek için ısrar etmiştin."

Ama Kate aldırış etmiyor. Başparmağını hızla ışığa tutup büyük bir dikkatle inceliyor. "Dün gece kitabı bitirene kadar her şey iyiydi. Sonra her şey bir bekleyiş meselesi olup çıktı. Bundan sonra ne var, diye düşündüm. Biraz ürkmeye başladım–ilk kez ipimin ucuna geldiğim duygusuna kapıldım. Kendi soluk alıp verişlerimin farkına vardım. Her şey birazcık kaymaya başladı. Kendime birazcık içki hazırlayıp iki nembutal aldım ve ruh halimin düzelmesini bekledim."

İlk kez kapsullerinden bahsetti. Benim safdilliğim işine yarıyor.

"O zaman ne oldu biliyor musun? Sam ne dedi? Boş ver. Merle'i gördün mü? Hayır mı? Hımm. Olanlar akla hayale gelmeyecek kadar önemsiz, öyle müthiş bir şey yok ortada, yine de öyle olmasını isterdim. Bir anda altı ya da sekiz kapsul yuttum. Bunun beni öldürmeyeceğini biliyordum. Tanrım, ölmek istemiyordum–o anda değil. Tek istediğim–sabit noktadan tüymek ya da ayrılmaktı–Dinle. Yalnızca yaralı insanların mutlu insanlar oldukları doğru değil mi? Kabul et! Hakikat bu değil mi?" Uzaklaşıyor ve bir esneme nöbetine tutuluyor. "Kendimi öyle tuhaf hissediyorum ki. Her şey çok–her nedense beş para etmez geliyor, biliyor musun?" Ayağını sallıyor, küçük bir ezgi mırıldanıyor. "Gerçeği söylemek gerekirse, çok iyi hatırlayamıyorum. Ne garip. Her zaman küçük şeyleri bir bir hatırlardım."

---

* Kış Yolculuğu. Schubert'in lied dizisi. (ç.n.)

** "Gece Olmayacak." ABD'li oyun yazarı Robert E. Sherwood'un oyunu. (ç.n.)

"–hem bana ilk defa Mesih'le ilgili umutlarından mı söz ediyorsun?" Sam halama gülümsüyor. Feliciana'da yeni Mesih, bir elinde *Gita*,* diğerinde Gayger sayacıyla harabelerin arasından uzun adımlarla yürüyerek gelen bilim adamı-filozof-mistik hakkında tahminler yürütürdük. Ama Sam bugün yanlış bir yargıya varıyor. Halam hiçbir şey söylemiyor. Başparmağının tırnağıyla aslanın yelesini taramayı sürdürüyor.

Yemek bittiğinde, Oscar Amca yemek odasında diğerlerinin çıkmasını bekliyor, sonra erbezi torbasını kavradığı gibi bacağını bir güzel sallıyor.

Ansızın sarhoşluk düzeyinde uykulu, sarsak bir halde ayağa kalkıyorum.

"Bekle." Kate ısrarcı bir tavırla kolumu iki eliyle kavrıyor. "Seninle geliyorum."

"Peki. Ama sanırım önce verandada biraz kestireceğim."

"Chicago'ya demek istiyorum."

"Chicago'ya mı?"

"Evet. Gelmemin senin için sakıncası var mı?"

"Yok."

"Ne zaman yola çıkıyorsun?"

"Yarın sabah."

"Bu gece yola çıkıp iki tren bileti almaya ne dersin?"

"Neden tren?" Geçen hafta boyunca ne kadar az uyuduğumu fark etmeye başladım.

"Sana bir şey diyeyim mi. Sen git uzan, ben icabına bakarım."

"Peki."

"Chicago'dan sonra batıya bir yolculuk yapıp Modesto ya da Fresno gibi küçük bir kasabada bir süre kalmamız mümkün mü sence?"

"Mümkündür."

"Ben her şeyi ayarlarım." Çok mutlu görünüyor. "Paran var mı?"

"Evet."

"Ver bana."

* Hinduizm'in en büyük klasiklerinden Mahabharata'da yer alan Sanskrit dilinde yazılmış şiir. (ç.n.)

* * *

Hayret verici bir olay, diye düşünüyorum, hamakta uyuklarken, Kate'in böylesi bir aceleyle harekete geçmesi–topukları pat pat sesler çıkararak, üvey annesiyle kol kola evden çıktı, çantasını kaptı ve Sam seyrederken, ki bu benim içimi karartti, küçük sağlam Plymouth'ına atlayıp gitti–o zaman ben de neden diye düşündüm. Trenler sayesinde. İş seyahate, düpedüz çekip gitme meselesine, Pullman'a adım atmaya ve bir akşam kayarcasına şehir dışına çıkmaya gelince, Della Street kadar hızlı ve amansızdır Kate.

Sonra derken, Prytaneion'da*, Oscar Amca Edna Yenge'nin steyşın vagona binmesine yardım ediyor–Mum Işığında-Avlu gezisine gidiyorlar–oflayıp puflayarak arabanın etrafından dolaşıp kendi kapısına gidiyor, geri çekilerek ve bir elini yan tarafına bastırarak. Sam ayakuçlarına basarak sinekliğin oraya geliyor. "Hey burya bak Andy Kardeş. Şuncaazlar Kodaman'la Madam Kraliçe değil mi? Eyle valla."

Aşırı yorgunluktan kaynaklanan bu baş dönmesinde, öğürmek gibi kahkaha atmaktan da sakınmak gerek.

"Andy Kardeş, çok mu kazanıyonuz?"

"Hayır." Midem umut kırıcı son bir kabarmayla Sam'e bir lütufta daha bulunuyor. Aman Tanrım.

Daha sonra Sam'in bedeninde ısıttığı ve kalıpla eczacı simgesi *oz*, 3 ya da $\bar{3}$'ün bıraktığı cam çıkıntısı parmaklarıma tanıdık gelen karemsi bir şişe tutuşturuluyor sanki elime–şişeyle birlikte de Sam'in, halamın sağaltımla ilgili muhteşem gizli planlarından birinin imasıyla verilmesi dışında ne oldukları artık hatırlanmayan bazı talimatları– .

* Eski Yunan sitelerinde, içinde kutsal ocağın yer aldığı, baş magistratusların, konukların ve özel olarak onurlandırılan yurttaşların yemek yedikleri kamu binası. (ç.n.)

Aynen beklediğim gibi, üç saat sonra Ponchitoula bataklığının ortasındaki engebeli yol yatağı boyunca sarsıla sarsıla ilerliyoruz.

Sieur Iberville'in hantal kapısını açıp buz gibi sükûnetiyle, açık kompartımanlardan ara sıra gelen seslerle ve burun deliklerimize yerleşen ne idüğü belirsiz kokuyla çelik koridora girer girmez–hayatımın son on yılı tren yolculukları arasında geçici olarak bir yerlerde yaşamanın hayali görüntüsüne büründü. En son on yıl önce trene binmiş, San Francisco'dan New Orleans'a gitmiştim, bu yüzden de trenlere has o ruhani bilginin en son keyfini sürüşümden, hem geçmişin hüzünlü karmaşıklığının hem de mümkün olduğunca parlak ve alelade bir geleceğin, bir de bizzat gitmenin, insanın dünyadaki ayrıcalıklı ilerleyişinin gözler önüne serildiği o dorukta duruşumdan bu yana on yıl geçti. Ama trenler değişmiş. Birinci mevkiler, ikinci mevkiler, bölümler ve manivelalar, bir de yeşil kadife kalmamış; bir tek yataklı vagon memuru duruyor, sanırım aynı adam, avuç içleri karides renginde, boynu nefretle şişmiş siyah bir adam. Özel kompartımanlarımızın tek kişilik küçük tabutlar olduğu anlaşılıyor. Zaman zaman, özel kompartımanlarda kalanların insan cinsinden birilerini görebilmek için koridora kafalarını uzattıklarını fark ediyorum.

Kate trenlerin kendine özgü idaresinden etkileniyor. Gri ceketi biraz daha uzun olsa geniş kalçalarını örtecek, dar eteği bayağılığı hoş bir şekilde körükleyerek altında kıvrılıyor. Gözlem vagonuna giderken beni vagonları birbirine bağlayan kapalı geçit platformuna çekiyor ve bir garson gibi bedenimi ceketimin altından kavrayarak bana bir öpücük veriyor. Mardi Gras kutlaması için gözlerini pırıl pırıl parlayan bir rimelle boyamış ve şimdi başını kaldırıp siyah diken diken gözlerini bana dikiyor.

"Modesto'da yaşayacak mıyız?"

"Elbette," diyorum işvebazlığı karşısında tedirgin olarak. Çevresindekileri inandırmaya çalıştığı kadar iyi değil. Aslında trende kendini güvende hissetmiyor; daha ziyade tehlikeyle bizzat karşı karşıya kalınca bir nevi palavradan cesaret gösterisiyle idare edebiliyor.

Gözlem vagonu kalabalık, ama bir kanepede yan yana yer buluyoruz ki burada gazete okuyan bir adamın yanına oturup sıkışıyorum. Arka avluları garip yamuklarla kesen Carrollton kulübelerinin, sonra da taşra kulüplerinin ve Metaire mezarlıklarının arasından kayarcasına ilerliyoruz. Yoğunlaşan alacakaranlıkta mezarlıklar, bazıları iki ve üç katlı odalar ve daireler oluşturan sıra sıra beyaz tonozlarıyla ilk bakışta şehirlere benziyorlar ve minik sokaklar, köşeler, kaldırım kenarları ve hatta çimenlik arazi, bütün bunlar öyle orantılı ki tam hataya düştüğünüz anda ve bizzat gözün zorunlu kıldığı üzere, uzaktan görünen bir şehir gibi belli bir mesafeden göze çarpıyorlar. Artık banliyöde çakılla kaplı çatıların üzerinde bir cadının uçuş seviyesinde yol alıyoruz.

Koridorun karşı tarafında bir adamın garip bir ısrarla bana bakması yavaş yavaş kör kör parmağım gözüne bir hal alıyor. Kate beni hafifçe dürtüyor. Bunlar da kuşkuya yer bırakmayacak şekilde kongreye gitmekte olan Sidney Gross ve karısı. Danziger and Gross'un sahibi Sidney Gross'un oğlu Sidney, bazı Güneyli Yahudilerin sahip oldukları pırıl pırıl parlak görüntüsüyle kısa boylu, genç yüzlü, kıvırcık saçlı bir çocuktur. Aramızda her zaman özel bir samimiyet olmuştur. Mississippi'li güzel bir kızla evlendi, karısı, Sidney'nin aksine, böyle karşılaşmalara karşı tetikte–son karşılaşmamızda önce hangimizin konuştuğunu bilir–bu yüzden kendine rağmen Kate'in beyaz yüzünün ve siyah delici gözlerinin üzerinde duraklayarak, bizden öteye uykulu bakışlar fırlatıyor. Ama Sidney parıltılar saçarak kamburunu çıkarıp bize doğru eğiliyor, başı omuzlarının ortasına adamakıllı gömülmüş, küçük kulakları yassı duran küçük gürbüz bir midilliye benziyor.

"Vay vay vay. Tüccar Jack. Demek sen de uçak rezervasyonlarında yanlışlık yaptın."

"Merhaba Sidney, Margot. Bu Kate Cutrer."

Margot, Mississippi Deltası'nın o dedikoducu tarzında, çok dostane bir tavır takınıyor.

"O halde Mardi Gras olduğunu unuttunuz ve uçağa binemediniz."

"Hayır, treni seviyoruz."

Sidney heyecanlı, benim gibi yolculuk nedeniyle değil, kongre nedeniyle. Elinde rulo yaptığı bir programla koridorun karşı tarafından eğilerek tahvil fonları için vergi indirimi konulu bir panelde konuşacağını açıklıyor. "Ya sen?"

"Sanırım Cracker Barrel Oturumu denen bir şeye katılacağım."

"Hoşuna gidecek. Herkes işkembeden atıyor. Ceketini çıkarabilirsin, ayağa kalkıp gerinebilirsin. Her şey mubah. Geçen yıl Georgia'dan şu gülünç tip vardı." Sidney ne kadar gülünç ve başarısız olduğunu anlatmak için bir yol arıyor, hatırlamaksızın mevzuyu değiştiriyor. "Ne tipti ama. Son derece gülünçtü. Konu nedir?"

"Değişken yaşam sigortaları ile rekabet etmek."

"Ah tıpam," diyor Sidney ticaretimizle ilgili olarak yüzünü ekşiterek. "Bu konuda endişelenmiyorum." Silindir halindeki kâğıdı ileri geri kaydırıyor parmaklarının arasında. "Ya sen?"

"Hayır."

Sidney briç oynamamızı teklif ediyor, ama Kate mazeret bildiriyor. Grosslar köşedeki bir masaya çekilip iskambil oynamaya başlıyorlar.

Çantasını karıştıran Kate sakinleşiyor. Bakışlarını yüzüme diktiğini fark ediyorum.

"Kapsullerim sende mi?"

"Ne?"

"Kapsullerim."

"Şey evet, bende. Bende olduklarını unutmuşum."

Gözlerini yüzümden ayırmadan, şişeyi alıyor, çantasına koyuyor ve ağzını şak diye kapatıyor.

"Senden beklemezdim."

"Onları ben almadım."

"Kim aldı?"

"Sam verdi bana. Hamakta uzandığım sırada. Güç bela hatırlıyorum."

"Çantamdan mı almış onları?"

"Bilmiyorum."

İnsana uzun gelen bir an boyunca, Kate elleri kucağında, parmaklarını kıvırarak ve birazcık kıpırdanarak, oturuyor. Sonra ani-

den kalkıp gidiyor. Geri döndüğünde, yüzü ovalanarak temizlenmiş ve solgun, saç diplerindeki nem hâlâ siyah. Onu altüst eden kapsul olayı değil, Grosslarla karşılaşma. Şu bizim karanlık Mississippi'nin içinden yabancıların arasında birlikte sarsıla sarsıla geçip gidebilecekken–bu durum, Sidney'nin de ifade ettiği gibi ("Uçağı kaçırdık diye canımızı sıkıyorduk, Jack Bolling arzı endam ettiğinde, kendimizi bir baloda bulduk") her şeyi, hoş bir sohbet, güzel vakit geçirme olasılığını mahvediyor. Yine de Kate daha iyi. Belki Grossları iskambil oyununa kaptırma umudu canlandığından ya da kanına giren kimyasalların ilk gizli vaadinden.

Şimdi artık, hızlanarak bataklığa ulaşıyoruz. Kate'le ben yalpalanan bedenlerimiz temas halinde, bataklık yolunda, yosunların arasından büyük sarı ateşböcekleri gibi yanıp sönen araba farlarını seyrediyoruz.

Uyku mahmurluğu geri dönüyor. Memnuniyetle karşılanmıyor. Geç vakit üzerime çöken bir nevi kesintili alacakaranlık, uyanış düşlerinin görüldüğü ve uykunun asla uğramadığı bir alacakaranlık olarak tanıyorum onu.

Yanımdaki adam St. Louis'de iniyor. Kondüktör biletlerimizi toplamaya geldiğinde, biletin kontrol sırasında kesilip alınan parçasını teslim ediyor: Eve gidiyor. Takım elbisesi güzel. Bacak bacak üstüne atmış oturuyor, giysisinin iyice örttüğü kalçası bir domuz budu gibi yukarı kaymış, üstteki bacağı baldırının kasıyla geniş bir açı oluşturuyor. Kahverengi saçı onu genç gösteriyor (kendisi otuz sekiz kırk yaşlarında) ve bir tutam saç ön tarafta dik duruyor. Bu dik duran bir tutam saçla ve siyah gözlükle aktör Gary Merrill'i epeyce andırıyor ve o hoş şahsının hoş bir yer işgal etmesi için aynı tasdikli müsaade ona da verilmiş. Pembe yanaklı sağlıklı haliyle, gürültülü geğirtisini mendiliyle bastırıyor. Tam da bu akşam, hiç kuşkusuz, Galatoire's'da enfes bir ziyafet çekmiş kendine ve toplardamarındaki kan besin küreciklerinin çok değerli mahsulünü taşıyor. Gazetesini ilk kez gözden geçirdiğinde, onu bir kitap gibi açıyor, bana da sol sayfayı onunla birlikte okumaktan başka bir seçenek kalmıyor. Bourbon Caddesi'ndeki bir gece kulübüyle ilgili, yağlanmış bedeniyle bir dansçının resminden oluşan ilanı görünce

duraklıyoruz. Kadının kollarının arkasındaki kas bir kısrağın kasları gibi ileriye doğru uzanan kemerler oluşturuyor. Bir saniye göz kapaklarımız ağırlaşmış bir halde dik dik bakıp geçiyoruz. Derken adam istediği şeyi buluyor ve gazetesini bire, ikiye katlıyor, sonra bir kez daha, New York'taki bir metro yolcusu gibi, tam olarak iki sütun genişliğinde düzgün bir paket haline getiriyor onu. Gazeteyi dizine dayayarak, altın sarısı incecik bir kurşun kalem çıkarıyor, tek eliyle ustaca bir düzenleme yapıyor ve bazı cümlelerin altını düz siyah çizgilerle çiziyor (alt çizmeye alışık). Omuz başında düş kurarken, bütün çıkarabildiğim,

Evlilik kurumuna derinlik ve zenginlik katmak için–

Benim de sadık okuru olduğum bir danışma sütunudur bu.

Tren bataklığın içinde yalpalana yalpalana ilerliyor. Sık burun kıllarının arasından yoğun bir biçimde soluk alan St. Louis'li, sağ kalçasına meylederek ve kalçasını, uyluğunu paket için güvenli bir yazı yazma platformu oluşturacak biçimde destek yapacak bir şekilde oturmayı başarıyor.

Vagondaki sesler hırçınlaşıyor. Yolcular uzun zamandır birlikte yolculuk ediyorlarmış, gizli anlayışlar ve geçmişe dayalı garezler geliştirmişler gibi bir görüntü oluşmaya başlıyor. Birbirleriyle ters, kısa ve öz ifadelerle konuşuyorlar.

Uyanık kalmak bir nevi hastalık; uyku ise baş döndürücü vazifeşinas bir uyanıklık tarafından sonsuza dek koruma altına alınıyor. Gözler fal taşı gibi açılmış olarak uyanma düşleri bataklık ateşi gibi kesintili olarak vuku buluyor.

Dr. ve Mrs. Bob Dean, *Evlilikte Teknik* kitaplarını Canal Caddesi'ndeki büyük bir mağazada imzalıyorlar. Dünya güzeli bir çift. Gentilly'den onca yolu gelmiş olmalıyım, çünkü kitaplardan oluşan bir piramidi kaldıran bir masaya yapışmış, sıkışık bir halde duruyorum. Gözlerimi Deanler'den alamıyorum: Yaşlıca bir çift ama hâlâ çekiciler ve oldukça garip ama her ikisi de fena halde çilli. Başlama vaktini beklerlerken, birbirlerine karşı tatlı bir tutum içindeler ve gösteri dünyasının insanları gibi şakalaşıyorlar (sanırım bu ha-

zırlık safhasına ısınma deniyor). "Hayır, biz hiç tartışmayız," diyor Bob Dean. "Çünkü ne zaman bir tartışma başlasa, tartışmalar üzerine yazdığım bölüme başvururuz." "Hayır, canım," diyor Jackie Dean. "O bölümü yazan bendim–" vesaire. Herkes gülüyor. Beni sıkıştıran kalabalığın neredeyse tümünün kadınlardan, orta yaşlı, azimli yetmiş kiloluklardan oluştuğunu fark ediyorum. Göz kapaklarım düşerek izliyorum Deanler'i, nükteli söz alışverişinde bulunurlarken, orada kimse yokmuş gibi etraflarına ticari bakışlar fırlatmalarına olanak verecek kadar zahmetsizce sergilenen kalıplaşmış düzenlerinden tuhaf şekilde etkilenerek. Ama işe giriştiklerinde, Doukhoborlar kadar ciddileşiyorlar ve adanmış, neredeyse İncil'e özgü bir yardımseverlik havası yayıyorlar ortalığa. Kitabın bir kopyası masanın üzerinde açık duruyor. Okuyorum: "Şimdi eşinize sevecen gözlerle bakarak elinizi meme ucundan çekin ve elinizle nazikçe muayene edin–" Onları araştırma yaparken, bir çift brontosaurus* kadar ağırbaşlı, çilli, kaba, yaşlı kol ve bacakları birbirine dolanmış bir halde, elleri duyarlı bölgeleri, renk maddesinin biriktiği hücrelerin bulunduğu meme başının etrafındaki halkaları, sapa yerlerdeki sümük bezlerini, damarlara ait uyuşuk bağları mahâretle yoklarken hayal etmemek imkânsız. Daha önce hiç başıma gelmeyen bir ürperti dalgası geçiyor vücudumdan.

Bir zerrin gibi sallanan başım St. Louis'liye doğru en az bir on santim kadar düştükten sonra aniden geri çekiliyor. Kate benimle temas halindeki bedeni titreyerek oturuyor, ama St. Louis'li bir rosto kadar sıcak ve sarsılmaz. Tren zaman boyutlu düzende sallana sallana benzersiz yolculuğunu sürdürürken, binlerce minik şeyolay tarafından kozmik partiküller gibi bombardımana tutuluyoruz. Dışarıdaki bir hendekte 3 Mayıs 1954 tarihli gazetenin ufak bir parçası duruyor. Gayger sayacım bir teleprinter gibi uzaktan bir tık sesi çıkartıyor. Ama başka fark eden yok sanki. Herkes dergisine gömülmüş. Kate yaprak gibi titriyor çünkü herhangi bir yerdeki herhangi bir kişi olmanın özlemini çekiyor ve olamıyor.

St. Louis'li bir gazete başlığı okuyor

* *Sauriscia* takımının *Sauropoda* alt takımından fosil sürüngen. En büyük dinozorlardan biridir. (ç.n.)

BİLİM ADAMI NÜKLEER ENERJİNİN YANLIŞ KULLANILMAMASI HALİNDE GELECEĞİN NASIL OLACAĞINI TAHMİN EDİYOR

Altın sarısı kurşunkalem düzgün bir kara kutu çizmek üzere çıkıyor. Kısa bir süre okuduktan sonra yeniden başa dönüyor eşmerkezli ikinci bir kutu yapmak üzere, fikrini değiştiriyor, cebinden gümüş bir bıçak çıkarıyor, makas kısmını açıyor, bütün makaleyi kesiyor, katlayıp cüzdanına yerleştiriyor. Şu cümlecik dışında altı çizilmiş pasajlardan herhangi birini çözmek imkânsız: "Doğal bilimle sosyal bilimin yavaş yavaş kesişmesi."

Çok güzel bir cümlecik. St. Louis'liye düzgün ve düzenli hayatı, altın sarısı kurşunkalemi ve makas-bıçağı, makaleleri doğal bilimlerle sosyal bilimlerin kesiştiği noktadan kesme biçimi nedeniyle hayran olmalıyım; son birkaç gün içinde kendi hayatımın bir şey üretmeksizin geçip gittiği geliyor aklıma. Artık düzenli yemek yiyip uyumuyorum ya da defterime felsefi notlar yazmıyorum, tırnaklarım da pislik içinde. Arayış Gentilly'deki düzenli, yaratıcı ve özgün hayatımdan aldığım zevki mahvetti. Bir hafta öncesine kadar, "doğal bilimlerle sosyal bilimlerin yavaş yavaş kesişmesini umutla beklerken" cümleciği ensemde bir iki ironik karıncalanmaya neden olurdu ancak. Şimdiyse Ponchitoula Bataklığı'nda uğulduyor, umarsızlığın sesinin ve ruhunun ta kendisi.

Kate artık titremiyor, bir sigara yakıp içmeye başladığında, daha iyi olduğundan eminim. Ama yanılıyorum. Laf olsun diye, alelade bir "Off," çekiyor ve öne doğru fırlıyor. Vagon yalpalıyor ve onu Sidney'nin sandalyesine yapıştırıyor; trenin hareketi oradan kımıldamasına engel oluyor: Üç saniye kadar iskambil oyununun dikkatini adamakıllı vermiş seyircisi olduğu zannedilebilir. Sidney kâğıtlar mükemmel olarak dizilene kadar iskambil destesini cilalı tahtaya vurarak karıştırıyor. Küçük parmağındaki altın yüzük bir arma, el hareketlerini kontrol etmesini ve zarifleştirmesini sağlayan küçük düzgün bir tutturaç vazifesi görüyor.

Yarım saat geçiyor; Kate geri dönmüyor. Onu kompartımanda kollarını bağlamış, yüzünü kara cama dönmüş bir halde buluyorum.

Diz dize oturuyoruz.

"İyi misin?"

Yüzü pencereye dönük, ama yanağını bana dayayarak, başını evet anlamında yavaşça sallıyor. Dışarıda dörtgen bir sarı ışık bir set boyunca hızla geçip ormanlara ve tarlalara çekiliyor, yeni keşfolunmuş kadar güzel capcanlı bir şekilde geri geliyor. Birden kafası neşeli bir tavırla ortaya çıkıyor. Kate öne doğru eğilerek kendi bedenine sarılıyor.

"İyiyim. Sen yanımdayken hiçbir zaman çok kötü olmuyorum."

"Neden?"

"Senin sayende değil. Aksine. Diğerleri senden daha çok duygudaşlık gösteriyor, özellikle de annem ve Sam."

"Peki ya Merle?"

"Merle mi?! Dinle, Merle'in yanında yellenebilirim ve o da bana tebrik niteliğindeki o hızlı bakışını fırlatabilir. Ama sen. Benden daha kaçıksın. Sana bir bakmam yeter gülmem için. Bu sence evlilik için yeterli bir dürtü mü?"

"Daha ne kadar olacak. Aşktan daha iyi."

"Aşk! Aşka dair ne biliyorsun sen?"

"Aşka dair herhangi bir şey bildiğimi söylemedim."

Elini uçup giden sarı dörtgende hareket ederken izlemek için oynatarak, pencereye dönüyor yeniden. Rorschach kartındaki iki şeytan gibi diz dize burun buruna kamburumuzu çıkarıyoruz. Kate'in gözpınarında bir şey parıldıyor. Gözyaşı olmadığı kesin.

"Ne Karnaval ama. Bir Mardi Gras'da iki evlenme teklifi."

"Diğeri kimden?"

"Sam'den."

"Vay canına."

"Vay canına ya. Sana başka bir şey daha diyeyim. Sam o aldatıcı dış görünüşünün altında olağanüstü bir insandır. Aslında yalnız bir insan."

"Biliyorum."

"Sen Sam'den betersin." Kate öfkeleniyor.

"Nasıl?"

"Sam düzenbazdır. Aynı zamanda benden hoşlanıyor da. Günün

birinde çok zengin olacağını biliyor. Ama aynı zamanda benden hoşlanıyor da. Bu o kadar da kötü değil. Düzenbazlık insani bir şeydir. Düzenbaz olman için insan olman gerekir. Sam'in çevirdiği küçük dolapların içyüzünü kavradığımda, sıcak bir duygu hissediyorum. Aha, diyorum kendi kendime, demek ki bir kez daha dünyadayız–erkekler ve kadınlar bir şeyi fena halde istiyorlar ve kunduzlar gibi durmaksızın dolap çeviriyorlar. Ama sen–"

"Evet?"

"Sen bana benziyorsun. Onun için birbirimizi kandırmayalım."

Sesi daha tekdüze. Belki de trenin yumuşak hareketleriyle birlikte, görülmemiş bir hafiflikle başımızı sallıyoruz, evet, evet, evet.

Diyor ki: "Bizim böyle zekice küçük düzenbazlıklara girişmemiz için çok geç olduğunu göremiyor musun?"

"Evlenmek gibi mi?"

"Bunu ancak o yaratıcı küçük arayışlarından biri şeklinde başarıyla sürdürebilirsin. İtiraf et."

"O halde neden yapmayayım?"

"Oy kullanmak üzere kaydolmak gibi şeyler yapmaktan müstehzi bir haz duyan hücresindeki bir idam mahkûmunu hatırlatıyorsun bana. Sahi ya, bütün neşen, canlılığın aynen idam mahkûmunun hücresine uygun bir nitelik taşıyor. Hayır ben almayayım. Senin ölüm hücresi numaralarından gına geldi."

"Ne kaybederiz ki?"

"Geçen gece olanlardan sonra, bunun bir yararının olmadığını anlamıyor musun. Artık oyunlar oynayamam. Ama endişe etme sen. Hapların hepsini bir anda yutmayacağım. Umudunu yitirmek o kadar kötü değil. Daha kötüsü var: Umudunu yitirmek ve bunu kendinden saklamak."

"Pekâlâ. Umudunu yitir ya da yitirme. Kork ya da korkma. Ama her ne olursa olsun benimle evlen, hem buna rağmen, umut olsun olmasın, titreyerek ya da titremeden, bir yaz gecesi dışarı çıkıp bir gösteri izleyebiliriz ya da Magazine'e inip istiridye yiyebiliriz.

"Yok yok."

"Anlamıyorum–"

"Haklısın. Anlamıyorsun. Bu senin düşündüğün gibi tek bir şey

değil. Her şey. Bütün olarak çok korkunç."

"Korkunç olan nedir?"

"Sana söyledim," diyor öfkesi burnunda. "Her şey. Buna hazır değilim. Bostan korkuluğu gibi bir kocacığım olsun–kocacık olursun, Binx canımın içi, bu da gülünç–duygularını mı incittim? Sabahları kocacığı uğurlamak, kızlarla öğle yemeği yemek, Eddie'nin ve Nell'in evinde sıkı fıkı ahbaplık etmek, bir başkasının kocacığıyla birazcık sadakatsizlik etmek, küçük diyaframımı takıp iki sevimli oğlumu yetiştirmek ve önümüzdeki yirmi yıl boyunca Princeton'a gidip gitmeyeceklerini düşünerek endişelenmek."

"Sana Gentilly'de yaşayacağımızı söyledim. Ya da Modesto'da."

"Senin gibi yaratıcı olmaya çalışıyordum."

"Sam ve Joel gibi yaşamak ister misin?"

"Binx Binx. Tıpkı halan gibisin. Ona neler hissettiğimi anlattığımda, bana şöyle dedi: Katherine, son derece haklısın. İdeallerini ve düşünceler karşısında duyduğun coşkuyu hiçbir zaman kaybetme–Tanrı aşkına, edebi ya da siyasi bir şeyden yahut da Büyük Kitaplar'dan söz ettiğimi zannetti. Kendi kendime düşündüm: Benim yaptığım bu mu?–ve dışarı koşup dört tane hap aldım. Sırası gelmişken hepsi de bu konuda yanılıyorlar. Hepsi her an intihar edebileceğimi düşünüyorlar. Ne acayip. Gerçek bunun tam tersi elbette: İntihar beni hayatta tutan yegâne şeydir. Ne zaman her şey düş kırıklığı yaratsa, tek yapmam gereken intiharı düşünmek ve iki saniye içinde bir ahmak gibi neşeli oluveriyorum. Ama kendimi öldüre*mezsem*–ah o zaman, yapabilirim. Nembutal ya da polisiye romanlar olmadan yaşayabilirim, ama intihar olmadan olmaz. Aklıma gelmişken." Ve bir avcunu duvara dayayarak çelik koridordan çıkıyor.

Bunların hiçbiri yeni değil, elbette. Doğruyu söylemek gerekirse, söylediklerine pek aldırış etmiyorum. Onun nasıl olduğunu bana gösteren, sesi. Şu anda o "cesur" tonda konuşuyor ve sözlerinin ortaya koyabileceğinden daha sakin, neredeyse neşeli olduğundan, onun için ciddi olarak endişelenmiyorum.

Ama kompartıman biraz sonra boğucu oluyor ve Sidney

Gross'la sohbet etme hususunda pek hevesli olmadığımdan, karşıt yöne gidiyorum ve vagonlar arasındaki ilk kapalı geçitte durup uzun bir süre Mardi Gras şişemden içiyorum. Jackson'a ulaşıyoruz herhalde. Tren bir dönemeçten ve kentin ötesinden yavaş yavaş geçerken keskin bir gıcırtı duyuluyor. Kate ortaya çıkıyor, tek kelime etmeden yanımda duruyor. Sabun kokuyor ve abartılı bir canlılık var üzerinde sanki.

"İçki mi içiyorsun?"

"Futbol maçlarını görmek için trende Baton Rouge'a çıktığımızı hatırlıyor musun?"

"Tabii." Orada dengesini bulurken, oval yüzü karanlık geçitte heyecanla parlıyor, düz taranmış, ceketinin yakasına kadar inen saçlarıyla bir üniversite öğrencisini andırıyor. Parmaklarını boğazına bastırarak, içki içiyor. "Tanrım, ne kadar güzel."

Tren durdu, bizim vagon da şehrin bir caddesinin üzerinde, sağlamca yüksekte asılı duruyor. Neredeyse dolunay evresindeki ay havada uçuşan bulut kalabalığının arasında yüzüyor ve Kongre Binası'nın kubbesine, camdan ve çelikten gıcır gıcır ofis binalarına, parlayan tramvay yoluyla boş caddeye parlak bir ışık yayıyor. Görünürde bir Allahın kulu yok. Uzakta, Kongre Binası'nın ek binalarının ötesinde ağaçlarla kaplı karanlık tepeler ve kentin titrek ışıkları uzanıyor. Bir ay ışığı hilesiyle şehir kar beyazı ve hiçbir zaman kimsenin ikamet etmediği bir yer gibi görünüyor; kutsal Sion şehri gibi tepesinde biteviye uyuyor.

Kate üvey annesinden aldığı o esrik havayla başını yavaş yavaş iki yana sallıyor. Onu başka bir yöne çevirerek güzellikten uzaklaştırmaya çalışıyorum. Güzellik bir fahişedir.

"Şuradaki binayı görüyor musun? O, Güney Hayat & Kaza Sigorta Şirketi'dir. 1942'de yüz dolar yatırmış olsaydın, şimdi değerin yirmi beş bin dolar olurdu. Baban ilk hisse senetlerinden oldukça fazla aldı." Para güzellikten daha iyi bir tanrıdır.

"Ne *demek istediğimi* bilmiyorsun," diye bağırıyor aynı hafif esriklikle.

Ne demek istediğini gayet iyi biliyorum. Ama onun bilmediği bir şey daha biliyorum. Para güzellik için iyi bir dengeleyici unsur-

dur. Güzellik, yalnızca güzelliği aramak sadakatsizliktir. On yıl önce güzelliğin peşinden gidiyor, paraya hiç aldırış etmiyordum. Mahler'in güzel ezgilerini dinliyor, ruhumun derinliklerinde manevi bir rahatsızlık duyuyordum. Şimdi artık paranın peşinden gidiyorum ve genel olarak kendimi daha iyi hissediyorum.

"Şehirde nasıl yaşayabileceğimi anlıyorum!" diye bağırıyor Kate. Dönüp yüzüme bakıyor ve kollarını belime dolayıp ellerini kenetliyor.

"Nasıl?"

"Bir tek yolu var. Senin bana ne yapacağımı söylemenle. Bu kadar basit. Bunu neden daha önce kavrayamadım ki?"

"Sana ne yapacağını söylemem mi gerekiyor?"

"Evet. Bu en soylu yaşama biçimi olmayabilir, ama bu tek yoldur. Benim tarzımdır! Ah sevgili dostum tatlı Binx, insanın sonunda ne olduğunu keşfetmesi ne mutluluktur. *Bildiğin* sürece ne olduğunun önemi yoktur!"

"Nesin sen?"

"Sana memnuniyetle söylerim çünkü bunun yeni farkına vardım ve asla unutmak istemiyorum. Lütfen unutmama izin verme. Ben dindar bir insanım."

"Nasıl yani?"

"Anlamıyor musun? İstediğim, birisine tam olarak inanmak, sonra da benden yapmamı istediği şeyi yapmak. Tanrı bana şöyle diyecek olursa: Kate, işte senden yapmanı istediğim şey; derhal bu trenden in ve oraya, Güney Hayat ve Kaza Sigortası Şirketi'nin köşesine gidip geri kalan ömrün boyunca orada kal ve insanlarla nazikçe konuş–bunu yapmayacağımı mı sanıyorsun? Mississippi, Jackson'daki en mutlu kız olmaz mıyım sanıyorsun? Olurum."

Bir içki içip Kate'in sözünü ettiği köşeye bakıyorum. Ay ışığı elle tutulabilir gibi görünüyor, hem kaldırım taşının hem de binanın içine gömüldüğü yoğun saf bir memba.

Kate şişeyi eline alıyor. "Bana ne yapacağımı söyleyecek misin?"

"Tabii."

"Bunu yapabilirsin çünkü sen dindar değilsin. Tanrı dindar de-

ğildir. Sen devinmeden devindirensin. Senin Tanrıya ya da başka birine ihtiyacın yok–bu dünya üzerinde yaşayan en benmerkezci kişi için övünç kaynağı değilse, senin için de övünç kaynağı değil. Seni sevip sevmediğimi bilmiyorum, ama sana inanıyorum ve bana söylediklerini yapacağım. Bu şartlar altında, seninle evlenirsem, bana şöyle diyecek misin: Kate, bu sabah bunları şunları yap ve bir partiye gidecek olursak, bana şöyle diyecek misin: Kate tam orada dur, üç tane içki iç, şununla bununla konuş. Diyecek misin?"

"Tabii."

Kate bana sarılıp kollarını göğsümde birleştiriyor, eliyle bileğini tutup bana tutkulu bir öpücük veriyor.

Daha sonra, böyle olacağını önceden bildiğim üzere, o zarif güzelliği onu yıkılmış bir halde bırakıp terk ediyor ve Kate ürküyor. Tuvalete bir yolculuk daha ve derken bana dayanıp kuzey Mississippi boyunca uzanan Sieur Iberville kayaları gibi sallanarak duruyor. İlkbaharı geride bırakıyoruz. Ay kış tepelerinin üzerinde savaş alanları gibi kararmış, kadim ve tekinsiz, batıya doğru ilerleyerek ve sarı, asılı duruyor.

"Ah ah ah," diye inliyor Kate ve bana iyice yapışıyor. "Kendimi berbat hissediyorum. Senin kompartımana gidelim."

"Kompartıman hazırlanmış."

"O halde yatarız."

Yatmamız gerekiyor: Kapı yatağa açılıyor.

Kate'i ona karşı sevecen duygular besleyerek kucaklıyorum ve onu sevdiğimi söylüyorum.

"Ah hayır," diyor Kate ve beni kaba bir şekilde kavrıyor. "Buna gerek yok, kabadayı."

"Neye gerek yok?"

"Aşk yok, lütfen."

Onu yanlış anlayıp uzaklaşıyorum.

"Hayır hayır. Gitmeni de istemiyorum," diyor beni bırakmayarak ve incelemeyi sürdürerek.

"Tamam."

"Yalnızca bana aşktan söz etme, kabadayı."

"Tamam, ama sen de bana kabadayı deme."

Delici siyah gözlerini dosdoğru bana dikiyor, ama sanırım hiç görmeden. Bir eliyle bir yerlere tutunup destek alırken, dudaklarını ısırıyor ve diğer elini, eski bir ahbabıymışsın gibi, şiddetle üzerime çullanmak için kullanıyor. "Sana bir şey söyleceğim."

"Nedir?"

"Önceki gün Merle'e söyledim." El yine şiddetle üzerime çullanıyor ve beni kavrıyor. "Biraz çılgınlık yapıp eğlenmeme ne dersin? Beni yanlış yorumladı ve bana yetişkinler arasındaki olgun ve sevecen ilişkiler vesaire vesaireyle ilgili klasik lafları söyledi–biliyorsun işte. Hayır, hayır, Merle, yanlış anladın, dedim. Ben o bildiğin düpedüz aga nigiden söz ediyorum–" beni sarsıyor, "–halanın hizmetçilerinden birinin bana geçen hafta gösterdiği çizgi roman gibi, kitapta Ağır İşçi Tillie ile Mac–asıl Tillie değil anlayacağın, Tillie'nin Fransız versiyonu–bir ofis partisine gidiyorlar ve Tillie Mac'le ambarda hafiften oynaşırken Whipple'a yakalanıyor. Merle'e bundan söz ettim ve dedim ki: Kastettiğim bu Merle, buna ne dersin?"

"Merle ne dedi?"

Kate duymuş gibi görünmüyor. Parmaklarıyla pencere denizliğine ritmik hareketlerle vuruyor ve hızla geçip giden ağaç tepelerine dikiyor gözlerini.

"Sonuç olarak–her şey söylenip yapıldığında, aslolan budur, öyle değil mi? Kabul et. Sen ve küçük Honduraslın onun küçük kitabıyla ikinci katta, sabahleyin, sabah sabah, orada saplı tahta bezleri ve kovalarla dolu çarşaf dolabında."

"O senin Honduraslın ve senin resimli romanın–"

"Şimdi sana ne yapabileceğini söyleyeceğim, Whipple. Buradan çıkıp gidiyorsun ve tam beş dakika sonra geri geliyorsun. Ah iriyarı edepsiz bir Whipple'sın sen ve tek bir şeye yararsın."

Her ne kadar acı verse de, sana gerçeği söylemem gerek Rory. Hiçbir şey, iki şeyden birini yaptığını söylemekten daha memnun edemez beni. İkisinden birini, senin yaptığını yaptım: Debbie'yi yatağına yatırıp üstünü sıkı sıkı örtüyorum ve gaddarlık derecesinde utkulu bir erdem gösterisiyle, yastığı ve battaniyeyi kaptığım gi-

bi oturma odasındaki kanepeye götürüyorum, orada ellerimi başımın arkasına kenetleyip karanlıkta uzanıyorum, gözlerimi tavana dikiyorum ve kapı aralığından konuşup senin umutlarından ve düşlerinden söz ediyorum. Ya da ikincisini–bir roman kahramanı ne yaparsa onu: O da arayış içindedir, bir cins hacıdır, Asıl Doğru Şey'i bulduğu Guanajuato'dan ya da Sambuco'dan, yahut da bilge bir adama çıraklık edip göğün yedinci katına çıkan yedinci yolda mahirleştiği Doğu'dan daha yeni dönmüştür. Ancak bu dünyayı da hor görmez ve olur da bir hizmetçi ona duyduğu özlem dolu bir kalple yatağına gelirse, iyi ve neşeli bir ruh hali içinde kitabını bırakıp ona dileyebileceği kadar keyifli bir zaman geçirtir. Bunun üzerine, kızın derhal, Scarlett'ın Rhett'in döndüğü sabah tadını çıkardığı kadar tatlı bir uykuya dalmasıyla, kitabını yeniden eline alır ve bir anda on mil yüksekte, Yol'dadır.

Hayır, Rory, ben her ikisini de yapmadım. Biz her ikisini de yapmadık. Biz çok başarısızdık ve neredeyse hiç beceremedik. Nefis, biçare nefis bizi hüsrana uğrattı. Yükümüz çok ağırdı ve ne Aşai Rabbani ayiniyle kutsanmış ne de tin tarafından hor görülmüş (zira hor görmek nefsi gafil avlamak için en kötü akıbet değildir), ancak şu ana kadar keyifsizliğin soğuk ve donuk gözlerinin içyüzünü gördüğü, hükümsüz kıldığı ve sıfırladığı nefis, biçare nefis–şimdi şu anda ansızın her şey, en değerli şey, son ve tek umut olmaya davet edilen nefis, biçare nefis–siner ve insanı hüsrana uğratır. Gerçek şu ki onun cesur (aslında cesur değil, fahişeler gibi cesur değil, tanrı gibi cesur) acayip davranışı beni ölümüne korkuttu. Sanırım ben yüzü kızaran Gentilly'li küçük Lindalara alışığım. Kate de ürkmüştü. Yaprak gibi titriyorduk. Kate ürkmüştü çünkü şimdi Ağır İşçi Tillie bile onu hüsrana uğratabilirmiş gibi görünüyordu. Hayatımda hiç bu kadar heyecanlanmamıştım, Rory. Hiçbir seçeneğim yoktu: Alternatif ağza alınamayacak bir şeydi. Hıristiyanlar günahın dehşetinden söz ederler, ama bir şeyi gözden kaçırıyorlar. Herkes feci birer günahkârmış gibi konuşup duruyorlar, oysa gerçek şu ki günümüzde insanlar buna hiç hevesli değil. Keyifsizliğin derinliklerinde pek az günah vardır. Keyifsizlik kurbanının hayatındaki en bahtiyar an sahici bir insan gibi günah işlemeyi başardığı an olabi-

lir (Bize bak, Binx–serseri arkadaşlarım adeta şöyle bağırıyorlardı bana–günah işliyoruz! Başarıyoruz! Sonunda insan olduk!)

"İyi geceler, tatlı Whipple. Şimdi Kate'i yatağına yatırıp üstünü sıkı sıkı ört. Biçare Kate." Alt kısmı serin olduğu için yastığı ters çeviriyor. "İyi geceler, tatlı Whipple, iyi geceler, iyi geceler, iyi geceler."

3

Chicago'yla ilgili kuşku ve endişelerimde haklı çıktığım anlaşılıyor. Trenden iner inmez Chicago'nun cin ruhu bir akbaba gibi kanat çırparak gelip omzuma konuyor. Kısa ziyaretimizin tamamı boyunca bana zulmediyor–kısa ziyaret diyorum, hatta planlandığından da kısa, çünkü tam da vardığımız gece, pazartesi gecesi bir felaket ona aniden son verdi. Felaketten önce bütün gün, sokak köşelerinde gözlerimi kırpıştırarak, sersem sepelek, düşüncelere dalmış bir halde durdum. Kate bana mukayyet oluyor. Garip bir biçimde şehirde evindeymiş gibi davranıyor, Chicagoluların yaydığı beş milyon kişisel ışın ve buradaki varoluşun, istasyondan öteye bir adım atmadan önce koklanması ve yakalanması gereken kendine has kokusu ona hiç işlemiyor (keşke birisi bana şu kahrolası istasyonu kimin inşa ettiğini, binanın genel durumunu, belediye memurlarıyla demiryolu idaresi arasındaki çekişmenin ayrıntılarını anlatsa da, ben de onun, istasyonun, sopanın ilk şaklamasının kurbanı olmasam. Her varış mekânında yerleştirilmiş bir kabin, içinde de görevi yabancıları karşılamak ve yerel mekân–zaman türünden küçük bir yadigâr vermek–lisede yaşadığı zorlukları onlara anlatıp ceplerine bir tutam toprak koymak–olan sıradan bir insan olmalı ki yabancının Herhangi Biri haline gelmemesi garanti altına alınsın.) Ah orospu çocuğu ama benim eteklerim tutuşmuş vaziyette. Kate sanki içimde feryat eden bir boşluk duygusunu bir an için yakalamış da onu dünyadan saklamak niyetindeymiş gibi, endişesini faz-

lasıyla belirterek ve gereksiz yere fazlasıyla telaşlanarak sorumluluk üstleniyor. Birdenbire sokakları ve Kuzey'deki metroları dolduran ufak tefek, kaba saba, zeytin tenli, koca popolu herhangi bir Akdenizliden ayırt edilemeyen sıradan bir şehir kızı olup çıktı.

Tek avuntum yanılmadığımı fark etmek: Chicago tam hatırladığım gibi. Yirmi beş yıl önce gelmiştim buraya. Babam beni ve Scott'ı Dünya Fuarı'nı, daha sonra bir kez de Beysbol Şampiyonası'nı izlemeye getirmişti. İlk yolculukla ilgili şunun dışında hiçbir şey hatırlamıyorum: mekânın duygusu, mekânın cin-ruhunun rahiyası ki her mekân buna sahiptir, aksi halde mekân değildir. Yanılmış olabilirim: Bu türden bir şey olmayabilir, bir mekânın anısı değil de, çocuk olmanın anısı. Ama göz kamaştıran bu mart günü dışarı bir adım atın, hayat kadar yaman orada duruyor, nereye giderseniz gidin, mekânın, karşılaşmak ve ilk iş olarak zapturapt altına almak zorunda kalacağınız, yoksa sizi karşılayıp zapturapt altına alacak cin-ruhu. Şimdiye kadar bir cin-ruhun, yalnızca bir tanesinin bana göre fazla güçlü olduğu ortaya çıktı: San Francisco–tepelerde ve aşağılarda onun peşinden gittim, onu elimden kaçırdım ve bir hayalet peşime düştü; güz mevsiminden kaynaklanan havadaki altın tozuydu bu, yüreğe işleyen titrek bir parıltıydı ve sonunda denize ulaşmanın hüznüydü, Amerika'nın öbür ucuna varıştı. Kuzey şehirlerinin enerji yayan, arındıran hüznünü ancak bir Güneyli bilir. Cin-ruhlar hakkında her şeyi bildiğinden ve kahramanların hortlaklarının güpegündüz sokağa çıktıkları, insanlardan daha gerçek oldukları Shiloh, Wilderness, Vicksburg ve Atlanta gibi tekinsiz yerlerde yaşadığından, bir hortlak görünce tanır ve New York, Chicago ya da San Francisco'da trenden iner inmez cin-ruhun omzuna konduğunu hisseder.

İşte Chicago. Şimdi, tıpkı yirmi beş yıl önce olduğu gibi, binalar hantal ve karemsidir; rüzgârlı, büyük bir ovadaki anıtlar gibi birbirlerine uzak ve rastgele yapılmışlardır. Ve Göl. New Orleans'daki göl düz ve alçak hoş bir arazide daima parıldayan durgun bir sudur. Burada öyle değil. Burada Göl Kuzey'in ta kendisidir: İyi saatte olsunlar rüzgârlarının harekete geçip alarm çığlıkları koparak şiddetle estiği tehlikeli bir yer.

Rüzgâr ve uzam–bunlar cin-ruhtur. Orospu çocuğu, Chicago'nun cin-ruhunun omzuna konduğunu hissederken, nasıl değişken yaşam sigortalarını düşünebilirim.

Ama rüzgâr ve uzam–bunlar cin-ruhtur. Rüzgâr gölden durmaksızın esiyor ve kaldırımların, binaların taş gibi soğuk cephelerinin her santimini aşındırarak, kendi uzamını talep ediyor. Binaları yükseklerdeki ışık ve hava tarlalarında omuzlayıp birbirlerinden ayırarak, aralarına hücum ediyor. Rüzgârın sıkıştırdığı hava bir merceğe dönüşüyor, şiddetlenerek, keskinleşerek ve ortalığı sessizleştirerek–Kuzey'den gelip her yeri yağmalayan rüzgârın hengâmesinde her şeyin sesi kesiliyor. Rüzgârın talebini ve açık havadaki gök mavisi uzamı tartışmaya kimsenin cesaret edemediği bir şehir bu. Bu Orta Batı göğü Amerika'nın en çıplak, en tenha göğüdür. İnsanlar ondan kaçmak için, binaların içinde ve yeraltında yaşarlar. Hatırladığım başka bir şey daha var: Babam Tarzan-Johnnie-Weissmuller'in bir zamanlar yüzdüğü havuzu görmem için bu anıtlardan birinin içine sokup aşağı indirmişti beni–üçüncü kattaki bir tepe penceresinden soğuk gri bir ışığın süzüldüğü, madeni diskler takan kaslı adamların yüzdükleri ve bağırdıkları, seslerinin ıslak fayans duvarlara çarparak çınladığı, yeraltındaki yankılı bir mekân.

Birkaç yıl sonra, Scott'ın ölümünün ardından, babam ve ben Field Müzesi'ne, muazzam bir uzaklıkta küçülerek gözden kaybolan uzun kasvetli bir sütun dizisine geldik ve içeride bir Taş Devri İnsanı tablosunun önünde durduk, korkutucu bir sükûnet içindeki duruşlarıyla sönmekte olan yapay bir ateşin etrafına çömelmiş anne baba ve çocuk–babamın bakışlarını üzerimde hissederek, dönüp beni yapmaya mecbur ettiği şeyi görene dek–o yaz çok özel bir baba oğulduk, o bu kez mükemmel bir yoldaşlık için her şeyini tehlikeye atıyordu–ben de, gözlerinde o korkunç ricayı, benden hayatının ta kendisini rica ettiğini görerek; ben, bir çocuğun umursamaz huysuzluğuyla ya da fazla sıkı fıkı bir sıkı fıkılık karşısında atacı bir irkilmeyle, onu geri çevirdim, yüzüstü bıraktım, veremeyeceğimi bildiğim şeyi ona vermeyi reddettim.

Artık Chicago'nun cin-ruhuna hazırlıklı olarak, başlangıçta şehirle kolayca başa çıktık ve iki dakika bile keyifsizliğin sıkıntısını

çekmedik. Kate'in neşesi yerinde. Oda rezervasyonu ve samimi sohbet için doğrudan Stevens'a gittik–Sidney resepsiyon tezgâhının önünde, diğerleri gibi başı önünde dinler vaziyette değil de prens edasıyla ve 1.78'lik boyu ile güvenli, eli cebinde, paltosunun arkasındaki yırtınaç yukarı sıyrılarak açılmış, alnı pırıl pırıl, ışık saçarak duruyor.

Sidney yakama üzerinde ismimin yazılı olduğu plastik bir kart iliştiriyor ve bir de bakıyorum, Kate'le Margot'yu arkamızda, hafif donuklaşmış suratlarıyla, aheste aheste bizi takip ederken bırakıp, zorla yukarıdaki mavi balo salonuna sürükleyivermiş beni.

"Bu nedir, Sidney?" diyorum dehşete düşmüş bir vaziyette geri çekilerek. Terlemeye başlıyorum ve düşünebildiğim yegâne şey kendimi sokağa atıp rastladığım ilk barda üç tane içki içmek oluyor. Bu mavi mağarada kapana kısıldığımızdan, Chicago'nun cin ruhunun bize yetişeceği kesin. "Yarına kadar herhangi bir icraat olacağını düşünmemiştim."

"Doğrudur. Bu yalnızca Kızgın Soba Cemiyeti."

"Ah Tanrım, o da ne?" diyorum terleyerek.

"Tanışırız, geçen yılın işleri hakkında konuşuruz, fonlarla ilgili hataları irdeleriz. Hoşuna gidecek."

Tam da beklendiği gibi, döşemenin ortasında kırmızı selofandan yapılmış, kenarları şişkin üç metre genişliğinde bir soba var. Garsonlar martini tepsileriyle yanımızdan geçiyorlar ve salondaki orkestra "Getting to Know You"yu çalıyor.

Temsilciler çok düzgün insanlar. Bir de bakıyorum ki West Coast'tan altı genç adamla konuşuyorum ve onlardan çok hoşlanıyorum–özellikle biri, Spokane'den Stanley Kinchen adlı iriyarı çekingen bir adam ve karısı; sarı saçlı, Sharon'dan daha iriyarı, dudakları bir gülün taç yaprakları gibi kıvrılan, başını bir kraliçe gibi geriye atmış, gözlerinde heybetli kıvılcımlar çakan zarif görünümlü bir kadın. Ne kadar iyi insanlar. İşadamı olmak o kadar da kötü bir şey değil. Burada bir güven ve işbirliği ruhu var. Herkes böyle şeylerle dalga geçiyor, ama işadamları birbirlerine güvenmeseler ve kredi ye dayanan büyük projelerini ayarlayamasalar, ülke yarın çöker ve Suudi Arabistan'dan daha iyi bir durumda olmaz. Stanley Kinc-

hen'ın benim için her şeyi yapabileceği izlenimi uyanıyor bende. Ben de onun için yapabileceğimi biliyorum. Kate'i nişanlım olarak tanıtıyorum; o da dudaklarını sarkıtıyor. Tiksindiği ben miyim, yoksa meslektaşlarının mı kestiremiyorum. Ama bu adamlar: Çok dost canlısı ve–? Ne, mahzun mu? Emin olamıyorum.

Kinchen bana Samimi Sohbet'te bulunup bulunmayacağımı soruyor. Çok sinirli: Anlaşılan programın başkanı ve birisi ona karşı çıkıp saf değiştirmiş. Beni yanına çekiyor.

"Bana bir iyilik yapar mısın? Promosyonel Malzeme üzerine on dakikalık bir konuşmayla başlar mısın?"

"Elbette."

El sıkışıp iyi meslektaşlar olarak ayrılıyoruz.

Ama çocuklar iyi olsun ya da olmasın, buradan çıkmam gerek. Doğruyu söylemek gerekirse, meslektaşlık duygusunun fazlası beni tedirgin ediyor. Bir dakika sonra bizzat balo salonunda bir huzursuzluk başlayacak. Selofan soba çoktan felaket habercisi gibi kızarmaya başladı.

"Harold Graebner'i bulmam gerek," diyorum Kate'e.

Elini yakaladığım gibi oradan uzaklaşıp tehlikeli açık havaya sıvışıyoruz, Loop'un* en işlek blokundaki en küçük barı buluyoruz. Orada onu açık seçik görüyorum, bir hendeğin içinde yaralı vaziyette yatıp Doğu'ya özgü bir ispinoz kuşunun yapraklara sürtünmesini izlediğimden beri ilk kez açık seçik görüyorum–sessiz ufak bir kişidir o, zor koşullara dayanabilen bir şehir Celt'i; hayır, aslında daha çok Rachel gibi, esmer ufak tefek bir Rachel IRT'de Brooklyn'deki evine dönüş yolunda. Kate'in bacağına hafifçe vuruyorum.

"Ne var?" diyor hiç aldırış etmeksizin–haritada Harold'ın adresini bulmakla ve bar faturasından toplamı hesaplamakla meşgul. Onun ne kadar açıkgöz ve hesabi olduğunu hiç fark etmemiştim–gerçek bir Kreol.

"Tatlı Kate," diyorum onu okşayarak.

"Pekâlâ, gidelim." Ama oradan hemen ayrılmıyor. İki barda altı içki içiyoruz, otobüslere yetişiyoruz, yüz mil boyunca birbirini

* Chicago'nun ana iş merkezi. (ç.n.)

izleyen şehir bloklarına uzanıyoruz, milyonlarca ruhu barındıran bir mahalleden geçiyoruz ve sonunda cini olmadığı için bir yer de olmadığı anlaşılan, bütün Orta Batı'da tanıdığım tek insan Harold Graebner'ın yaşadığı, Wilmette adında bir yere geliyoruz. Gürleyen-ıssız kocaman Orta Batı göğü altında öylesine anlaşılmaz biçimde yerleştirilmiş bir şehrin labirentine yeniden atlamadan önce, karşılaşmamız ve selamlamamız, iyi şanslar dileyip veda etmemiz gereken kişi o, beş milyonun içinde bir kişi–yoksa burada bulunduğumuzdan emin olamayız.

Otobüsten iniyoruz ve alakargalar kadar mutlu Wilmette boyunca hoplayıp zıplayarak, parlak gözlü ve muhteşem popolu asil Orta Batı kızlarına bir-bir buçuk metre kadar yaklaşıyoruz ve onları asla aklımdan geçirmiyorum. Ne deneyim ama, Rory, bir kez olsun bundan azade olmak. Tam bir direnç gösterdim. Ne hastalıktır bu, Rory, bu Hıristiyanlık sonrası modern cinsellik. Putperest olmak bir şeydir, gelecekten umutlu eski putperest dünyada kolayca elde edilen bir kolaylıktır; Hıristiyan olmak başka bir şeydir, zina yasak, hem yeni hayatta düşünülemez bile ve böyle bir hayat olsa düşünülmesine gerek kalmayacağını anlayabiliyorum. Ama putperest ya da Hıristiyan değil de böyle olmak: Ah bu bir hastalıktır, Rory. Bunun insan hayatının ilk yirmi yılında arzulanması ve hayal edilmesi, uygulanmaması ama aynı zamanda tam olarak yasaklanmaması; yalnızca arzulanması, aslında yasaklanmamış, ama yalancıktan yasaklanmış, bu nedenle de gizli gizli çok itibar edilen, yaramaz edepliler kültünde her zaman için en önemli şey olarak itibar edilen bir meyve olarak arzulanır; bu kültte herkes Hıristiyanlardan daha edepli, putperestlerden daha yaramazdır ve burada bir değil iki Amerikan rüyası görülür: Hıristiyan ahaliden daha edepli Ozzie ve Harriet'inkiyle, birbirinin üzerine binmiş Tillie ile Mac'inki.

Temmuz ayındaki alakargalar gibi sekmeye devam ediyoruz.

Harold Wilmette'in arka taraflarındaki yeni bir banliyöde güzel bir evde yaşıyor. Babası ona Güney Chicago'da bir cam işi bıraktı ve Harold gerçekten de zengin olmuş. Her Noel'de karısı ve çocuklarının resmiyle ve şöyle bir notla birlikte kart gönderir: "Bu yılki net kazanç otuz beş binden fazla–ee bu da bir şeydir, değil mi?" Bu-

nun tam olarak bir böbürlenme olmadığını anlamanız için Harold'ı tanımanız gerekir. Servetini görmezden gelemeyen, bu yüzden de size bundan söz etmek zorunda kalan neşeli ve kendi halinde bir adamdan gelen neşeli bir haberdir bu. "Ee bu da bir şeydir, değil mi Rollo?" der ve bebekler gibi kıvırdığı ellerini yukarı kaldırır. Ne demek istediğini biliyorum. American Motors ne zaman iki dolar fırlasa, ben de aynı neşeli ve etrafa yayılan iyilikseverliği hissederim.

Kate ve ben bu gezintimizde geri dönmek için sabırsızlandığımızdan, Harold'ı yirmi dakika kadar ziyaret ediyoruz. Daha önce söylediğim gibi, Harold beni sever çünkü hayatımı kurtardı. Ben de onu severim çünkü o bir kahramandır. Kahramanlara sonsuz bir hayranlık duyarım ve Harold da gerçekten öyledir. Chongchon Vadisi'nde devriye görevi sırasındaki çarpışma nedeniyle kendisine DSC* verildi. Belirlenmiş devriyeyi yürüten bir başka teğmen–sizin de fark etmiş olabileceğiniz gibi, ben–geç kalmıştı; destek devriye kolu bulunan Teğmen Graebner, bizzat güngörmüş Pete Longstreet gibi havan topu ateşinin içinden gürleyerek geldi ve üç beşlik roket mancınığını süvari tüfeği gibi kullanarak körüklü armonikanın ortasında bir delik açtı (körüklü bir armonikanın çevrelediği kireçtaşından bir yuvarlak çıkıntının üzerinde kalmıştık) ve Doğuluların bulunduğu bir iki dönümlük bölgeyi ateşe verdi. Onun umulmadık bir kahraman olduğunu söylediğimde, Audie Murphy gibi ufak tefek alçakgönüllü bir adam olduğunu kastetmiyorum–Audie Murphy bir kahramandır ve kahramana benzer–. Harold *aslında* kahramanlıktan nasibini almamıştır–o derece ki ister istemez kahramanlığını çarçur ettiğini düşünürsünüz. Savaş konusunda hiç de keturn değildir, ondan öyle yavan ve nahoş bir tarzda söz eder ki kendi deneyimleri hayal kırıklığı yaratmış gibi gelir insana. Hayvanlardaki gibi çıkıntılı burnu, kafasının yarısını terk etmeye başlayan dalgalı saçları ve monoton konuşma tarzıyla bana bir TV yarışmacısını hatırlatır:

* Distinguished Service Cross. ABD ordusunda büyük kahramanlıklar gösterenlere verilen bir nişan. (ç.n.)

M.C.: Teğmen, bahse girerim o muayyen geceyi bulandıran sisin basmakta olduğunu görünce memnun oldunuz.
HAROLD: (Anlaşılmaz biçimde kılı kırk yaran bir tavırla ve monoton bir sesle): Mr. Marx, sanırım doğrusu herhangi bir konuda bulanıklık yaşamaya aldırmadığım bir andı (etrafındaki seyircilere bakıyor).
M.C.: Hey! Burada esprileri benim yapmam gerekiyor.

Harold'ın karısı güzel yüzlü, omuzları kalkık, zayıf bir kız. Bebeği, benim vaftiz oğlum kollarında, bizden uzakta duruyor ve bir nevi oturma odasıyla yarımada şeklindeki bar arasında tereddüt ediyor; sanki bizden mekânlardan birinde ya da ötekinde oturmamızı rica etme noktasında ama bunu asla yapmıyor. İriyarı bebeği tutmaktan yorulacağını düşünüp duruyorum. Ona baktığımda, Harold'ın onu tam olarak nasıl gördüğünü biliyorum: Güzelll olarak. Filancanın, Veronica Lake olabilir, güzelll olduğunu söylerdi–Harold Indiana kökenlidir ve beni "belalı" ve "hindi" gibi Orta Batı'ya özgü garip isimlerle çağırırdı–karısı da tam o tarzda güzel: Meryem ana gibi yanaklarından aşağı dalga dalga inen sarı saçlar, gök mavisi gözler, ancak kambur duruşu yüzünden kürek kemikleri kanat gibi dışa doğru açılıyor.

Harold konuştuğu zaman yaptığı gibi iki elini de bebek gibi kıvırarak yukarı kaldırmış, bir aşağı bir yukarı yürüyor ve bizimle TV'nin etrafındaki çocukların arasında ortada kalmış bir halde küçük Meryem-karısı duruyor. Ama Harold beni gördüğüne memnun. "Dostum Rollo," diyor, göğsümün ortasına bakarak. "Bu mükemmel, Rollo" ve adını koyamadığı bir duyguyla kıpır kıpır. Rollo bana Uzakdoğu'da taktığı bir lakaptır–belli ki Orta Batı'da, Louisiana'da geçerli olmayan bir anlamı var. "Bizim Rollo"–ve bunun tam yerinde olmasının verdiği hazla kendinden geçer. Bu şimdi en etkili biçimde üzerine çöküyor: İnsanın birlikte çok acı çektiği, çok şeye katlandığı bir yoldaşı görmesi ne güzel bir şey, ama aynı zamanda da ne kadar yürek burkan bir şey. Kolları havada, o duyguyla kıpır kıpır, hem de ne olduğunu bilmeden, bir aşağı bir yukarı yürüyor.

"Harold, bebeğin vaftiz edilmesi konusunda–"

"Dün vaftiz edildi," diyor Harold dalgın dalgın.

"Üzgünüm."

"Vekâleten vaftiz babası oldun."

"Hımm."

Sıkıntı şu ki durup dinlenebileceğimiz bir yer yok. Rüzgâr olmadığı için yol alamayan gemiler gibi yarımadanın uzağında duruyoruz–hareket edemeden.

Sırtımı Harold'a dönerek, Kate'le Veronica'ya Harold'ın nasıl hayatımı kurtardığını anlatıyorum, dönüp ona yalnızca bir iki kez bakıp şakayla karışık naklediyorum. Bu Harold için çok fazla, benim minnettarlığım değil, kendi kahramanlığının güzelliği değil, geçmişteki bir dönemle, en büyük gerçekliği içinde son derece korkunç ve ihtişamlı bir dönemle ani karşılaşma; hem öyle yitik ki–yılların seline kapılan büyük bir gemi gibi kopup gitmiş. Harold ayrıştırmaya çalışıyor, o dönemi ve sonraki dönemi, araya giren o garip on yılı ve bu onun için çok fazla. Başını bir savaşçı gibi iki yana sallıyor.

Gayri resmi yaşama alanında resmi bir havada duruyoruz.

"Harold, kaç yıldır buradasın?"

"Üç yıldır. Şuna bak, Rollo." Harold kabarık yelesi ve kavisli boynuyla, beyaz tahtadan oyulmuş modern bir at başını bar-yarımada boyunca itekliyor. "Bunu kim yaptı sence?"

"Çok güzel."

"Bizim Rollo," diyor Harold, göğsümün ortasına yakından bakarak. Harold o dönemi ayrıştıramıyor, bu yüzden bir şey yapması gerekiyor. "Rollo, ne kadar dayanıklısın? Bahse girerim seni alt edebilirim." Harold Northwestern'da güreşmişti. "Seni şu anda rezil edebilirim." Harold sahiden de bana kızıyor.

"Dinle Harold," diyorum gülerek. "Şehre her gün gidiyor musun?"

Harold başını evet anlamında sallıyor ama gözlerini hâlâ aşağılara dikmiş vaziyette.

"Burada yaşamaya nasıl karar verdin?"

"Sylvia'nın ailesi Glencoe'da oturuyor. Rollo, orada uzakta, New Orleans'ta hayatından memnun musun?"

Harold gerçekten de güreşmek istiyor, hem pek şakacıktan da değil. İçeri girdim ve onu da beraberimde getirdim, yürekteki burkulmayı. Ondan ve benden kurtulması Harold için iyi olur.

On dakika sonra tren istasyonunda bizi arabasından indiriyor ve geceye dalarak oradan hızla ayrılıyor.

"Ne tuhaf bir aile," diyor Kate, Harold'ın Cadillac'ının arkasından arabanın kırmızı kuleciklerine sabit gözlerle bakarak.

Bütün sinemaların iç kısımlarına daldığımız--bir başka günün hayalet-ruhlarının üşüştüğü, ölülerin küllerinin kaplarıyla hiyeroglliflerin bulunduğu bir Aztek cenaze evi, William Powell, George Brent, Patsy Kelly ve Charley Chase, çocukluğumdaki en iyi arkadaşlarım–ve *The Young Philadelphians** adında bir film izliyoruz. Kate karanlıkta elimi sıkı sıkı tutuyor.

Paul Newman hayal kırıklığına uğrayıp kinik ve hesaplı kitaplı biri olup çıkan idealist bir genç adamdır. Ama sonunda ideallerine geri döner.

Dışarıda, rüzgâra yeni bir feryat, doğrudan kuzeyin berbat ıssız arazilerinden gelen kara bir bora nüfuz etmiş. "Ah ah," diye inliyor Kate, kendi içimize çekilmiş, el ele tutuşma konusunda bile hevesimiz kaçmış bir halde sürünerek otele dönerken. "Bir şey olacak."

Bir şey oluyor. Resepsiyon tezgâhının üzerinden uzatılan sarı bir pusula New Orleans'taki üç numaralı santralı aramamı emrediyor.

Söyleneni yapıyorum ve halamın sesi santral memuruyla, sonra benimle konuşuyor, tonu da hiç değişmiyor. Verdiği haberin monotonluğuna, sıcak ya da soğuk, sevgi ya da nefret içeren tek bir ima katma zahmetine katlanmıyor–bu da on bin boradan daha büyük bir felaketin habercisidir.

"Kate seninle mi?"

"Evet efeem."

"Sizi nasıl bulduğumuzu bilmek ister misin?"

"Evet."

* Filmin orijinal adının birebir çevirisi "Genç Philadelphialılar". Ancak ülkemizde *Cemiyet Kurbanı* adıyla gösterilmiştir. (ç.n.)

"Polis Kate'in arabasını istasyonda buldu."

"Polis mi?"

"Kate yolculuğa çıkacağını kimseye söylememiş. Ancak davranışı açıklanamaz değil, bu yüzden mazur görülmez de değil. Seninkiyse öyle."

Susuyorum.

"Neden bana söylemedin?"

Düşünüyorum. "Hatırlamıyorum."

4

Mardi Gras'dan bir gece önce New Orleans'a giden uçaklarda yer bulmak imkânsızdır. Salı sabahına kadar tren de yoktur. Ama aşağı yukarı saat başı otobüs kalkıyor. Halama telgraf çekiyorum, Stanley Kinchen'ı arayıp Promosyonel Malzeme'yle ilgili konuşmayı yapamayacağım için mazeret bildiriyorum–sorun yok: Konuşmayı yapacak asıl kişi iyileşip geri gelmiş. Stanley'le ben tanıştığımızdan daha samimi bir havada ayrıldık. Bu yalnızca sonraki karşılaşmaları sıkıntılı kılabilecek stratosferik bir samimiyettir. Ama umrumda değil. Gece yarısı, güneye inip Evansville ve Cairo üzerinden Wabash'tan Memphis'e kadar giderek, Illinois Central'dan daha doğuya doğru bir güzergâhı izleyen Scenicruiser ile New Orleans'a gitmek üzere yola çıkıyoruz.

Buradan ayrılmak güzel: Chicago'da kısa bir turdan fazlası çekilmez. Kate iyi. Üvey annesinden gelen çağrı yüzünden ne suratı asıldı ne de korktu. Üvey annesiyle uzun uzun konuşuyor ve bu meselelerdeki şaşmaz doğal yeteneğiyle onun rezervasyonları ve dönüş biletlerini iptal etmekten söz etmesini sağlıyor, çaresini buluyor, kalmamıza karar veriyor, sonra kararını değiştiriyor ve kafalarını rahatlatmak için eve dönmemiz konusunda ısrar ediyor. Şimdi iki saniyede bir yüz geren muazzam esnemelere boyun eğerek, otobüs terminalinde meraklı gözlerle etrafı süzüyor. Otobüse biner

binmez ağzı bir karış açık, unutuşa gömülüp bilincini kaybediyor ve Ohio Nehri'ne kadar bütün o yol boyunca uyuyor. Ben ara ara kestiriyorum ve Terre Haute eteklerinde şafak söktüğünde tamamen uyanıyorum. Ortalık yeterince aydınlandığında, ciltsiz *Arabia Deserta*'mı çıkarıp Evansville'deki kahvaltı molasına kadar okuyorum. Kate hapır hupur yiyor, sürünerek otobüse dönüyor, Ohio Nehri'nin kara sularına, kışın menekşe rengi bir pus gibi hâlâ terk etmediği düz ve çayırlık arazinin çıplak ağaçlarına bir göz atıyor ve flörtçü bir havayla açtığı ağzını omzuma dayayıp derin bir uykuya dalıyor.

Bugün Mardi Gras, bereketli salı, ama otobüsümüz karnaval ziyaretçilerine hizmet edemeyecek kadar geç ayrıldı Chicago'dan. Yolcular Memphis'teki damatlarını ziyaret eden kayınvalidelerden, tatillerini acayip ama sevimli Vieux Carré'de geçirmeye giden öğretmenler ve santral memurlarından oluşan olağan bir topluluktu. Otobüsümüzün ikinci katı, sonradan anlaşıldığı üzere, insanların aşağıdaki alışılmış suskunluk olmadan da idare edebileceklerini hissettikleri yeşil bir sığınaktır, sanki engin dünyayı ve yeşil gökyüzünü görmek için başkalarıyla yukarı çıkarak, çoktan doğal olarak gelişen bir nevi arkadaşlık kurmuş ve birbirlerine ilk sözü söylemişlerdir. Kate'in gerinip bana dayaması üzerine bacaklarını onun için kıvırıyorum ve uzun günün Indiana, Illinois, Kentucky, Tennessee ve Mississippi'den geçerek yaptığımız yolculuğunun geri kalanı boyunca iki yolcuyla sohbet ediyorum–birincisi, Wisconsin'li bir romantik; ikincisi, Gary'de arabasını enkaza çeviren, Tennessee, Murfreesboro'daki küçük bir imalat firmasından bir satıcı.

Şimdi sığınağın ön koltuğunda ve aşağıda, büyük açılarla yükselip alçalarak batıya doğru çekilen, oluşturdukları yamaca renkli pencereleri ve Polonya kiliselerinde görülen kule külahlarıyla yüksek ahşap evlerin dayandığı isli dar vadilerin bölgesinden geçerek Mississippi'nin Illinois yakası boyunca hızla ilerliyoruz. Okuyorum:

> Ertesi gün alacakaranlıkta durmandık; ama gün ağardıktan uzun bir süre sonra gökyüzü, tepemizde sanki bir mezar gibi, kasvetli bulutlarla kapandı. Korkunç lav yataklarıyla uğraşıyorduk.

Romantik, koridorun karşısında bir ayağını metal çıkıntıya dayamış, kendini zarifçe koyuvermiş, oturuyor. *Parma Manastırı*'nı okuyor. Yüzünün biçimi olağanüstü güzel ve yakışıklı ama kafası fazlasıyla küçük ve kısa paltosunun kocaman yakasından çıkması, biraz fazla şık ve züppe bir hava veriyor ona. Merak ettiğim iki şey var. Nasıl oturuyor? Doğrudan doğruya zarif ve bunun farkında değil mi, yoksa dolaylı olarak zarif ve bunun farkında mı? *Parma Manastırı*'nı nasıl okuyor? Doğrudan doğruya bu dünyada yaşayan ve şeftali karşısında iştahının kabarması gibi kitap karşısında da iştahı kabaran bir insan olarak mı, yoksa dolaylı olarak kendini belli bir biçimde dünyaya yapışma, kabul görebilecek bir çöküş halinde çökme, kabul görebilecek bir otobüste kabul görebilecek bir kitap okuma zorunluluğu duyan biri olarak mı? O bir romantik mi?

O bir romantik. Duruşu ilk emare: Gerçekle bağdaşmayacak bir güzellikte, bütün zarif çöküşlerin bu damıtılmış hali. Durumu iyice perçinlemek için, gözü bana ve kitabıma ilişiyor, bir tanıma ve utangaçlık nöbeti geçiriyor. Onu bedbahtlığından kurtarmak için, gidip kitabını sevip sevmediğini soruyorum. Bir dakikanın onda biri kadar homoseksüel olmadığımı kesinlemek için gözlerini bana dikiyor; ama zaten Kate'i yanında gördü ve şimdi de onu kalçasını hayret verici bir biçimde havaya dikmiş uyurken görüyor. (Güney'in ve Batı'nın belli bazı kesimleri dışında, genç bir adamın tanımadığı bir başka genç adamla, hele elinde bir kitap varsa kesinlikle, tedbirsizce konuşmasının artık mümkün olmadığını gözlemledim.) Bana gelince, onu utangaçlığı sayesinde teşhis ettim. Bu katışıksız heteroseksüel utangaçlığı. O homoseksüel değil, sadece romantik. Şimdi kitabını kapatıp ona sadece dik dik bakarak tek bir sözcükle kitabın ruhunu koparıp alabilirmiş gibi adamakıllı ona dikiyor gözlerini. "Bu–çok iyi," diyor sonunda ve kızarıyor. Zavallı çocuk. Az önce bunun, romantiğin kendi kendine oynadığı oyunun acısını çekmeye başladı: Tam da değerli saydığı şeyi kolayca erişemeyeceği bir mesafeye koymasının. Zira tam da böyle bir karşılaşmayı, tesadüfi bir otobüste tesadüfi bir arkadaşla, konuşabileceği, içini dökerek korkunç özlemlerinin bir kısmından kendini arındırabileceği bir arkadaşla tesadüfi bir karşılaşmayı değerli sayıyor.

Şimdi böyle biriyle, benimle, nadir otobüs arkadaşıyla karşılaşınca, kuşkusuz şaşırıyor. Bu doğrudan sorgulanacak bir durum.

Kuzey Wisconsin'de babasının muhasebeci olarak çalıştığı bir yükseköğrenim kurumunda son sınıf öğrencisi. Çocuklarının eğitimlerinde kaydettikleri ilerleme aileye büyük bir gurur veriyor. Üç kız kardeşi master ve doktora yapmışlar, hayatlarının ortasında akademik unvanları toplamaya devam ediyorlar (çocuk hızlı ve ayrıntılarıyla hikâye eder bir tarzda, ender karşılaşmamız için uygun bulduğu bir tarzda konuşuyor ve "otobüs" gibi sıradan bir sözcüğü kullanmak zorunda kaldığında–ona üstün nitelikli bir özellik bağışlamak için başka çaresi olmadığından, onu tırnak içinde ve ters bir ifadeyle söylüyor). Okulda ikinci üç aylık dönemini tamamladıktan sonra, mezun olmasına yetecek kadar kredisi olduğundan, bir süre muz yüklemek, belki de ticaret filosu personeli olmak için New Orleans'a tüymüş. Gergin bir tebessümle, bedenini öne doğru geriyor ve dili tutuluyor. Bir süre için, diyor. Kendine bir kız, nadir parçaların en nadirini bulmayı ve yere oturup bir ruh ortaklığı deneyimi yaşayarak, balkondaki Rudolfo'nun hayatını yaşamayı umduğunu kastediyor. Hiç kuşkum yok. Her şeyden önce, kendini bozguna uğratacak, bulunduğu yerden on mil öteye atılacak, o müthiş boğucu suskunluğuyla kızın birinin ödünü patlatacak, onu öyle umarsızca isteyecek ki kendi tuhaf mantığına göre ona sahip olamaz ya da sahip olduğunda, her ikisinin de bulundukları yerin on mil daha ilerisine atılacak ve sonunda pis kokulu bir limanda gemisinin küpeşte korkuluğuna yaslanıp derin derin kendi yalnızlığını düşüneceği adalara kaçacak.

Aslında, ona söylenecek başka bir şey yok. Yapılabilecek en iyi şey baskıyı, o korkunç romantik baskıyı birazcık azaltmak ve onu kendi haline bırakmak. Kuşkusuz sinemaya gitmese de, o bir sinema müdavimi.

Satıcının böyle dertleri yok. Pek çok işadamı gibi, romantikten daha iyi bir metafizikçi. Örneğin, bana ürününden bir numune veriyor, bilenerek iki kenarlı bir bıçağa dönüştürülmüş, tav verilmiş ve maviye boyanmış çelikten L şeklinde basit bir boru bağlantı parçası. Onu elinde tartarak, ağırlığını ve tavını ölçüyor. Eli bıçağı ta-

nıyor, çeliğin iyiliğinin kendi metafiziğini uyguluyor.

"Çok teşekkür ederim," diyorum, ılık çakıyı kabul ederken.

"Dünyada yapmanız gereken her şeyi biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Ofise girin–" (Bu bağlantı parçasını çiftlik aletlerinin satıldığı dükkânlara satıyor) "–ve oradaki adama çalıları kırpma bıçağının kaç para olduğunu sorun. Size çiftinin dokuz buçuk olduğunu söyler. O zaman bütün yapacağınız bunu masasına bırakmak ve fiyatı otuz beş sent hem bu aleti kırmak mümkün değil demek olur."

"Bununla ne yapılır?"

"Her şey. Temizler, ağaç köklerine kuru yaprak yığar, bezelye tohumları, fasulye, bu büyüklükteki fidanlar, her şey. Şu küçük olospu dölü derhal satılır." Bir elini dosdoğru öteki elinin ötesine şiddetle indiriyor ve ben bıçağın, makinelerin mükemmelliğine duyulan Güneylilere has saygının açık kanıtı olan hikâye edilmiş ve hatta efsanevi özelliklerini kavrıyorum: Yeni bir motor yandan tuhaf makas vuruşlarına uğrayıp dışarı fırladığında bahşedilen, onu yere göğe koymayan şu lanet, hararetli, gülünç övgü.

Arka koltukta oturuyoruz, satıcı dizlerini kaldırmış, topuğunu altına almış, kolu dizinin üstünde kaldıraç vazifesi görüyor. Siyah ayakkabı ve mantar hastalığına karşı beyaz çoraplar giymiş, ara sıra kaşıntısını yatıştırmak için parmağıyla ayağını yokluyor. Kesici aletinden ve güneyde, Murfreesboro'daki ailesinden söz etmek onu memnun ediyor, Union City'ye kadar onca yol boyunca konuşuyor ve bir kez olsun benimle ilgili bir soru sormuyor, bu da beni memnun ediyor çünkü ne diyeceğimi bilmem. İşadamları bizim yegâne metafizikçilerimizdir, ama sıkıntı yaratan, tek yönlü metafizikçiler olmalarıdır. Satıcı Union City'de otobüsten indiğinde, başım otuz beş sentlik kesici aletle ilgili gerçeklerle fırıl fırıl dönüyor. Sanki hayatım boyunca Murfreesboro'da yaşamışım.

Canal Caddesi karanlık ve neredeyse boş. Son kortej geçeli, Comus Krewe'i tüyler ürpertici süslü arabaları ve alev alev yanan meşaleleriyle Royal Caddesi'nin aşağı kesimlerinde gözden kaybolalı çok olmuş. Çöpçüler konfeti ve süsleri süpürerek cadde kenarında-

ki suyollarında sırılsıklam yığınlar oluşturuyorlar. Çiseleyen soğuk yağmur rutubetli kâğıt hamuru kokuyor. Dışarıda yalnız birkaç maskeli kalmış, bedenleri İspanyol yosunuyla örtülmüş sarsak sarsak yürüyen goriller, boyunlarında cıvatalarla canavar Frankensteinlar ve daireler çizerek, kırbaçlarını şaklatarak kol kola kamyonlarına yollanan bir iki mahalle çetesi.

Kate dalgın ve gözlerinde yaş yok. Garip bir şehre gelmiş gibi durmuş etrafına sabit gözlerle bakıyor. Arabalarımızı almak için Loyola Bulvarı'na yürümeye karar veriyoruz. Bizim romantik önümüzde, kadın iç çamaşırları satılan bir dükkânın, siyah file külotların bacaksız gövdeleri sardığı iç açıcı türden vitrininin önünde. Biz geçmeden geldiğimizi fark ederek, selamlaşmanın utancından kaçınmayı düşünerek (doğru sözcüğün istenen sonucu vermediğini varsayın, netice itibarıyla, ne deriz?), ellerini ceplerinin derinliklerine daldırmış; küçük, güzel şekilli başını kısa paltosunun kocaman yakasının üzerinde ileri geri oynatarak aceleyle uzaklaşıyor.

Beşinci Bölüm

1

"Seni anlıyormuş gibi yaptığımı söylemiyorum. Benim söylediğim iki günlük tam bir muammanın ardından sonunda neyi anlayamadığım kafama dank etti. Bu hiç olmazsa doğru yönde atılmış bir adımdır. Beni ürküten bunun yeni bir şey olmasıydı, anlıyorsun ya. Güneşin altında yeni bir şey keşfettiğine kesinlikle inanıyorum."

Halam çarşamba sabahı bana nadir ve felaket habercisi bir nesnellikle hitap ediyor. Buna hâkim olmak için gereken enerjiyi tam da duygularının şiddetinde keşfetmiş, öyle ki şimdi, utkusunun coşkunluğuyla, eski nezaket ve hatta mizah biçimlerinden yararlanma iznini veriyor kendine. Gözdağını ifşa eden tek işaret gözlerinin

içindeki biraz fazla ölçülü ve ince ince gülümseme.

"Varsayımımı doğrular mısın? Bu senin keşfin değil mi? Öncelikle, tüm geçmiş boyunca kendilerini zor durumlarda bulan insanların iyi ya da kötü, cesurca ya da korkakça, seçkinler gibi ya da bayağı, onurlu ya da onursuz, aşina olduğumuz belli davranış biçimleri gösterdikleri doğru, değil mi? Onlar teşhis edilebilirler. Cesaret, merhamet, korku, utanç, sevinç, hüzün vesaire sergilerler. İnsan soyunun iki üç bin yıldır biriken deneyimleri her nasılsa böyledir, değil mi? Senin keşfin, saptayabildiğim kadarıyla, hiç kimsenin rastlamadığı bir alternatif olduğudur. Kendini hayatın kritik durumlarından birinde bulan bir insanın eninde sonunda geleneksel tarzlardan birinde karşılık vermesine gerek olmadığıdır. Hayır. İnsan kolaylıkla her şeyi kendi haline bırakabilir. Geçip gidebilir. Canı ne istiyorsa onu yapar, omuz silker, topuğunun üzerinde dönüp gider. Dışarı çıkar. Yani insan, niye insanca davranmaya gerek duysun ki? Bütün büyük keşifler gibi, bu da olağanüstü basit." Bana Yargıç Anse'ı hatırlatan alaycı-hukukçulara özgü bir tarzda gülümsüyor.

Ev bu sabah her zamankinden farklı değil. Birbirine çarpıp vınlayan motorlardan, elektrik süpürgelerinden, bulaşık makinesinden, çamaşırhaneden oluşan aynı koro. Üst katta bir yerden, Bessie Coe'nun arka merdiven boşluğundan yankılanan kısık haykırışı geliyor, saçağın altındaki serçelerinki gibi tanıdık ve sızlanıp duran bir ses. Jules Enişte de, yalnızca verandada yanından geçerken hafif bir mahcubiyet içinde benden uzak durması ve tasvip etmeyişinin en uzak sınırı selamının kısalığında yatıyormuş gibi kısaca ve hüzünlü bir tavırla günaydın demesi hariç, farklı değildi. Kate ortalıkta görünmüyordu. Saat ona kadar halamın "hesaplarını" tuttuğu stor kapaklı yazı masasında oturduğunu biliyorum. İçeri girip doğru ona gitmekten ve beni fark edene kadar askerlikteki rahat pozisyonunda beklemekten başka yapacak bir şey yok. Derken Kara Prens kadar dik ve yakışıklı, bir göz atıyor bana.

"Ne var?"

"Bir yanlış anlama ya da benim düşüncesizliğim yüzünden Kate'in benimle birlikte Chicago'ya gelme planlarından size söz edilmediği için özür dilerim. Hiç kuşku yok ki benim düşüncesizliğim-

den oldu bu. Her halükârda özür dilerim ve öfkenizin–"

"Öfke mi? Yanılıyorsun. Öfke değildi. Keşifti."

"Neyin keşfi?"

"Büyük umutlar bağladığınız birinin birdenbire orada olmadığının keşfi. Sağlam ve güvenilir bir omuz gibi görünen bir şeye dayanıp onun tamamen yumuşadığını ve acayipleştiğini fark etmek gibi."

İkimiz de mektup açacağına, halamın mürekkep hokkasındaki koruyucu başlığından çektiği dayanıksız demir kılıca dikiyoruz gözlerimizi.

"Bunun için üzgünüm."

"Benim için bir yabancı olman belki de benim suçumdur. Buna daha önce inanmamam benim aptallığım. Şimdilik kimseyle, Kate'le, Jules'le ya da bizzat benimle–caddeden aşağı yürüyen şu zenci kadar–alakadar olamayacağına inanıyorum, aslında o zenciden daha az alakadar olabilirsin, zira onun ve benim belli belirsiz ortak bir geleneği keşfettiğimize dair bir sezim var." Mektup açacağının ucunun kıvrık olduğunu ilk kez fark ediyor sanki. "Onun ne kadar umarsız bir hastalığı olduğunu bildiğin halde; Kate'in ve senin yolculuğa çıkacağınızı bize haber vermenin aklından bile geçmediğine inanıyorum açıkçası. Zavallı çocuğu böyle garip bir yolculuğa sürükleyerek kutsal bir güveni kötüye kullandığının ya da onun sana duyduğu büyük güven ve muhabbete ihanet ettiğinin hiç aklına gelmediğini düşünüyorum doğrusu. Eee?" diye soruyor karşılık vermediğimde.

Elimden geldiği kadar, beni kabul edebileceği gibi; haklı olmasa bile, anlaşılabilir, hak verilebilir bir hata yapmış biri olarak görünmeye çalışıyorum. Ama söyleyecek hiçbir şey bulamıyorum.

"Kate, intihar girişiminde bulunmasının ardından on iki saat geçmeden, hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolunca neler hissettiğim konusunda bir fikrin var mı?"

İşaretparmağının dayanak noktasına düşmesine izin verdiği kılıcı izliyoruz; masanın pirinç menteşesinde tat tat diye bir ses çıkıyor. Sonra halam kılıcı öyle ani kınına yerleştirip elini masanın üzerine koyuyor ki neredeyse irkiliyorum. Elini ters çevirerek, par-

maklarını büküyor ve üzerlerinde uzunlamasına derin kabarık çizgiler bulunan tırnaklarını inceliyor.

"Kate'le içlidışlı mıydınız?"

"İçlidışlı mı?"

"Evet."

"Pek değil."

"Sana tekrar soruyorum. Onunla içlidışlı mıydınız?"

"Öyleydik sanırım. Yine de içlidışlılık doğru ifade değil."

"Öyle olduğunuzu sanıyorsun. İçlidışlılık doğru ifade değilmiş. Doğru ifade ne acaba. Anlıyorsun ya–" diyor bir nevi mizahla, "bir tane daha gizli varsayımım var. Bütün bu yıllar boyunca aramızda sözcüklerin aşağı yukarı aynı şeyi ifade ettiğini, belirli insanlar arasında, ki onlara kibar tabaka demekte bir sakınca görmüyorum, genel olarak kabul görmüş bir dizi anlamın var olduğunu, belli bir davranış biçiminin ve belli bir zarafetin soluk alıp vermek kadar doğal olduğunu varsayıyormuşum. Hayatın önemli anlarında–başarı, başarısızlık, evlilik, ölüm–bizim türümüzden insanlarda her zaman hal ve hareket konusunda doğuştan bir insiyak, tabii bir dindarlık ya da adil ve onurlu davranma isteği olmuştur, böyle adlandırmakta bir sakınca görmüyorum. Başka her ne yaptıysak ya da her neyi başaramadıysak, bu bizde her zaman vardı. Sana küçük bir itirafta bulunayım. Sınıf sözcünü kullanmaktan utanmıyorum ben. Başka bir itham karşısında da suçu kabul edeceğim. Bu itham benim sınıfıma ait insanların başka insanlardan daha iyi olduklarını düşündükleri yolunda. Ve kesinlikle daha iyiyiz. Daha iyiyiz çünkü kendimize ya da başkalarına karşı yükümlülüklerimizden kaçmıyoruz. Sızlanmıyoruz. Bir azınlık grubu örgütleyip hükümete şantaj yapmıyoruz. Aleladelik uğruna aleladeliğe değer vermiyoruz. Ah bugünlerde yüce sıradan insanla ilgili övgü niteliğinde pek çok dalkavukça şey duyduğumuzun farkındayım–biliyorsun, onun böyle adlandırılmaktan son derece memnun olması bana her zaman açıklayıcı gelmiştir, çünkü tam olarak budur: Sıradan insan ve sıradan dediğimde Allahına kadar sıradan demek istiyorum. Medeniyetimiz türleri ayırmayı başarmıştır. Teknolojisi ya da hatta savaşlarıyla değil, yeni ve özgün hayat felsefesiyle hatırlanacak. Bizimki tarihte

aleladeliği ulusal ideali olarak kutsayan yegâne medeniyettir. Diğerleri yozlaşmışlar, ama yozlaşmaların en harcıâlemini keşfetmeyi bize bırakın. Sefahat âlemleri yok, sokaklarda kan akmıyor, uçurumlardan aşağı bebekler atılmıyor. Hayır, duygusal insanlarız ve kolaylıkla dehşete kapılırız. Doğru, ahlâki niteliğimiz çürümüştür. Ulusal karakterimizin kokuşmuşluğu ayyuka çıkmıştır. Ama hiç olmadığımız kadar iyi kalpliyiz. Kalbimiz sızladığında, hiçbir fahişe daha hızlı bir duygu ve düşünce nöbetiyle karşılık vermemiştir asla. Hırsızlık, şehvet düşkünlüğü, yalan ve zina konusunda da yeni bir şey yok. Yeni olan şu ki zamanımızda yalancılar, hırsızlar, fahişeler ve zinacılar da tebrik edilmek istiyorlar ve itirafları yeterince psikolojikse ya da yeterince candan ve sahici bir samimiyet ifade ediyorsa, yüce kamuoyu tarafından tebrik ediliyorlar. Aah ah, samimiyiz. Bunu inkâr etmiyorum. Bugünlerde samimi olmayan kimseyi tanımıyorum. Didi Lovell tanıdığım en samimi insan: Ne zaman yatakta bir başkasıyla kaynaşsa, bunu azami bir samimiyetle yapıyor. Biz tarihin lavabosundan boşalıp giden en samimi Lazkiyelileriz. Hayır, genç dostum, sınıf sözcüğünü kullanmaktan utanmıyorum. Orada, daha iyi olduğumuzu düşündüğümüzü söylüyorlar. Daha iyi olduğumuz kesin. Hem bunu bilmediklerini sanma–" Kılıcı Prytania Caddesi'ne doğru kaldırıyor. "Sana bir şey diyeyim. Orada duran insan geçmiş üç bin yılda insan soyunun ilerlemesine dair sergilediğiniz ödülse, o zaman bütün söyleyebileceğim resimden yavaş yavaş silinmekten memnun olduğumdur. Biz biyolojik birer hilkat garibesiyiz belki de. Emin değilim. Ama emin olduğum bir şey var: Kendi ışığımızla yaşıyoruz, kendi ışığımızla ölüyoruz ve ulu tanrılar kim olurlarsa olsunlar, özür dilemeksizin gözlerinin içine bakacağız." Derken halam yüzüme bakmak üzere kendi bedeni etrafında dönüyor, hem de kötü bir ruh hali içindeymiş gibi değil. "Senin için elimden geleni yaptım, evlat. Sana neyim varsa verdim. Sana her şeyden çok ailemizdeki erkeklerin tek mirasını, belli bir ruh niteliğini, neşeyi, görev duygusunu, kayıtsızca kuşanılan bir asaleti, kadınlara karşı tatlılığı ve nezaketi–Güney'in bugüne dek sahip olduğu yegâne iyi şeyleri, bu hayatta gerçekten önemli olan yegâne şeyleri–devretmek istedim. Ne yapalım. Yine de bana

bir şey söyleyebilirsin. Kötü bir çocuk olmadığını biliyorum–keşke olsaydın. Ama nasıl oldu da bunların hiçbiri senin için hiçbir zaman bir şey ifade etmedi? Belli ki etmemiş. Bana söyler misin lütfen? Gerçekten merak ediyorum."

Gözlerimi kılıçtan ayıramıyorum. Yıllar önce bir çekmeceyi açmaya çalışırken ucunu kıvırmıştım. Halam da bakıyor. Kuşkulanıyor mu yoksa?

"Bunu söylemem zor olur. Söylediklerinizin hiçbirinin benim için hiçbir zaman bir anlamı olmadığını söylüyorsunuz. Bu doğru değil. Aksine. Bana herhangi bir zamanda söylediğiniz hiçbir şeyi hiçbir zaman unutmadım. Aslında hayatım boyunca onlar üzerinde uzun uzun düşündüm. İtirazlarım, tam olarak itiraz olmasalar da, alışılmış tarzda ifade edilemezler. Gerçeği söylemek gerekirse, onları hiç ifade edemem."

"Anlıyorum. Kate'e karşı davranışını hoş görüyor musun?"

"Hoş görmek mi?" Hoş görmek. Gözümü kısıyorum. "Sanmıyorum."

"Sanmıyorsun." Halam müstehzi yol gösterici tavrıyla, ciddiyetle, neredeyse uysallıkla başını sallıyor. "Kate'in intihara meyilli olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır."

"Kate kendini öldürseydi, bunu umursar mıydın?"

"Evet."

Uzun bir sessizlikten sonra soruyor: "Söyleyecek başka bir şeyin yok mu?"

Başımı iki yana sallıyorum.

Mercer kapıyı açıp kafasını uzatıyor, içerideki havayı şöyle bir kokluyor ve derhal çekiliyor.

"O halde bana şunu söyle. Evet, bana şunu söyle!" diyor halam, tereddüt ederek, sonunda meselenin özüne gelirken canlanarak. "Bana şunu söyle ve bilmek istediğim tek şey de bu. Kate'e güvenin olduğunu her ikimizin de kabul ettiğimizi varsayıyorum. Belki varsayımımda yanılıyorum. Ama onun uyuşturucu ilaç aldığını bildiğini biliyorum. Doğru değil mi bu?"

"Evet."

"Bu son seyahat sırasında uyuşturucu ilaçlar aldığını biliyor muydun?"

"Evet."

"Ve böyle davrandın?"

"Evet."

"Bütün söyleyeceğin bu mu?"

Suskunum. Mercer cila işine başladı. Bunun için aradığı müsaadeyi buldu. Özel hiçbir şey düşünmüyorum. Dışarıda, sokakta bir feryat yükseliyor ve halamın sözünü ettiği zenci görüş alanıma giriyor. Onun adı Cothard, baca temizleyicilerin sonuncusu, bir redingot giymiş, kafasına ezilmiş silindir bir şapka takmış, omzunda bir demet palmiye yaprağı ve katırtırnağı sapıyla, mor renkli ecnebi bir zenci. Feryat bir kez daha duyuluyor. *"R-r-r-ramonez la chiminée du haut en bas!"**

"Sebepsiz merakımı tatmin etmek için son bir soru. Bütün bu yıllar boyunca birlikte müzik dinlediğimizde, *Kriton*'u okuduğumuzda ve birlikte iyilik, doğruluk, güzellik ve asaletten söz ettiğimizde–yoksa bunlardan söz eden yalnızca ben miydim–aman Tanrım, hatırlamıyorum–aklından neler geçiyordu?"

Bir feryat daha ve *ramoneur* gidiyor. Söyleyecek hiçbir şeyim yok.

"Bunları sevmiyor musun? Bunların kurallarına göre hareket etmiyor musun?"

"Hayır."

"Neyi seviyorsun? Hangi kurallara göre hareket ediyorsun?"

Suskunum.

"Söyle bana seni ne zaman düş kırıklığına uğrattım."

"Uğratmadınız."

"Sence hayatın amacı nedir–sinemaya gidip karşına çıkan her kızla fingirdeşmek mi?"

"Hayır."

Her zaman mülklerinin, çeşitli benzin istasyonlarının, Kanada madenlerinin, yaşlı Dr. Wills'in ona bıraktığı patentlerin–bir doktorun ticari faaliyetinin birikimlerinin–hesabını tuttuğu bir hesap def-

* (Fr.) "Bacanın kurumunu baştan aşağı temizleyin." (ç.n.)

teri, hareli kapağıyla eski moda bir şey masanın üzerinde açık duruyor. "Pekâlâ." Defteri enerjik bir tavırla kapatıyor ve başını kaldırıp bana gülümsüyor, daha önce olan her şeyden daha çok bir sona işaret eden bir gülümseme. Onun o eski parti tarzında başı bir yanda, gülümseyerek elini veriyor bana. Ama yeni statümü tespit eden bana ismimle hitap etmekten kaçınması. Kendi koridorunda kazaen karşısına çıkan bir Spring Fiesta turisti gibi, uzaktan tanıdığı bir grup insandan herhangi biriyle böyle konuşmuş olabilir.

Saygıyla duvara dayanan Mercer'ın önünden geçiyoruz. Kusursuz bir hesapla bana beslediği şefkati ifade ettiği, aynı zamanda da halama sadakatini açıkladığı bir selam sözcüğü mırıldanıyor. Taşkın bir canlılıkla dolu, çevik hareketlerle hoplayıp zıplayarak oturma odasına girdiğini göz ucuyla görüyorum. Kendimizi verandada buluyoruz.

"Uğradığın için çok teşekkür ederim," diyor halam eliyle gerdanlığını yoklayarak ve uzağımdaki Vaudrieul evine bakarak.

Kate köşede bana sesleniyor. Bluzunu bir vekilharç kadar sıkı kıvırarak eğilip MG'nin içine bakıyor.

"Aptalsın aptal, aptal," diyor kötücül bir bakışla.

"Ne?"

"Her şeyi duydum, seni zavallı aptal piç." Sonra, kendini unutmuş gibi bir halde, tırnaklarıyla ön cama hızlı ve ritmik hareketlerle vuruyor." "Şimdi eve mi gidiyorsun?"

"Evet."

"Beni orada bekle."

2

Kasvetli bir gün. Arzu ve Chef Menteur'ün yanan bataklıklarından esen bir doğu rüzgârı Gentilly'yi ara ara silip süpürüyor.

Bugün otuzuncu yaş günüm, okul bahçesindeki okyanus dalgasında oturmuş Kate'i bekliyorum ve hiçbir şey düşünmüyorum.

Şimdi şu yeryüzündeki karanlık hac yolculuğumun otuz birinci yılında ve daha önce hayat boyu bildiklerimden daha azını bilerek, yalnızca merde'i* gördüğüm zaman tanımayı öğrenmiş olarak, babamdan bana miras olarak merde'in, uçan her bok türünün kokusunu iyi alan bir burun dışında–tek yeteneğim–hiçbir şey kalmadığından–her köşeden merde kokusu alarak, aslında tam da merde yüzyılında; bilimsel hümanizmanın, gereksinimlerin karşılandığı, herkesin herhangi bir kimse, sıcakkanlı ve yaratıcı bir insan haline gelip bokböceği gibi refaha kavuştuğu, insanların yüzde yüz hümanist oldukları ve yüzde doksan sekizinin Tanrıya inandığı, insanların öldükleri, öldükleri, öldükleri; keyifsizliğin ise radyoaktif bir tortu gibi yerleştiği ve insanları gerçekten korkutan şeyin bombanın düşmesi değil bombanın düşmemesi olduğu büyük bok evinde yaşayarak–bu otuzuncu yaş günümde, hiçbir şey bilmiyorum ve arzunun kurbanı olmaktan başka yapılacak bir şey yok.

Arzudan başka bir şey kalmıyor geriye, arzu da Elysian Fields'den aşağı karayel gibi uğulduyor. Arayışımı terk etmişim; halamla, onun doğruluğuyla ve umarsızlığıyla, benden umudunu kesmesiyle, kendinden umudunu kesmesiyle boy ölçüşemez. Onun ciddi konuşmalarından birinin ardından ne zaman izin isteyip yanından ayrılsam, bir kız bulmam gerekiyor.

Elli dakikadır okyanus dalgasının üzerinde Kate'i bekliyorum ve çılgına döndüm. Ona ne oldu? Halamla konuştu ve bana tekmeyi vurdu. Sharon'ı ofisten aramaktan başka yapılacak bir şey yok. Kentin insanların kullanımına ayrılan bir bölgesindeki curcunanın tam ortasındaki Elysian Fields'de tarafsız bölgede duran, alüminyum ve camdan oluşan küçük pagoda, dışarıdan muntazam ve hoştur ama içerisi kötülük kokar. Yavaş yavaş dönerken, kurşunkalemle yazılmış kısa şiirleri ve münzevi âşıkların hüzünlü karikatürlerini fark ediyorum; tellerde bir titreşim oluyor, duruyor, yine titreşim oluyor ve arada sanki bizzat kendi kendimin yanımda duruyormuşum da konuşmuyormuşum gibi kulağıma kendi soluğum geliyor. Telefona cevap veren olmuyor. İşi mi bıraktı acaba?

Birkaç çocuk caddenin karşı tarafındaki oyun alanına geldi; iri-

* (Fr.) Bok. (ç.n.)

yarı iki oğlan okyanus dalgasına bindiler. Küçük çocuklar genellikle yalnızca yere yakın olan ve sabit bir yörüngenin etrafında dönen atlıkarıncaya binerler.

Onu bulmam gerek, Rory. Halamın haklı olduğu, Kate'in bunu bildiği, geriye de bir tek Sharon'ın kaldığı artık kesin. Doğu rüzgârı pagodamın saçaklarının arasından ıslık gibi öterek geçiyor ve cam onun tertibatına basınç yapıyor. Daireyi deniyorum. Sharon dışarıda. Ama Joyce orada, penceredeki Joyce, seni-yaramaz ağızlı, güderi ceketli Joyce.

"Ben Jack Bolling, Joyce," diyor eski Virginia'dan bir ses.

"Vay vay!"

"Sharon orada mı?"

"Annesi ve Stan'le dışarı çıktı." Joyce'un sesinde Orta Batı'ya özgü bir sertlik var. Ann-neee, diyor ve: Şeyyy. "Nizman gelir bilmiyorum." Pepper Young'ın kız kardeşini hatırlatıyor.

"Stan kim?"

"Stan Shamoun, nişanlısı."

"Ah evet, tamam." Tamam olan ne? Yalnızca işi bırakmıyor. Züppeyle evleniyor. "Peki ya sen? Sen de evleniyor musun?"

"Bu da nerden çıktı?"

"Bir süredir seninle buluşmak istiyordum."

"Bişi düşünüyodum yalnızca."

"Nedir?"

"Kargaşa Lordu dün hüküm sürüyordu–"

"Kim?" Bir nevi karmaşık Orta Batı fıkrası anlatmaya mı girişiyor yoksa? Bir meczup gibi sırıtarak, ıkınıp sıkınarak bekliyorum.

Joyce muzip bir sesle Kargaşa Lordu'ndan ve Purdue'lu bir adamdan söz ediyor, herif görüp göreceği yegâne şeytanmış.

Oyun alanındaki iki iriyarı oğlan okyanus dalgasını zıplayabilecek ve alçaktan geçerken yere ayaklarıyla vurarak hızın düşmesini önleyebilecek kadar hızlandırdılar. Uzaktan gelen çocuksu bir müzik şeklinde *iii-oorrr iii-oorrr* diye ses çıkarıyor direğin üzerindeki oyuk ve çocuklar demir payandaları kucaklayarak fırıl fırıl dönen dünyayı görmek için başlarını geriye atıyorlar.

"Joyce, acaba seninle açık yüreklilikle konuşabilir miyim–" ses

kulağıma geliyor ve kendim susuyorum.

"Lütfen konuş. Açık yürekli insanları severim."

"Senin o türden bir kişi olduğunu düşünüyordum–" Bizim yoldaş Marlon Brando–göz kırpmaların, yan bakışların bini bir para, her şeyden önce kendinden hoşnut, imalar barındıran tiz bir ses. Ne şok ama. Böyle sürer gider. "–Biliyorum bazı insanlar bunu biraz garip bulabilirler ama yine de sana söyliycem. Biliyorum sen hatırlamıyorsun ama geçen cumartesi seni gördüm–" Bunu dinlemek çok büyük sıkıntıdır.

"Hatırlıyorum!"

Okyanus dalgası *iii-oorrr iii-oorrr* Petruşka müziğini ince keskin bir çığlık gibi öttüre öttüre dönüp duruyor ve şimdi çınlama sesi o kadar uzaktan duyuluyor ki iç kısımdaki çarpma yayı direğe takılıyor ve ani bir hamleyle her türlü şiddete rahmet okutan öyle bir şiddetle fırlıyor ki çocuklar can havliyle payandalara yapışıyorlar.

"Yalnızca öğle yemeği için eve gelmiştim," diyor Joyce. "Ama sen niye cumartesi gecesi uğramıyorsun. Gençlerden birkaçı burada olacak. Hep birlikte Pat O'Brien'ın yerine felan gideriz." Joyce kocaman bir kız çocuğu, gençlerden biri olduğunu kanıtlıyor ve hepsi de büyük bir şenliğe hazır."

"Felanı filanı yok bunun."

Zayıf bir güneş ışığı Chef'in dumanlarının arasından zuhur edip göğü sarartıyor. Elysian Fields bir sülfür fıçısı gibi parıldıyor; oyun alanı dünyanın sonundan geriye bir tek o kalmış gibi görünüyor. Sonunda Kate birden gözüme ilişiyor; küçük sağlam Plymouth'ı burnunu benim otobüs durağına uzatarak geliyor. Direksiyonda oyalanarak, çocukları kollayarak iki yana bakıp onları göremeyerek, bir bombardıman uçağı pilotu gibi oturuyor orada ve Kate bizzat ben olabilirdi, kara gözlü ve hiçbir yerde.

Mümkün mü acaba– Uzun bir süre gizli gizli dünyanın sonunun gelmesini umut ettim ve Kate'le, halamla, Sam Yerger'la ve daha pek çok kişiyle birlikte ancak sonun ardından hayatta kalan birkaç kişinin sürünerek deliklerinden çıkıp kendilerinin kendileri olduklarını keşfedebileceklerine ve asmalarla kaplı yıkıntıların arasında çocuklar gibi şen şakrak yaşayabileceklerine inandım. Mümkün mü

acaba–çok geç olmaması?

İii-oorrr diye çalışıyor okyanus dalgası, eteği dans eden genç bir kız gibi ileri geri sallanırken, payandaları altın sarısı ışıkta pırıltılar saçıyor.

"Çok isterim, Joyce. Kendi nişanlım Kate Cutrer'ı da getirebilir miyim? Senin ve Sharon'ın onunla tanışmanızı isterim."

"Pek tabi, pek tabi," diyor Joyce, ev arkadaşı Sharon'ı Orta Batı'ya özgü bir konuşma tarzıyla taklit ederek ve gerçeği söylemek gerekirse bende rahatlamış gibi bir his uyandırarak.

Oyun alanı terk edilmiş. Okulun kapısına bizzat kilit vurulmuş ve boş olduğunu fark ediyorum. Trafik Elysian Fields boyunca bir ıslık sesi çıkarıyor ve alakargalar kâfur ağaçlarında matrak geçiyorlar. İnsanlar ara sıra okul kapısına yöneliyorlar ama bitişikteki kiliseye doğru yürüyorlar. Önce düğün ya da cenaze var sanıyorum, ama insanlar ikişer üçer çıkıyorlar ve daha çok insan geliyor. Derken, genç bir çift kaldırım boyunca aheste aheste yürüyerek gelirken, saç diplerindeki siyah leke ilişiyor gözüme. Elbette. Bugün Büyük Perhiz'in ilk günü ve Paskalya'dan önceki yedinci çarşamba.* Sharon beni terk etmedi. Büyük Perhiz'in ilk günü bütün Cutrer şube binaları kapalıdır.

Kate'in arabasında oturuyoruz, bütün inişleri ve çıkışlarına karşın, Kate'in her zaman sadakatle ihtimam gösterdiği 1951 model bir Plymouth. Uzun gri iki kapılı bir otomobil, hafif gaza benzer bir ses çıkararak çalışıyor. Kate, başı önde, ellerini simetrik olarak direksiyona koymuş, kollarının solgun etli kısımları hafifçe titreyerek, araba kullandığında, teçhizatı–hasır koltuk kaplaması, Kleenex kutusu, mıknatıs özellikli sigara tablası–hepsi etrafında düzene konmuş, hafif sağlam küçük arabanın sahibi tarafından her bir cıvatasına kadar kendisi haline gelene kadar dönüşüme uğratıldığını düşünmek işten bile değil. Dar lastikleri hâlâ siyah ve ıslak, benzin istasyonundan yeni çıktığı zaman, yağın kendisi bile her zamanki pislik gibi değil, ince uzun araba dingilinin mebzul miktardaki keh-

* Ash Wednesday. Tövbekârlar o gün alınlarına kül serptiklerinden, adını bu âdetten almıştır. (ç.n.)

ribar rengi özsuyu gibi görünür.

"Ona neden planlarımızdan söz etmedin?" Kate hâlâ direksiyonu tutuyor ve caddeyi inceliyor. "Kütüphanedeydim, kelimesi kelimesine her şeyi duydum. Seni *budala*."

Kate memnun. Bir mecmua kahramanı gibi stoacı büyük bir hareketi başarıyla sürdürdüğümden emin.

"Ona söyledin mi?" diye soruyorum.

"Ona evleneceğimizi söyledim."

"Evlenecek miyiz?"

"Evet."

"Bunun üzerine ne dedi?"

"Bir şey söylemedi. Yalnız bu öğleden sonra gelip onu görmeni umuyordu."

"Her halükârda gelmem gerek."

"Neden?"

"Ne yapmayı planladığımı ona söyleyeceğime bir hafta önce söz verdim."

"Ne yapmayı planlıyorsun?"

Omuz silkiyorum. Yapabileceğim tek bir şey var: İnsanları dinlemek, hayata nasıl yapıştıklarını görmek, onlara karanlık yolculuklarında bulundukları uzaklıktan el uzatmak ve bana el uzatılması, hem de iyi ve bencilce nedenlerle. Geriye yalnızca şuna karar vermek kalıyor, bu uğraşla en iyi şekilde bir benzin istasyonunda mı meşgul olunur, yoksa–

"Tıp fakültesine gidecek misin?"

"Halam isterse."

"Bu benimle şimdi evlenemeyeceğin anlamına mı geliyor?"

"Hayır. Yığınla paran var."

"O halde birbirimizi anlayalım."

"Pekâlâ."

"Başarabilir miyim bilmiyorum."

"Bilmediğini biliyorum."

"Yapılacak en çılgınca iş gibi geliyor bana."

"Evet."

"Hızlı hareket etsek iyi olacak."

"Tamam."

"Çok korkuyorum."

Kate'in işaretparmağı, tüylü derinin çıkıntılarını tek tek muayene ederek, bitişiğindeki başparmağını keşfetmeye başlıyor. Yeni gösterişli bir Mercury arkamızda duruyor; bir zenci arabadan inip kiliseye giriyor. Saygıdeğerden daha saygıdeğer; inanılmayacak kadar orta sınıf: Archie Moore bıyığı, dönüşü ve onu fark ettiğimizi fark ettiğinde, gökyüzüne ihtiyatlı bir bakış fırlatışı; ceketinin arka eteğini savurarak arka cebinden bir mendil çekip çıkarışı ve yatıştırıcı sihirli bir hareketle burnunu silişi (gördüğünüz gibi, daha önce de burada bulundum: bu benim için rutin bir mesele).

"Ne kadar ürktüğümü bildiğinden emin olabilsem, bunun çok büyük yararı olur."

"Emin olabilirsin."

"Sadece evlilikten değil. Bu öğleden sonra sigara istedim, ama eczaneye* gitme düşüncesi kendimi pelte gibi hissetmeme neden oldu."

Susuyorum.

"Yalnız kaldığımda korkuyorum, yanımda insanlar varken korkuyorum. Bir tek seninleyken korkmuyorum. Benimle uzun zaman geçirmek zorunda kalacaksın."

"Geçireceğim."

"Bunu yapmak istiyor musun?"

"Evet."

"Uzun bir süre tedavi göreceğim."

"Bunu biliyorum."

"Hem günün birinde değişir miyim bilmiyorum. Gerçekten değişir miyim."

"Değişebilirsin."

"Ama sanırım düşlediğim bir çare var. Bana öyle geliyor ki çok fazla birlikte olursak, sen bana en basit şeyleri söylersen ve bana gülmezsen–sana yalvarırım Tanrı aşkına bana asla gülme–bana şöyle şeyler söylersen: Kate eczaneye gitmende bir mahzur yok,

* Orijinali drugstore. ABD'de ilacın yanı sıra sigara, kırtasiye, yiyecek satılan dükkân. (ç.n.)

bana bir öpücük ver, o zaman sana inanırım. Bunu yapar mısın?" diyor bütünüyle yapmacıksız olmayan bir ağırbaşlılıkla, hafiften Sarah Lawrence'a öyküdüğü bir ağırbaşlılıkla.

"Evet, bunu yaparım."

Kate küçük et parçacıkları koparark, başparmağını ciddi bir havayla yolmaya başladı. Elini alıp kanlı bölgeyi öpüyorum.

"Ama kendine bu kadar zarar vermemeye çalışmalısın."

"Çalışacağım! Gerçekten!"

Zenci çoktan dışarı çıktı. Alnı belirsiz bir aşı boyası rengi ve alacalı: Kül sürdüğünden emin olmak imkânsız. Mercury'sine bildiğinde, hemen gitmek yerine, oturup yan koltuktaki bir şeye bakıyor. Bir numune kutusu mu? Sigorta rehberi mi? Onu dikiz aynasından dikkatle izliyorum. Neden burada olduğunu kestirmek imkânsız. Karmaşık dünyaya gelme meselesinin ayrılmaz bir parçası mı? Yoksa adam Tanrının bizzat burada Elysian Fields'le Bons Enfants'ın köşesinde olduğuna inandığı için mi? Yoksa her iki nedenle mi burada: Tanrının kendi bezdirici ikramiyesi olarak birisi için gelip diğerine rastlayan, şaşaalı müphem bir inayet hilesi nedeniyle mi?

Bunu kestirmek imkânsız.

Şairin dediği gibi cennete giden otuzuncu yılım da böyle sona erdi.

Kate ve ben haziranda evlendik. Artık Mrs. Stanley Shamoun olan Sharon, en azından benim yerime yeni birisi bulunana kadar yaz mevsimindeki hafif işleri yardımsız sonuca ulaştıracak kadar yeterlilik kazandığından, Gentilly'deki iş meselelerimi halledip Kuzey Carolina'ya giden halama eşlik etmem umduğumdan daha erken mümkün oldu. Ağustosta Mr. Sartalamaccia avcılık kulübümü yirmi beş bin dolara satın aldı. Tıp fakültesi eylülde açıldığında, Kate üvey annesine yakın bir ev, kuzenim Nell Lovell'ın yenilediği, barlardaki gibi iki tarafa açılan mutfak kapısıyla, mangal kömürü grisi panjurlarıyla ve avlusundaki kurşun Aziz Francis'iyle

Kate'in zevkine çok hitap eden eskiden işçiler için yapılmış küçük kulübelerden birini buldu.

Halam benden hoşlanmaya başladı. Bütün bu yıllar boyunca kendisinin bizzat söyleyip durduğu şeyi, Bolling ailesinin zayıfladığını, benim onun kahramanlarından biri değil, çok sıradan bir adam olduğumu kabul eder etmez, çok iyi geçinmeye başladık. Her iki kadın da beni eğlenceli buluyor, halime gülüyor.

Ertesi yılın Mardi Gras sabahı, Jules Eniştem Boston Kulübü'nde ikinci bir kalp krizi geçirdi, daha sonra da öldü.

Bunu izleyen mayıs ayında, üvey kardeşim Lonnie Smith, on beşinci yaş gününden birkaç gün sonra, hiçbir zaman kesin olarak teşhis konamayan, etkili bir virüs enfeksiyonundan öldü.

Arayışıma gelince, bu konuda çok şey söylemeye hevesli değilim. Bir kere, Danimarkalı büyük filozofun ifade ettiği gibi bu konularda dini duyguları kuvvetlendirecek bir tarzın dışında konuşma yetkesine sahip değilim. İkincisi, dini duyguların kuvvetlendirilmesi bile benim için açık değil, zira ondan daha ileri bir zamanda, dini duyguları kuvvetlendirmek ya da fırsat çıktığında ayağını doğru yere basmak dışında herhangi bir şey yapmak için çok geç bir zamanda yaşıyoruz–gerçekte kıç tekmeleme ile dini duyguları kuvvetlendirme birbirinden doğru biçimde ayırt edildiyse.

Üstelik: Ne de olsa annemin ailesinin bir üyesiyim, bu yüzden de doğal olarak din konusundan kendimi sakınıyorum (bu her şeyden önce tuhaf bir sözcük, *din;* kuşku duyulması gereken bir şey).

Bu nedenle, ketumluğun bu türden bir belgede hemen hemen hiç yeri olmadığından, burada kesmem için uygun zaman gibi geliyor bana.

* * *

Lonnie'nin ölümünden bir gün önce, Kate içine doğan müphem bir hisse uyarak, onu ziyaret etti. Genellikle onu arabayla Merle'in ofisinden alıp üvey annesine bırakır, şehir merkezine inip Jules Eniş-te'nin ofisinde halam için kıvır zıvır işler yaparım. Ama bugün sa-

dece Merle'in ofisinden Touro Kliniği'ne kadar cadde boyunca yürümemiz gerek.

Kate'in fikrine ilişkin kuşkuların vardı. Kadınlara has türden abartılı bir kapristi, benim içimden katmerleştirme ya da büyütme diye adlandıracağım bir şey: İçine doğan hisse kulak vererek vecit halinde Dallas'a uçtuğu ve Marian Anderson'ı dinlediği zamanki gibi; bu ona insanın pekâlâ yapabileceği bir şey gibi geliyordu. Yapılması revaçta olan şey nedir diye bir derdi olduğunu kastetmiyorum; hayır, bunu yapmak iyi bir şey gibi geliyordu–insan şöyle şöyle türden bir kişiyse yapacağı şey–böylece o da bunu yaptı. Ayrıca: Lonnie'yi hastalığının başlangıcından beri görmemişti ve onu bu değişime hazırlamaya çalıştıysam da, hazırlıklı değildi.

Daha sonra sokakta, parmak eklemleri ağzında, gözyaşlarından önünü göremez bir halde, önüm sıra tökezleyerek ilerliyordu.

"Ah Tanrım, ne korkunç."

"Gitmene izin vermemeliydim."

"İnsanın yüzüne inen bir tokat gibiydi."

"Üzgünüm."

"O zavallı küçük çocuk–tüyler ürpertici bir zayıflıkta ve sarı, Dachau'daki açık bir yük vagonunda yatan o enkazlardan biri gibi. Neden o kadar *sarı?*"

"Hepatit oldu."

"Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyorsun? Bir tıp öğrencisi gibi duygusuz ve ukala mı olacaksın? Bu beni nasıl iğrendirir! O ölüyor, Binx!"

"Biliyorum."

"Sana fısıldadığı şey neydi?"

"Bana âdet haline getirdiği bir eğilimi yendiğini söyledi."

"Nedir o?"

"Ayrıca senin çok güzel bir kız olduğunu da söyledi."

"*İçimi* parçalıyor!" Konuşmadan yürüyoruz. "Ya zavallı anne babası. Mr. Smith'in koridora çıkıp bir taşralı gibi gözyaşı döktüğünü gördün mü?"

"Evet."

"Çok *hazin.*"

Durup burnunu siliyor. Mavi siyah gür saçları geniş pürüzlü bir yerden ayrılmış. Kafa derisindeki kalın beyaz açıklığı öpüyorum. "Bugün çok güzelsin." Geçen yıl, şişmanladı; omuzları bir leopar gibi besili.

Kate dehşete düşüyor. "Yapma lütfen." Başparmağını yoluyor. "Sende tüyler ürpertici bir hal var."

"Çocukları bulmam gerek." Lonnie'nin durumu bu sabah erken saatlerde kötüleşince, annem çocukların hepsini, Jean-Paul hariç hepsini yanında getirmek zorunda kalmıştı. Saat sekizden beri arabada oturuyorlardı.

Thérése beni görünce minik köşeli yüzünü pencereden dışarı uzatıyor. "Lonnie nasıl?" diye soruyor, zikzak hareketi yapmaya çalışarak.

"Çok hasta."

"Ölecek mi?" diye soruyor Thérése cin gibi uyanık kız havalarında.

"Evet." Onları görebilmek için geriye doğru oturuyorum. Kate onlara gülümsüyor ve belli bir mesafede duruyor. "Ama sizin üzülmenizi istemiyor. Bana size birer öpücük vermemi ve sizi sevdiğini söylememi söyledi."

Üzgün değiller. Bu çok ciddi ve olağandışı bir mesele. Gözleri benimkileri yokluyor ve sohbeti, bu ciddi konuşma ve ciddi dinleme oyununu uzatmanın yollarını arıyorlar.

"Biz de onu seviyoruz," diyor Mathilde hıçkırarak.

"Önce bizi öp!" diye bağırıyorlar Donice ve Clare arka koltuktan.

Mathilde ensemde hıçkırıyor, Thérése ise cin bakışlarını bana dikiyor. "Yağlanarak takdis edildi mi?" diye soruyor anne arı vızıltısı sesiyle.

"Evet."

"Çok iyi."

Yalnızca iki kız üzgün, ama aynı zamanda trajediye yakalanmaktan gizli gizli gurur duyuyorlar.

Donice etrafı kolaçan ediyor. "Binx," diyor, sonra söyleyeceği şeyi unutmuş görünüyor. "Rabbimiz son gün bizi göğe yükseltti-

ğinde, Lonnie hâlâ tekerlekli sandalyede mi olacak, yoksa bizim gibi mi olacak?"

"Senin gibi olacak."

"Yani kayak yapabilecek mi demek istiyorsun?" Çocuklar kafalarını kaldırıp yaşlı adamlar gibi dinliyorlar.

"Evet."

"Yaşasın!" diye bağırıyor ikizler, ama birazcık dalgın bir halleri var ve kendi seslerinin çıkardığı gürültü konusunda az çok dikkatliler.

"Dinleyin," diyorum onlara gülerek. "Audubon Parkı'na gidip trene binmeye ne dersiniz?"

"Evet! Evet!"

"Bir dakika bekleyin öyleyse. Hemen döneceğim."

"Biz de seni seviyoruz, Binx!" diye bağırıyor Donice oyunbaz bir tavırla ve pencereden aşağı sarkıyor. "Bizi görmeye gelecek misin?"

"Elbette. Şimdi sessiz olun. Kate'le konuşmak istiyorum."

Kate dönüp arabaya bakıyor. "Onlara karşı çok tatlıydın."

"Teşekkürler."

"Sorun nedir?"

"Bir şey yok. Bana bir iyilik yapar mısın?"

"Ne?"

"Bütün gün Lonnie ve çocuklarla burada olacağım. Benim için şehre inip ofisten bazı hükümet tahvillerini alır mısın? Annen bir kez daha onları evde tutmaya karar verdi. Savaş çıkarsa, masasının çekmecesinin kasadan daha güvenli olduğunu düşünüyor. Gider misin?"

"Yalnız mı?"

"Evet. St. Charles'tan aşağı tramvayla inebilirsin. Açık bir pencerenin önünde oturmak hoş olur."

"Ne isteyeceğimi bilemem!"

"İstemen gerekmez. Mr. Klostermann'ı arayacağım; sana bir zarf verecek. Yapman gereken bu kadar: Tramvaya binmek, Common'da inmek, dosdoğru ofise girmek. Mr. Klostermann sana bir zarf verecek–bir şey söylemen gerekmez–sonra aynı yerden tram-

vaya bin. Aşağı inip Canal'a varacak ve St. Charles'a geri gelecek."

"Hiç param yok."

"Al."

Avcunun içindeki 25 sentliği inceliyor. "Tek şey bu işte. Korktuğumdan değil." Demir parmaklığa sıkışan yasemin çiçeğine bakıyor. Onu koparıp Kate'e veriyorum.

"Çok tatlısın," diyor Kate tedirgin bir havada. "Şimdi söyle bana..."

"Ne?"

"Ben tramvaydayken–beni düşünecek misin?"

"Evet."

"Ya beceremezsem."

"Tramvaydan inip eve yürü."

"Bir şeyden emin olmam gerek."

"Nedir o?"

"Göl tarafındaki pencerenin önüne oturacağım ve yasemin kucağımda olacak, değil mi?"

"Doğru."

"Ve sen beni böyle düşüneceksin?"

"Bu doğru."

"Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Altı metre kadar ötede dönüyor.

"Mr. Klostermann mıydı?"

"Mr. Klostermann."

Kız ve erkek kardeşlerim arkamdan seslenene dek, onun, yanağını yasemine dayayarak, St. Charles'a doğru yürüyüşünü seyrediyorum.

Sinema Müdavimi 1961 yılında yayımlandığında, Camus'nün varoluşçuluğunu ABD'ye tanıtan roman, Walker Percy de Güney edebiyatının en özgün yeni seslerinden biri olarak selamlanmıştı. 1962'de Ulusal Kitap Ödülü'ne değer görülen bu yapıt, Random House'un 20. yüzyılda İngiliz dilinde yazılmış en iyi yüz roman listesine de dahil edildi.

Can sıkıntısıyla ruhani bir kurtuluş arayışı arasında bocalayıp dururken, hayatında eksik olan ne varsa sinema perdesinde arayan borsa simsarı Binx'in ironi açısından bir hayli zengin öyküsü, bugün İkinci Dünya Savaşı sonrası yazılmış en üstün varoluşçu metinlerden biri olarak kabul ediliyor. New Orleans'ta yaşayan yüksek sınıftan Güneyli beyefendi Binx, hayatını para kazanmaya adamıştır. Bütün zamanını çalışmakla, durmadan değişen sekreterleriyle flört etmekle ve perdede olup bitenlere "seyirci" kalabildiği sinemalara giderek gerçek hayatında eksik olan "değerli anları" kendisine yaşatan filmleri izlemekle geçirirken, oryantasyonunu bütünüyle yitirmiştir. Otuzuncu yaş günü yaklaşırken, bir sabah hayatında bundan daha fazlasına ihtiyaç duyduğu yolunda belli belirsiz bir duyguyla uyanır. Binx bir "arayış" olasılığı üzerine düşünürken, umutsuzluğa, gündelik hayatın olağanlığına ve dine ilişkin sorular üşüşecektir zihnine. Zira en büyük kâbusu gündelik hayatın olağanlığı tarafından yutulmak, yıllara yayılan bir kalıplaşmış düzen içinde "hiç kimse" olup çıkmaktır.

Binx'in arayışı büyük ölçüde Kore Savaşı sırasında yaşadığı bir deneyime dayanır. Şu dünyayı, savaş sırasında bir hendekte kanlar içinde yatarken gözlerinin önünden geçip giden bir bokböceğini gördüğü o varoluşsal berraklıkta görebilecek midir? Ruhun açmazlarına bir "teşhis uzmanı" edasıyla yaklaşan Percy, gündelik hayatın olağanlığıyla aydınlanma anları arasında gidip gelerek umarsızlığı sağaltmaya girişirken, insanın yazgısına yönelttiği sorgulayıcı bakış içimize işliyor.

"Bazı romanlar sizi hiçbir zaman terk etmezler. Son sayfayı çevirdikten sonra, unutulup gitmek yerine bilincinize iyice yerleşirler. Her okuyuşta gizemleri daha da derinleşir. Sizde uyandırdıkları merak asla yatışmaz. *Sinema Müdavimi* benim için böyle bir yapıt olmuştur. Daha pek çok kişi için de olduğu gibi..."
Stephen Amidon, ***New Statesman***

AYRINTI•EDEBİYAT
ISBN 975-539-440-0
9 789755 394404

KİTAPLIK
SKB 531980 UGG